

საქართველოს მთავრობა

ქვეყნის ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები

2018-2021 წლებისათვის

(გადამუშავებული ვარიანტი)

თბილისი

2017

სამთავრობო პროგრამა

თავისუფლება, სწრაფი განვითარება, კეთილდღეობა

წინასიტყვაობა

2012 წლის შემდეგ საქართველოს მთავრობამ შეძლო დაეძლია კრიზისი და დაიწყო ისეთი სახელმწიფოს მშენებლობა, რომელიც ეფუძნება დემოკრატიის უმთავრეს პრინციპებს: სამართლიანობას, თავისუფლებას, თანასწორობას, კანონის უზენაესობას და ადამიანის უფლებათა პატივისცემას, სადაც ხელშეუხებელია საკუთრება, თავისუფალია ბიზნესი, ხელისუფლების გავლენისგან გათავისუფლებულია სასამართლო და მედია, პოლიცია არ ემსახურება ერთ პოლიტიკურ ძალას, სადაც ყველას აქვს განათლებისა და სამედიცინო დახმარების მიღების საშუალება. მთავრობის ძალისხმევა მიმართულია რეალური და გეგმაზომიერი რეფორმების განხორციელებისკენ.

მთავრობა აგრძელებს თანამიმდევრულ მუშაობას კანონის უზენაესობის განმტკიცების მიზნით, რათა სასამართლოს დამოუკიდებლობა და სამართალდამცავი ორგანოების საქმიანობა კიდევ უფრო დაუახლოვდეს საუკეთესო ევროპულ სტანდარტებს; ხელშეუხებელი არის და მომავალშიც იქნება გამოხატვის თავისუფლება; მედიის დამოუკიდებლობა; გაგრძელდება განათლებისა და ჯანდაცვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა საქართველოს თითოეული მოქალაქისათვის; დაიხვეწება სახელმწიფო სოციალური პროგრამები; გაჩნდება ახალი სამუშაო ადგილები და დაიძლევა სიღარიბე.

პრიორიტეტულ მიმართულებად კვლავაც დარჩება მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობა, მეწარმეობისა და ახალი ბიზნესის წახალისება, სოფლის მეურნეობის განვითარება და მსოფლიო ეკონომიკურ სისტემაში ქვეყნის ინტეგრირება.

გამყარდება ქვეყნის უსაფრთხოება და საქართველოს რეგიონალური პოზიციები, გაგრძელდება ძალისხმევა საქართველოს ევროკავშირსა და ნატოში გაწევრიანების მიზნით და კიდევ უფრო გაღრმავდება ევროკავშირსა და ნატოსთან ინტეგრაციის პროცესები; საგარეო პოლიტიკის დღის წესრიგის მთავარი თემა იქნება ოკუპირებული რეგიონების არაღიარების პოლიტიკა და, საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩართულობით, ქვეყნის დეოკუპაციის მიღწევა. გაგრძელდება მუშაობა აფხაზებსა და ოსებთან პირდაპირი დიალოგისა და შერიგების პროცესის დასაწყებად.

მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმა

საქართველოს სწრაფი განვითარებისთვის განხორციელდება რეფორმების 4-პუნქტიანი გეგმა, რომელიც სრულად პასუხობს თანამედროვე სახელმწიფოს მშენებლობის მთავარ გამოწვევებს და განაპირობებს ქვეყნის ეკონომიკის სწრაფ ზრდას. ამ გეგმით, მთავრობა ფოკუსირებას მოახდენს ზუსტად იმ მიმართულებებზე, რომლებიც მოიტანს თვისებრივ ცვლილებებს ქვეყნის განვითარებაში, უზრუნველყოფს ეკონომიკის სწრაფ ზრდას და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას.

4-პუნქტიანი გეგმით მთავრობა განახორციელებს:

- **ეკონომიკურ რეფორმას**, რომელიც ორიენტირებული იქნება კერძო სექტორის მაქსიმალურ წახალისებასა და მის გაძლიერებაზე. ამ მიმართულებით მთავრობას აქვს გადაწყვეტილებების მთელი პაკეტი, რომელიც ქვეყანაში ბიზნესის კეთებას უფრო მიმზიდველს და მომგებიანს გახდის. შეიქმნება მნიშვნელოვანი საგადასახადო სტიმულები, ბიზნესი აღარ დაიბეგრება მოგების გადასახადით მოგების რეინვესტირების შემთხვევაში. აღნიშნული რეფორმით, ბიზნესსექტორში დარჩება ასეულობით მილიონი ლარი, რაც წახალისებს ინვესტიციებს, დააჩქარებს ეკონომიკურ ზრდას და შექმნის ათიათასობით სამუშაო ადგილს. ბოლო 4 წლის განმავლობაში მთავრობამ განახორციელა მნიშვნელოვანი ცვლილებები საგადასახადო კანონმდებლობაში. საგადასახადო გარემო ბიზნესის მიმართ იქნება კიდევ უფრო მეგობრული და მაქსიმალურად წახალისებს ინვესტიციებს; გაგრძელდება და გაფართოვდება მეწარმეობის, დამწყები ბიზნესისა და ინოვაციების ხელშეწყობი პროგრამები, რაც უზრუნველყოფს დამატებით სამუშაო ადგილებს კერძო სექტორში;
- **განათლების რეფორმა** უზრუნველყოფს ადამიანური კაპიტალის განვითარებას და მის მაქსიმალურ, ეფექტიან ჩართვას ქვეყნის განვითარებაში. პროფესიული განათლების სისტემაში დაინერგება დუალური ანუ სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების მიდგომა საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით. ამ მიდგომით, კვალიფიციური კადრების მოსამზადებლად სასწავლებელი და დამსაქმებელი ერთობლივად განახორციელებენ სასწავლო პროგრამებს და გაინაწილებენ სტუდენტის მიერ მისაღწევ კომპეტენციებს. უმაღლესი განათლება დაეფუძნება ეკონომიკის საჭიროებებს და მოთხოვნებს. შრომის ბაზრის ანალიზის საფუძველზე, განისაზღვრება და დაფინანსდება უმაღლესი განათლების პრიორიტეტული მიმართულებები. ამასთან, გათვალისწინებული იქნება ქვეყნის სოციალურ-კულტურული თუ სახელმწიფოებრივი განვითარებისათვის აუცილებელი სხვა მიმართულებების სპეციფიკა და საჭიროებები. შედეგად, გაიზრდება სტუდენტებისა და მომავალი დასაქმებულების კონკურენტუნარიანობა და შრომის ბაზრისათვის მზაობის ხარისხი;
- **სივრცითი მოწყობის** გეგმა იქნება ქვეყნის განვითარების მთავარი ჩარჩო. სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა არის ქვეყნის მდგრადი განვითარებისა და ცხოვრების ხარისხის ამაღლების მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი. სივრცითი მოწყობის რეფორმის ფარგლებში მომზადდება ქალაქებისა და სოფლების განაშენიანების რეგულირების გეგმები, წერტილი დაესმება ქაოსურ განაშენიანებას. სწორი სივრცითი მოწყობით საქართველო გახდება ოთხი სეზონის ტურისტული ქვეყანა, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღებისა და წლის განმავლობაში მათი სტაბილური განაწილების საშუალებას. მთელი საქართველოს მასშტაბით დაპროექტდება და დაიგება რეგიონების დამაკავშირებელი სატრანსპორტო ქსელი, რომელიც ყველა რეგიონს მჭიდროდ დააკავშირებს ერთმანეთთან. გეოგრაფიული მდებარეობა აღარ იქნება ბარიერი ბიზნესის წარმოებისა და გადაადგილებისთვის. საქართველოს საავტომობილო გზების ქსელი გახდება მიმზიდველი სატრანზიტო გადაზიდვებისათვის, ხელს შეუწყობს ქვეყანაში ტურიზმის განვითარებას, განაპირა და მაღალმთიან რეგიონებში სოფლის მეურნეობის განვითარებასა და რეგიონების დაკავშირებას. სწორი დაგეგმარებით და გააზრებული სივრცითი მოწყობით საქართველო ეფექტიანად აითვისებს ქვეყნის განვითარების პოტენციალს და მსოფლიო რუკაზე გაძლიერდება საქართველოს, როგორც ტრანზიტული ჰაბის, მნიშვნელობა.
- **საჯარო მმართველობის რეფორმა** უზრუნველყოფს სახელმწიფო სერვისების პოლიტიკის შემუშავებასა და მომსახურების ხარისხის დახვეწას. ასევე, უწყებების მუშაობის ეფექტიანობის

ამაღლებას. უფრო სწრაფი ეკონომიკური ზრდისთვის საჭიროა მმართველობის ეფექტიანობის გაზრდა. რეფორმის ფარგლებში შეიქმნება ერთიანი „ბიზნესსახლი“, სადაც ყველა შესაბამისი სახელმწიფო უწყება ბიზნესს ერთი ფანჯრის პრინციპით მოემსახურება. გაძლიერდება საზოგადოების ჩართულობა მმართველობის პროცესში და უზრუნველყოფილი იქნება პროცესების ეფექტიანი მონიტორინგის საშუალება. მოხდება ონლაინმომსახურების დახვეწა და გაუმჯობესება, ახალი დისტანციური სერვისების დამატება და სახელმწიფო სერვისების საფასურის ოპტიმიზაცია. გაძლიერდება საზოგადოების ჩართულობა მმართველობისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. უზრუნველყოფილი იქნება პროცესების ეფექტიანი საზოგადოებრივი მონიტორინგის საშუალება.

ეს რეფორმები უზრუნველყოფს ეკონომიკის უფრო სწრაფ ზრდას და თვისებრივ გარდაქმნას ქვეყნის განვითარებაში. მმართველობის რეფორმა უზრუნველყოფს სწრაფი განვითარების მიზნის მისაღწევად საჭირო გადაწყვეტილებების სწრაფ და ეფექტიან აღსრულებას.

4-პუნქტიანი გეგმის განხორციელებით მივიღებთ თანამედროვე, განვითარებული და საერთაშორისო სტანდარტის ინფრასტრუქტურის მქონე ქვეყნას, შრომის ბაზრის საჭიროებების შესაბამისი ადამიანური რესურსით, უსაფრთხო და სტაბილური ბიზნესგარემოთი და ეფექტიანი სახელმწიფო მმართველობით. სწორედ ეს კომპონენტები განაპირობებს უფრო სწრაფ განვითარებასა და კეთილდღეობის ზრდას. ეს არის გზა, რომელიც თვისებრივ გარდატეხას შეიტანს ქვეყნის ეკონომიკაში, რაც ახალი, სწრაფი განვითარების ეტაპის დაწყების საწინდარი გახდება.

1. დემოკრატიული განვითარება

2012-16 წლებში საქართველომ მიაღწია ფუნდამენტურ წინსვლას დემოკრატიული განვითარების ყველა მიმართულებით: ადამიანის ღირსების, მისი უფლებებისა და თავისუფლების დაცვა იქცა ხელისუფლების საქმიანობის მთავარ პრიორიტეტად, თვისებრივად ამაღლდა მმართველობისა და პოლიტიკური სისტემების დემოკრატიულობის, აგრეთვე სამოქალაქო სექტორის გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ჩართულობის ხარისხი. აღნიშნული მიმართულებით კვლავაც აქტიურად გაგრძელდება მთავრობის მუშაობა, რათა მიღწეული შედეგები იყოს კიდევ უფრო მყარი და შეუქცევადი.

1.1. ადამიანის უფლებათა დაცვა, დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა

გარდამავალი დემოკრატიის რთული ეტაპის გადალახვა მნიშვნელოვნად განაპირობა წარსულში ადამიანის უფლებათა კუთხით არსებული პრობლემების ეფექტიანად დაძლევა. ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში შეიქმნა და დაიხვეწა ადამიანის უფლებათა დაცვის ინსტიტუციური მექანიზმები, როგორც საკანონმდებლო ცვლილებების, ისე სისტემური რეფორმების გზით.

საქართველოს მთავრობა ადამიანის უფლებების დაცვის სტანდარტების მუდმივ გაუმჯობესებას განახორციელებს ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული სტრატეგიის პრინციპების შესაბამისად.

სისხლის სამართლის პოლიტიკის შემდგომი გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად გაგრძელდება სისხლის სამართლის რეფორმა სამოქალაქო სექტორის ჩართულობით და საერთაშორისო სტანდარტებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების შესაბამისად.

2015 წელს საქართველომ მიიღო მთელი რეგიონის მასშტაბით უნიკალური და სამაგალითო არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი, რომელიც ასახავს ბავშვთა მართლმსაჯულების სფეროში საერთაშორისო სამართლის ყველა სტანდარტსა და ნორმას. გაგრძელდება მუშაობა ამ კოდექსის პრინციპებისა და ნორმების პრაქტიკაში დამკვიდრების მიზნით.

სასჯელაღსრულების სისტემის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით:

- სულ უფრო მეტი მსჯავრდებულისთვის ხელმისაწვდომი გახდება პროფესიული განათლება; შესაძლებელი გახდება უმაღლესი განათლების მიღება დაბალი რისკის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში; მსჯავრდებულთათვის შეიქმნება დასაქმების ახალი კერები; გაძლიერდება პატიმართა ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის, მათ შორის, სხვადასხვა დამოკიდებულების მქონე პირთა რეაბილიტაციის პროგრამები;
- დაინერგება არასაპატიმრო სასჯელის ახალი სახე - შინაპატიმრობა სრულწლოვანი მსჯავრდებულებისთვის, რომლის აღსრულების კონტროლი განხორციელდება ელექტრონული მონიტორინგის მეშვეობით; მოხდება შინაპატიმრობის გამოყენება პირობით ვადამდე გათავისუფლების პროცესშიც;
- დაინერგება ახალი არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიება - წინა სასამართლო პრობაცია, რაც საერთაშორისო სტანდარტებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად, მნიშვნელოვნად შეამცირებს წინასწარ პატიმრობაში მყოფი ბრალდებულების რაოდენობას;

- გაგრძელება მულტიდისციპლინური ჯგუფის მიერ მსჯავრდებულთა კლასიფიკაცია დაბალი, საშუალო, მომეტებული და მაღალი რისკის კატეგორიებად, რაც ხელს შეუწყობს პენიტენციარულ დაწესებულებებში კრიმინალურ სუბკულტურასთან ეფექტიან ბრძოლას, მსჯავრდებულთა შორის ძალადობის მინიმუმამდე შემცირებას და, საბოლოოდ, განმეორებითი დანაშაულის რისკის შემცირებას;
- შეიქმნება ახალი პენიტენციარული დაწესებულება, რომელიც გათავისუფლებისათვის მოამზადებს დაბალი და საშუალო რისკის მქონე მსჯავრდებულს;
- გაგრძელება სასჯელის აღსრულება ინდივიდუალური გეგმის შესაბამისად;
- გაგრძელება პენიტენციარული დაწესებულებების ეტაპობრივი რეაბილიტაცია და მოდერნიზაცია;
- გაგრძელება პირველადი ჯანდაცვის რგოლის გაძლიერებისა და ინფრასტრუქტურული განვითარების ხელშეწყობა. მუშაობა გაგრძელდება პენიტენციარული ჯანდაცვის სერვისების მიწოდების გაუმჯობესებისათვის;
- გაუმჯობესდება პირობით ვადამდე გათავისუფლებასთან დაკავშირებული პროცედურები, დაიხვეწება უვადო თავისუფლებააღკვეთილ მსჯავრდებულთა გათავისუფლების მექანიზმი; გაუმჯობესდება ავადმყოფობისა და ხანდაზმულობის ასაკის გამო მსჯავრდებულის სასჯელის მოხდისგან გათავისუფლების მექანიზმი.

სახელმწიფოს მიერ კვლავაც უზრუნველყოფილი იქნება **საკუთრების უფლების** განუხრელი დაცვა. გაგრძელდება სამართლიანობის აღდგენის პროცესი. კონსტიტუციის ფარგლებში და საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად, ხელისუფლება გამოიყენებს ყველა სამართლებრივ მექანიზმს, რათა თითოეულ ადამიანს აღუდგეს წინა ხელისუფლების მიერ დარღვეული უფლება.

კიდევ უფრო დაიხვეწება და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გახდება **პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის** მარეგულირებელი კანონმდებლობა და ზედამხედველობის სისტემა. გაგრძელდება შიდა და გარე კონტროლის მექანიზმების განვითარება, რომლებიც ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებათა განხორციელებისას უზრუნველყოფს პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვას უფრო მაღალი სტანდარტით. აღნიშნული ცვლილებები განხორციელდება იმგვარად, რომ დაცული იყოს გონივრული ბალანსი პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობისა და ქვეყნისა და ადამიანების უსაფრთხოების ინტერესებს შორის. განხორციელდება ქმედითი ღონისძიებები პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობისა და პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებლად.

გატარდება ქმედითი ღონისძიებები **თანასწორობის** უფლების რეალიზებისათვის და ადამიანების ნებისმიერი ნიშნით დისკრიმინაციის თავიდან ასაცილებლად და აღსაკვეთად.

უზრუნველყოფილი იქნება **რწმენის თავისუფლების** დაცვა ყველა რელიგიური გაერთიანებისა და თითოეული ადამიანისთვის. ხელისუფლება ხელს შეუწყობს საზოგადოებაში შემწყნარებლობის კულტურის შემდგომ განვითარებას.

ეროვნული უმცირესობების უფლებების დაცვისა და რეალიზების უზრუნველსაყოფად განხორციელდება სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის 2015-2020 წლების სამოქმედო გეგმა. საქართველოს ყველა მოქალაქეს, განურჩევლად ეთნიკური წარმომავლობისა, ექნება შესაძლებლობა, სრულფასოვნად ჩაერთოს საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში, ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაში, პოლიტიკურ და სამოქალაქო პროცესებში.

განსაკუთრებით პრიორიტეტული იქნება სახელმწიფო ენის ცოდნის დონის გაუმჯობესება, შესაბამისად, გაიზრდება სახელმწიფო ენის სწავლების პროგრამების ეფექტიანობა, გაფართოვდება წვდომა სახელმწიფო ენის პროგრამებზე აკადემიური პროცესის მიღმა. უზრუნველყოფილი იქნება ქართული ენის მიზნობრივი სწავლება საჯარო სექტორში დასაქმებული ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლებისათვის.

კომპაქტურად დასახლებულ რეგიონებში ეთნიკური უმცირესობებისთვის გაუმჯობესდება ადმინისტრაციული წარმოების დოკუმენტებისა და საზოგადოებრივი მომსახურების ხელმისაწვდომობა. განათლების სტრატეგიული დოკუმენტის შესაბამისად, გადაიდგმება ქმედითი ნაბიჯები და მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობა განათლების ყველა საფეხურზე. გაუმჯობესდება მედიასა და ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა და, შესაბამისად, ეროვნული უმცირესობების ერთიან საინფორმაციო სივრცეში ჩართვა, რაც წარმატებული სამოქალაქო ინტეგრაციის პროცესის ერთ-ერთი წინაპირობაა.

ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებულ რეგიონებში გაგრძელდება ინფრასტრუქტურის, სოციალური და ეკონომიკური შესაძლებლობების განვითარება, მათ შორის, სახელმწიფოს შესაბამის პროგრამებსა და სერვისებზე მათთვის გასაგებ ენაზე სრულყოფილი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაზრდით. უზრუნველყოფილი იქნება ეროვნულ უმცირესობათა კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნებისა და განვითარების შესაძლებლობები, ტოლერანტული გარემოს წახალისება მთლიანად საზოგადოებაში.

განხორციელდება ქმედითი ღონისძიებები საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში, განსაკუთრებით პოლიტიკურ და ეკონომიკურ საქმიანობაში, და გადაწყვეტილების მიღების დონეზე, **გენდერული თანასწორობის** დასაცავად. უზრუნველყოფილი იქნება სწრაფი და ქმედითი რეაგირება გენდერული თანასწორობის დარღვევის თითოეულ ფაქტზე. ხელისუფლება ხელს შეუწყობს გენდერული თანასწორობის საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებას.

გაგრძელდება **ოჯახში ძალადობის** პრევენციისა და მასთან ბრძოლისათვის საკანონმდებლო რეფორმის განხორციელება. კერძოდ, განხორციელდება „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“ ევროპის საბჭოს კონვენციის („სტამბულის კონვენცია“) რატიფიკაცია. გაუმჯობესდება ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთათვის სამართლებრივი დაცვა და ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამებისა და თავშესაფრის ხელმისაწვდომობა. გაგრძელდება ოჯახში ძალადობის საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებისთვის ზრუნვა. გაგრძელდება მუშაობა ქალთა და ბავშვთა უფლებების განმტკიცების მიზნით.

დაცული იქნება **შშმ პირთა უფლებები** გონივრული მისადაგების პრინციპის საფუძველზე, მათი საჭიროებების გათვალისწინებით. საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში შშმ პირთა სრულყოფილი მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად, სახელმწიფო ხელს შეუწყობს შშმ პირთა დასაქმებას, ასევე ადმინისტრაციული შენობების შშმ პირთა საჭიროებების გათვალისწინებით ადაპტირებას. ხელისუფლება ხელს შეუწყობს საზოგადოებრივი სატრანსპორტო საშუალებების, გადაადგილებისა და მოგზაურობის თანაბარ ხელმისაწვდომობას შესაბამისი სტანდარტების შემუშავებისა და დანერგვის გზით.

გაგრძელდება აქტიური ბრძოლა ტრეფიკინგის, წამებისა და არასათანადო მოპყრობის წინააღმდეგ.

1.2. ადამიანის უფლებების დაცვის ინსტიტუციური მექანიზმები

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში საქართველოში კიდევ უფრო გაძლიერდება ადამიანის უფლებების დაცვის ინსტიტუციური მექანიზმები.

ძლიერი, კვალიფიციური და დამოუკიდებელი სასამართლო არის ქვეყნის განვითარების ქვაკუთხედი. მთავრობის მოქმედებები მიმართული იქნება სასამართლო სისტემის ნდობის ამაღლებისკენ. ჩვენი პრიორიტეტია თითოეული მოქალაქის და კერძო სექტორის რწმენის ამაღლება ქართული მართლმსაჯულებისადმი.

გაგრძელდება და დასრულდება მართლმსაჯულების სისტემის რეფორმის მესამე ტალღა, რაც ბოლომდე მიიყვანს სასამართლო სისტემის რეფორმას როგორც ინსტიტუციურ დონეზე სასამართლოს დამოუკიდებლობის, ისე ცალკეული მოსამართლის დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად. სასამართლოს რეფორმის მესამე ეტაპის განხორციელების შედეგად დაიხვეწება მოსამართლეთა შერჩევა-დანიშვნის წესი და დისციპლინური წარმოების პროცედურები; საქმეები განაწილდება შემთხვევითობის წესით, ელექტრონული ფორმით. განხორციელდება იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს რეფორმა. მოსამართლეთა კვალიფიკაციის ამაღლებისა და პროფესიული გადამზადების უზრუნველყოფის მიზნით, განხორციელდება იუსტიციის უმაღლესი სკოლის რეფორმა. 2017 წლის პირველ ნახევარში საქართველოს ერთ-ერთ დიდ სასამართლოში საპილოტე წესით დაინერგება საქმეთა ელექტრონული განაწილების სისტემა. მიმდინარე წლის ზაფხულში სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობაში უკვე შეტანილი ცვლილებების საფუძველზე ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოების ტერიტორიული განსჯადობა მთელი ქვეყნის ტერიტორიაზე გავრცელდება.

საერთო სასამართლოების სისტემაში შეიქმნება კომერციული კოლეგიები და პალატები, რომლებიც სპეციალიზებული იქნება კომერციული და საგადასახადო საქმეების განხილვაზე - რეფორმის შედეგად მკვეთრად გაიზრდება მართლმსაჯულების ხარისხი და სისწრაფე კომერციულ და საგადასახადო დავებზე, საკანონმდებლო და ინსტიტუციური მექანიზმების მეშვეობით ხელი შეეწყობა მედიაციის, როგორც დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალების, დამკვიდრებას და განვითარებას, რამაც მთლიანობაში ხელი უნდა შეუწყოს საინვესტიციო კლიმატის გაუმჯობესებას, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობის ზრდასა და ეკონომიკის წინსვლას.

უზრუნველყოფილი იქნება საკონსტიტუციო სასამართლოს დამოუკიდებლობა.

პროკურატურა კვლავაც იმუშავებს როგორც საზოგადოების ინტერესებსა და საჭიროებებზე ორიენტირებული სისტემა, რაც ბრალდებულთა და პროცესის მონაწილე სხვა მხარეთა უფლებების მაქსიმალურ დაცვას უზრუნველყოფს. დანაშაულთან ბრძოლის სფეროში შემუშავდება ახალი მიდგომები, დაიხვეწება და ევროპულ სტანდარტებთან კიდევ უფრო დაახლოვდება არსებული საგამოძიებო და საპროკურორო პრაქტიკა. გაიზრდება საზოგადოების მონაწილეობა დანაშაულის პრევენციის უზრუნველყოფის პროცესში. რიგითი პროკურორის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით, დაიხვეწება პროკურორთა თანამდებობაზე დანიშვნის, დისციპლინური პასუხისმგებლობის, გათავისუფლებისა და წახალისების (მათ

შორის დაწინაურების) სისტემა. შემუშავდება პროკურორთა საქმიანობის გამჭვირვალე და მიუკერძოებელი შეფასების კრიტერიუმები. გაგრძელდება პროკურორთა გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამები.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და საპოლიციო საქმიანობის მაქსიმალური ეფექტიანობისთვის დაინერგება ანალიზზე დაფუძნებული პოლიციის სისტემა.

პოლიციის სანდოობისა და საიმედოობის გაზრდისათვის უზრუნველყოფილი იქნება **საზოგადოების ჩართვა** უსაფრთხოებასა და მართლწესრიგთან დაკავშირებული პრობლემების იდენტიფიცირებასა და გადაწყვეტაში, აგრეთვე გაძლიერდება არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, სამეცნიერო წრეებთან, მედიასა და ბიზნესსექტორთან მუდმივი კომუნიკაციის მექანიზმები.

გაგრძელდება **კრიმინალური პოლიციის მოდერნიზაცია** ქვეყნის მასშტაბით, გაიზრდება ტექნოლოგიების როლი საპოლიციო საქმიანობაში, რაც გაძლიერებს დანაშაულის პრევენციის მიმართულებას, მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს გამოძიების ხარისხსა და განავითარებს პოლიციის შესაძლებლობებს.

განხორციელდება **საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების** პროგრამა, რომელიც ქვეითთა, მგზავრებისა და მძღოლების უსაფრთხოების ამაღლებას მოემსახურება და შეამცირებს გზებზე უბედურ შემთხვევებს. ტექნოლოგიების ხვედრითი წილი მნიშვნელოვნად გაიზრდება საგზაო მოძრაობის ადმინისტრირების სფეროშიც.

დაგეგმილ ვადებში დასრულდება **საზღვრის მართვის სისტემის რეფორმა**, რაც უზრუნველყოფს სასაზღვრო პოლიციის მოდერნიზაციას, სტანდარტიზაციასა და უნიფიკაციას.

დასრულდება **საგანგებო სიტუაციების მართვის ერთიანი სისტემის** ჩამოყალიბება, რაც უზრუნველყოფს ქმედით კოორდინაციასა და სწრაფ რეაგირებას. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა არალეგალურ მიგრაციას და მასთან დაკავშირებული რისკების მართვას, ამ კუთხით სამინისტროს შესაძლებლობების განვითარებასა და სხვა უწყებებთან კოორდინაციის ამაღლებას.

გაღრმავდება **თანამშრომლობა საერთაშორისო საპოლიციო სტრუქტურებთან**, განსაკუთრებით კი ევროპოლთან.

პოლიციის სისტემის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად, ჩამოყალიბდება **ადამიანური რესურსების მართვის ქმედითი სისტემა**, რათა კარიერული წინსვლა დაეფუძნოს ობიექტურ კრიტერიუმებს, დამსახურებასა და კვალიფიკაციას.

მნიშვნელოვანი ინვესტიცია განხორციელდება **შსს აკადემიაში**: დაინერგება ახალი პროგრამები, განახლდება ტექნოლოგიები, აკადემიის ბაზაზე შეიქმნება პოლიციის საერთაშორისო სასწავლო ცენტრი.

პოლიციის საზოგადოებასთან დაახლოების კუთხით გაგრძელდება პოლიციის რეფორმირება იმგვარად, რომ სისტემა მაქსიმალურად მოემსახუროს საზოგადოებასთან თანამშრომლობის მიზანს.

გაგრძელდება მუშაობა შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი **მომსახურების უფრო მეტი ხელმისაწვდომობის** უზრუნველყოფისა და ხარისხის ამაღლების, აგრეთვე ამ სფეროს შემდგომი განვითარებისა და მოქალაქეებისთვის დამატებითი მომსახურების სახეების შეთავაზების მიზნით.

უზრუნველყოფილი იქნება სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის დამოუკიდებელი და ქმედითი საქმიანობა.

გარანტირებული იქნება სახალხო დამცველის ინსტიტუტის დამოუკიდებლობა, მისი აქტიური თანამშრომლობა საქართველოს პარლამენტსა და სხვა საჯარო სტრუქტურებთან.

1.2. საჯარო მმართველობის რეფორმა, პოლიტიკის სისტემა და სამოქალაქო საზოგადოება

ხელისუფლება განახორციელებს ქმედით და სამართლიან პოლიტიკას, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მმართველობის სისტემის, პოლიტიკის სისტემისა და სამოქალაქო საზოგადოების შემდგომი გაძლიერება და ჩართულობა.

2015 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო „საჯარო სამსახურის შესახებ“ ახალი კანონი, რომელმაც უნდა შექმნას სათანადო სამართლებრივი საფუძვლები საჯარო სამსახურის რეფორმის სისრულეში მოსაყვანად და „კარგი მმართველობის“ პრინციპების დასანერგად. ეტაპობრივად ჩამოყალიბდება საჯარო სამსახურის კარიერული მოდელი, რომელიც უზრუნველყოფს მოხელეთა სამსახურში აყვანასა და კარიერულ წინსვლას ობიექტური კრიტერიუმების შესაბამისად.

კვლავ გაგრძელდება პოლიტიკის დაგეგმვისა და მისი მონიტორინგის ერთიანი სისტემის დანერგვა ქვეყნის მასშტაბით, რაც ეფუძნება გამჭვირვალე, შედეგზე ორიენტირებული, საზოგადოების ჩართულობის პრინციპსა და ანგარიშვალდებულებაზე აგებული სისტემის ჩამოყალიბების იდეას. პოლიტიკის დაგეგმვისა და მონიტორინგის ერთიანი სისტემა საფუძვლად დაედება გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების ნაციონალურ დონეზე იმპლემენტაციას და მათ ინტეგრაციას ეროვნული დაგეგმვის დოკუმენტებში.

საჯარო მმართველობის რეფორმის ფარგლებში კვლავ გაგრძელდება აქტიური მუშაობა საჯარო ფინანსების მართვის, ანგარიშვალდებულებისა და თვითმმართველობების მმართველობითი შესაძლებლობების გაძლიერების კუთხით, რათა მიღწეულ იქნეს ამ რეფორმის სრულმასშტაბიანი, წარმატებული განხორციელება.

გაძლიერდება ადგილობრივი თვითმმართველობა. სუბსიდიარობის პრინციპის საფუძველზე გაიზრდება მუნიციპალიტეტების უფლებამოსილებები, რომელთა განხორციელება სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაგეგმვის უწყვეტ და თანამიმდევრულ პროცესს დაეფუძნება. ფისკალური დეცენტრალიზაციის, აგრეთვე მუნიციპალიტეტების უფლებამოსილებებსა და რესურსებს შორის შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, ეტაპობრივად გაიზრდება ადგილობრივი ბიუჯეტების შემოსავლების ხვედრითი წილი ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლებში. გაძლიერდება ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის უზრუნველყოფის მექანიზმები. საზოგადოებრივი მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებისა და ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად სათანადოდ აღიჭურვება მუნიციპალიტეტების ტერიტორიული ორგანოები. ეტაპობრივად, მთელი ქვეყნის მასშტაბით,

კიდევ უფრო გაფართოვდება „საზოგადოებრივი ცენტრების“ არსებული ქსელი, რომლის მეშვეობით განხორციელდება სახელმწიფო და ადგილობრივი საზოგადოებრივი მომსახურების მიწოდება ყოველ დიდ ან/და ცენტრიდან დაცილებულ დასახლებაში.

უზრუნველყოფილი იქნება კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით გადადგმული ნაბიჯების ქმედითი კოორდინაცია, სამოქალაქო საზოგადოების მონაწილეობის უზრუნველყოფა, ამ მიმართულებით განათლებისა და საზოგადოების ინფორმირებულობის დონის გაზრდა, ანტიკორუფციული მექანიზმების დანერგვა და გაძლიერება. დაინერგება ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციების მონიტორინგის სისტემა, რაც ხელს შეუწყობს სრულყოფილ მონიტორინგს, კერძოდ, დეკლარაციებში წარმოდგენილი ინფორმაციის სისწორის დადგენას.

საქართველო, როგორც კორუფციასთან ბრძოლის კუთხით რეგიონის აღიარებული ლიდერი და ღია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) თანათავმჯდომარე ქვეყანა, გააგრძელებს მუშაობას იმისათვის, რომ კიდევ უფრო შთამბეჭდავი გახადოს თავისი მიღწევები კორუფციასთან ბრძოლის საქმეში. ამ მიზნით იგი კვლავაც მჭიდროდ ითანამშრომლებს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციასთან (OECD), GRECO-სთან და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

2016 წლის ნოემბერში მთავრობამ დაამტკიცა ღია მმართველობის პარტნიორობის მესამე სამოქმედო გეგმა, რომელიც 24 ამბიციურ და ინოვაციურ ვალდებულებას შეიცავს. მათი განხორციელების შედეგად საქართველო კიდევ უფრო განიმტკიცებს თავის რეპუტაციას, როგორც ელექტრონული მმართველობის სფეროში რეგიონისა და მთელი მსოფლიოს მასშტაბით ერთ-ერთი წამყვანი ქვეყანა.

დაიხვეწება საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მარეგულირებელი ნორმები და შემუშავდება ახალი კანონი ინფორმაციის თავისუფლების შესახებ, რომელიც უზრუნველყოფს საერთაშორისო სტანდარტებსა და სხვა ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკასთან ქართული კანონმდებლობისა და პრაქტიკის შესაბამისობას, ინფორმაციის თავისუფლებაზე ცალკეულ აქტებში გაბნეული ნორმების ერთ საკანონმდებლო აქტში კონსოლიდირებას და არსებული საკანონმდებლო ხარვეზების აღმოფხვრას. კიდევ უფრო მოწესრიგდება საჯარო ინფორმაციის გაცემის არსებული პრაქტიკა.

2. ეკონომიკური განვითარება

ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება უნდა ეფუძნებოდეს თავისუფალი ბაზრის პრინციპებს, რომელიც ძლიერი კერძო სექტორის წინაპირობაა. შესაბამისად, თავისუფალი ბაზრის პრინციპებზე დაყრდნობით, მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა, ერთი მხრივ, მიმართული იქნება კერძო სექტორის შემდგომი განვითარებისა და კერძო სექტორში არსებული პრობლემების გადაჭრისკენ, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყანაში კერძო სექტორის გაძლიერებასა და სამუშაო ადგილების გენერირებას, ხოლო, მეორე მხრივ, ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების სასურველი დონის მიღწევამდე, უზრუნველყოფს მოსახლეობის იმ ფენების მხარდაჭერას, რომლებიც ამას ყველაზე მეტად საჭიროებენ.

ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდა არის მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის პრიორიტეტი. მთავრობა მიზნად ისახავს ისეთი მოდელის დანერგვას, რომლის პირობებშიც, ეკონომიკური

ზრდის პარალელურად, მცირდება სიღარიბე და უმუშევრობა მოსახლეობაში. მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა, ეკონომიკურ ეფექტიანობასთან ერთად, იხელმძღვანელებს სოციალური უსაფრთხოებისა და სამართლიანობის პრინციპებით.

გრძელვადიანი სწრაფი ეკონომიკური ზრდის უზრუნველსაყოფად, მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის მიზანია ეკონომიკის ფაქტორების მაქსიმალური ჩართვა ქვეყნის განვითარებაში. მთავრობის მიერ შემუშავებული 4-პუნქტიანი გეგმა მიმართულია ბიზნესის, როგორც ეკონომიკური ზრდის მთავარი მამოძრავებლის, განვითარებაზე, ადამიანური რესურსების პოტენციალის მაქსიმალურად გამოყენებაზე ქვეყნის განვითარებაში, ინფრასტრუქტურის სწრაფ განვითარებასა და ღია მმართველობის პრინციპების დანერგვაზე.

2.1. მაკროეკონომიკური სტაბილურობა

მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა ეფუძნება მაკროეკონომიკური სტაბილურობის, როგორც ეკონომიკური განვითარების ფუნდამენტის, პრინციპებისადმი ერთგულებას.

ფისკალური დისციპლინა, უმუშევრობის დაბალი დონე და ფასების სტაბილურობა, მონეტარული პოლიტიკის დამოუკიდებლობა, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის თანდათანობითი შემცირება და ფინანსური სექტორის სტაბილურობის შენარჩუნება ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი ფაქტორებია.

საქართველო არის მცირე, ღია ეკონომიკის ქვეყანა. შესაბამისად, ის ვერ იქნება იზოლირებული რეგიონსა და გლობალურ ეკონომიკაში მიმდინარე მოვლენებისაგან. თუმცა, სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემო მნიშვნელოვანია ნეგატიური საგარეო შოკების ზემოქმედების შერბილებისათვის.

მაკროეკონომიკური სტაბილურობისა და საბიუჯეტო პროცესის ეფექტიანად წარმართვის მიზნით:

- გაგრძელდება ხარჯების ოპტიმიზაციის უწყვეტი პროცესი, რაც მიმართული იქნება სახსრების გამოთავისუფლებასა და მათ გადანაწილებაზე პრიორიტეტული მიმართულებებით. ამასთან, შემცირდება ადმინისტრაციული ხარჯები და მომავალში შეიზღუდება მათი ზრდა;
- უზრუნველყოფილი იქნება პროგრამული ბიუჯეტის პრინციპების სრულყოფა;
- გაიზრდება ბიუჯეტის გამჭვირვალობა;
- სახელმწიფო ვალი მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებით შენარჩუნდება იმ დონეზე, რომელიც ქვეყნის სტაბილურ საკრედიტო რეიტინგსა და დადებით საინვესტიციო იმიჯს უზრუნველყოფს;
- უზრუნველყოფილი იქნება ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკის ეფექტიანი კოორდინაცია;
- ქვეყნის განვითარებისათვის აუცილებელი მასშტაბური პროექტების დაფინანსების მიზნით, ბიუჯეტის შემოსავლების მობილიზებისთვის, გამოყენებული იქნება კანონმდებლობით გათვალისწინებული დროებითი ღონისძიებები;
- ეროვნული ბანკის დამოუკიდებლობა იქნება ხელშეუხებელი;
- ხელი შეეწყობა ლარით დაკრედიტების ზრდას.

2.2. დასაქმება

ხელისუფლების ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი ორიენტირი მოსახლეობის დასაქმებაა.

მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის 2016-2017 წლების გლობალური კონკურენტუნარიანობის ანგარიშის მიხედვით, ბიზნესის კეთების მხრივ, უპირველესი პრობლემა კვლავ კვალიფიციური სამუშაო ძალის ნაკლებობაა. ამავე დროს, უმუშევრობა რჩება მწვავე პრობლემად. ეს ვითარება ნათლად მიუთითებს შრომის ბაზარზე არსებულ დისბალანსს. ერთი მხრივ, არსებობს მოთხოვნა კერძო სექტორის მხრიდან, თუმცა, ეს მოთხოვნა ვერ კმაყოფილდება იმ სამუშაო ძალით, რომელიც შრომის ბაზარზეა წარმოდგენილი.

შრომის ბაზარზე არსებული დისბალანსის აღმოსაფხვრელად და დასაქმების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლის გასაუმჯობესებლად, მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის შესაბამისად, გატარდება განათლების რეფორმა, რომლის შედეგადაც გაიზრდება სტუდენტებისა და მომავალი დასაქმებულების კონკურენტუნარიანობა და შრომის ბაზრისათვის მზაობის ხარისხი.

განხორციელდება შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესწავლა და უზრუნველყოფილი იქნება მჭიდრო კოორდინაცია სამუშაოს მაძიებელთა და დამსაქმებელთა შორის. სახელმწიფო ინფორმაციულ დახმარებას გაუწევს სამუშაოს მაძიებლებს პროფესიის არჩევის, მომზადებისა და გადამზადების კუთხით. სახელმწიფო აქტიურად შეუწყობს ხელს პოტენციური დამსაქმებლების ჩართულობას პროფესიული გადამზადების პროცესში.

უმაღლესი განათლება დაეფუძნება არა ასიმეტრიულ მოთხოვნას, რომელიც რამდენიმე დომინირებული პროფესიით შემოიფარგლება, არამედ რეალურ საჭიროებებს, რომლის წინაშეც ქვეყანა დგას. შესაბამისად, უზრუნველყოფილი იქნება შრომის ბაზარზე არსებული დისბალანსის აღმოფხვრა. ამასთან, გათვალისწინებული იქნება ქვეყნის სოციალურ-კულტურული თუ სახელმწიფოებრივი განვითარებისთვის აუცილებელი სხვა მიმართულებების სპეციფიკა და საჭიროებები.

2.3. ბიზნესგარემო

საქართველოს ხელისუფლება ბიზნესგარემოს შემდგომი გაუმჯობესებისა და მეწარმეობის ხელშეწყობის მიზნით, გააგრძელებს აქტიური პოლიტიკის გატარებას, კერძოდ:

- დაცული იქნება საკუთრების უფლების ხელშეუვალობის პრინციპი;
- დაიხვეწება სამოქალაქო, სამეწარმეო, გადახდისუნარიანობის, აღსრულებისა და დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალებების მარეგულირებელი კანონმდებლობა;
- უზრუნველყოფილი იქნება საკუთრებით შეუფერხებელი სარგებლობა - ამოქმედდება უძრავ ნივთზე საკუთრების ხელყოფის ან სხვაგვარი ხელშეშლის აღკვეთის ადმინისტრაციული (არასასამართლო) წესი, როგორც საკუთრების უფლების დაცვის ეფექტიანი საშუალება, იმ შემთხვევებისათვის, როდესაც არ იქნება საოჯახო, მემკვიდრეობითი, სამეზობლო თუ სხვა

სახის დავა. გარდა ამისა, ალტერნატივის სახით, შეიქმნება ამ კატეგორიის დავებზე სასამართლო წესით უფლების დაცვის ეფექტიანი საპროცესო მექანიზმი და გამკაცრდება კონტროლი სასამართლოს გადაწყვეტილების აღსრულების ვადებზე;

- განხორციელდება საგადასახადო დავების სისტემის რეფორმა.

მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის შესაბამისად, გაუმჯობესდება საგადასახადო ადმინისტრირება. სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე ვეღარ მოხდება ბიზნესის ანგარიშების დაყადაღება. კომპანიების საგადასახადო შემოწმების ვადა იქნება რეგლამენტირებული და გაუქმდება ეკონომიკური დანაშაულისთვის წინასწარი პატიმრობის გამოყენება განსაკუთრებული შემთხვევების გარდა. აღნიშნული ნაბიჯები ბიზნესს მისცემს მეტ თავისუფლებას და გააჩენს განვითარების დამატებით პოტენციალს ეკონომიკაში.

ხელისუფლების მნიშვნელოვანი მონაპოვარია ბიზნესის დაწყების ხელშეწყობა. ქართულ სინამდვილეში მოხდა უპრეცედენტო ფაქტი, როდესაც ქვეყანაში გაჩნდა „სტარტაპების“ დაფინანსების ინსტრუმენტი. „სტარტაპების“ დაფინანსება იქნება სწრაფი განვითარების 4-პუნქტიანი გეგმის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება.

ფინანსებზე წვდომის გაუმჯობესების კუთხით, გაგრძელდება მეწარმეობის ხელშეწყობის არსებული პროგრამები, მოხდება მათი ოპტიმიზაცია ეფექტიანობის გაზრდის მიმართულებით.

სახელმწიფოსა და ბიზნესს შორის ეფექტიანი ურთიერთობების ხელშეწყობისთვის შეიქმნება ერთიანი სივრცე „ბიზნესსახლი“, სადაც ყველა შესაბამისი სახელმწიფო უწყება კერძო ბიზნესს ერთი ფანჯრის პრინციპით მოემსახურება. შედეგად, ბიზნესს შეუმცირდება სახელმწიფოსგან შესაბამისი მომსახურების მიღებისთვის საჭირო დრო და რესურსები.

კიდევ უფრო დაიხვეწება და გაუმჯობესდება არსებული ონლაინსერვისები, შესაძლებელი გახდება როგორც კომპანიის ელექტრონულად დარეგისტრირება, ისე არსებულ მონაცემებში ცვლილებების ელექტრონულად განხორციელება საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში მისვლის გარეშე.

მოხდება სამეწარმეო საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებული ეკონომიკური დანაშაულის დეკრიმინალიზაცია, მათ შორის:

- გაუქმდება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა მოქმედებებისთვის, რომლებიც თავისი შინაარსით ისეთი საგადასახადო სამართალდარღვევაა, როგორცაა სასაქონლო ზედნადების არასრულად ან/და არასწორად შევსება (საქონლის რაოდენობის ან/და ფასის შემცირება), 10000 ლარზე მეტი ღირებულების საქონლის სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირება, სავალდებულო მარკირებას დაქვემდებარებული არააქციზური საქონლის მარკირების გარეშე რეალიზაცია, ბუღალტრული აღრიცხვის წესის დარღვევა;
- 100 000 ლარამდე გაიზრდება გადასახადებისგან თავის არიდებისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის დაკისრების ზღვარი, რაც 2017 წლიდან, ხანდაზმულობის ვადის 3 წლამდე შემცირების ფონზე, მნიშვნელოვანი ეფექტის მომტანი იქნება ბიზნესისთვის;
- გამოცხადდება სისხლის სამართლის კოდექსის 210-ე (ყალბი საგადასახადო დოკუმენტის დამზადება ან გამოყენება) და 218-ე (გადასახადისთვის თავის არიდება) მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულების სრული ამნისტია. შესაბამისად, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათავისუფლებიან პირები, რომლებმაც აღნიშნული დანაშაული 2013 წლის 1 იანვრამდე ჩაიდინეს.

გადახდისუუნარობის/გაკოტრების საქმისწარმოებასთან დაკავშირებული პროცედურების დასახვეწად გატარდება **გადახდისუუნარობის სისტემის რეფორმა**. გამარტივდება ასევე ბიზნესის ლიკვიდაციის პროცედურები.

ფართოდ დაინერგება **რეგულირების გავლენის შეფასების (RIA) ინსტრუმენტი**, რაც მოგვცემს საშუალებას, თითოეული გადაწყვეტილების გავლენა ბიზნესზე იყოს წინასწარ გაანალიზებული, რითაც ბიზნესს დავიცავთ შესაძლო ნეგატიური გავლენებისგან.

გამოცხადდება **მორატორიუმი** ახალი ლიცენზიებისა და ნებართვების შემოღებაზე. აღნიშნული მორატორიუმი შეეხება ნებისმიერი ტიპის საქმიანობას, გარდა იმისა, რომელიც იმპერატიულად მოთხოვნილია, რომ იყოს ლიცენზირებადი საქმიანობა საქართველოს მიერ გაფორმებული საერთაშორისო შეთანხმებებით. მორატორიუმი გამოცხადდება ასევე ახალი მარეგულირებელი სტრუქტურების შექმნაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ეს იმპერატიულად არის მოთხოვნილი საქართველოს მიერ გაფორმებული საერთაშორისო შეთანხმებებით.

გამლიერდება **ინვესტიციების დაცვის** საკანონმდებლო ჩარჩო - შეიქმნება ახალი კანონი ინვესტიციების შესახებ - საქართველოში ადგილობრივი და უცხოელი ინვესტორების მიერ ინვესტიციის განხორციელების მხარდაჭერისა და ხელშეწყობის მიზნით, რომელიც სრულად უპასუხებს თანამედროვე მოთხოვნებსა და გამოწვევებს. ამავე კანონით დადგინდება ისეთი საკანონმდებლო ნორმა-პრინციპი, რომელიც სხვადასხვა სფეროს კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილებების მიუხედავად, ინვესტორისათვის უზრუნველყოფს მოქმედი ლიბერალური ნორმებისა და შეღავათების შენარჩუნებას გარკვეული ვადით, რათა მან შეძლოს ბიზნესის თავისუფლად დაგეგმვა და არ ჰქონდეს ინვესტიციის განხორციელების შემდგომ უახლოეს პერიოდში რეგულაციების შეცვლის (დამძიმების) მოლოდინი.

კონკურენტული ბიზნესგარემოს ხელშეწყობისთვის, მოხდება სახელმწიფოს ეტაპობრივად გამოსვლა ეკონომიკის იმ დარგებიდან, რომლებსაც აქვს დამოუკიდებლად ფუნქციონირებისა და განვითარების პოტენციალი. გამლიერდება ქვეყნის კონკურენტუნარიანი დარგების სახელმწიფო მხარდაჭერა როგორც ადგილობრივი წარმოების ზრდის, ისე საექსპორტო პოტენციალის გაფართოების მიმართულებით.

2.4. ეკონომიკური რეფორმები

საქართველოში ეკონომიკური ზრდის სტიმულირებისთვის, ზოგადად ბიზნესგარემოს გაუმჯობესების გარდა, საქართველოს მთავრობა გეგმავს მასშტაბური რეფორმების განხორციელებას.

2.4.1. კაპიტალის ბაზრის რეფორმა

ქვეყანაში განვითარებული კაპიტალის ბაზრის არსებობა გულისხმობს, საბანკო დაკრედიტების პარალელურად, კომპანიებისათვის გრძელვადიანი ფინანსური რესურსების მოზიდვის ეფექტიან შესაძლებლობას. ამით კაპიტალის ბაზარი ქმნის კონკურენტულ გარემოს არა მხოლოდ დაკრედიტების, არამედ დანაზოგების ეფექტიანად გადანაწილების მიმართულებითაც. მეტიც, თუ რაიმე მიზეზით საბანკო დაკრედიტება იზღუდება, ობლიგაციების ბაზარი შესაძლოა ასრულებდეს დამბალანსებლის როლს. კაპიტალის ბაზრის ფუნქცია არა მხოლოდ ბიზნესისათვის ფინანსური რესურსების მიწოდებაა, არამედ განვითარებული ბაზარი ქვეყნის მოსახლეობის დანაზოგების განთავსების დამატებითი ინსტრუმენტიცაა. შედეგად, განვითარებული და გამჭვირვალე კაპიტალის ბაზარი ხელს უწყობს სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდასა და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას.

საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი ძირითადი ამოცანა საქართველოს რეგიონალურ ფინანსურ ცენტრად ჩამოყალიბებაა. ამ მიზნის მისაღწევად განხორციელდება შემდეგი ღონისძიებები:

- ხელი შეეწყობა კონკურენტული გარემოს ჩამოყალიბებას, რაც გამორიცხავს ბაზრის ცალკეული სეგმენტების, ინსტრუმენტების ან მონაწილეების დისკრიმინაციას, უპირატეს ან მონოპოლიურ მდგომარეობაში ჩაყენებას. სახელმწიფო და კაპიტალის ბაზრის რეგულატორები უზრუნველყოფენ სამართლიანობის პრინციპებზე დაფუძნებული ბაზრის მონაწილეთა ღია და გამჭვირვალე საქმიანობას;
- დაიხვეწება შესაბამისი საგადასახადო დაბეგვრის რეჟიმები. აღნიშნული ცვლილება გულისხმობს საგადასახადო სისტემის უფრო მეტად ეკონომიკურ ზრდაზე ორიენტირებულობას, ასევე სხვადასხვა ფინანსური ინსტრუმენტის თანაბარ პირობებში ჩაყენებას;
- ხელი შეეწყობა მოსახლეობის ფინანსური განათლების დონის ამაღლებას;
- დაიხვეწება მომხმარებელთა და ინვესტორთა უფლებების დაცვის გარანტიები. მაქსიმალურად იქნება დაცული წვრილი და ნაკლებად გათვითცნობიერებული ინვესტორების ინტერესები, რაც კაპიტალის ბაზრის სხვადასხვა სეგმენტის განვითარების ერთ-ერთი უმთავრესი წინაპირობაა. აღნიშნულ პროცესში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მარეგულირებლის, საგანმანათლებლო, კორპორაციული მართვისა და ფინანსური აღრიცხვიანობის საკითხებს.

მომდევნო წლებში, განხორციელებული რეფორმის შედეგად, საქართველოში ჩამოყალიბებული კაპიტალის ბაზარი იქნება რესურსების მოზიდვის მაღალეფექტიანი წყარო. იგი ბაზრის ყველა მონაწილეს მისცემს საშუალებას, მიიღოს თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული საფინანსო მომსახურების სრული სპექტრი. ამასთან, საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისი და მუდმივად განვითარებაზე ორიენტირებული მარეგულირებელი გარემო უზრუნველყოფს მაღალი დონის სანდოობასა და ინვესტორთა დაცულობას.

2.4.2. საპენსიო რეფორმა

სახელმწიფო გაატარებს საპენსიო რეფორმას, რომლის მიზანია კერძო დაგროვებით საპენსიო სისტემაზე გადასვლა. აღნიშნული რეფორმა კაპიტალის ბაზრის შედარებით ფართო რეფორმის შემადგენელი კომპონენტია, რადგან იგი ხელს უწყობს გრძელვადიანი ფინანსური რესურსების წარმოქმნას.

საპენსიო რეფორმის უმთავრესი ამოცანაა მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლება, აგრეთვე არსებული სოციალური სისტემის ფისკალური მდგრადობის შენარჩუნება. ფისკალური სტაბილურობის გათვალისწინებით, კერძო დაგროვებითი პენსია ოპტიმალური მოდელია საპენსიო უზრუნველყოფის ადეკვატურობის გაუმჯობესების კუთხით. კერძო საპენსიო სისტემა შესაძლებლობას მისცემს მოქალაქეს, შექმნას დანაზოგი, რომელიც წლების განმავლობაში დასაქმებულის მიერ გამომუშავებული ხელფასის პირდაპირპროპორციული იქნება.

გარდა ამისა, კერძო დაგროვებით საპენსიო სისტემას აქვს ეკონომიკის მასტიმულირებელი ეფექტი. კერძო დანაზოგების ზრდა, რაც ნიშნავს გრძელვადიანი ფინანსური რესურსის მობილიზებას, მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ადილობრივი კაპიტალის ბაზრის განვითარებას და, საბოლოოდ, დადებითად აისახება ეკონომიკურ ზრდაზე.

2.4.3. მიწის რეფორმა

განხორციელდება სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაცია, რაც გულისხმობს მთელი ქვეყნის მასშტაბით სახელმწიფო ქონების აღრიცხვასა და ერთიან ბაზაში თავმოყრას. აღნიშნული ხელს შეუწყობს სახელმწიფო აქტივების მართვა-განკარგვის პროცესს, გამოუყენებელი აქტივების ბრუნვაში ჩართვას, ქვეყანაში მიწის კადასტრის სრულყოფასა და ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდას. ინვენტარიზაციის პროექტი დასრულდება 2016 წლის ბოლოს და დაინერგება ქონების გამარტივებული რეგისტრაცია, რაც, პირველ რიგში, განხორციელდება კერძო მესაკუთრეთა ინტერესების გათვალისწინებით.

2016 წლის 1 აგვისტოდან ამოქმედდა და 2 წლის განმავლობაში იმუშავებს „სახელმწიფო პროექტის ფარგლებში მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური და სპორადული რეგისტრაციის სპეციალური წესისა და საკადასტრო მონაცემების სრულყოფის შესახებ“ კანონი, რომელიც მაქსიმალურად ამარტივებს და მოქალაქეებისთვის ხელმისაწვდომს ხდის მიწის რეგისტრაციის პროცესს, ახალისებს რეგისტრაციას სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის რეგისტრაციისათვის მომზადებული საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი ნახაზების საფასურის ანაზღაურების, ასევე მომსახურების სხვა საფასურისაგან გათავისუფლების და სარეგისტრაციო პროცედურების მაქსიმალურად გამარტივების გზით. სახელმწიფო მოქალაქეს ეხმარება საკუთრების დამადასტურებელი საბუთების მოძიებასა და მედიაციის გზით დავების მოგვარებაში. დამტკიცებულია მაღალმთიან რეგიონებში ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთების პრივატიზების ხელშეწყობის პროგრამა და დაიწყება მისი განხორციელება.

2.4.4. საჯარო-კერძო პარტნიორობის სისტემის განვითარება

ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისა და ინვესტიციების მოზიდვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია საჯარო-კერძო პარტნიორობა. აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელი 4 წლის განმავლობაში

სახელმწიფოსა და ბიზნესს შორის თანამშრომლობით არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი განხორციელდა. საჯარო-კერძო პარტნიორობის სისტემის კიდევ უფრო გასამდიერებლად, აუცილებელია შესაბამისი კანონმდებლობის დახვეწა.

იმ პირობებში, როდესაც მასშტაბური ინფრასტრუქტურული პროექტები მნიშვნელოვან ფინანსურ რესურსებს მოითხოვს, განსაკუთრებით ისეთ დარგებში, როგორცაა ენერჯეტიკა, ტრანსპორტი და სხვ., თანამშრომლობის აღნიშნული ფორმა ხელს უწყობს პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებული რისკების გადანაწილებას საჯარო და კერძო სექტორებს შორის და სახელმწიფოსა და ბიზნესის მიერ რესურსების მობილიზებას, რითაც უფრო რეალური და ადვილი ხდება მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელება.

ხელისუფლება განავითარებს შესაბამის კანონმდებლობასა და სისტემას საჯარო-კერძო პარტნიორობის გაფართოებისთვის. სისტემა ხელს შეუწყობს საქართველოში ინვესტიციების შემოდინებას და სახელმწიფოსა და ბიზნესის მიერ მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული პროექტების უფრო სწრაფად და ეფექტიანად განხორციელებას.

2.5. სივრცითი მოწყობა

სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა არის ქვეყნის მდგრადი განვითარების და ცხოვრების დონის ამაღლების მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი, რომლის ამოცანებია: გააუმჯობესოს ურთიერთკავშირი ქალაქსა და სოფელს შორის; ხელი შეუწყოს მაღალხარისხიანი მდგრადი ტურიზმის განვითარებას, ასევე საქართველოს ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელ სატრანსპორტო და ლოგისტიკურ ჰაბად ჩამოყალიბებას, შექმნას ინვესტირებისთვის მასტიმულირებელი და მიმზიდველი გარემო, შეამციროს გარემოზე მავნე ზემოქმედება.

ქვეყნის სივრცითი მოწყობის მიმართულებით, საქართველოს მთავრობა გაატარებს აქტიურ პოლიტიკას, მათ შორის: მომზადდება საქართველოს სივრცითი მოწყობის სქემა; დასრულდება თბილისის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმა; მომზადდება ახმეტისა და მესტიის მუნიციპალიტეტების სივრცითი მოწყობის გეგმები, თუშეთის 12 სოფლისა და მულახის თემის 10 სოფლის განაშენიანების რეგულირების გეგმები; მცხეთის, კობი-გუდაურის, ბაკურიანი-დიდი მიტარბის, ბახმაროს, ქობულეთის, ხელვაჩაურის მიწათსარგებლობის გეგმები; იყალთოს ხევის, შაორის, უწერის განაშენიანების რეგულირების გეგმები.

სწორი დაგეგმარებითა და გააზრებული სივრცითი მოწყობით საქართველო გახდება ოთხი სეზონის ტურისტული ქვეყანა, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღების და წლის განმავლობაში მათი სტაბილური განაწილების საშუალებას.

გაგრძელდება წყალტუბოს, სამცხე-ჯავახეთის, ყაზბეგი-გუდაურის, მცხეთა-მთიანეთის, თუშეთის, რაჭის რეგიონებში ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და თანამედროვე, საერთაშორისო დონის კურორტების შექმნა. ქალაქმშენებლობითი დოკუმენტაციის შესაბამისად, მოხდება გუდაური-კობის, ბაკურიანის, დიდველის, კობტა-მიტარბის, თეთნულდი-ჰაწვალის, გოდერძის სამთო-სათხილამურო კურორტების განვითარება და არსებულ კურორტებზე ახალი მიმართულებების დამატება, მათ შორის, გათვალისწინებული იქნება კურორტების ზაფხულის განმავლობაში დატვირთვის შესაძლებლობები.

2.6. საგარეო-სავაჭრო ურთიერთობები

საქართველოსთვის თავისუფალი სავაჭრო ურთიერთობების დამყარება დანარჩენ მსოფლიოსთან ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი ძირითადი პრიორიტეტია.

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმების, კერძოდ, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გაფორმებით, ქართულ ეკონომიკაში შეიქმნა მნიშვნელოვანი შესაძლებლობები ექსპორტის ზრდის, ინვესტიციების მოზიდვისა და ქვეყანაში პროდუქტიულობის ზრდის კუთხით.

ხელი მოეწერა შეთანხმებას ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაციასთან (EFTA), დასრულდა მოლაპარაკებები ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ. ამჟამად, მიმდინარეობს მოლაპარაკებები თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებაზე ჰონგ-კონგთან, ხოლო თურქეთთან მოლაპარაკებები წარიმართება არსებული თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გაფართოების მიმართულებით. გაგრძელდება პრიორიტეტულ ქვეყნებთან ლიბერალური სავაჭრო რეჟიმების განვითარების კუთხით მუშაობა. შედეგად, გაიზრდება ქართული პროდუქციის საექსპორტო პოტენციალი და საექსპორტო ბაზრების დივერსიფიცირებულობა.

ამასთან, საქართველოს მთავრობის მიერ გატარებული ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანია თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებებით მიღებული შესაძლებლობის ეფექტიანი და სწრაფი გამოყენება. ამ მიზნით საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს აქტიური პოლიტიკის განხორციელებას, კერძოდ:

- დაეხმარება ბიზნესს ახალი ბაზრების ათვისებაში; კერძოდ, მოხდება ექსპორტთან დაკავშირებული ხარჯების შემსუბუქება, აგრეთვე ექსპორტთან ასოცირებული რისკების დაზღვევა;
- განვითარდება ონლაინპლატფორმა, რომელიც სრულ ინფორმაციას მიაწვდის ქართველ ექსპორტიორებს მათთვის საინტერესო ბაზრებზე არსებული მდგომარეობის შესახებ;
- ქართული პროდუქციის საექსპორტო ბაზრების გაფართოების ხელშეწყობის მიზნით, იმოქმედებს კომერციული ატაშეების ინსტიტუტი;
- არსებული თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებებით განსაზღვრული შესაძლებლობების მაქსიმალურად ასათვისებლად და ევროკავშირის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიზნით, გაიზრდება შესაბამისი საწარმოების სახელმწიფო მხარდაჭერა (როგორც ფინანსური, ისე ტექნიკური). ეს განსაკუთრებით შეეხება სოფლის მეურნეობის საწარმოებს; ამავე დროს, ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით განსაზღვრული რეგულაციების გადმოღება განხორციელდება ამ შეთანხმებით მკაცრად განსაზღვრულ ვადებში და საქართველოს ეკონომიკის თავისებურებების გათვალისწინებით. ყოველი წლის დასაწყისში მთავრობა დაამტკიცებს და გასაჯაროებს მისაღები რეგულაციების ნუსხას.

უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობის, ქართული ექსპორტის გაზრდისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის მიზნით:

- განხორციელდება საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობების მარეგულირებელი სამართლებრივი ბაზის სრულყოფა და გაფართოება (ინვესტიციების ურთიერთწახალისების, ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების, ვაჭრობის ხელშეწყობის და სხვა მიმართულებით);
- ხელი შეეწყობა ქართველ და უცხოელ ბიზნესმენებსა და ბიზნესგაერთიანებებს შორის პირდაპირი კავშირების დამყარებას და თანამშრომლობის განვითარებას, გაგრძელდება

უცხოეთში ქართული ბიზნესის ინტერესების დაცვა.

2.7. ინფრასტრუქტურული განვითარება

ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება საქართველოს რეგიონების განვითარების, საერთაშორისო სატრანზიტო პროექტებში საქართველოს მაქსიმალური ინტეგრირებისა და ეკონომიკური განვითარების სტიმულირების უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა.

საქართველოს მთავრობა მკაფიო გეგმით განავითარებს ქვეყნის ინფრასტრუქტურას. საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობისა და სატვირთო გადაზიდვების მზარდი დინამიკის გათვალისწინებით, მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის სივრცითი მოწყობის კომპონენტის ფარგლებში, გაგრძელდება და სწრაფი ტემპით წარიმართება ახალი მაგისტრალური გზების მშენებლობა, არსებული გზების რეკონსტრუქცია და საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლება-მოდერნიზება. ქვეყნის მასშტაბით აშენდება საერთაშორისო მნიშვნელობის სატრანზიტო და რეგიონების დამაკავშირებელი შიდა საავტომობილო გზები. ეს იქნება ქვეყნის ხერხემალი, რომელიც ყველა რეგიონს მჭიდროდ დააკავშირებს ერთმანეთთან და დედაქალაქთან. გეოგრაფიული მდებარეობა აღარ იქნება ბარიერი ბიზნესის წარმოებისა და გადაადგილებისთვის.

ეს პროექტი გააძლიერებს საქართველოს მნიშვნელობას რეგიონში და გაზრდის მისი, როგორც ტრანზიტული ჰაბის, დატვირთვას. 2020 წლამდე დაიგება 800 კმ-ზე მეტი სიგრძის, 3.5 მილიარდი აშშ დოლარის ღირებულების საგზაო ინფრასტრუქტურა, დასრულდება აღმოსავლეთ-დასავლეთის ავტობანის მშენებლობა. შედეგად, საქართველოს საავტომობილო გზების ქსელი გახდება მიმზიდველი სატრანზიტო გადაზიდვებისათვის, ხელი შეეწყობა ქვეყანაში ტურიზმის განვითარებას, განაპირა და მაღალმთიან რეგიონებში სოფლის მეურნეობის აღორძინებასა და რეგიონების დაკავშირებას.

ხარისხიანი **სასმელი წყლის 24-საათიანი მიწოდების** რეჟიმით მოსახლეობის უზრუნველყოფა საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ამ მიზნის მიღწევა ეტაპობრივად განხორციელდება მომდევნო რამდენიმე წლის განმავლობაში. 2020 წლისთვის, 24-საათიანი წყალმომარაგებით უზრუნველყოფილი იქნება დამატებით 360 ათასი ადამიანი.

აქტიურად გაგრძელდება **წყალმომარაგება-კანალიზაციის და გამწმენდი ნაგებობების** მშენებლობა-რეაბილიტაციის პროექტები მთელ რიგ ქალაქებსა და სოფლებში. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა და უახლოეს მომავალში დასრულდება წყალმომარაგების სისტემების სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები პანკისის ხეობის, კასპისა და ქარელის მუნიციპალიტეტების საზღვრისპირა სოფლებში, რის შედეგადაც 20 ათასამდე ადამიანისათვის მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება სასმელი წყლის მიწოდების ხარისხი.

ნარჩენების მართვა განხორციელდება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად, ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე გაუმჯობესდება მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სერვისები; მოხდება

არსებული ნაგავსაყრელების ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისობაში მოყვანა და ეტაპობრივი დახურვა; ევროსტანდარტების გათვალისწინებით მოეწყობა ახალი რეგიონალური სანიტარიული ნაგავსაყრელები; დაინერგება ნარჩენების სეპარირების და გადამუშავების სისტემები.

ქვეყნის ინტერნეტიზაციის პროექტის ფარგლებში აშენდება 8000-კილომეტრიანი ინფრასტრუქტურა, რის შედეგადაც დამატებით 800 ათასი ადამიანი მიიღებს ინტერნეტს და ქვეყნის მოსახლეობის 90%-ზე მეტს ექნება ინტერნეტთან წვდომა.

2.8. დარგობრივი ეკონომიკური პოლიტიკა

საქართველოს ეკონომიკის ძირეული ტრანსფორმაციის გლობალურ ღონისძიებებთან ერთად, საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება ეკონომიკური ზრდის მამოძრავებელი დარგების გარდაქმნა-განვითარებაზე.

2.8.1. ენერგეტიკა

საქართველოს მთავრობის ენერგეტიკული პოლიტიკის უმთავრესი მიმართულებაა ქვეყნის ენერგეტიკული უსაფრთხოებისა და დამოუკიდებლობის ხარისხის ამაღლება, იმპორტირებულ ენერგორესურსებზე დამოკიდებულების ეტაპობრივი შემცირება ადგილობრივი ენერგეტიკული რესურსების ათვისების, მიწოდების წყაროებისა და მარშრუტების დივერსიფიკაციის გზით.

საქართველოს მთავრობა აგრძელებს მუშაობას ელექტრომომარაგების გაუმჯობესების მიზნით. გაგრძელდება ელექტრიფიკაციისა და გამრიცხველიანების პროცესი, სადაც განსაკუთრებული აქცენტი უშუქო სოფლებსა და მაღალმთიან რეგიონებზე გაკეთდება.

ენერგეტიკული პოლიტიკის ეფექტიანად წარმართვის მიზნით იგეგმება:

- იმპორტზე დამოკიდებულების შემცირება ადგილობრივი ენერგორესურსების რაციონალური ათვისების გზით;
- ენერგეტიკის სექტორში ინვესტიციების ხელშეწყობა. 2017-2020 წლებში შეიქმნება, სულ მცირე, 500 მეგავატი დადგმული სიმძლავრე და ენერგეტიკის სექტორში განხორციელდება 3 მლრდ ლარის ოდენობის ინფრასტრუქტურული ინვესტიცია;
- განვითარდება ინფრასტრუქტურა გაზისა და ელექტროენერჯის უსაფრთხო და სტაბილური გადამცემი და გამანაწილებელი სისტემის შესაქმნელად;
- იგეგმება გაზსაცავის მშენებლობა, რომელიც უზრუნველყოფს ქვეყნისთვის აუცილებელი სტრატეგიული მარაგის შექმნას. გაზმომარაგების გაუმჯობესების მიზნით, უკვე დაწყებულია 210-280 მლნ კუბური მეტრის მოცულობის გაზსაცავის პროექტის განხორციელება;
- გაძლიერდება საქართველოს სატრანზიტო როლი ენერგეტიკის სფეროში. საქართველო აქტიურად მონაწილეობს „სამხრეთის ბუნებრივი აირის დერეფნის“ პროექტის რეალიზაციის პროცესში. გრძელდება მუშაობა საქართველოდან ელექტროენერჯის ექსპორტის შესაძლებლობების გაზრდის მიმართულებით;
- დაიხვეწება და ევროპულ სტანდარტებს დაუახლოვდება ენერგეტიკის სფეროს კანონმდებლობა;
- სექტორში გამჭვირვალობის, კონკურენციისა და დამოუკიდებელი რეგულირების

- ხელშეწყობით გაუმჯობესდება საინვესტიციო გარემო;
- სახელმწიფო ხელს შეუწყობს სამეცნიერო-ტექნიკურ პროგრესს და ინოვაციების დანერგვას;
- პრიორიტეტად დარჩება განახლებადი ენერჯის წყაროების ოპტიმალურად ათვისება;
- განხორციელდება ენერგოდამზოგველი და ენერგოეფექტიანი პოლიტიკა;
- 2020 წლის ბოლომდე დამატებით 200 ათასი ოჯახი მიიღებს ბუნებრივ აირს;
- ე.წ. „უშუქო სოფლებში“ 1 000 ოჯახი პირველად მიიღებს ელექტროენერჯიას და ქვეყანაში ელექტროენერჯიის გარეშე აღარ დარჩება არც ერთი სოფელი.

2.8.2. სოფლის მეურნეობა

მთავრობა გააგრძელებს აქტიურ აგროპოლიტიკას, რომლის მიზანი იქნება მდგრადი განვითარების პრინციპებზე დაყრდნობით აგროსასურსათო სექტორში კონკურენტუნარიანობის ამაღლება, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილური ზრდა, სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, სურსათის უვნებლობა და სოფლის განვითარება.

სასოფლო-სამეურნეო დარგში **კოოპერაციის განვითარების მხარდაჭერა** იქნება საქართველოს მთავრობის აგროპოლიტიკის სტრატეგიული მიმართულება. მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმობა კოოპერატივების შესაძლებლობების განვითარებაზე ორიენტირებული ღონისძიებების განხორციელებას.

სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფონდის რაციონალური მართვის, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ბაზრის განვითარებისა და სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების მიზნობრივი გამოყენების ხელშეწყობის მიზნით, განხორციელდება ღონისძიებები ფერმერთა რეესტრისა და მიწათსარგებლობის გეოინფორმაციული სისტემის შექმნის მიმართულებით.

მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმობა **დეგრადირებული ნიადაგების** გამოკვლევას და მათი ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების ღონისძიებებს.

შემუშავდება **სოფლის განვითარების ერთიანი პოლიტიკა**, რომელიც ორიენტირებული იქნება სოფლად ცხოვრების დონის ამაღლებასა და ეკონომიკური აქტიურობის ზრდაზე.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს **მოსავლის აღების შემდგომი ტექნოლოგიების დანერგვას** - შემნახველი, დამხარისხებელი, შემფუთავი, გადამმუშავებელი და სადისტრიბუციო სექტორების განვითარებას. ამით უზრუნველყოფილი იქნება დამატებული ღირებულების შემქმნელი სრული ციკლის შემადგენელი კომპონენტების ინტეგრაცია.

დაიხვეწება **აგროდაზღვევის** პროექტი, რაც ხელს შეუწყობს ფერმერთა ინტერესების დაცვას.

გაიზრდება მელიორირებული (წყალუზრუნველყოფილი და დრენირებული) მიწების ფართობები. განვითარდება და გაუმჯობესდება **სარწყავი (საირიგაციო) და დამშრობი (სადრენაჟე) სისტემები**. დამტკიცდება სატარიფო მეთოდოლოგია. ხელი შეეწყობა მორწყვის თანამედროვე სისტემების დანერგვას და წყალმომხმარებელთა გაერთიანებების ჩამოყალიბებას.

მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმობა დარგში დასაქმებულთა **ცოდნის ამაღლებას**, აგრობიზნესზე ორიენტირებული სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის განვითარებას და შესაბამისი ექსტენციის პაკეტების შემუშავებას. ჩამოყალიბდება თანამედროვე ექსტენციის მოქნილი სისტემა.

გაგრძელდება მუშაობა ფერმერებისთვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის მიმართულებით.

მნიშვნელოვანი პროექტები განხორციელდება სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ხელმისაწვდომობის ასამაღლებლად.

ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოების მონიტორინგის უზრუნველსაყოფად, განისაზღვრება ძირითადი ინდიკატორები და შემუშავდება შესაბამისი მეთოდოლოგია.

გაგრძელდება სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანი, მოქნილი სისტემის ჩამოყალიბება და მისი შემდგომი სრულყოფა.

სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და ფიტოსანიტარიის სფეროები დაუახლოვდება DCFTA-ის გეგმით გათვალისწინებულ ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობას, რაც განხორციელდება ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით განსაზღვრულ ვადებში. ეს უზრუნველყოფს ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის, მომხმარებელთა ინტერესების, ცხოველთა ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის, აგრეთვე მცენარეთა სიჯანსაღის დაცვას, შიდა ბაზარზე ევროპული სტანდარტების დამკვიდრებას და აგროსასურსათო პროდუქტების საექსპორტო პოტენციალის ზრდას, რაც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს ეკონომიკის განვითარებაში და ქვეყნის, როგორც საიმედო სავაჭრო პარტნიორის, იმიჯის დამკვიდრებაში.

ქვეყანაში ბიოაგრომეურნეობების განვითარების და ასევე კლიმატკონიგურული სოფლის მეურნეობის პრაქტიკის დამკვიდრების მიმართულებით განხორციელდება შესაბამისი ღონისძიებები.

გაუმჯობესდება მონაცემთა შეგროვების, გავრცელებისა და გამოყენების კოორდინირებული სტატისტიკური სისტემა. დაიხვეწება სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ბაზრის საინფორმაციო სისტემა.

მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმობა აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაციას ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზრებზე.

2.8.3. ტრანსპორტი

საქართველოს ხელსაყრელი გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია ერთიანი სატრანსპორტო სისტემის ჩამოყალიბება და სატრანზიტო პოტენციალის მაქსიმალური გამოყენება. ამ მიმართულებით საქართველოს მთავრობამ უკვე გადადგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები.

საფუძველი ჩაეყარა საუკუნის პროექტს - ანაკლიის საზღვაო ნავსადგურის მშენებლობას, რომელიც არა მხოლოდ მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს საქართველოს სატრანზიტო პოტენციალის ამაღლებაზე, არამედ გაზრდის საქართველოს როლს რეგიონში და აქცევს მას ლოგისტიკურ ჰაბად. მომავალში გაგრძელდება ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის პროექტის ხელშეწყობა.

დასრულდა ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის პროექტი, რომელიც მნიშვნელოვნად ამცირებს აზიასა და ევროპას შორის ტვირთების გადაზიდვისთვის საჭირო დროს და ჩვენი ქვეყნის გავლით დამატებითი ტვირთნაკადების მოზიდვის საწინდარია.

ტრანსპორტის სფეროს შემდგომი განვითარებისა და საქართველოს, როგორც რეგიონალური ჰაბის, პოტენციალის სრულად ათვისებისთვის საქართველოს მთავრობა გაატარებს აქტიურ პოლიტიკას, კერძოდ:

- სატრანზიტო დერეფნის კონკურენტუნარიანობის ასამაღლებლად, გაგრძელდება საერთაშორისო სატრანსპორტო სისტემებში ინტეგრაცია და რეგიონალური თანამშრომლობის გაღრმავება. სხვადასხვა ქვეყანასთან გრძელდება მოლაპარაკებები საქართველოს გავლით ახალი სატრანსპორტო დერეფნების დაფუძნებისა და მათი განვითარების თვალსაზრისით (მაგ., Lapis lazuli, სპარსეთის ყურე-შავი ზღვა, ბალტიის ზღვა-შავი ზღვა);
- მოხდება სატრანსპორტო სისტემების სრულყოფა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის, მულტიმოდალური და ინტერმოდალური გადაზიდვებისა და ლოგისტიკური ცენტრების განვითარების ხელშეწყობის გზით;
- სამოქალაქო ავიაციის სფეროში ხელი შეეწყობა „ღია ცის“ პოლიტიკის გატარებას;
- მოხდება „ევროგაერთიანებასა და მის წევრ სახელმწიფოებს და საქართველოს შორის ერთიანი საჰაერო სივრცის შესახებ“ შეთანხმების იმპლემენტაცია, რაც უზრუნველყოფს საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სფეროში ფრენის უსაფრთხოების, საავიაციო უშიშროების, გარემოს დაცვის, მომხმარებელთა უფლებების დაცვისა და სხვა მიმართულებების ევროპულ დონეზე განვითარებას და საქართველოს საავიაციო სივრცის ევროპის ერთიან საჰაერო სივრცეში ინტეგრაციას;
- ხელი შეეწყობა მცირე ავიაციისა და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის განვითარებას მთიან რეგიონებში, რაც ამ რეგიონების ეკონომიკურ წინსვლას შეუწყობს ხელს;
- ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების შესაბამისად, მოხდება საქართველოს კანონმდებლობის დაახლოება ტრანსპორტის სფეროში ევროკავშირის დირექტივებსა და რეგულაციებთან, რაც ხელს შეუწყობს სატრანსპორტო ოპერაციების უსაფრთხოების ზრდას.

2.8.4. ტურიზმი

ტურიზმის განვითარება საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ყოველწლიურად მზარდია ვიზიტორების ნაკადი და ტურიზმის სფეროდან მიღებული შემოსავლები. ტურიზმი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი მამოძრავებელი ძალაა და მისი, როგორც პრიორიტეტული დარგის, შემდგომი განვითარებისთვის საქართველოს მთავრობა განახორციელებს შემდეგ ღონისძიებებს:

- მოწესრიგდება და განვითარდება საგზაო ინფრასტრუქტურა, კეთილმოეწყობა კულტურულ ძეგლებთან და სხვა ღირსშესანიშნაობებთან მისასვლელი გზები, რაც ხელს შეუწყობს ტურიზმის სტიმულირებას;
- გააქტიურდება მარკეტინგული აქტივობები მიზნობრივ და პოტენციურ ბაზრებზე, რაც ხელს შეუწყობს მეტი უცხოელი ტურისტისა და, შესაბამისად, მეტი შემოსავლის მოზიდვას ქვეყანაში;
- მოხდება დაცული ტერიტორიების გაფართოება და ეკოტურიზმის ხელშეწყობა, რაც ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთი მთავარი სიმდიდრეა;
- ხელი შეეწყობა ტურიზმის სხვადასხვა ტიპის განვითარებას (მათ შორის, სამედიცინო, სპორტული, ღვინის და სხვ.);
- საქმიანი ტურიზმის განვითარების მიზნით, საკონვენციო ბიუროს საშუალებით მოხდება

მეტი მაღალმხარჯველი ტურისტის მოზიდვა საქართველოში, ასევე ამ მიმართულებით ინვესტიციების წახალისება და ხელშეწყობა;

- განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდება მომსახურების სფეროში მომუშავე პერსონალის **გადამზადებაზე**, მომსახურების ხარისხის საერთაშორისო სტანდარტებამდე გაზრდის მიზნით;
- ტურიზმის პოლიტიკაში ერთ-ერთი სტრატეგიული მიმართულება იქნება საქართველოს გადაქცევა **ოთხი სეზონის ტურისტულ ქვეყნად**, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღებას და წლის განმავლობაში მათ სტაბილურ განაწილებას;
- **ზამთრის კურორტების** შემდგომი განვითარება მოხდება გააზრებული განვითარებისა და განაშენიანების გეგმების მიხედვით, მათ შორის, გათვალისწინებული იქნება კურორტების ზაფხულის განმავლობაში დატვირთვის შესაძლებლობები;
- ხელი შეეწყობა **სახელმწიფო და კერძო სექტორებს შორის თანამშრომლობის** გადრმავებას ტურისტული პროდუქტის შექმნისა და მარკეტინგის კუთხით.

2.9. რეგიონალური ეკონომიკური პოლიტიკა

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტი ქვეყნის **რეგიონების განვითარება** და მათ შორის უთანასწორობის აღმოფხვრაა.

საქართველოს მთავრობას აქვს რეგიონალური განვითარების სტრატეგიული ხედვა, რომელიც ეფუძნება ევროკავშირის რეგიონების ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გათანაბრების პოლიტიკის მიდგომებს. ეს გულისხმობს ინტეგრირებულ, დარგთაშორის და ტერიტორიაზე მორგებულ დაგეგმვას და შესაბამისი პოლიტიკის განხორციელებას.

აქტიურად გაგრძელდება რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების განხორციელების ხელშეწყობა, რომელიც შემუშავებულია თითოეული რეგიონისათვის. ასევე ხორციელდება „2015-2017 წლების საქართველოს რეგიონალური განვითარების პროგრამა“. ზემოაღნიშნული მიდგომების შესაბამისად, მთავრობა შეიმუშავებს მომდევნო, 2018-2020 წლების რეგიონალური განვითარების პროგრამას, რომელიც მიმართული იქნება ქვეყნის რეგიონების დაბალანსებული ეკონომიკური ზრდის შემდგომი ხელშეწყობისკენ.

რეგიონალური განვითარება, თანამიმდევრული დეცენტრალიზაცია და ტერიტორიული ერთეულების აქტიური როლი ადგილობრივი ეკონომიკური პროცესების სტიმულირებაში კვლავ განიხილება როგორც უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი საერთაშორისო წარმატების მისაღწევად. სწორედ რეგიონებში წარმოებული საქონლისა და მომსახურების, მათი საინვესტიციო მიზიდველობისა და კონკურენტუნარიანობის ზრდას, თანამედროვე ფიზიკური და ინსტიტუციური ინფრასტრუქტურის შექმნას და განვითარებას შეუძლია ეკონომიკური ზრდისა და მოქალაქეთა ცხოვრების დონის თვისებრივი გაუმჯობესება. შესაბამისი რეგიონალური პოლიტიკის განხორციელებისას, უზრუნველყოფილი იქნება თვითმმართველობების ჩართულობა და მათი საჭიროებების გათვალისწინება, ცალკეული რეგიონის განვითარების პრიორიტეტებისა და გამოვლენილი პერსპექტიული მიმართულებების შესაბამისად.

მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების კანონის შესაბამისად, მთავრობა აგრეთვე გააგრძელებს მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკურ მხარდაჭერას, ადგილობრივი წარმოების

განვითარების ხელშეწყობას, მაღალმთიან დასახლებებში დემოგრაფიული ვითარების გაუმჯობესებაზე და იქ მცხოვრები ადამიანების კეთილდღეობის დონის ამაღლებაზე ზრუნვას. გაგრძელება მუშაობა მთის განვითარების სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამის შემუშავებისთვის, რომლის საფუძველზეც განისაზღვრება საშუალოვადიან პერიოდში დამატებით განსახორციელებელი აუცილებელი ღონისძიებები, სტრატეგიული მიზნები და ამოცანები.

რეგიონალური განვითარების დაგეგმვის პროცესში მაქსიმალურად იქნება გათვალისწინებული **კონფლიქტისპირა რეგიონების მოსახლეობის საჭიროებები და პრიორიტეტები.**

უზრუნველყოფილი იქნება რეგიონალური განვითარების დაგეგმვის პროცესში ახალი მიდგომების გამოყენება, რომელიც უზრუნველყოფს რეგიონში **დარგთაშორისი კომპლექსური კავშირების განვითარებასა** და ადგილობრივ პირობებთან მაქსიმალურად მორგებული ეკონომიკური მოდელის შემუშავებას.

ხელისუფლება მხარს დაუჭერს რეგიონალურ დონეზე სოციალური, კულტურული, გარემოსდაცვითი, განათლების, ინოვაციების, კვლევის, ინფრასტრუქტურის განვითარების სფეროებში **კერძო ბიზნესის ჩართვას.**

კიდევ უფრო დაიხვეწება რეგიონალური განვითარების **დაფინანსების სისტემა**, მათ შორის, ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის გამოყენების ფართოდ დანერგვის გზით.

გაუმჯობესდება რეგიონალური განვითარების **ზედამხედველობისა და ანგარიშგების ინსტრუმენტები** და მექანიზმები.

დაიხვეწება რეგიონალური განვითარების **სამართლებრივი ბაზა** და **ინსტიტუციური უზრუნველყოფის** მექანიზმები.

განხორციელდება ადგილობრივი ეკონომიკური და მატერიალური აქტივებისა და მათი **პოტენციალის სრულფასოვანი შესწავლა** და **სისტემატიზაცია** მათი გონივრული მართვისა და გამოყენების პოტენციალის ამაღლების მიზნით.

2.10. გარემოს დაცვა

ეკონომიკური განვითარების პარალელურად, გარემოს დაცვა, მისი მდგრადობის შენარჩუნება და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება მნიშვნელოვანი გამოწვევაა და საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს.

მდგრადი და ჯანსაღი გარემოს უზრუნველსაყოფად საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს რეფორმებს, კერძოდ:

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმების მოთხოვნების შესაბამისად, გაგრძელება **თანამედროვე გარემოსდაცვითი პრინციპებისა და სტანდარტების** ეტაპობრივი დანერგვა. საქართველო გააგრძელებს ორმხრივი და მრავალმხრივი გარემოსდაცვითი ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებებისა და მდგრადი განვითარების მიზნების გარემოსდაცვითი მიმართულებების შესრულებას და მწვანე ეკონომიკის პრინციპების ხელშეწყობას;

თანამედროვე მიდგომების გათვალისწინებით გაუმჯობესდება **გარემოსდაცვითი მმართველობა**; ჩამოყალიბდება გამჭვირვალე პროცედურებზე დაფუძნებული **გარემოზე ზემოქმედების შეფასების სისტემა**. დაიხვეწება გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარებული რისკების შემცველი საქმიანობების ჩამონათვალი. საპროექტო იდეის შემუშავების საწყის ეტაპზე შეფასდება დაგეგმილი საქმიანობის მიზანშეწონილობა, რაც ინვესტორს დაიცავს ფუჭი ფინანსური დანახარჯებისგან. გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მოსახლეობის მონაწილეობა უფრო ეფექტიანი გახდება. ქვეყნის სივრცითი მოწყობისა და ქალაქების განვითარების გეგმებს, აგრეთვე სხვადასხვა სექტორში მომზადებულ გეგმა-პროგრამებს ჩაუტარდება სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება, რაც საშუალებას მისცემს ქვეყანას, სხვადასხვა მნიშვნელოვანი სექტორის განვითარების გეგმარებით პროცესში გაითვალისწინოს ჯანდაცვისა და გარემოს დაცვის ასპექტები;

გარემოს დაზიანების პრევენციისა და აღმოფხვრის (კომპენსაციის) მიზნით ჩამოყალიბდება **გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ეფექტიანი სისტემა**;

მოწესრიგდება **სასარგებლო წიაღისეულის შესწავლისა და მოპოვების** საკითხები, რათა სტიმულირებულ იქნეს ამ სფეროთი კერძო სექტორის მაქსიმალური დაინტერესება; ლიცენზირების პროცესში გათვალისწინებული იქნება ეკოლოგიური ასპექტები; სახელმწიფო შეძლებს რესურსების ეფექტიანად გამოყენება-ათვისებას;

დაინერგება ახალი მარეგულირებელი ნორმები **ბიომრავალფეროვნების დაცვა-შენარჩუნებისა** და ბიოლოგიური რესურსებით მდგრადი სარგებლობის მიზნით, მათ შორის, ნადირობისა და თევზჭერის სფეროებში;

სახელმწიფო უზრუნველყოფს **დაცული ტერიტორიების** გაფართოებასა და ეკოტურიზმის ხელშეწყობას;

ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვისა და ხელშეწყობის მიზნით, დამკვიდრდება ტყეების მოვლის, დაცვისა და აღდგენის ეფექტიანი მექანიზმები, რაც ხელს შეუწყობს ტყეების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების შენარჩუნება-გაუმჯობესებას;

კლიმატის ცვლილებით განპირობებული ბუნებრივი კატასტორფების საფრთხეების რისკების შემცირების მიზნით, გაფართოვდება **ჰიდრომეტეოროლოგიური დაკვირვების ქსელი**, გაძლიერდება მოდელირების შესაძლებლობები და დაინერგება ადრეული შეტყობინების ეროვნული სისტემა;

კლიმატის ცვლილების შესახებ პარიზის შეთანხმებით აღებული ვალდებულებების შესაბამისად, გადაიდგმება ქმედითი ნაბიჯები ქვეყანაში სათბურის ეფექტის მქონე აირების გაფრქვევების შესამცირებლად;

გაუმჯობესდება **ატმოსფერული ჰაერის, წყლისა და ნიადაგის ხარისხის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემა**. ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, დადგინდება

თხევადი საწვავის ხარისხობრივი ნორმები და გაუმჯობესდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის აღრიცხვის სისტემა;

გაგრძელდება წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის სისტემაზე გადასვლა, რომელიც ეფუძნება სააუზო მართვის ევროპულ პრინციპებს;

გაუმჯობესდება ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების ხარისხი, შეიქმნება რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის ახალი სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს მოსახლეობის და გარემოს დაცვას რადიაციის შესაძლო მავნე ზეგავლენისგან; გაუმჯობესდება ქიმიური ნივთიერებების მართვისა და კონტროლის მექანიზმები;

გაგრძელდება და გაფართოვდება გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობისა და გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლებისკენ მიმართული ღონისძიებები.

3. სოციალური განვითარება

3.1. ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

2012 წლის არჩევნების შემდეგ ხელისუფლებამ საფუძველი ჩაუყარა სახელმწიფოს სოციალური პასუხისმგებლობის პრინციპზე დაფუძნებულ ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პოლიტიკას, რომლის შემდგომი სრულყოფა საქართველოში თითოეული ადამიანის ღირსეულ ცხოვრებას და კეთილდღეობას უზრუნველყოფს.

3.1.1. ჯანმრთელობის დაცვა

ადამიანზე ორიენტირებული სოციალური პოლიტიკის მთავარი მიღწევა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედებაა. საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ფარგლებში, 2013 წლიდან უკვე დაფინანსდა 2,4 მილიონზე მეტი შემთხვევა.

მთავრობა მომავალშიც შეინარჩუნებს საყოველთაო ჯანდაცვის სისტემას, რომელმაც უამრავი ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენა და ოჯახების გადარჩევის თავიდან აცილება უზრუნველყო. საქართველოს ყველა მოქალაქე კვლავაც იქნება დაცული სამედიცინო მომსახურებასთან დაკავშირებული მაღალი ხარჯებისაგან. საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, განიხილება საჯარო და კერძო თანამშრომლობის მოდელები და მექანიზმები, რათა დასაქმებულმა ადამიანებმა მეტი წვლილი შეიტანონ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხარჯების დაფარვაში.

განხორციელდება პირველადი ჯანდაცვის რეფორმის მომდევნო ეტაპი. დაიხვეწება პირველადი ჯანდაცვის სისტემის დაფინანსების მექანიზმები და გაიზრდება ოჯახის ექიმის როლი და მნიშვნელობა, რის საფუძველზეც დაიზოგება როგორც სახელმწიფოს, ისე მოსახლეობის მიერ გაწეული დანახარჯები.

დაავადებათა პროფილაქტიკა (პრევენცია) ჯანდაცვის პოლიტიკისთვის იქნება პრიორიტეტული. დაავადებაზე რეაგირების რეჟიმიდან აქცენტი გადატანილი იქნება როგორც დაავადების წარმოქმნის პრევენციაზე, ისე დაავადების დროულად აღმოჩენასა და მისი გართულების თავიდან აცილებაზე.

გაგრძელდება **ჯანდაცვის სპეციალიზებული მიმართულებების პროგრამული დაფინანსება**: C-3 ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამაში ჩართვის საშუალება მომავალშიც ექნება ყველა პაციენტს; გაუმჯობესდება ფსიქიკური ჯანმრთელობის პროგრამის ხარისხი როგორც სტაციონარულ, ისე ამბულატორიულ და თემზე დაფუძნებული სერვისების დონეზე.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა **დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობას** - ქვეყნის მასშტაბით დაინერგება დედათა და ბავშვთა (პერინატალური) სამედიცინო ცენტრების რეგიონალიზაციის გეგმა; გაგრძელდება აცრების ეროვნული კალენდრით ბავშვთა იმუნიზაცია და ორსულებისა და ახალშობილების უზრუნველყოფა ჯანსაღი განვითარებისთვის აუცილებელი პრეპარატების მიწოდებით.

საფუძველი ჩაეყრება **ონკოლოგიური დაავადებების** მკურნალობის თანამედროვე და მაღალეფექტიან მეთოდებს.

ჯანდაცვის სისტემის დაფინანსება დაეფუძნება შემდეგ პრინციპებს: დაიხვეწება არსებული სტანდარტიზებული საყოველთაო ჯანდაცვის საბაზისო პაკეტი; მომსახურების ანაზღაურებისათვის გამოყენებული იქნება დაფინანსების დიაგნოზთან შეჭიდული ჯგუფების და გლობალური ბიუჯეტების მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს ამ პროგრამის ხარჯების უფრო ეფექტიან და პროგნოზირებად გაწევას.

მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისათვის განხორციელდება სისტემური რეფორმა, რომლის შედეგადაც მოსახლეობის მოწყვლად ჯგუფებს გაეზრდებათ ხელმისაწვდომობა ამბულატორიული მოხმარების მედიკამენტებზე.

ჯანდაცვის სერვისებისა და მედიკამენტების ხარისხი უზრუნველყოფილი იქნება ადეკვატური **სახელმწიფო მონიტორინგის** განხორციელების მეშვეობით, ასევე საკანონმდებლო ბაზის დახვეწის საფუძველზე.

ქვეყნის მასშტაბით დაიწყება **ელექტრონული სამედიცინო ჩანაწერების სისტემის დანერგვა**, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ჯანდაცვის ხარისხის გაუმჯობესებას.

გამოწვევების შესაბამისი გახდება სალიცენზიო, სანებართვო და მაღალი რისკის შემცველი ამბულატორიული სამედიცინო საქმიანობის **მარეგულირებელი ტექნიკური რეგლამენტის პირობები**.

ჯანდაცვის ხარისხი უზრუნველყოფილი იქნება **სამედიცინო განათლების** სისტემური რეფორმით, რაც უზრუნველყოფს მაღალი კომპეტენციის მქონე სამედიცინო პერსონალის აღზრდას. დაიხვეწება სამედიცინო პერსონალის დიპლომის შემდგომი განათლების სისტემა, რაც, ერთი მხრივ, გააუმჯობესებს პაციენტებისათვის წარმატებული პრევენციული და სამკურნალო პროცესების შედეგებს, ხოლო, მეორე მხრივ, შეამცირებს სამედიცინო დაწესებულებების დანახარჯებს.

3.1.2. სოციალური დაცვა

ხელისუფლების შემდგომი მმართველობის სოციალური დაცვის პოლიტიკის ძირითად პრინციპებს წარმოადგენს: სიღატაკის დაძლევა და სიღარიბის შემცირება, სოციალური

დახმარების სისტემის ეფექტიანობა, სამართლიანობა და გამჭვირვალობა, დასაქმების მოტივაციის გაზრდა და ხელშეწყობა.

მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით, დაიხვეწება **სოციალური დაცვის სისტემა**. უზრუნველყოფილი იქნება სისტემის ფუნქციონირება ობიექტურ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით იმგვარად, რომ გამოირიცხოს სუბიექტური ფაქტორები, გამკაცრდება მონიტორინგის სისტემა.

დაინერგება **დაგროვებითი საპენსიო სისტემის** ახალი მოდელი, რომელიც გახდება საპენსიო ასაკში ღირსეული არსებობის გარანტია. დაგროვებითი სისტემა გულისხმობს თანადაფინანსებას დასაქმებულის, დამსაქმებლისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის მხრიდან.

„ცხოვრება გრძელდება“ პროგრამის ფარგლებში ხელი შეეწყობა საპენსიო ასაკის კვალიფიციური პირების დასაქმებას.

ხელისუფლება გააგრძელებს **დევენილთა** საცხოვრებელი ფართობებით უზრუნველყოფის ეფექტიან პოლიტიკას. გაგრძელდება დევენილი ოჯახებისათვის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა, მოხდება ბინების შესყიდვა მენაშენებებისგან თბილისსა და სხვა დიდ ქალაქებში, ასევე „სოფლად სახლის“ პროექტის ფარგლებში მოხდება დევენილი ოჯახებისთვის საცხოვრებელი სახლების შექმნა. 24 000-ზე მეტ დევენილ ოჯახს, რომელსაც საკუთრებაში აქვს გადაცემული საცხოვრებელი ფართობი, აგრეთვე მათ მიერ შექმნილ ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობებს საკუთრებაში გადაეცემათ საერთო სარგებლობის ფართობებიც (სხვენები, სარდაფები და სხვ.). გაგრძელდება კერძო მესაკუთრეებისგან იმ საცხოვრებელი ფართობების გამოსყიდვა, რომლებიც დევენილებს აქვთ დაკავებული. პარალელურად, მიმდინარეობს მუშაობა, ერთი მხრივ, დონორებთან, ხოლო, მეორე მხრივ, ინვესტორებთან, რათა კერძო და საჯარო პარტნიორობის ფარგლებში აშენდეს ახალი საცხოვრებლები დევენილებისთვის როგორც ქალაქებში, ისე სოფლად. მნიშვნელოვნად გაძლიერდება მცირე სამეწარმეო საქმიანობისა და დევენილთა კოოპერაციის ხელშეწყობა სახელმწიფოს მხრიდან.

გაგრძელდება **ეკომიგრანტი** ოჯახებისთვის საცხოვრებელი სახლებისა და მიწის ნაკვეთების დაკანონების პროცესი. დაგეგმილია ქვეყნის მასშტაბით 1000-მდე ეკომიგრანტი ოჯახისთვის სახლების შექმნა.

დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, გაძლიერდება სხვადასხვა სოციალური პროგრამა. გაძლიერდება **ხანდაზმულთა პოლიტიკის** სხვადასხვა მიმართულება. პრობლემების მქონე ოჯახებთან მიმართებით გაიზრდება სოციალური მუშაკის როლი.

მოხდება **სასჯელის ლიბერალიზაცია მსუბუქი ნარკოტიკების მოხმარებასთან მიმართებით**. სახელმწიფო გააუმჯობესებს ნარკოდამოკიდებული პირებისათვის ჯანდაცვის სერვისების ხელმისაწვდომობასა და ხარისხს. პრევენციული პროგრამებით სახელმწიფო უზრუნველყოფს ნარკოტიკების უკანონო მოხმარებაში ადამიანების, განსაკუთრებით, ახალგაზრდების ჩაბმის თავიდან არიდებას.

სახელმწიფო, ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოების საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით, შეიმუშავებს რეგულაციებს **აზარტული თამაშების** ხელმისაწვდომობის შეზღუდვის კუთხით, განსაკუთრებით არასრულწლოვნებთან და დამოკიდებულ პირებთან მიმართებით. გამკაცრდება სახელმწიფო კონტროლი რეგულაციების შესრულებაზე. გაძლიერდება პრევენციული საგანმანათლებლო კომპონენტი, რათა თავიდან იქნეს აცილებული მოსახლეობის ფართო ფენების, განსაკუთრებით ახალგაზრდების, აზარტულ თამაშებში ჩაბმა.

3.2. განათლება

განათლება საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია. დაგეგმილია ისეთი საგანმანათლებლო სისტემის განვითარება, რომელიც ბავშვების, ახალგაზრდებისა და ზრდასრულების სათანადო თეორიული ცოდნით აღჭურვისა და პრაქტიკული უნარების გამომუშავებასთან ერთად, უზრუნველყოფს ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების სიღრმისეულად გააზრებას, მათი სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლებას, რაც ქვეყნის ეკონომიკური გაძლიერებისა და საზოგადოების განვითარების საწინდარი იქნება.

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში, საქართველოს ხელისუფლება გეგმავს განათლების სფეროს სისტემური ცვლილებების განხორციელებას, რათა განათლებისა და მეცნიერების სისტემა გახდეს ჩვენი ქვეყნის დემოკრატიული, ეკონომიკური და სოციალური განვითარების მყარი საფუძველი. უზრუნველყოფილი იქნება უწყვეტი განათლება. განათლების სისტემა იქნება ხარისხზე, ხელმისაწვდომობასა და ინკლუზიაზე ორიენტირებული. ქმედითი ნაბიჯები გადაიდგმება იმისათვის, რომ საქართველოს განათლების სისტემამ რეგიონში ლიდერის პოზიციები დაიკავოს და რეგიონალურ საგანმანათლებლო ცენტრად გადაიქცეს.

3.2.1 ადრეული და სკოლამდელი განათლება

საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით, საჯარო დაწესებულებებში შენარჩუნდება უფასო ადრეული და სკოლამდელი განათლება.

ადრეული და სკოლამდელი განათლების თანაბრად მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად, ყველა საჯარო და კერძო ადრეულ და სკოლამდელ დაწესებულებაში 2017 წლიდან ამოქმედდება ერთიანი ხარისხის სტანდარტები, სახელმწიფო საგანმანათლებლო სტანდარტები, ინფრასტრუქტურისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მაღალი სტანდარტები, კვებისა და ჰიგიენის ერთიანი სტანდარტი. უზრუნველყოფილი იქნება უსაფრთხოება და არამალადობრივი გარემო. გაძლიერდება სტანდარტის შესრულების კონტროლი.

ამოქმედდება აღმზრდელებისა და აღმზრდელ-პედაგოგების ახალი პროფესიული სტანდარტი. დაიწყება აღმზრდელისა და აღმზრდელ-პედაგოგის პროფესიების პოპულარიზაცია, კვალიფიციური კადრების მომზადება და პროფესიაში ახალგაზრდა კადრების მოზიდვა.

გაგრძელდება სკოლამდელი განათლების დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და ახალი დაწესებულებების დაფუძნება.

წინასასკოლო ასაკის მოზარდებისთვის მხარდაჭერილი იქნება სასკოლო მზაობის ჯგუფების ფუნქციონირება როგორც საბავშვო ბაღების, ისე სკოლების ბაზაზე.

3.2.2 ზოგადი განათლება

ზოგადი განათლების მაღალი ხარისხი და საყოველთაო ხელმისაწვდომობა კვლავ პრიორიტეტი იქნება. ამ მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება თანასწორი, უსაფრთხო და ინკლუზიური,

მოსწავლის წარმატებაზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო გარემოს განვითარება. ხარისხის მაღალი სტანდარტების მისაღწევად, დაინერგება ავტორიზაციის ახალი, სწავლისა და სწავლების მაღალ შედეგებზე ორიენტირებული სტანდარტები.

განათლების ხარისხის ამაღლების მიზნით, შეიქმნება ახალი, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი, მაღალ სტანდარტებზე ორიენტირებული **სასწავლო გეგმები**, პროგრამები და სახელმძღვანელოები, რომელთა დანერგვა I-VI კლასებში უკვე 2017-18 სასწავლო წელს დაიწყება და შემდგომ ეტაპობრივად დაფარავს ზოგადი განათლების სამივე საფეხურს.

სკოლებში დაინერგება **დიფერენცირებული მიდგომები** ტექნიკური და საბუნებისმეტყველო, საზოგადოებრივი მეცნიერებების, სახელოვნებო, სახელობო გაძლიერებული სწავლების მიმართულებით.

განვითარდება **ერთიანი ეროვნული გამოცდების სისტემა**. გამოცდების ჩატარების პროცესში გაიზრდება თანამედროვე ტექნოლოგიების როლი.

ხელისუფლება იზრუნებს **პედაგოგის პროფესიის პრესტიჟის ამაღლებაზე**. სახელმწიფო უზრუნველყოფს მასწავლებლების კარიერული ზრდის ხელშეწყობას მათი უწყვეტი პროფესიული განვითარების გზით. გაგრძელდება ანაზღაურების სისტემისა და სამოტივაციო პაკეტების განვითარება. 2017 წლის 1 იანვრიდან განხორციელდება მასწავლებელთა ხელფასების ზრდა დაგეგმილი სქემის მიხედვით და საშუალო ხელფასი 800 ლარს მიაღწევს. ხელფასების ზრდის ტენდენცია გათვალისწინებული იქნება ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების შესაბამისად. გაიზრდება პედაგოგთა სოციალური დაცვის გარანტიები. სწავლა-სწავლების პროცესისა და სკოლების მართვის გაუმჯობესების მიზნით, 2017 წლიდან გაგრძელდება მასწავლებელთა და დირექტორთა პროფესიული განვითარების მასშტაბური პროგრამების განხორციელება, რომელთა დაფინანსებაც მოხდება როგორც სახელმწიფოს მიერ, ისე ათასწლეულის გამოწვევის კომპაქტის 14-მილიონიანი პროექტის ფარგლებში.

თავისუფალი გაკვეთილები, რომლებიც მოსწავლეების ინტერესებზე იქნება მორგებული, გახდება სასკოლო ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი. სახელმწიფო ხელს შეუწყობს მოსწავლეთა მრავალფეროვან აქტივობებს და პროექტებს, რომლებიც მათ დაეხმარება ანალიტიკური, კრეატიული, შემოქმედებითი და ინოვაციური აზროვნების, გუნდური მუშაობის, ლიდერობისა და სამეწარმეო უნარების, ასევე სამოქალაქო და სოციალური კომპეტენციების განვითარებაში, წაახალისებს ჯანსაღი ცხოვრების წესსა და სპორტულ აქტივობებს.

სწავლა-სწავლების პროცესში გაძლიერდება **თანამედროვე ტექნოლოგიების, აგრეთვე დისტანციური სწავლების როლი**. მნიშვნელოვნად გაიზრდება სკოლების საინფორმაციო-ტექნოლოგიური შესაძლებლობები. მომზადდება მრავალფეროვანი ელექტრონული რესურსები დამხმარე სასწავლო მასალისა და განმავითარებელი თამაშების სახით, შეიქმნება ელექტრონული სწავლების პლატფორმა, რომლის საშუალებითაც დიასპორის წარმომადგენლებისათვის დაინერგება დისტანციური სწავლების გაკვეთილები ქართულ ენაში, საქართველოს გეოგრაფიასა და ისტორიაში.

მნიშვნელოვანი ინვესტიციები ჩაიდება **სასკოლო ინფრასტრუქტურის განვითარებაში** უახლესი სტანდარტების შესაბამისად, მათ შორის, ახალი სკოლების მშენებლობაში. 2017 წლიდან, სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული პროგრამების პარალელურად, გაგრძელდება ათასწლეულის გამოწვევის კომპაქტის დაფინანსებით შერჩეული 100-მდე საჯარო სკოლის სრული რეაბილიტაცია და საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიებით უზრუნველყოფა, რაც

საქართველოს რეგიონებში მცხოვრებ 37 ათასზე მეტ მოსწავლეს საერთაშორისო სტანდარტის სკოლებში სწავლის საშუალებას მისცემს, ასევე ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ბანკის მიერ დაფინანსებული პროგრამის ფარგლებში თბილისის ზოგიერთ სკოლაში ჩატარდება სარეაბილიტაციო და ენერგოეფექტურობის გაზრდაზე მიმართული სამუშაოები. სახელმწიფო უზრუნველყოფს მცირეკონტინგენტიანი, მაღალმთიანი და სოფლის სკოლების გაძლიერების პროგრამების ამოქმედებას.

3.2.3 პროფესიული განათლება

პროფესიული განათლების სისტემაში დაინერგება **დუალური, ანუ სამუშაოზე დაფუძნებული, სწავლების მიდგომა** საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით. ამ მიდგომით, კვალიფიციური კადრების მოსამზადებლად სასწავლებელი და დამსაქმებელი გაინაწილებენ პროგრამით გათვალისწინებულ კომპეტენციებს. შესაბამისად, სტუდენტები თეორიულ ცოდნას სასწავლებელში, პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს კი პარალელურად, რეალურ სამუშაო გარემოში დამსაქმებლისგან მიიღებენ. პარალელურად გაგრძელდება მოქნილი მოდულური სწავლების მიდგომის დანერგვა, რაც ახალგაზრდებს სრული მოდულური პროგრამის, ზრდასრულებს კი ცალკეული მოდულების გავლის შესაძლებლობას სთავაზობს შედარებით მოკლე დროში და სწავლის დასრულების შემდეგ გაძლიერებულ საწარმოო პრაქტიკას გულისხმობს. შედეგად, გაიზრდება სტუდენტებისა და მომავალი დასაქმებულების კონკურენტუნარიანობა და შრომის ბაზრისათვის მზაობის ხარისხი.

შრომის ბაზრის კვლევის საფუძველზე, სახელმწიფო განსაზღვრავს პროფესიული განათლების ცალკეულ **პრიორიტეტულ მიმართულებებს** და უზრუნველყოფს დამსაქმებლების სრულფასოვან ჩართვას პროფესიული პროგრამების შემუშავებისა და განხორციელების, ასევე სტუდენტების შერჩევისა და შეფასების პროცესებში.

პროფესიული განათლება ფოკუსირებული იქნება როგორც მოზარდებისა და ახალგაზრდების, ისე **ზრდასრულების საგანმანათლებლო საჭიროებებზე**. კერძო სექტორთან თანამშრომლობით შეიქმნება ზრდასრულთა განათლების სისტემა. ამოქმედდება პროფესიული მომზადება-გადამზადების მრავალფეროვანი პროგრამები. პარალელურად, შეიქმნება პროფესიული განათლებიდან უმაღლეს განათლებაში გადასვლის მოქნილი მექანიზმები, სისტემა გახდება უფრო ღია და ინკლუზიური.

დასაქმებისათვის საჭირო უნარების განვითარების პარალელურად, სამუშაო ადგილების შექმნის სტიმულირებისა და კერძო სექტორის გაძლიერების მიზნით, ასევე პრიორიტეტი იქნება **სამეწარმეო განათლება**. პროფესიის დაუფლებასთან ერთად, სტუდენტები ისწავლიან მეწარმეობას. ამგვარად, მომზადდება მცოდნე კადრი, რომელიც დასაქმების გარდა, შეძლებს სახელმწიფოს თუ ბიზნესსექტორის მიერ გატარებულ სამეწარმეო საქმიანობის მხარდამჭერ ღონისძიებებში (კონკურსები, დაფინანსებები, სტარტაპების წახალისება) მონაწილეობას და ბიზნესის დაწყებას საკუთარი პროფესიით.

ამოქმედდება ევროპული მიდგომების შესაბამისად მომზადებული **ხარისხის უზრუნველყოფის მოდელი და ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩო**, რაც ხელს შეუწყობს სტუდენტთა და დასაქმებულთა მობილობას და უწყვეტი განათლების სისტემის ჩამოყალიბებას; პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებს ხელი შეეწყობათ, რომ განახორციელონ ერთობლივი

პროგრამები ევროპულ და სხვა წარმატებულ სასწავლებლებთან თანამშრომლობით და მოამზადონ კადრები საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

აშშ-ისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელმოწერილი ათასწლეულის გამოწვევის მეორე კომპაქტით, 2016-19 წლებში 16 მლნ აშშ დოლარი მოხმარდება შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი საერთაშორისო სტანდარტის პროფესიული განათლების ახალი პროგრამების დანერგვას.

გაგრძელდება ევროკავშირთან თანამშრომლობა ადამიანური რესურსების გაძლიერების მიზნით, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის მდგრად განვითარებას. ასევე, განათლების დონეების ერთმანეთთან ჰარმონიზებისა და განვითარების, პროფესიული განათლებისა და დასაქმების სფეროების ერთმანეთთან დაკავშირების გზით, აღნიშნული თანამშრომლობა ხელს შეუწყობს მთელი ცხოვრების განმავლობაში სწავლის პრინციპის რეალიზებასაც.

განვითარდება პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურა და საჯარო-კერძო პარტნიორობის ფორმატში გაფართოვდება არსებული გეოგრაფიული ქსელი.

პროფესიული განათლების მასწავლებლებისათვის ამოქმედდება პროფესიული განვითარების მწყობრი სისტემა, წახალისებული იქნება მათი სასწავლო ვიზიტები საზღვარგარეთ. სახელფასო პოლიტიკა დაეფუძნება ცოდნის, გამოცდილებისა და მიღწეული შედეგების ანალიზს.

3.2.4 უმაღლესი განათლება

დაინერგება უმაღლესი განათლების დაფინანსების ახალი, ეფექტიანი მოდელები, რომლებიც ორიენტირებული იქნება იმ მიმართულებებისა და სპეციალობების გაძლიერებაზე, რაც ქვეყნის განვითარების საჭიროებებთან, საზოგადოებრივი ცხოვრებისა და ეკონომიკის გაძლიერებასთან არის დაკავშირებული და შრომის ბაზრის ანალიზის საფუძველზე იქნება იდენტიფიცირებული.

დაინერგება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი უმაღლესი განათლების ხარისხის მართვის ეფექტიანი მოდელები; ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის ახალი, შედეგებსა და განვითარებაზე ორიენტირებული სტანდარტები და პროცედურები ორიენტირებული იქნება ხარისხის მაღალი სტანდარტის უზრუნველყოფაზე. პრიორიტეტი მიენიჭება სწავლისა და მეცნიერული კვლევის ინტეგრაციას.

დაინერგება ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა მასწავლებელთა მომზადების სისტემის გაუმჯობესების მიზნით. უმაღლესი განათლების მქონე პირთათვის სახელმწიფო და კერძო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ამოქმედდება მასწავლებლის მომზადების აკრედიტებული 60-კრედიტიანი საგანმანათლებლო პროგრამები, რომლებიც სახელმწიფოს მიერ დაფინანსდება და ხელს შეუწყობს ყოველწლიურად სკოლებში ახალი კადრების დასაქმებას.

მხარდაჭერილი იქნება სპეციალური პროგრამები საქართველოში და საზღვარგარეთ სამეცნიერო-კვლევით ცენტრებსა და უნივერსიტეტებში წარმატებით მოღვაწე წამყვანი ქართველი მეცნიერების უმაღლესი განათლების სისტემაში რეინტეგრაციის მიზნით.

სახელმწიფო განსაკუთრებულად შეუწყობს ხელს უმაღლესი განათლების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების როლისა და მნიშვნელობის ზრდას, მათ შორის, დისტანციური განათლების კომპონენტის გაძლიერებას.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს უმაღლესი განათლების ინტერნაციონალიზაციას და საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებას.

საქართველოს რეგიონალურ საგანმანათლებლო ცენტრად პოზიციონირების მიზნით, განხორციელდება უცხოელი სტუდენტების საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში მოზიდვის მასშტაბური პროექტი - „ისწავლე საქართველოში“.

ქუთაისში აშენდება საუნივერსიტეტო ქალაქი, რომელიც წამყვანი რეგიონალური ცენტრი გახდება ზუსტი, საბუნებისმეტყველო, მათემატიკური, საინჟინრო და სხვა მიმართულებებით.

3.2.5 მეცნიერება

განხორციელდება მხარდამჭერი ღონისძიებები საქართველოს ძლიერ, რეგიონალურ სამეცნიერო ცენტრად გადაქცევისთვის.

ქვეყნის ეკონომიკის, სტრატეგიული განვითარების მოთხოვნებისა და საზოგადოების საჭიროებების გათვალისწინებით მოხდება პრიორიტეტული სამეცნიერო მიმართულებების იდენტიფიკაცია და მათი გაძლიერების მხარდაჭერა.

ხელი შეეწყობა საზღვარგარეთ სამეცნიერო ცენტრებსა და უნივერსიტეტებთან სამეცნიერო თანამშრომლობას და ერთობლივი პროექტების განხორციელებას, უცხოელი მეცნიერების სამეცნიერო კვლევებს საქართველოში და ქართველი მეცნიერებისა - მსოფლიო მნიშვნელობის სამეცნიერო ცენტრებში, აგრეთვე ქართველი მეცნიერების მიერ უცხოელ მკვლევარებთან ერთობლივი კვლევითი პროგრამების განხორციელებას. უზრუნველყოფილი იქნება ახალგაზრდების მონაწილეობის ხელშეწყობა მეცნიერებაში მიზნობრივი პროგრამების დანერგვით.

გაძლიერდება მეცნიერების ინფრასტრუქტურული შესაძლებლობები.

სახელმწიფო მხარს დაუჭერს თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვას სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებში.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს საზღვარგარეთ ქართველოლოგიური კათედრებისა და ქართველოლოგის შემსწავლელი მეცნიერების გაძლიერებას.

სახელმწიფო მხარს დაუჭერს ევროკომისიის პროგრამის „Horizon-2020“-ის ფარგლებში თანამშრომლობას, რაც საერთაშორისო თანამშრომლობისა და დაფინანსების ახალ პერსპექტივებს სთავაზობს ქართველ მეცნიერებს, ბიზნესმენებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს.

3.3 კულტურა, სპორტი, ახალგაზრდობის პოლიტიკა

ყოველწლიურად იზრდება კულტურის განვითარებისათვის სახელმწიფოს მიერ გამოყოფილი დაფინანსება. ევროპასთან ასოცირების შეთანხმების თანახმად, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრომ შეიმუშავა და მთავრობამ დაამტკიცა „კულტურის სტრატეგია 2025“, რომელიც განსაზღვრავს სახელმწიფოს ხედვას, მიზნებსა და ამოცანებს კულტურის სექტორში. საქართველო ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებს შორის პირველია, რომელიც ევროკავშირის პროგრამის - „შემოქმედებითი ევროპის“ წევრი გახდა.

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდული პოლიტიკის სფეროში გატარდება შემდეგი ღონისძიებები:

3.3.1 კულტურა

დაიხვეწება კულტურასა და ძეგლთა დაცვასთან დაკავშირებული **კანონმდებლობა**; შემუშავდება კულტურული მემკვიდრეობის კოდექსი, რომელიც შექმნის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სათანადო საკანონმდებლო საფუძვლებს; გაგრძელდება ალტერნატიული გზების ძიება კულტურის სფეროს დაფინანსების მოძიებისთვის და დივერსიფიკაციისთვის;

კულტურის მართვა უფრო ღია, გამჭვირვალე და ინკლუზიური გახდება; გაიზრდება ექსპერტთა და პროფესიონალები მონაწილეობა გადაწყვეტილების მიღებისა და დარგობრივი სტრატეგიების შემუშავების პროცესში;

გაიზრდება **კულტურის ხელმისაწვდომობა** ფართო საზოგადოებისათვის, განსაკუთრებით რეგიონების მოსახლეობისთვის, ეთნიკური უმცირესობებისა და შშმ პირებისათვის; განხორციელდება ინფრასტრუქტურული პროექტები კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მემკვიდრეობის შესანარჩუნებლად; მოხდება კულტურის პოპულარიზაცია მოსახლეობის ფართო ფენებისათვის; ხელი შეეწყობა მედიისა და მაუწყებლის პოტენციალის გამოყენებას კულტურისა და შემოქმედებითი სექტორის პოპულარიზაციისა და განვითარებისათვის;

მოხდება **კულტურის ინტეგრირება სხვა დარგების**, განსაკუთრებით ეკონომიკურ, პოლიტიკაში; გაძლიერდება კომუნიკაცია კულტურის სფეროს მუშაკებსა და ბიზნესსტრუქტურებს შორის, პარტნიორობა სახელმწიფო და კერძო სექტორებს შორის; ხელი შეეწყობა კულტურის სფეროს პოტენციალის სამეწარმეო და ტურიზმის მიმართულებით ათვისებას, მათ შორის, **რეწვის ტრადიციული ეროვნული მიმართულებით**. პროგრამა „შემოქმედებითი საქართველოს“ ფარგლებში, სახელმწიფო ხელს შეუწყობს შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარებისთვის საჭირო სივრცეებსა და დაწესებულებებს - ლაბორატორიებს, ინკუბატორებს; შემუშავდება შემოქმედებითი ინდუსტრიების წახალისების მექანიზმები; გაუმჯობესდება კულტურის საექსპორტო პოტენციალის ათვისება; შემუშავდება რესურსების შეგროვებისა და კოორდინაციის ახალი მექანიზმები, ელექტრონული მონაცემთა ბაზა და სხვ.

ხელი შეეწყობა **ქართული კულტურის ინტერნაციონალიზაციასა** და ქვეყნის პოპულარიზაციის მიზნით ქართველი ხელოვანების მონაწილეობას მნიშვნელოვან საერთაშორისო ღონისძიებებში; ხელი შეეწყობა კულტურათაშორისი დიალოგის გაღრმავებას და თანამშრომლობით პროექტებს, ინსტიტუციურ, ორგანიზაციულ და ინდივიდუალურ დონეზე;

გაგრძელდება **სახელოვნებო განათლების განვითარების** ხელშეწყობა, დარგის სპეციალისტების კვალიფიკაციის ამაღლება;

უზრუნველყოფილი იქნება ხელოვნების სხვადასხვა დარგის პოპულარიზაცია ზოგად-საგანმანათლებლო დაწესებულებებში.

3.3.2 სპორტი

უზრუნველყოფილი იქნება მწვრთნელებისათვის პროფესიული და უმაღლესი **სასპორტო განათლების ხელმისაწვდომობა**; განხორციელდება სპორტის უნივერსიტეტის რეფორმა ქვეყნის სათანადოდ მომზადებული პროფესიული კადრებით უზრუნველსაყოფად;

ხელი შეეწყობა **მასობრივი სპორტის განვითარებას**, მათ შორის, მოწყვლადი ჯგუფების სპორტში ჩაბმას. სახელმწიფო განახორციელებს ქმედით პოლიტიკას, რათა 15%-ით გაიზარდოს პროფესიულ სპორტში ჩაბმულ პირთა, ხოლო 25%-ით მასობრივ სპორტში ჩაბმულ მოქალაქეთა რაოდენობა. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სპორტის სხვადასხვა სახეობაში ბავშვებისა და მოზარდების ჩართვას; ყურადღება დაეთმობა სპორტის განვითარებას პენიტენციარულ დაწესებულებებში;

აშენდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი **ფეხბურთისა და რაგბის კომბინირებული მოედნები**. რეგიონალურ ცენტრებში აშენდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ახალი სპორტის სასახლეები; შეიქმნება **სპორტული ინფრასტრუქტურის მართვის** ეფექტიანი მოდელი, რომელიც საჯარო და კერძო სექტორის თანამშრომლობაზე იქნება დაფუძნებული;

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში გაგრძელდება საქართველოს ჩემპიონატის მონაწილე სხვადასხვა დონის **საფეხბურთო კლუბებისა და პროგრამების** დაფინანსება; ხელი შეეწყობა საფეხბურთო გუნდების კერძო საკუთრებაში გადაცემას, ბავშვთა და ქალთა ფეხბურთის, ასევე ასაკობრივი გუნდების (მათ შორის, ნაკრების) განვითარებას;

ეროვნულ სპორტულ ფედერაციებთან კოორდინაციით, შემუშავდება **სპორტული ტურიზმის განვითარების** სტრატეგია, რაც ქვეყნის პოპულარიზაციასთან ერთად, განაპირობებს არსებული სპორტული ინფრასტრუქტურის ეფექტიან გამოყენებას;

3.3.3 ახალგაზრდობის პოლიტიკა

გაგრძელდება **ახალგაზრდული საქმიანობის მხარდაჭერა** სახელმწიფოს მხრიდან, მათ შორის, არაფორმალური საგანმანათლებლო პროგრამების, ჰობი-განათლებისა და რეკრეაციული პროექტების დაფინანსების კუთხით; გაიზრდება ადგილობრივი თვითმმართველობების როლი ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმართულებით;

ახალგაზრდული ტურიზმის ხელშეწყობის მიზნით გაიზრდება კემპინგცენტრებისა და ტურისტული ბილიკების, ასევე სოციალური თუ ახალგაზრდული კაფეების რაოდენობა;

გაღრმავდება **ევროკავშირთან თანამშრომლობა** ახალგაზრდობის მობილობის, მოხალისეობის ხელშეწყობისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების განვითარების მიზნით;

გაუმჯობესდება **არასამთავრობო სექტორთან თანამშრომლობა** ახალგაზრდული პროექტების ხელშეწყობისა და განვითარებისთვის;

გაიზრდება **შშმ პირების ინკლუზიაზე** ორიენტირებული არაფორმალური განათლების პროგრამების მხარდაჭერა, მათ შორის, მათ დასაქმებაზე ორიენტირებული პროექტების რაოდენობა.

4. საგარეო ურთიერთობები, უსაფრთხოება და თავდაცვა

4.1 საგარეო ურთიერთობები

ქვეყნის მშვიდობიანი და მდგრადი განვითარების საფუძველი უსაფრთხოების, სტაბილურობისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფაა. ხელისუფლების მიზანია თანამედროვე, სტაბილური, განვითარებული დემოკრატიის ევროპული სახელმწიფოს აღმშენებლობის პროცესის გაგრძელება და მისი ხარისხობრივად უფრო მაღალ დონეზე აყვანა. ამ მიზნის მიღწევის საუკეთესო გზა ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციაა.

საქართველო რთულ და ცვალებად გეოპოლიტიკურ გარემოში იმყოფება. არსებული გლობალური და რეგიონალური გამოწვევების გათვალისწინებით, ქვეყნის სუვერენიტეტისა და უსაფრთხოების განმტკიცებისათვის საქართველოს ნატოში ინტეგრაციას და აშშ-თან, როგორც მთავარ სტრატეგიულ პარტნიორთან, თანამშრომლობის შემდგომ გაღრმავებას ალტერნატივა არა აქვს. აღნიშნული მიმართულებებით საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარების აუცილებელი კომპონენტის სტაბილური და პროგნოზირებადი პოლიტიკურ-ეკონომიკური გარემოს ფორმირების შესაძლებლობას იძლევა.

ქვეყანაში სტაბილური და პროგნოზირებადი გარემოს ფორმირებისთვის აუცილებელია რუსეთიდან მომავალი საფრთხეების მინიმიზაცია და რუსეთთან რაციონალური პოლიტიკის გატარება, ქვეყნის დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, სტრატეგიული ინტერესების დათმობის გარეშე.

ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის გაგრძელებისა და რუსეთთან რაციონალური პოლიტიკის წარმართვის საფუძველზე უსაფრთხო და სტაბილური გარემოს ჩამოყალიბება ქვეყნის საინვესტიციო მიზიდველობის ზრდისა და ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობით განპირობებული სარგებლის მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენების საწინდარია. ყოველივე ეს საქართველოს მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებისა და, ზოგადად, ქვეყნის გრძელვადიანი განვითარების აუცილებელი წინაპირობაა.

ზემოაღნიშნული მიზნის მისაღწევად, მთავრობის საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტებია:

- უსაფრთხოებისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება, დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რუსეთის ფედერაციასთან კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების გზით;
- ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია;
- ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა;
- მსოფლიო მასშტაბით საქართველოს პოზიტიური იმიჯის პოპულარიზაცია;
- ქართულ დიასპორასთან კავშირების გამყარება და საქართველოს განვითარების პროცესში მათი ჩართულობის ხელშეწყობა.

4.1.1 უსაფრთხოებისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება,

დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რუსეთის ფედერაციასთან კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების გზით

საქართველოს მთავრობის უმთავრესი საგარეო პოლიტიკური პრიორიტეტია საქართველოს საერთაშორისოდ აღიარებული საზღვრების ურღვეობისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება,

ქვეყნის დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რაც მხოლოდ მშვიდობიანი გზით არის შესაძლებელი.

საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს ძალისხმევას რუსეთის ფედერაციის მიერ 2008 წლის 12 აგვისტოს ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების სრულად შესრულების უზრუნველყოფისა და ამ პროცესში საერთაშორისო ჩართულობის გაზრდის მიზნით.

საქართველო გააგრძელებს კონსტრუქციულ მონაწილეობას ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებების ფორმატში. მთავრობის ძალისხმევა მიმართული იქნება პროგრესის მიღწევისაკენ მოლაპარაკებების დღის წესრიგის ისეთ მთავარ საკითხებზე, როგორცაა: ძალის არგამოყენება, ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოების საერთაშორისო მექანიზმების შექმნა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნება.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის ესკალაციის პრევენციისათვის, ისევე, როგორც საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად, საერთაშორისო ძალისხმევის კონსოლიდაციას. გაგრძელდება მუშაობა საქართველოში დღეს არსებული ერთადერთი საერთაშორისო მექანიზმის - ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიის მანდატის საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე სრულად განხორციელების ხელშესაწყობად.

გაგრძელდება აქტიური მუშაობა ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებათა მონიტორინგისა და დაცვის საერთაშორისო მექანიზმების ამოქმედებისათვის, ასევე ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის, მათ შორის, განსაკუთრებით მოწყვლადი გალის და ახალგორის რაიონების მცხოვრებთა უსაფრთხოებისა და ჰუმანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის.

საქართველოს მთავრობა ოკუპირებული რეგიონების ე.წ. დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკის ფარგლებში, მიმართავს ძალისხმევას საერთაშორისო თანამეგობრობისათვის საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში არსებული მდგომარეობის შესახებ ობიექტური ინფორმაციის მიწოდებასა და აღიარების შესაძლო რისკების პრევენციისკენ. გაგრძელდება მუშაობა საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და პარტნიორი სახელმწიფოების ძალისხმევის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისათვის არაღიარების პოლიტიკის მიმართულებით.

საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტი იქნება საერთაშორისო ძალისხმევის მობილიზება იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა საკუთარ საცხოვრებელ ადგილას უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნების ხელშეწყობისათვის. ქართული მხარის ძალისხმევით, აღნიშნული საკითხი დგას და შენარჩუნდება საერთაშორისო დისკუსიების დღის წესრიგში და საერთაშორისო თანამეგობრობის ყურადღების ცენტრში, ვიდრე არ იქნება მიღწეული ამ ფუნდამენტური უფლების რეალიზება.

კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების პოლიტიკის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ომითა და საოკუპაციო ხაზებით გაყოფილი მოსახლეობის შერიგებასა და ნდობის აღდგენას, ომით დაშორიშორებულ საზოგადოებებს შორის პირდაპირი დიალოგის და შერიგების პროცესის წახალისების, ნდობის აღდგენისკენ მიმართული კონკრეტული პროექტების, კონფლიქტით დაზარალებული მოსახლეობის ჰუმანიტარულ საჭიროებებზე

რეაგირების, სახალხო დიპლომატიის და საერთო ინტერესებზე დაფუძნებული თანამშრომლობის ხელშეწყობის გზით.

საქართველოს ხელისუფლება გააგრძელებს ჯანდაცვის სერვისების და C ჰეპატიტის მკურნალობის უპრეცედენტო პროგრამის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის. 2017 წლისთვის დასრულდება მრავალპროფილიანი სამედიცინო კლინიკის მშენებლობა, რომელიც მოემსახურება მთელი რეგიონის, მათ შორის ოკუპირებული ტერიტორიების მცხოვრებლებს. საქართველოს მთავრობა საოკუპაციო ხაზს მიღმა დარჩენილ მცხოვრებლებს შესთავაზებს იმ სარგებელსა და სიახლეებს, განვითარების და უკეთესი მომავლის პერსპექტივებს, რომლებიც, თავის მხრივ, საქართველოს ევროპულ მომავალსა და განვითარებას უკავშირდება და გამომდინარეობს ქვეყნის ევროკავშირსა და სხვა პარტნიორებთან თანამშრომლობის ფორმატებიდან.

4.1.2 საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია

ევროკავშირში ინტეგრაცია

საქართველოს ევროპული ინტეგრაცია, რომლის მიზანია ევროკავშირში სრულფასოვანი ინტეგრაცია, ეფუძნება და სრულად ასახავს ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობის ურყევ ნებას გახდეს დემოკრატიული ქვეყნების თანამეგობრობის ღირსეული და სრულყოფილი წევრი.

ასოცირების შეთანხმება წარმოადგენს საქართველოს ევროკავშირთან პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტეგრაციის ჩარჩოს. მთავრობის ამოცანაა სრულად და ეფექტიანად იქნეს გამოყენებული ქვეყნის ევროინტეგრაციით განპირობებული შესაძლებლობები.

გაგრძელდება პოლიტიკური დიალოგი ევროკავშირსა და ევროკავშირის წევრ ქვეყნებთან საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის შესახებ.

გაგრძელდება ასოცირების შეთანხმების ეფექტიანი განხორციელება, რომელიც მოიცავს ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცის კომპონენტს. გაღრმავდება თანამშრომლობა ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული ინსტიტუტების ფარგლებში.

გაგრძელდება თანამშრომლობა მობილურობის გაზრდისა და ხალხთა შორის კონტაქტების გაღრმავების მიმართულებით და უვიზო მიმოსვლის ამოქმედების საფუძველზე შეიქმნება მეტი შესაძლებლობები ჩვენი მოქალაქეებისთვის;

სექტორალური ინტეგრაციის მიზნით გაგრძელდება ინსტიტუციური და დარგობრივი თანამშრომლობა ევროკავშირთან.

გაღრმავდება თანამშრომლობა ევროკავშირის ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის (CSDP) ფარგლებში.

გაგრძელდება სამოქალაქო საზოგადოებასთან თანამშრომლობა, რაც ასოცირების შეთანხმების წარმატებით განხორციელების, ქვეყანაში ევროინტეგრაციის საკითხზე საზოგადოებრივი აზრის შემდგომი კონსოლიდაციის, ასევე არსებული ცოდნისა და გამოცდილების მობილიზების შესაძლებლობას იძლევა.

ნატოში ინტეგრაცია

ნატოში სრულფასოვანი ინტეგრაცია არის საქართველოს საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი ამოცანა და საქართველოს უსაფრთხოების განმტკიცებისა და სტაბილური განვითარების წინაპირობა. საქართველო მიზანმიმართულად გააგრძელებს ძალისხმევას, რათა პრაქტიკულად განხორციელდეს 2008 წლის ნატოს ბუქარესტის სამიტზე მოკავშირეების მიერ მიღებული გადაწყვეტილება, რომ „საქართველო გახდება ნატოს წევრი“.

2016 წლის ივლისში გამართულ ნატოს ვარშავის სამიტზე მიღებულ იქნა ინიციატივები ისეთი მნიშვნელოვანი მიმართულებებით, როგორცაა: საჭაერო თავდაცვის შესაძლებლობების განვითარება, ერთობლივი წვრთნები და სწავლებები, შავი ზღვის უსაფრთხოების საკითხებზე თანამშრომლობა, კრიზისების მართვის შესაძლებლობების განვითარება და სტრატეგიული კომუნიკაციის სფეროს გაუმჯობესება.

ალიანსში ინტეგრაციის დაჩქარების მიზნით:

- არსებული პრაქტიკული ინსტრუმენტების გამოყენებით (ნატო-საქართველოს კომისია, წლიური ეროვნული პროგრამა, ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტი) გაგრძელდება ნატოს წევრობისთვის მზადება;
- გაგრძელდება ნატო-საქართველოს „არსებითი პაკეტის“ ეფექტიანი განხორციელება, რომლის მიზანია ქვეყნის თავდაცვითი შესაძლებლობების ამაღლება, რაც დაეხმარება საქართველოს ალიანსში გაწევრიანებისთვის მომზადებაში. ასევე გაგრძელდება მუშაობა ვარშავის სამიტზე მიღებული ახალი ინიციატივების განხორციელების მიმართულებით;
- საქართველო კვლავ იქნება ალიანსის მნიშვნელოვანი პარტნიორი საერთაშორისო უსაფრთხოების განმტკიცების საქმეში;
- აქტიურად გაგრძელდება მუშაობა ნატოს საპარლამენტო ასამბლეასთან, რომელიც აქტიურად უჭერს მხარს საქართველოს ნატოში გაწევრიანების ამოცანებს, ასევე ქვეყნის ტერიტორიულ მთლიანობასა და სუვერენიტეტს.

4.1.3 ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა

ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარებისთვის აუცილებელია საქართველოს, როგორც საერთაშორისო საინვესტიციო, საკომუნიკაციო, სატრანსპორტო, ლოგისტიკური, ენერგეტიკული, ტექნოლოგიური, ტურისტული და საფინანსო კვანძის (ჰაბის) პოპულარიზაცია, რითაც უზრუნველყოფილი იქნება ქვეყნის სატრანსპორტო-სატრანზიტო პოტენციალის სრულყოფილად ათვისება, ეროვნული წარმოების განვითარება და ექსპორტის ზრდა, უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა, ქვეყანაში თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების დანერგვისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის ხელშეწყობა.

საქართველოსთვის მნიშვნელოვანია გაგრძელდეს ძალისხმევა და კიდევ უფრო მეტად ხელი შეეწყოს საქართველოს გავლით ენერგოდერეფნების განვითარებას, ასევე ახალი სატრანსპორტო დერეფნების დაფუძნებასა და გაფართოებას.

მთავრობის მხრიდან განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ახალი აბრეშუმის გზის ფარგლებში ინკლუზიური, კონკურენტული და ეფექტიანი რეგიონალური პროექტების განხორციელებას ტრანსპორტისა და ენერჯეტიკის მიმართულებით.

საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტია საქართველოსა და უცხო ქვეყნების რეგიონებს შორის საქმიანი კავშირების დამყარების და თანამშრომლობის გაფართოების პროცესის ხელშეწყობა, რათა მოხდეს მსოფლიოს ლიბერალურ ბაზრებთან ქვეყნის ინტეგრაცია. ამ კუთხით, მთავრობის პოლიტიკა მიმართული იქნება საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობების ეკონომიკური კომპონენტის გაძლიერებისა და კომერციული ატაშეების სისტემის დანერგვისკენ.

4.1.4 მსოფლიო მასშტაბით საქართველოს პოზიტიური იმიჯის პოპულარიზაცია

საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია საერთაშორისო ასპარეზზე საქართველო წარმოჩნდეს როგორც სტაბილური და უსაფრთხო ქვეყანა, რომელიც დემოკრატიული განვითარებისა და წარმატებული რეფორმების მხრივ რეგიონის ლიდერია. მსოფლიო მასშტაბით ქვეყნის პოზიტიური იმიჯის ფორმირებისათვის იგეგმება საქართველოში გატარებული რეფორმებისა და მიღწევების საზღვარგარეთ აქტიური პოპულარიზაცია და ამ მხრივ საზღვარგარეთის სხვადასხვა ქვეყნებისთვის შესაბამისი გამოცდილების გაზიარება.

საქართველოს, როგორც უძველესი ისტორიისა და მრავალფეროვანი კულტურის მქონე ქვეყნად, წარმოჩენისათვის საჭიროა აქტიური კულტურული დიპლომატიის წარმოება. მთავრობის პოლიტიკა მიმართული იქნება საერთაშორისო კულტურულ ცხოვრებაში საქართველოს მეტი ჩართულობის ხელშეწყობისაკენ. განხორციელება ძალისხმევა როგორც ორმხრივ, ისე მრავალმხრივ ფორმატში, საერთაშორისო კულტურული და ჰუმანიტარული თანამშრომლობის განვითარებისა და ერთობლივი საერთაშორისო პროექტების ხელშეწყობის მიმართულებით.

გაგრძელდება საქართველოსა და უცხო ქვეყნების ქალაქებსა და რეგიონებს შორის კონტაქტების დამყარებისა და გაღრმავების ხელშეწყობა. გაგრძელდება გაერთიანებული ერების განათლების, კულტურის და მეცნიერების ორგანიზაციასთან (UNESCO) აქტიური თანამშრომლობის გზით საქართველოს კულტურული და ინტელექტუალური პოტენციალის განვითარებისა და პოპულარიზაციის ხელშეწყობა; მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლების, როგორც ქვეყანაში ტურიზმის განვითარების ერთ-ერთი ხელშემწყობი ფაქტორის, პოპულარიზაცია და ახალი ძეგლების ნომინირების პროცესის ხელშეწყობა, ასევე გაგრძელდება თანამშრომლობა UNESCO-სთან საქართველოს მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლებთან დაკავშირებული პრობლემატიკის მოგვარების ხელშეწყობის მიზნით.

4.1.5 ქართულ დიასპორასთან კავშირების გამყარება და საქართველოს განვითარების პროცესში მათი ჩართულობის ხელშეწყობა

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია საზღვარგარეთ მყოფი საქართველოს მოქალაქეების უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა, ასევე საზღვარგარეთ მცხოვრებ თანამემამულეებთან კონტაქტების განმტკიცება. ქართული დიასპორა უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს ქვეყნის ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებაში.

მთავრობის მიზანია სახელმწიფოსა და დიასპორას შორის ურთიერთობის ინტენსიფიკაცია, სისტემატიზაცია და არსებული პრობლემების ერთიანი ძალისხმევით მოგვარება.

ქვეყნისათვის უაღრესად მნიშვნელოვანია საზღვარგარეთ ქართული დიასპორის ეროვნული იდენტობისა და კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნება, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს დიასპორის ჩართულობას მსოფლიოს მასშტაბით ქვეყნის პოპულარიზაციისა და საქართველოს პოზიტიური იმიჯის განმტკიცების საკითხში.

მთავრობა აქტიურად იქნება ჩართული იმ ცალკეული სოციალური საკითხების გადაჭრის პროცესში, რომლებიც აწუხებს ქართულ დიასპორას. მაქსიმალურად იქნება უზრუნველყოფილი დიასპორის წარმომადგენლებისთვის ეფექტიანი იურიდიული და საკონსულტაციო მექანიზმის შეთავაზება და ადგილზე დახმარება.

ამავდროულად, მთავრობის პოლიტიკა მიმართული იქნება იმისკენ, რომ განხორციელდეს უცხოეთში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეებისა და საქართველოში მათი ოჯახის წევრების მაქსიმალური ჩართულობა ქვეყნის განვითარების პროცესში, ასევე ხელი შეეწყოს უცხოეთში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების სამშობლოში ღირსეულ დაბრუნებას.

ორმხრივი დიპლომატია

საქართველოს მთავრობა კვლავ გააგრძელებს სტრატეგიულ თანამშრომლობას ამერიკის შეერთებულ შტატებთან როგორც საქართველოს მთავარ მოკავშირესთან, კერძოდ:

- გაღრმავდება აშშ-თან პარტნიორობა საქართველოს თავდაცვითი შესაძლებლობებისა და შეიარაღებული ძალების ინსტიტუციური განვითარებისათვის;
- გაღრმავდება აშშ-თან სამეცნიერო და განათლების სფეროში თანამშრომლობა; აქტიური მუშაობა წარმართება აშშ-ის ათასწლეულის გამოწვევის კორპორაციის მეორე კომპაქტის ფარგლებში ზოგადი, ტექნიკური, პროფესიული და უმაღლესი განათლების ხარისხის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით. ასევე, ხალხთაშორისი ურთიერთობების მიმართულებით გააქტიურდება მკვლევართა და სტუდენტთა გაცვლა;
- გაგრძელდება ორმხრივი სავაჭრო და საინვესტიციო ურთიერთობების კუთხით საქმიანობა, ვაჭრობასა და ინვესტიციებზე მაღალი დონის დიალოგის (HLTID) ფორმატში, მათ შორის, თავისუფალი ვაჭრობის შესაძლებლობის კუთხით.

საქართველოს მთავარი საგარეო-პოლიტიკური ამოცანების განხორციელების თვალსაზრისით, უმნიშვნელოვანესი იქნება ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და სტრატეგიულ პარტნიორობაზე ორიენტაცია. საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს მუშაობას საქართველოში გატარებული რეფორმების შედეგების ევროპის ქვეყნებში სრულფასოვნად წარმოჩენისა და საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის ხელშეწყობის გაზრდის უზრუნველყოფის მიმართულებით.

გასული ოთხი წლის განმავლობაში წარმატებით მიმდინარეობდა ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის განმტკიცება და კეთილმეზობლური ურთიერთობების გაღრმავებას მეზობელ სახელმწიფოებთან თურქეთთან, აზერბაიჯანსა და სომხეთთან.

რუსეთის ფედერაციასთან, რაციონალური და დეესკალაციის პოლიტიკის ფარგლებში, გაგრძელდება სავაჭრო-ეკონომიკური, კულტურული და ხალხთაშორისი კონტაქტების ხელშეწყობა.

აღმოსავლეთის ქვეყნებთან სავაჭრო-ეკონომიკურ, სატრანსპორტო და ენერგეტიკულ სფეროებში მჭიდრო თანამშრომლობას უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს საქართველოსთვის, როგორც ისტორიულად ჩამოყალიბებული აბრეშუმის გზისა და ევროპასა და აზიას შორის დამაკავშირებელი სატრანზიტო ფუნქციის მქონე ქვეყნისთვის. საქართველოსათვის პრიორიტეტულია სხვადასხვა მიმართულებებით თანამშრომლობის დიდი პოტენციალის გამოყენება და რეგიონში საქართველოს შესახებ ცნობადობის ამაღლება. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ახალი აბრეშუმის გზის ფარგლებში ინკლუზიური, კონკურენტული და ეფექტიანი რეგიონალური პროექტების განხორციელებას ტრანსპორტის, ენერგეტიკის, ასევე ხალხთაშორის კონტაქტების გაღრმავების მიმართულებით.

ახლო აღმოსავლეთისა და აზიის, აფრიკის კონტინენტისა და ოკეანეთის, ასევე ლათინური ამერიკისა და კარიბის ზღვის აუზის რეგიონის ქვეყნებთან ორმხრივ დონეზე გაღრმავდება პოლიტიკური, ეკონომიკური, კულტურული და სხვა სექტორული სახელშეკრულებო-სამართლებრივი ურთიერთობები.

მრავალმხრივი დიპლომატია

საგარეო პოლიტიკის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და მათ ფარგლებში არსებულ ინსტიტუტებთან აქტიური თანამშრომლობა, მათ შორის, ქვეყნის შიგნით მიმდინარე დემოკრატიული რეფორმების წარმატების უზრუნველყოფის, ადამიანის უფლებათა განმტკიცების, რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარების პროცესში საერთაშორისო ორგანიზაციების როლის გაზრდის, ომით გაყოფილ საქართველოს მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის მექანიზმების შექმნის მიმართულებებით.

გაეროს ადამიანის უფლებათა საბჭოს წევრობის პერიოდში (2016-2018), საქართველო მაქსიმალურად გამოიყენებს ამ მნიშვნელოვან ფორმატს ოკუპირებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებათა კუთხით არსებულ მდგომარეობასა და მიმდინარე დარღვევებზე საბჭოს ყურადღების გამახვილების მიზნით, მათ შორის, კონკრეტული ინიციატივების გზით.

ოკუპირებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო მონიტორინგის მექანიზმების შექმნის ხელშეწყობის მიზნით, გაგრძელდება მუშაობა საერთაშორისო ორგანიზაციების (გაერო, ეუთო, ევროპის საბჭო) შესაბამის ინსტიტუტებთან.

გაგრძელდება მუშაობა ეუთოს სამივე განზომილების: სამხედრო-პოლიტიკური, ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი და ადამიანური განზომილებების მიმართულებებით, ქვეყნისთვის პრიორიტეტულ საკითხებზე.

გაგრძელდება რეგიონალური სახის თანამშრომლობის განვითარება დემოკრატიისა და ეკონომიკური განვითარების ორგანიზაციის - სუამის ფარგლებში. საქართველო, როგორც სუამის თავმჯდომარე ქვეყანა, 2017 წელს გააგრძელებს თანამშრომლობის გაღრმავებას სუამის წევრ სახელმწიფოებთან ორგანიზაციის დღის წესრიგის ძირითად საკითხებზე. გაგრძელდება ურთიერთობების განვითარება არაბულ სახელმწიფოთა ისეთ რეგიონალურ ორგანიზაციებთან, როგორცაა არაბული სახელმწიფოების ლიგა (League of Arab States) და სპარსეთის ყურის თანამშრომლობის საბჭო (GCC). ასევე გაღრმავდება თანამშრომლობა ფრანკოფონიის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან (OIF), პორტუგალიურენოვანი ქვეყნების თანამეგობრობასთან (CPLP) და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

სტრატეგიული კომუნიკაცია

საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტების მიღწევისათვის აუცილებელია აქტიური სტრატეგიული კომუნიკაცია მთავრობის მიერ განხორციელებულ ნაბიჯებთან დაკავშირებით, რათა მოხდეს ქვეყნის საგარეო კურსის მიმართ მოსახლეობის მაღალი მხარდაჭერის შენარჩუნება.

ციფრული დიპლომატიის მეშვეობით გაგრძელდება მოქალაქეებთან პირდაპირი და უშუალო კონტაქტის დამყარება და მთავრობის მიერ განხორციელებული საქმიანობის შესახებ ქვეყნის შიდა და გარე აუდიტორიის პროაქტიული ინფორმირება.

საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის მაღალი მხარდაჭერის შენარჩუნების მიზნით:

- გაგრძელდება ანტიდასავლური პროპაგანდის წინააღმდეგ ქმედითი ღონისძიებების განხორციელება ინფორმაციის, სტრატეგიული კომუნიკაციის და არა კონტრპროპაგანდის ან სხვა არადემოკრატიული საშუალებების გამოყენებით;
- გაგრძელდება აქტიური საინფორმაციო კამპანია, რომლის მიზანია საქართველოს მოსახლეობისთვის ზუსტი, ამომწურავი და ობიექტური ინფორმაციის მიწოდება ევროკავშირისა და ნატოს, ევროატლანტიკური ინტეგრაციის პროცესთან დაკავშირებული გამოწვევებისა და შესაძლებლობების, ასევე ქვეყნის მიერ განსახორციელებელი რეფორმების თაობაზე;
- გაგრძელდება თანამშრომლობა სამოქალაქო სექტორთან მათი პროექტების მხარდაჭერისა და ერთობლივი ძალისხმევის კოორდინირების მიმართულებით;
- შემუშავდება ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის საკითხებზე ინფორმაციისა და კომუნიკაციის სტრატეგია.

4.2 ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის გაძლიერება

საქართველოს სჭირდება დაბალანსებული, ადაპტირებადი, საკმარისი საბრძოლო ძალის მქონე, მოქნილი, მდგრადი და მობილური შეიარაღებული ძალები, რომლებიც თავსებადია ნატოს საერთაშორისო ოპერაციებში მონაწილეობისთვის, უზრუნველყოფს სამოქალაქო ხელისუფლების მხარდაჭერას სტიქიური და ტექნოგენური უბედურების დროს, ადეკვატურად პასუხობს როგორც საზღვრებიდან მომდინარე თავდასხმის საფრთხეებს, ისე პირდაპირ სამხედრო აგრესიას.

არსებული უსაფრთხოების გამოწვევების შესამცირებლად მნიშვნელოვანია თავდაცვის სისტემის სრული ტრანსფორმაცია და ისეთი თავდაცვითი შესაძლებლობების შექმნა, რომელიც ეკონომიკური და დიპლომატიური შეკავების ფაქტორებთან თანაფარდ სამხედრო შესაძლებლობებს განავითარებს და ამგვარად, საკმარისი შეკავების ფაქტორის შექმნით, საქართველოს სასიცოცხლო ინტერესების დაცვას შეძლებს. ჩვენი ქვეყნის ნატოში გაწევრიანებისკენ განუხრელი სწრაფვა სწორედ ამ მიზნის თანაზომიერია.

ძლიერი და ეფექტიანი თავდაცვის სისტემის ჩამოსაყალიბებლად, საქართველოს მთავრობა დაამტკიცებს და განახორციელებს 4-წლიან პროგრამას, რომელიც გახდება ქვეყნის თავდაცვის ახლებური ხედვის ცხოვრებაში გატარების სტრატეგიული გეგმა და საფუძვლად დაედება სამხედრო ძალების ტრანსფორმაციისა და მოდერნიზაციის პროცესს. აღნიშნული პროგრამის

განხორციელება დაეფუძნება სამხედრო სფეროში დღემდე არსებულ მიღწევებს, შეიარაღებულ ძალებში მიმდინარე წარმატებულ პროგრამებს, ნატო-საქართველოს ერთობლივ პროექტებს, აგრეთვე სამხედრო ძალების რეფორმირების პრინციპულად ახალ ხედვებს, რომლებიც განვითარდება შემდეგი 5 მიმართულებით, ესენია:

- **სტრატეგია და მართვა** - თავდაცვის დაგეგმვისა და მართვის სისტემების ინტეგრირების ხარისხის გაზრდა რესურსების პრიორიტეტული მიმართულებებით ეფექტიანად მიმართვის და გადანაწილების მიზნით;
- **ძალების ოპტიმიზაცია** - სამხედრო შესაძლებლობების დაბალანსებული ერთიანობის შექმნა, რაც განაპირობებს ქვეყნის უსაფრთხოების ამოცანების შესრულებას;
- **ძალების მზადყოფნა** - კრიტიკულ ფაქტორებზე ფოკუსირება სისტემური განვითარების მიმართულებით: პერსონალი, აღჭურვილობა, განათლება- წვრთნები და მდგრადობა;
- **ინსტიტუციური რეფორმები** - თავდაცვის სამინისტროს მართვის მექანიზმების თანამიმდევრული დახვეწა შეიარაღებული ძალების ოპერატიული მოთხოვნების ქმედითი მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად;
- **საერთაშორისო ჩართულობა** - სამხედრო შესაძლებლობების, აგრეთვე ნატოსა და პარტნიორი ქვეყნების ძალებთან თავსებადობის გაზრდის მიზნით, საერთაშორისო პროგრამებსა და აქტივობებში მონაწილეობა.

ხედვის წარმატებით რეალიზაციისათვის:

- საბოლოოდ გაიმიჯნება კომპეტენციები გენერალურ შტაბსა და სამინისტროს შორის; განხორციელდება თავდაცვის სამინისტროს და გენერალური შტაბის მართვის, კონტროლისა და უწყებრივი კონსულტაციების სისტემის შემდგომი ინტეგრაცია, დახვეწა და ოპტიმიზაცია;
- განხორციელდება არსებული რესურსების მართვის წესებისა და პროცედურების ინსტიტუციონალიზაცია თავდაცვის რესურსების გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების პრინციპებით გამოყენების უზრუნველსაყოფად;
- გაუმჯობესდება შეიარაღებული ძალების საბრძოლო შესაძლებლობები და მობილურობა; უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტად დარჩება საჰაერო თავდაცვისა და ტანკსაწინააღმდეგო შესაძლებლობების შემდგომი განვითარება.
- შეჯერდება რეზერვისა და მობილიზაციის კონცეფცია;
- განხორციელდება გზების იდენტიფიცირება კვალიფიციური პერსონალის მოზიდვისა და შენარჩუნების მიზნით;
- ნატოს სტანდარტებთან თავსებადობის უზრუნველსაყოფად, შემცირდება პერსონალური ხარჯების წილი თავდაცვის ბიუჯეტში და განხორციელდება, ზოგადად, თავდაცვის სამინისტროს ხარჯების ოპტიმიზაცია; გარდა ამისა, თავდაცვის სამინისტროს შიგნით მკვეთრად გაიმიჯნება უფლება-მოვალეობები და ფუნქციები;
- უზრუნველყოფილი იქნება მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლება და ლოგისტიკის სისტემის გამართვა; დაიწყება ერთიანი მატერიალურ-ტექნიკური და სამშენებლო ნორმების დანერგვის პროცესი;
- განვითარდება შეიარაღებული ძალების კიბერშესაძლებლობები და გაიზრდება კიბერუსაფრთხოების ხარისხი;
- გაიზრდება სამხედრო-სამედიცინო შესაძლებლობები, რისთვისაც უზრუნველყოფილი იქნება ქვეყნის საერთო ეროვნული რესურსებისა და შესაძლებლობების სწორი განაწილება;
- შეიარაღებულ ძალებში განვითარდება სპეციალური დანიშნულების ძალების

შესაძლებლობები;

- გაგრძელება სამხედრო პოლიციის რეფორმირება.

წარმოდგენილი სამთავრობო პროგრამა განსაზღვრავს იმ მთავარ მიზნებს, ამოცანებსა და მიმართულებებს, რომლებიც უზრუნველყოფს საქართველოს მოქალაქეების თავისუფლებას, ქვეყნის სწრაფ განვითარებას და ხალხის კეთილდღეობას. „ქართულ ოცნებას“ შესწევს ძალა შეინარჩუნოს მშვიდობა, გაუმკლავდეს არსებულ საფრთხეებსა და გამოწვევებს და წაიყვანოს ქვეყანა წინ.

თავი II

ძირითადი საბიუჯეტო და მაკროეკონომიკური პარამეტრები

მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ამოცანები

საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის მაკროეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მაკროეკონომიკური სტაბილურობის უზრუნველყოფისაკენ, რომლის მისაღწევად ძირითადი პრიორიტეტებია:

- ეკონომიკის სტაბილიზაცია და მომდევნო ეტაპზე ეკონომიკის მდგრადი და მაღალი ტემპით ზრდა;
- ინფლაციის დონის ერთნიშნა მაჩვენებლის შენარჩუნება;

- უმუშევრობის დონის შემცირება;
- საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება;

საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური პროგნოზები
ცხრილი1. ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	ფაქტ.	ფაქტ.	ფაქტ.	მოსალ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.
რეალური მშპ (ზრდის ტემპი)	4.6	2.9	2.8	4.5	4.5	5.0	5.5	6.0
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	29,150.5	31,755.6	34,028.5	37,515.5	40,575.8	43,882.8	47,685.2	52,062.7
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე (აშშ დოლარი)	3,676.2	3,766.6	3,864.6	4,033.5	4,362.5	4,718.1	5,126.9	5,597.5
სამომხმარებლო ფასების ინდექსი (საშუალო პერიოდის განმავლობაში)	3.1	4.0	2.1	5.5	3.5	3.0	3.0	3.0
მიმდინარე ანგარიში (პროცენტულად მშპ-თან)	-10.7	-12.0	-12.8	-10.2	-9.6	-9.0	-8.1	-6.9

მშპ

2017 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდა 4.5 პროცენტის ფარგლებშია მოსალოდნელი. საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკური ზრდა პოტენციური ზრდის ფარგლებში ჩამოყალიბდება და 2018-2021 წლებში საშუალოდ 5.3 პროცენტის დონეზე იქნება. 2021 წელს ნომინალური მთლიანი შიდა პროდუქტი 52.1 მილიარდ ლარამდე გაიზრდება, ხოლო მშპ ერთ სულ მოსახლეზე 2016 წელთან შედარებით 4.8 ათასი ლარით მოიმატებს და 13 994 ლარს გაუტოლდება.

ფასები

საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს ინფლაციის თარგეთირების პოლიტიკას, რაც ითვალისწინებს ეკონომიკის განვითარებისათვის არსებული დონისათვის ოპტიმალური ინფლაციის განსაზღვრას და მის მიღწევას. 2017 წლისათვის ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებელი 4 პროცენტს, ხოლო 2018 წლისათვის - 3 პროცენტს შეადგენს.

მიმდინარე ეტაპზე, ერთჯერადი ფაქტორების (სამომხმარებლო საქონელზე აქციზის ზრდა) ზეგავლენით ინფლაცია მიზნობრივ მაჩვენებელზე მაღლა ნარჩუნდება. ინფლაციის მაჩვენებლის ზრდა შესაბამისობაშია არსებულ პროგნოზთან, რომლის მიხედვითაც ინფლაციის ზრდა დროებითია. ინფლაცია წლის ბოლომდე მიზნობრივ მაჩვენებელზე მაღლა შენარჩუნდება და მომავალი წლის დასაწყისში, დროებითი ფაქტორების ამოწურვასთან ერთად, სამპროცენტთან მაჩვენებელს დაუახლოვდება. 2018-2021 ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებელი 3.0 პროცენტს შეადგენს.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

2016 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა მშპ-ს 12.8 პროცენტი შეადგინა. მიმდინარე პროგნოზების შესაბამისად, 2017 წელს მოსალოდნელია მიმდინარე დეფიციტის შემცირება, ხოლო 2018-

2021 წლებში ნავარაუდევია მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის თანმიმდევრული კლება მდგრად დონემდე.

მიმდინარე ძირითადი ეკონომიკური ტენდენციები

მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა

2016 წელს, მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ წინა წელთან შედარებით 2.8 პროცენტი შეადგინა. პირველ კვარტალში - 2.9%, მეორე კვარტალში - 3.1%, მესამე კვარტალში - 2.6%, ხოლო მეოთხე კვარტალში - 2.8%. 2016 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტი ნომინალურ გამოსახულებაში 34 028.5 მლნ ლარით განისაზღვრა, რაც 7.2 პროცენტით აღემატება წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. ხოლო ერთ სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით 9 146 ლარი (3 865 აშშ დოლარი) შეადგინა.

საქსტატის მონაცემებით, პირველი კვარტალის რეალური ზრდა 5.1 პროცენტია, ხოლო მეორე კვარტალში 4.7 პროცენტი. შესაბამისად, პირველი ნახევრის მონაცემებით, მშპ-ს რეალური ზრდა 4.9 პროცენტის დონეზე დაფიქსირდა. 2017 წლის პირველი ნახევარში მთლიანი შიდა პროდუქტი ნომინალურ გამოსახულებაში 17 384.1 მლნ ლარს შეადგენს.

ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურა

2016 წლის მონაცემებით ყველაზე მაღალი ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა შემდეგ დარგებში: სასტუმროები და რესტორნები (12.9%), მშენებლობა (10.0%), საფინანსო საქმიანობა (9.7%), სამთომომპოვებითი და დამამუშავებელი მრეწველობა (9.5%), ოპერაციები უძრავი ქონებით (5.9%).

2017 წლის პირველი ნახევრის მონაცემებით, მშპ-ს რეალური ზრდა 4.9 პროცენტის დონეზე დაფიქსირდა. ეკონომიკურ აქტივობაში წარმართველი როლი მშენებლობას, სასტუმროებს და რესტორნებს და კავშირგაბმულობას უჭირავთ. ეკონომიკის რეალური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურაში ყველაზე სწრაფად გაიზარდა მშენებლობა - 18.8 პროცენტით, სასტუმროები და რესტორნები - 10.9 პროცენტით, კავშირგაბმულობა - 8.2 პროცენტით და ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომხმარებლისათვის მომსახურების გაწევა - 6.8 პროცენტით, საფინანსო საქმიანობა 6.6 პროცენტით.

კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

2016 წელს ეკონომიკურ ზრდაში წარმართველი როლი ეჭირა კერძო სექტორს. 2016 წელს ბიზნეს სექტორის ბრუნვის მოცულობა 13.3 პროცენტით, ხოლო საწარმოთა მიერ გამოშვებული პროდუქციის ღირებულება 14.6 პროცენტით გაიზარდა. ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა გაზრდილია 36.3 ათასი ადამიანით.

2017 წლის პირველ ნახევარში ბიზნეს სექტორის ბრუნვის მოცულობა 17.9 პროცენტით, ხოლო პროდუქციის გამოშვება 17.6 პროცენტით გაიზარდა. ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა გაზრდილია 30.3 ათასი ადამიანით.

უმუშევრობის დონე

2016 წელს უმუშევრობის დონე 2015 წელთან შედარებით 0.2 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 11.8% შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ 2016 წელს უმუშევრობის დონემ ბოლო წლების განმავლობაში ყველაზე დაბალ ნიშნულს მიაღწია.

ფასები

საქართველოს მონეტარული პოლიტიკა მისდევს ინფლაციის თარგეთირების პოლიტიკას და მიზნობრივი ინფლაციის მაჩვენებელი 2016-2017 წლებისთვის 5-4 პროცენტით განისაზღვრა. 2016 წელს საშუალო წლიური ინფლაციის მაჩვენებელმა 2.1 პროცენტი შეადგინა. ხოლო 2016 წლის დეკემბერში 2015 წლის დეკემბერთან შედარებით ინფლაცია 1.8 პროცენტს შეადგენს.

2017 წლის ოქტომბერში ინფლაციის დონემ წინა წლის შესაბამის თვესთან შედარებით (წლიური ინფლაცია) 6.4 პროცენტი შეადგინა. ამავე პერიოდისათვის, საბაზო ინფლაცია 4.4 პროცენტის დონეზეა. წლიური ინფლაციის ფორმირებაზე ძირითადი გავლენა იქონია ფასების ცვლილებამ შემდეგ ჯგუფებში: სურსათი და უალკოჰოლო სასმელები: ფასები გაიზარდა 7.4 პროცენტით, რაც 2.21 პროცენტული პუნქტით აისახა მთლიანი ინდექსის ზრდაში, ტრანსპორტი: ფასები მომატებულია 14.7 პროცენტით, რამაც წლიურ ინფლაციაში 1.83 პროცენტული პუნქტი შეიტანა, ალკოჰოლური სასმელები, თამბაქო: ფასები გაიზარდა 17.6 პროცენტით, რაც 1.13 პროცენტული პუნქტით აისახა მთლიანი ინდექსის ზრდაზე.

ლარის გაცვლითი კურსი

2016 წელს ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში 10.4 პროცენტით გაუფასურდა. აღნიშნული გაუფასურება გამოწვეულია ერთის მხრივ აშშ დოლარის გამყარებით, ხოლო მეორე მხრივ რუსეთში და რუსეთის ეკონომიკასთან მჭიდროდ დაკავშირებული ეკონომიკების ქვეყნებში ეკონომიკური კრიზისით. აღნიშნულ პერიოდში ლარი ევროსთან მიმართებაში 6.9 პროცენტით გაუფასურდა. ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი, რაც წარმოადგენს ლარის საშუალო კურსს სავაჭრო პარტნიორების კურსებთან მიმართებაში, გაუფასურდა 3.7 პროცენტით.

2017 წლის ათ თვეში ლარის გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ 2.2 პროცენტით გამყარდა და 2.59 ლარი შეადგინა ერთ აშშ დოლარზე, ხოლო ლარის ევროსთან გაუფასურებამ 7.8% შეადგინა. ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი, რაც წარმოადგენს ლარის საშუალო კურსს სავაჭრო პარტნიორების კურსთან, გამყარდა 2.2 პროცენტით, თუმცა ნოემბრის თვის არსებული მონაცემებით გაუფასურებას აქვს ადგილი.

ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები

2016 წელს საგადასახადო შემოსავლები გადაჭარბებით შესრულდა. 2016 წელს ნაერთი ბიუჯეტის ფაქტიურმა საგადასახადო შემოსავლების ზრდამ წინა წელთან 9.7 პროცენტი შეადგინა, რაც ნომინალურ გამოსახულებაში 775.2 მლნ ლარს შეადგენს.

საგადასახადო შემოსავლების ზრდის ტენდენცია გრძელდება 2017 წელსაც. 2017 წლის 10 თვეში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით საგადასახადო შემოსავლები 12.1% გაიზარდა, რაც ნომინალურ გამოსახულებაში 861.4 მლნ ლარს შეადგენს.

საგარეო ვაჭრობა

2017 წლის იანვარ-ოქტომბერში საქონლით საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 8 566.1 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე 12.7 პროცენტით მეტია; აქედან ექსპორტი 2 203.1 მლნ. აშშ დოლარს შეადგენს (29.4%-ით მეტი), ხოლო იმპორტი 6 363.0 მლნ. აშშ დოლარს (7.8%-ით მეტი).

საქართველოს უმსხვილეს სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებს შორის პირველი ადგილი თურქეთს უკავია, რომლის წილი 2017 წლის იანვარ-ოქტომბრის მონაცემებით მთლიანი საქონელბრუნვის 14.9 პროცენტს შეადგენს. მას მოსდევს რუსეთი 10.9%, ჩინეთი 8.5% და აზერბაიჯანი 7.6%-ული წილებით.

ექსპორტში 14.3 პროცენტით პირველ ადგილზე რუსეთია, შემდეგ მოდიან აზერბაიჯანი 8.8%, ჩინეთი 8.4%, თურქეთი 8.3% და სომხეთი 7.7%.

იმპორტში პირველი ადგილი თურქეთს უჭირავს 17.2 პროცენტით, შემდეგ მოდიან რუსეთი 9.7%, ჩინეთი 8.5%, აზერბაიჯანი 7.2% და უკრაინა 5.6%.

სასაქონლო ჯგუფების მიხედვით ექსპორტში პირველ ადგილზეა სპილენძის მადნები და კონცენტრატები 16.0 პროცენტით, მომდევნო ადგილებს იკავებენ: ფეროშენადნობები 11.6%, მსუბუქი ავტომობილები 7.9%, ყურძნის ნატურალური ღვინოები 6.1%, სამკურნალო საშუალებები 5.3% და ა.შ.

იმპორტის სასაქონლო სტრუქტურაში პირველ ადგილზე ნავთობი და ნავთობპროდუქტებია, რომელსაც მთლიან იმპორტში 8.7 პროცენტის წილი უკავია. შემდეგ მოდიან: მსუბუქი ავტომობილები 5.9%, სამკურნალო საშუალებები 4.4%, სპილენძის მადნები და კონცენტრატები 4.3% და ა.შ.

2017 წლის იანვარ-ოქტომბერში საქართველოს საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ ევროკავშირის ქვეყნებთან 2 324.2 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე 4.2 პროცენტით მეტია. აქედან ექსპორტი 531.1 მლნ. აშშ დოლარი იყო (17.1% მეტი), ხოლო იმპორტი 1 793.2 მლნ. აშშ დოლარი (0.9% მეტი).

დსთ-ის ქვეყნებთან საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 2017 წლის იანვარ-ოქტომბერში 2 783.9 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა (2016 წლის იანვარ-ოქტომბერთან შედარებით 32.1% მეტი). აქედან ექსპორტი 911.5 მლნ. აშშ დოლარი (59.6 პროცენტით მეტი), ხოლო იმპორტი 1 872.4 მლნ. აშშ დოლარი (21.9 პროცენტით მეტი).

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

2016 წელს, საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა 0.1 პროცენტით გაიზარდა და 1 565.9 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. 2016 წელს საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მიხედვით უმსხვილეს ინვესტორ ქვეყნებს აზერბაიჯანი, თურქეთი და გაერთიანებული სამეფო წარმოადგენენ.

მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში განხორციელებულმა პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა 751.0 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამისი პერიოდის დაზუსტებულ მაჩვენებელზე 5.5 პროცენტით ნაკლებია. საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მიხედვით უმსხვილეს ინვესტორ ქვეყნებს აზერბაიჯანი (224.2 მლნ აშშ დოლარი), თურქეთი (120.8 მლნ აშშ დოლარი) და გაერთიანებული სამეფო (111.6 მლნ აშშ დოლარი) წარმოადგენს. ყველაზე დიდი უცხოური ინვესტიციები ტრანსპორტის და კავშირგაბმულობის და მშენებლობის სექტორებში განხორციელდა. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების კლება გასულ წელთან შედარებით BP-ს მიერ სამხრეთ კავკასიის გაზსადენის გაფართოების პროექტის დასკვნით ეტაპზე გადასვლას უკავშირდება. მშენებლობის ძირითადი ეტაპი, რომლის განმავლობაში დაახლოებით 1.7 მილიარდი აშშ დოლარი დაიხარჯა, პრაქტიკულად დასრულების სტადიაში არის გადასული.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის მაღალი დეფიციტი საქართველოს ეკონომიკის ერთ-ერთ მთავარ მოწყვლადობის წყაროს წარმოადგენს. 2016 წელს, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 12.8 პროცენტს

შეადგენს. თუმცა საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შემცირებისაკენ.

სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფოს ვალი მთლიან ეკონომიკასთან მიმართებაში სტაბილურობით ხასიათდება და 2016 წელს მშპ-ს 44.6 პროცენტის დონეზეა. აქედან, საგარეო ვალი 35.2, ხოლო საშინაო ვალი 9.3 პროცენტია. აღნიშნული მაჩვენებელი დაბალია ეკონომიკური თავისუფლების აქტით განსაზღვრულ სახელმწიფო ვალის დონეზე (მშპ-ს 60%).

ფისკალური პოლიტიკა

გრძელვადიანი პერიოდისთვის მთავრობის სტრატეგიაა ფისკალური მდგომარეობის გაუმჯობესება, რაც უზრუნველყოფს ეკონომიკური ზრდის მაღალი ტემპის შენარჩუნებას და მაკროეკონომიკურ სტაბილურობას;

2018-2021 წლებისთვის *ფისკალური პოლიტიკის ამოცანებს* წარმოადგენს:

- ინვესტიციების მიმართვა ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვისა და მოსახლეობის დასაქმებისათვის, ამასთანავე ისეთი პრიორიტეტული სფეროების დაფინანსება როგორცაა საპენსიო უზრუნველყოფა, სოციალური სფერო, ჯანდაცვა, განათლება და სოფლის მეურნეობა,;
- ბიუჯეტის დეფიციტის ნიშნულის ისეთი მოცულობის ფარგლებში შენარჩუნება, რომელიც ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკურ სტაბილურობას;
- სახელმწიფო ფინანსების მართვის შემდგომი სრულყოფა.

საქართველოს 2016 წლის ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლები

2016 წელს ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების სახით მობილიზებულია 9 675.5 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 101.1%-ია (ცხრილი 2).

გადასახადების სახით მობილიზებულია 8 786.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 100.5 %-ია, ხოლო მშპ-თან მიმართებაში 25.9% შეადგინა. მათ შორის:

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 2 414.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (2 525.0 მლნ ლარი) 95.6%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 7.1%-ია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 055.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (980.0 მლნ ლარი) 107.7%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 3.1%-ია.

- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 3 286.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (3 802.0 მლნ ლარი) 86.4%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 9.7%-ია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 1 069.7 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 012.0 მლნ ლარი) 105.7%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 3.2%-ია.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 70.0 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (75.0 მლნ ლარი) 93.4%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.2%-ია.
- ქონების გადასახადის სახით მობილიზებულია 363.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (321.0 მლნ ლარი) 113.2%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 1.1%-ია.
- სხვა გადასახადის სახით მობილიზებულია 526.6 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (25.0 მლნ ლარი) 2 106.3%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 1.6%-ია.

გრანტების სახით მობილიზებულია 297.3 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 120.5%-ია.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 592.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (585.0 მლნ ლარი) 101.2%-ია.

ცხრილი 2. ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლები

დასახელება	ნაერთი ბიუჯეტი				მლნ ლარი
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%	% მშპ-სთან
შემოსავლები	9,571.8	9,675.5	103.7	101.1%	28.5%
გადასახადები	8,740.0	8,786.1	46.1	100.5%	25.9%
საშემოსავლო გადასახადი	2,525.0	2,414.1	-110.9	95.6%	7.1%
მოგების გადასახადი	980.0	1,055.9	75.9	107.7%	3.1%
დამატებული ღირებულების გადასახადი	3,802.0	3,286.4	-515.6	86.4%	9.7%
აქციზი	1,012.0	1,069.7	57.7	105.7%	3.2%
იმპორტის გადასახადი	75.0	70.0	-5.0	93.4%	0.2%
ქონების გადასახადი	321.0	363.4	42.4	113.2%	1.1%
სხვა გადასახადი	25.0	526.6	501.6	2106.3%	1.6%
გრანტები	246.8	297.3	50.5	120.5%	0.9%
სხვა შემოსავლები	585.0	592.1	7.1	101.2%	1.7%

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 367.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (305.0 მლნ ლარი) 120.4%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 81.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (60.0 მლნ ლარი) 135.3%-ია.

ვალდებულებების ზრდის ხარჯზე 2016 წელს მობილიზებულ იქნა 1 460.5 მლნ ლარი, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის 4.3%-ს შეადგენს.

2016 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

- *სოციალური სფერო - 2 410.2 მლნ ლარი;*
- *განათლება - 1 024.7 მლნ ლარი;*
- *ჯანმრთელობის დაცვა - 982.5 მლნ ლარი;*
- *ენერგეტიკა - 18.0 მლნ ლარი;*
- *ტრანსპორტი - 645.7 მლნ ლარი;*
- *დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 247.5 მლნ ლარი;*
- *თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 1 733.2 მლნ ლარი.*

• საპენსიო უზრუნველყოფის მიმართულებით, სახელმწიფოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დაფინანსების მიზნით განხორციელდა „სახელმწიფო პენსიის შესახებ“ და „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონებით გათვალისწინებულ ბენეფიციართა უზრუნველყოფა სახელმწიფო პენსიებით და სახელმწიფო კომპენსაციებით. 2016 წლის ივლისში განხორციელდა საპენსიო ასაკის საფუძველზე დანიშნული პენსიის ზრდა, კერძოდ ყველა ასაკით პენსიონერთათვის პენსიის ოდენობა განისაზღვრა 180 ლარის ოდენობით. სულ საანგარიშო პერიოდში მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფის პროგრამული კოდიდან გადარიცხულ იქნა 1 571.0 მლნ ლარი.

• სოციალური დახმარებების პროგრამის ფარგლებში ქვეყნის მასშტაბით განხორციელდა სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში რეგისტრირებული დატაკი ოჯახებისთვის სოციალური დახმარებისა და ბავშვთა ინსტიტუციური დაწესებულებებიდან ბიოლოგიურ ოჯახებში დაბრუნებასთან დაკავშირებული რეინტეგრაციის შემწეობის გაცემა. ასევე, სოციალური პაკეტის დაფინანსება შშმ პირებისთვის, შშმ ბავშვებისთვის, მარჩენალდაკარგულებისთვის და სხვა მოწყვლადი კატეგორიებისათვის, ლტოლვილთა და დევნილთა შემწეობებით უზრუნველყოფა და შრომითი მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება, ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, ასევე, ახალშობილის შვილად აყვანის გამო დახმარების, საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის მიზნობრივი სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, მესამე და ყოველ მომდევნო ცოცხლადშობილი შვილის დაბადების გამო ფულადი დახმარების გაცემა (2016 წლის 1 იანვრიდან ფულად დახმარებას იღებენ ბენეფიციარები, რომელთა ერთ-ერთ მშობელს აქვს მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსი). მოსახლეობის მიზნობრივი ჯგუფების სოციალური დახმარებების გასაცემად საანგარიშო პერიოდში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიიმართა სულ 648.4 მლნ ლარი;

• „მოსახლეობის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამის“ ფარგლებში (სრულად ამოქმედდა 2014 წლის 1 სექტემბრიდან), რომლის მიზანია ჯანმრთელობის დაზღვევის არმქონე საქართველოს მოსახლეობისათვის ფინანსური უზრუნველყოფის შექმნა სამედიცინო მომსახურების ხელმისაწვდომობაზე, საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება გადაუდებელ სტაციონარულ და ამბულატორიულ მომსახურებაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის გაზრდის გზით. პროგრამამ მოიცვა ასევე, გეგმიურ-ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურებები (გეგმიური ქირურგული ოპერაციები მ.შ. კარდიოქირურგიული და ონკოლოგიური ოპერაციები, ონკოლოგიურ პაციენტთა მკურნალობა, მშობიარობა, ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული გამოკვლევები და ა.შ.). სულ ამ მიზნით საანგარიშო პერიოდში მიმართულ იქნა 677.6 მლნ ლარი;

- პირველი სექტემბრიდან ძალაში შევიდა „მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შეღავათები, კერძოდ: მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პენსიონერები იღებენ დანამატს პენსიის 20%-ის ოდენობით, ასევე სოციალური პაკეტის მიმღებთათვის დაინიშნა დანამატი სოციალური პაკეტის 20%-ის ოდენობით. ასევე, დანამატები მაღალმთიან დასახლებაში მდებარე, სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით დაფუძნებულ და მის მართვაში არსებულ სამედიცინო დაწესებულებაში დასაქმებული სამედიცინო პერსონალისთვის (ექიმისთვის – პენსიის ორმაგი ოდენობით, ექთნისთვის – პენსიის ერთმაგი ოდენობით). სულ ამ მიზნით საანგარიშო პერიოდში მიმართულ იქნა 10.6 მლნ ლარი;

- იძულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელი პირობების გასაუმჯობესებლად საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში (არსებულ უბნებში) შენობების, წყალმომარაგების სისტემის, საკანალიზაციო გამწმენდი ნაგებობის, სანიაღვრე არხების, სასმელი წყლის შიდაკომუნიკაციური ქსელების, გზებისა და შიდა ქუჩების რეაბილიტაციაზე, ახალი საცხოვრებელი უბნის მშენებლობაზე, ასევე საცხოვრებელი სახლებისა და ბინების შექმნა/რეაბილიტაციაზე მიმართული იქნა 96.1 მლნ ლარი;

- ქვეყნის მასშტაბით არსებული ორი ათასზე მეტი საჯარო და 240-მდე კერძო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის დასაფინანსებლად მიიმართა 517.1 მლნ ლარი;

- უზრუნველყოფილ იქნა 1.2 ათასამდე საჯარო სკოლის 70.0 ათასამდე მოსწავლის უფასო ტრანსპორტირება სკოლაში, რომლებიც ცხოვრობენ ისეთ დასახლებულ პუნქტში, სადაც არ ფუნქციონირებს სკოლა და სკოლამდე მისასვლელი მანძილი შორია, ამ მიზნით სულ მიიმართა 18.2 მლნ ლარი.

- საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე მიიმართა 79.1 მლნ ლარი, მათ შორის საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და მოსწავლეების/სტუდენტების ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებით უზრუნველყოფის ხაზით - 25.7 მლნ ლარი.

- საქართველოს მთავრობის ინიციატივითა და მხარდაჭერით მიმდინარეობდა მასშტაბური პროექტი „Check in Georgia“, რომელიც მოიცავდა კულტურული ღონისძიებების სერიას თბილისსა და რეგიონებში. მისი მიზანია ქვეყნის კულტურულ ცენტრად ქცევა და ტურისტების მოზიდვა. ამ მიზნით მიმართულ იქნა 27.8 მლნ ლარი;

- სარწყავი და დამშრობი სისტემების რეაბილიტაციის, წყალსაცავების მშენებლობის, სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკის, მანქანა მექანიზმების, მოწყობილობების, დანადგარებისა და სატრანსპორტო საშუალებების შექმნის, სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური ექსპლუატაციის, მექანიკური სატუმბო სადგურებისა და სხვა ჰიდროკვანძების ფუნქციონირებისთვის მოსახმარი ელექტროენერჯის, სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკის, სატრანსპორტო საშუალებებისა და სხვა მანქანა-მექანიზმების მოვლა-შენახვის ღონისძიებების ნაწილობრივი სუბსიდირების მიზნით მიიმართა 53.0 მლნ ლარი;

- შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტის ფარგლებში ხორციელდება მეწარმეთა უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით, შესაბამისად სააგენტო უზრუნველყოფს პროექტში მონაწილე კომერციული ბანკების და საფინანსო ინსტიტუტების მიერ გაცემული სესხის საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსებას, დადგენილი საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საანგარიშო პერიოდში გაცემულია 1 892 სესხი - 72.4 მლნ ლარის და 834 სესხი - 51,9 მლნ აშშ დოლარის ოდენობით. სულ გაცემული სესხების საპროცენტო განაკვეთების თანადაფინანსების თანხამ შეადგინა 48.9 მლნ ლარი;

- 2016 წლის საგაზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის ღონისძიებების ფარგლებში მოხსულმა მიწის ფართობმა შეადგინა 222.8 ათასი ჰექტარი, რისთვისაც სასოფლო სამეურნეო საქმიანობაში ჩართული მცირემიწიანი ფერმერების საქმიანობის სტიმულირებისათვის მიიმართა 51.3 მლნ ლარი მლნ ლარი;
- აგროდაზღვევის უზრუნველყოფის ღონისძიებების ფარგლებში დაზღვეული მოსავლის ღირებულებამ შეადგინა 133.0 მლნ ლარი, ხოლო დაზღვეულმა ფართობმა - 15.5 ათასი ჰექტარი. პროგრამის ფარგლებში ანაზღაურდა 7.2 მლნ ლარი;
- 2016 წლის რთვლის ეფექტურად განხორციელების მიზნით, „რთვლის ხელშეწყობის ღონისძიებები“-სათვის მიიმართა 36.0 მლნ ლარი, ხოლო „ყურძნის შესყიდვა-გადამუშავების ხელშეწყობის ღონისძიებების“ განსახორციელებლად -19.0 მლნ ლარი.
- საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებებზე გზების მოვლა-შენახვაზე, ახალი მაგისტრალების, შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მშენებლობაზე დახარჯულ იქნა 529.8 მლნ ლარი;
- სსიპ - საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვის დახარჯულ იქნა 264.0 მლნ ლარი;
- წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა - რეაბილიტაციაზე პროექტების ფარგლებში ძირითადად მიმდინარეობდა და დასრულდა: ქობულეთის საკანალიზაციო გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა და გამწმენდი ნაგებობის დანადგარების მონტაჟი; ქალაქ თერჯოლის წყალსადენის რეაბილიტაცია; ქალაქების ონის, ოზურგეთის, აბაშის და თეთრიწყაროს, ხობის, ზესტაფონის, ტყიბულის, წალკის, ბოლნისის, გურჯაანის, სიღნაღის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, ახმეტის, დუშეთის, ქარელის, სოფელ კურდღელაურის და დაბა წნორის წყალსადენის რეაბილიტაცია; ახალციხისა, ლიკანისა, წალვერის და ასპინძის წყალმომარაგების სისტემის რეაბილიტაცია; ქალაქებში თელავის და წყალტუბოს კანალიზაციის გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა (პროექტირება-მშენებლობა); ანაკლიაში აერირებული ავზის შენობის მშენებლობა; ქალაქ ქუთაისში რეზერვუარის, სატუმბო სადგურის, მაგისტრალური მილსადენისა და გამანაწილებელი ქსელების მშენებლობა; ქ. ფოთში კანალიზაციის ქსელების მშენებლობა; ქალაქ ურეკში წყალმომარაგების, საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობა და სხვა. აღნიშნული ღონისძიებების დასაფინანსებლად საანგარიშო პერიოდში მიმართული იქნა 166.1 მლნ ლარი.
- „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამის ფარგლებში, ხელშეკრულება გაფორმდა 79 ბენეფიციარ კომპანიასთან საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსების მიზნით. დამტკიცებული სესხების საერთო რაოდენობამ შეადგინა 83.4 მლნ ლარი, ხოლო მოსალოდნელმა ინვესტიციამ - 153.1 მლნ ლარი. გარდა ამისა, პროგრამის უძრავი ქონებით უზრუნველყოფის კომპონენტის ფარგლებში ქონება გადაეცა 79 ბენეფიციარს;
- სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაციასა და აღჭურვაზე მიიმართა 27.6 მლნ ლარზე მეტი;
- საქართველოს ენერგოსისტემის გასაუმჯობესებლად მიიმართა 159.4 მლნ ლარი;

საქართველოს 2017 წლის ბიუჯეტის საპროგნოზო მაჩვენებლები

ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების მოცულობა 2017 წელს განისაზღვრა 10 529.5 მლნ ლარით, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 29.3%-ს გაუტოლდა.

გადასახადების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 9 540.0 მლნ ლარით, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 26.5%-ს შეადგენს. მათ შორის:

- საშემოსავლო გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 2 920.0 მლნ ლარს.
- მოგების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 681.0 მლნ ლარს.
- დამატებული ღირებულების საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 3 779.0 მლნ ლარს.
- აქციზის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 1 627.0 მლნ ლარს.
- იმპორტის გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 76.0 მლნ ლარს.
- ქონების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 370.0 მლნ ლარს.
- სხვა გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი 87.0 მლნ ლარს.

გრანტების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 284.5 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს მიმართ 0.8%-ს შეადგენს;

სხვა შემოსავლების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 705.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს მიმართ 2.0%-ს შეადგენს;

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მისაღები თანხების მოცულობა განისაზღვრა 160.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 0.4%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებით მისაღები თანხების მოცულობა განისაზღვრა 70.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 0.2%-ია.

ვალდებულებების ზრდის მოცულობა განისაზღვრა 1 788.0 მლნ ლარით, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის 5.0%-ია.

„საქართველოს 2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით 2017 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოსაყოფი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

- *სოციალური სფერო - 2 564.6 მლნ ლარი,*
- *განათლება - 1 188.0 მლნ ლარი;*
- *ჯანმრთელობის დაცვა - 999.5 მლნ ლარი;*
- *ენერგეტიკა - 14.1 მლნ ლარი;*
- *ტრანსპორტი - 904.9 მლნ ლარი;*
- *დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 235.3 მლნ ლარი;*
- *თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 1 706.3 მლნ ლარი.*

- მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფისთვის გამოყოფილია 1 680.0 მლნ ლარი;
- სხვადასხვა კატეგორიის ბენეფიციართა სოციალური დახმარებებისთვის გამოყოფილია 680.0 მლნ ლარი;
- მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვისათვის გათვალისწინებულია 894.5 მლნ ლარი, მათ შორის საყოველთაო ჯანდაცვისათვის - 660.0 მლნ ლარი.
- 2017 წელს საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაციისათვის დაგეგმილია 849.2 მლნ ლარამდე;
- რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის, აგრეთვე წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაციისათვის და მყარი ნარჩენების მართვაზე მიიმართება 404.0 მლნ ლარზე მეტი;

- სხვადასხვა რეგიონებში ინფრასტრუქტურული პროექტების დაფინანსების მიზნით საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან მიიმართება 260.0 მლნ ლარი, ხოლო მაღალმთიანი დასახლებების განვითარების ფონდისათვის გათვალისწინებულია - 20.0 მლნ ლარი.
- მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობაზე მიმართული იქნება 41.7 მლნ ლარზე მეტი;
- სოფლის მეურნეობის სამინისტროსათვის განსაზღვრულია 258.0 მლნ ლარი, საიდანაც სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარებისათვის მიიმართება 78.1 მლნ ლარი, შეღავათიანი აგროკრედიტების გაცემის მიზნით - 47.0 მლნ ლარი, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სესხისა და ლიზინგის ვალდებულებების დაფარვისათვის - 20.0 მლნ ლარი, მევენახეობა-მელვინეობის განვითარების მიზნით - 43.1 მლნ ლარი.
- იძულებით გადაადგილებულ პირთა სახლების მშენებლობა-რეაბილიტაციისათვის გამოყოფილია 68.4 მლნ ლარზე მეტი;
- სპორტის ინფრასტრუქტურის, რეაბილიტაციისა და სპორტული ინვენტარის განახლებისათვის გათვალისწინებულია 32.0 მლნ ლარი;
- ზოგადი განათლების დასაფინანსებლად მიიმართება 575.5 მლნ ლარი, აღნიშნულ თანხაში ასევე გათვალისწინებულია „მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით მაღალმთიან რეგიონებში მომუშავე პედაგოგებისათვის გათვალისწინებული დანამატების დასაფინანსებლად საჭირო ხარჯები;
- საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე მიიმართება 116.0 მლნ ლარი, მათ შორის ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ხაზით - 27.2 მლნ ლარი. ამასთან, ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს პროექტის ფარგლებში ზოგიერთი საჯარო სკოლის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებასა და ენერგო ეფექტურობის გაზრდის მიზნით მიმართული იქნება 70.0 მლნ ლარზე მეტი.
- საქართველოს ენერგოსისტემის გასაუმჯობესებლად გამოყოფილია 101.1 მლნ ლარი;
- სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაციასა და აღჭურვაზე მიიმართება 30.0 მლნ ლარი.

2017 წლის 9 თვის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსულობების შესრულება

მლნ ლარი

	2017 წლის გეგმა	9 თვე ფაქტი	% შესრულება
შემოსავლები	10,529.5	8,034.6	76.3%
გადასახადები	9,540.0	7,205.4	75.5%
გრანტები	284.5	264.4	93.0%
სხვა შემოსავლები	705.0	564.8	80.1%

გრანტების სახით მობილიზებულია 264.4 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (284.5 მლნ ლარი) 93.0%-ია.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 564.8 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (705.0 მლნ ლარი) 80.1%-ია.

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 147.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (160.0 მლნ ლარი) 92.1%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 52.0 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (70.0 მლნ ლარი) 74.3%-ია.

ვალდებულებების ზრდიდან მობილიზებულია 1 246.9 მლნ ლარი, მათ შორის სახელმწიფო საშინაო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებით მიღებული სახსრები შეადგენს 345.4 მლნ ლარს, საგარეო წყაროებიდან მიღებული საინვესტიციო გრძელვადიანი შეღავათიანი კრედიტები 607,2 მლნ ლარს, ხოლო ბიუჯეტის მხარდამჭერი კრედიტები 294.3 მლნ ლარს.

საქართველოს 2018-2021 წლების შემოსულობების პროგნოზი

საშუალოვადიან პერიოდში საბიუჯეტო შემოსულობების პროგნოზული გათვლებისას, გათვალისწინებულ იქნა ფისკალურ სფეროში გასატარებელი ღონისძიებებიდან გამომდინარე მოსალოდნელი ცვლილებები და მის მიერ გამოწვეული შესაძლო შედეგები. პროგნოზული გათვლებით, 2017 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლის წილი მშპ-სთან 29.0%-ის, ხოლო გადასახადების წილი 26.0%-ის დონეზე იქნება. 2018-2021 წლების ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი მშპ-ს მიმართ საშუალოდ 27.8%, ხოლო საგადასახადო შემოსავლების წილი საშუალოდ 25.3%-ის დონეზეა ნავარაუდები.

2018 წელს ნაერთი ბიუჯეტის სხვა შემოსავლების წილი მთლიანი შიდა პროდუქტის მიმართ სავარაუდოდ 1.8%-ს გაუტოლდება. ხოლო არაფინანსური და ფინანსური აქტივების რეალიზაციიდან მისაღები თანხების მოცულობა მშპ-თან მიმართებაში შესაბამისად 0.4 და 0.2 პროცენტი იქნება.

ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლები

დასახელება	2016 წლის ფაქტი			2017 წლის პროგნოზი			2018 წლის პროგნოზი			2019 წლის პროგნოზი			2020 წლის პროგნოზი			2021 წლის პროგნოზი		
	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ადგილობრივი თვითმმართველობის და ავტონომიური რესპუბლიკების	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები
შემოსავლები	9,675.5	8,580.1	2,002.6	10,865.0	9,750.0	2,065.0	11,470.0	10,360.0	2,110.0	12,330.0	11,190.0	2,190.0	13,230.0	12,040.0	2,340.0	14,190.0	12,980.0	2,460.0
გადასახადები	8,786.1	7,986.8	799.3	9,740.0	8,980.0	760.0	10,260.0	9,490.0	770.0	11,200.0	10,400.0	800.0	12,100.0	11,250.0	850.0	13,090.0	12,220.0	870.0
გრანტები	297.3	296.5	904.2	385.0	385.0	950.0	460.0	460.0	1,000.0	380.0	380.0	1,050.0	380.0	380.0	1,150.0	350.0	350.0	1,250.0
სხვა შემოსავლები	592.1	296.8	299.1	740.0	385.0	355.0	750.0	410.0	340.0	750.0	410.0	340.0	750.0	410.0	340.0	750.0	410.0	340.0
ხარჯები	8,793.1	8,409.5	1,290.8	9,145.0	8,870.0	1,225.0	9,555.0	9,205.0	1,350.0	10,060.0	9,710.0	1,400.0	10,500.0	10,195.0	1,455.0	10,794.0	10,539.0	1,505.0
შრომის ანაზღაურება	1,752.9	1,452.3	300.6	1,660.0	1,390.0	270.0	1,710.0	1,415.0	295.0	1,760.0	1,450.0	310.0	1,815.0	1,495.0	320.0	1,870.0	1,540.0	330.0
საქონელი და მომსახურება	1,394.0	1,117.8	276.2	1,510.0	1,215.0	295.0	1,505.0	1,205.0	300.0	1,550.0	1,225.0	325.0	1,595.0	1,255.0	340.0	1,645.0	1,295.0	350.0
პროცენტი	402.9	397.7	8.6	495.0	485.0	10.0	560.0	550.0	10.0	610.0	595.0	15.0	650.0	640.0	10.0	645.0	635.0	10.0
სუბსიდიები	701.7	334.0	367.7	835.0	465.0	370.0	855.0	445.0	410.0	880.0	460.0	420.0	910.0	490.0	420.0	934.0	504.0	430.0
გრანტები	82.3	960.5	25.6	80.0	1,020.0	10.0	80.0	1,070.0	10.0	80.0	1,120.0	10.0	85.0	1,220.0	15.0	90.0	1,325.0	15.0
სოციალური უზრუნველყოფა	3,393.7	3,150.1	243.6	3,530.0	3,320.0	210.0	3,720.0	3,495.0	225.0	4,030.0	3,790.0	240.0	4,260.0	4,000.0	260.0	4,410.0	4,130.0	280.0
სხვა ხარჯები	1,065.6	997.1	68.5	1,035.0	975.0	60.0	1,125.0	1,025.0	100.0	1,150.0	1,070.0	80.0	1,185.0	1,095.0	90.0	1,200.0	1,110.0	90.0
საოპერაციო საღდო	882.4	170.6	711.8	1,720.0	880.0	840.0	1,915.0	1,155.0	760.0	2,270.0	1,480.0	790.0	2,730.0	1,845.0	885.0	3,396.0	2,441.0	955.0
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	1,359.9	747.9	612.0	1,890.0	1,174.0	716.0	2,440.0	1,730.0	710.0	2,900.0	2,140.0	760.0	3,400.0	2,560.0	840.0	4,050.0	3,160.0	890.0
ზრდა	1,729.0	994.9	734.1	2,075.0	1,264.0	811.0	2,590.0	1,790.0	800.0	3,040.0	2,190.0	850.0	3,530.0	2,600.0	930.0	4,180.0	3,200.0	980.0
კლება	369.1	247.0	122.1	185.0	90.0	95.0	150.0	60.0	90.0	140.0	50.0	90.0	130.0	40.0	90.0	130.0	40.0	90.0
მილიანი საღდო	-477.5	-577.3	99.8	-170.0	-294.0	124.0	-525.0	-575.0	50.0	-630.0	-660.0	30.0	-670.0	-715.0	45.0	-654.0	-719.0	65.0
ფინანსური აქტივების ცვლილება	600.1	489.3	109.5	919.0	795.0	154.0	718.1	668.1	85.0	595.0	565.0	55.0	750.0	705.0	70.0	596.0	531.0	90.0

დასახელება	2016 წლის ფაქტი			2017 წლის პროგნოზი			2018 წლის პროგნოზი			2019 წლის პროგნოზი			2020 წლის პროგნოზი			2021 წლის პროგნოზი		
	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ადგილობრივი თვითმმართველობის და ავტონომიური რესპუბლიკების	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები
ზრდა	679.4	577.3	110.6	1,170.0	1,060.0	155.0	803.1	748.1	100.0	725.0	665.0	100.0	870.0	810.0	100.0	700.0	640.0	100.0
კლება	79.3	88.0	1.1	251.0	265.0	1.0	85.0	80.0	15.0	130.0	100.0	45.0	120.0	105.0	30.0	104.0	109.0	10.0
ვალდებულების ცვლილება	1,077.6	1,066.6	9.7	1,089.0	1,089.0	30.0	1,243.1	1,243.1	35.0	1,225.0	1,225.0	25.0	1,420.0	1,420.0	25.0	1,250.0	1,250.0	25.0
ზრდა	1,491.0	1,459.0	40.5	1,616.0	1,616.0	45.0	2,038.1	2,038.1	45.0	2,100.0	2,100.0	40.0	2,300.0	2,300.0	40.0	3,400.0	3,400.0	40.0
საგარეო	1,080.6	1,080.6		1,216.0	1,216.0		1,638.1	1,638.1		1,700.0	1,700.0		1,900.0	1,900.0		3,100.0	3,100.0	
საშინაო	410.4	378.4	40.5	400.0	400.0	45.0	400.0	400.0	45.0	400.0	400.0	40.0	400.0	400.0	40.0	300.0	300.0	40.0
კლება	413.4	392.4	30.8	527.0	527.0	15.0	795.0	795.0	10.0	875.0	875.0	15.0	880.0	880.0	15.0	2,150.0	2,150.0	15.0
საგარეო	332.4	332.4	0.0	457.0	457		725.0	725.0		800.0	800.0		805.0	805.0		2,070.0	2,070.0	
საშინაო	81.0	60.0	30.8	70.0	70.0	15.0	70.0	70.0	10.0	75.0	75.0	15.0	75.0	75.0	15.0	80.0	80.0	15.0
ბალანსი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

თავი III

მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების და რიცხოვნობის ზღვრული მოცულობები, მათ მიერ დაგეგმილი პროგრამები და მათი დაფინანსება

ათასი ლარი

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი	2021 წელი
საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	1,126.0	62,131.0	65,050.0	68,097.0	71,294.0
საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	140.0	9,800.0	9,800.0	9,800.0	9,800.0
საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	35.0	1,800.0	1,800.0	1,800.0	1,800.0
საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	240.0	16,500.0	16,500.0	16,500.0	16,500.0
სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	339.0	14,517.2	14,952.7	15,401.3	15,863.3
საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	500.0	67,058.2	27,225.0	69,767.0	70,767.0
საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	73.0	4,150.0	4,150.0	4,150.0	4,150.0
საქართველოს უზენაესი სასამართლო	184.0	8,400.0	9,000.0	9,500.0	10,000.0
საერთო სასამართლოები	1,658.0	71,150.0	71,150.0	71,150.0	71,150.0
საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	69.0	3,750.0	3,750.0	3,750.0	3,750.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ფოთსა და ქალაქ ზუგდიდის მუნიციპალიტეტებში	33.0	800.0	800.0	800.0	800.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთის, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში	31.0	610.0	610.0	610.0	610.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში	32.0	735.0	735.0	735.0	735.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ყვარლის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ თელავის მუნიციპალიტეტში	32.0	725.0	725.0	725.0	725.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთის, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ მცხეთის მუნიციპალიტეტში	31.0	595.0	595.0	595.0	595.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონის, ცაგერის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში	31.0	585.0	585.0	585.0	585.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის	31.0	595.0	595.0	595.0	595.0

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი	2021 წელი
მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ახალციხის მუნიციპალიტეტში					
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ზოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტში	32.0	860.0	860.0	860.0	860.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელის, ხაშურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ გორის მუნიციპალიტეტში	32.0	625.0	625.0	625.0	625.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური	3,850.0	137,500.0	141,500.0	141,500.0	141,500.0
საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახური	5,022.0	82,010.0	81,910.0	63,910.0	63,910.0
შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	31.0	1,600.0	1,600.0	1,600.0	1,600.0
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	5,070.0	82,300.0	82,300.0	82,300.0	82,300.0
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	929.0	145,250.0	480,025.0	200,860.0	200,860.0
საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	382.0	493,000.0	665,405.0	1,006,800.0	2,738,000.0
საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	1,602.0	61,000.0	60,410.0	60,410.0	60,410.0
საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	4,470.0	150,000.0	150,000.0	150,000.0	150,000.0
საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	835.0	120,950.0	122,850.0	126,050.0	129,050.0
საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	41,992.0	780,000.0	760,000.0	700,000.0	710,000.0
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	24,822.0	569,590.0	569,590.0	569,590.0	569,590.0
საქართველოს გარემოს დაცვის, სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სამინისტრო	3,568.0	206,542.0	259,315.0	283,100.0	302,470.0
საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	1,430.0	1,054,480.0	1,127,600.0	1,148,900.0	1,170,000.0
საქართველოს კულტურისა და სპორტის სამინისტრო	7,044.0	285,255.0	236,065.0	236,065.0	236,065.0
საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	259.0	96,200.0	107,900.0	112,900.0	112,900.0
საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	2,658.0	3,528,000.0	3,676,100.0	3,885,300.0	3,990,500.0
სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	211.0	6,380.0	6,500.0	6,500.0	6,800.0
სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	106.0	5,700.0	5,700.0	5,700.0	5,700.0
სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	31.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0
ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	7.0	260.0	260.0	260.0	260.0
საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	3,634.0	55,500.0	55,500.0	55,500.0	55,500.0
საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	123.0	5,500.0	6,000.0	6,500.0	7,000.0
სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი	184.0	52,522.0	56,807.0	61,436.0	66,760.0
სსიპ – კონკურენციის სააგენტო	43.0	2,100.0	2,100.0	2,500.0	2,500.0
ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-	90.0	2,460.0	2,460.0	2,460.0	2,460.0

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი	2021 წელი
ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია					
საქართველოს საპატრიარქო	0.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	0.0	4,200.0	4,200.0	4,200.0	4,200.0
სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	221.0	8,500.0	8,500.0	8,800.0	8,800.0
სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	167.0	4,000.0	4,000.0	4,000.0	4,000.0
საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	43.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	36.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0
პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	43.0	2,000.0	2,100.0	2,200.0	2,200.0
სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	22.0	5,330.0	5,330.0	5,330.0	5,330.0
სსიპ - სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი	15.0	500.0	500.0	500.0	500.0
კერძო და საჯარო თანამშრომლობის ორგანო	0.0	500.0	500.0	500.0	500.0

მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებები 2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტში გადანაწილდეს შემდეგი პრიორიტეტების ფარგლებში:

- ხელმისაწვდომი ხარისხიანი ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა;
- თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება
- რეგიონალური განვითარება, ინფრასტრუქტურა და ტურიზმი
- განათლება, მეცნიერება და პროფესიული მომზადება
- მაკროეკონომიკური სტაბილურობა და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება
- ინსტიტუციონალური განვითარება და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერა
- იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა სახელმწიფო მხარდაჭერა და რეინტეგრაციის ხელშეწყობა
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი
- საერთაშორისო ურთიერთობები და ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრაცია
- სოფლის მეურნეობა
- სასამართლო სისტემა
- გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების მართვა

ძირითადი მიმართულებები 2018-2021 წლებისათვის

საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები

საკანონმდებლო საქმიანობა

კანონშემოქმედებითი საქმიანობის უზრუნველყოფა;

ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა;

კონსტიტუციით განსაზღვრულ ფარგლებში საქართველოს მთავრობის საქმიანობის კონტროლი და სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება.

საბიბლიოთეკო საქმიანობა

საბიბლიოთეკო ფონდების ორგანიზება, სისტემატური შევსება, დაცვა და საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

მონაცემთა ბაზების შექმნა და საზღვარგარეთის საბიბლიოთეკო ფონდების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ორგანიზება ბიბლიოთეკათმცოდნეობის, წიგნთმცოდნეობის, ბიბლიოგრაფიის დარგებში;

საერთაშორისო საბიბლიოთეკო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა;

საბიბლიოთეკო კადრების კვალიფიკაციის ამაღლება;

საქართველოს ეროვნული ელექტრონული ბიბლიოთეკისა და ციფრული მემკვიდრეობის არქივის შექმნა;

ეროვნული ბიბლიოთეკის ოფიციალური ვებ-გვერდის სრულყოფა და მხარდაჭერა.

საბიბლიოთეკო სფეროს თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისობა

ჰერალდიკური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება

ქვეყანაში ჰერალდიკური ნიშნებისა და სიმბოლოების მოწესრიგება და დამკვიდრება ევროპული სტანდარტების დონეზე;

სახელმწიფო ცერემონიის, ოფიციალური ღონისძიებებისა და სამხედრო აღლუმების მოწყობისას სახელმწიფო სიმბოლოებისა და სხვა ჰერალდიკური ნიშნების, ასევე საქართველოს სახელმწიფო დაწესებულებათა ჰერალდიკური ნიშნების, საქართველოს სახელმწიფო სამხედრო და სპეციალურ უწყებათა სპეციალური ფორმის ტანსაცმელისა (უნიფორმების) და ემბლემების შექმნასა და მათი გამოყენების წესების დადგენაში მონაწილეობის მიღება, სათანადო რეკომენდაციებისა და დასკვნების გაცემა;

საქართველოს ტერიტორიული ჰერალდიკის სისტემური განვითარების უზრუნველყოფა;

ჰერალდიკის საკითხებზე სამოქალაქო განათლების გავრცელების ხელშეწყობა;

ქვეყანაში სახელმწიფო სიმბოლოების და მისი მნიშვნელობის პოპულარიზაცია;

ჰერალდიკის საკითხებზე ისტორიული მასალების (წყაროების) მოძიება (საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ) და ანალიზი;

სახელმწიფო სიმბოლოებისა და განმასხვავებელი ნიშნების ნიმუშების ჰერალდიკური ექსპერტიზისა და მათი შექმნისა და გამოყენების შესახებ დასკვნების მომზადება.

შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

შერიგებისა და ჩართულობის პოლიტიკის, ჩართულობის სახელმწიფო სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის ინსტრუმენტების განხორციელება. ჩართულობის სახელმწიფო უწყებათაშორისი კომისიის საქმიანობის ხელმძღვანელობა და მისი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

შერიგებისა და ნდობის აღდგენის ახალი ინიციატივების მომზადება/წარდგენა/განხორციელება; შერიგებისა და ნდობის აღდგენის კუთხით სხვადასხვა ფონდების შექმნის კოორდინაცია; საერთო ინტერესებზე დაფუძნებული თანამშრომლობის უზრუნველყოფა. შერიგებისა და ნდობის აღდგენის პროექტების განხორციელების ხელშეწყობა;

ორმხრივი ქართლ-აფხაზური, ქართულ-ოსური დიალოგის წარმართვა.

საერთაშორისო ორგანიზაციების ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ჩართულობის და საქმიანობის ხელშეწყობა. საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და დონორებთან ურთიერთობის კოორდინაცია. საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან შეხვედრების ორგანიზება; საკოორდინაციო მექანიზმის ფუნქციონირების ხელშეწყობა და კოორდინაცია; 69 ქუჩის დისკუსიების მეორე სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელობა. გალში და ერგნეთში გამართული ინცინდენტების პრევენციისა და მათზე რეაგირების მექანიზმის (IPRM) შეხვედრებში მონაწილეობა; შერიგებისა და ჩართულობის პოლიტიკის საერთაშორისო მხარდაჭერის უზრუნველყოფა, ფინანსური დახმარების მობილიზების ხელშეწყობა;

სამოქალაქო ინტეგრაციის უზრუნველყოფა. „სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის სახელმწიფო სტრატეგიისა და 2015-2020წწ. სამოქმედო გეგმის“ განხორციელების კოორდინირება/ხელშეწყობა: ეთნიკური უმცირესობების თანაბარი და აქტიური სამოქალაქო და პოლიტიკური ჩართულობის უზრუნველსაყოფად სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელება; ეთნიკური უმცირესობების წვდომის ხელშეწყობა განათლების ყველა საფეხურზე; სახელმწიფო ენის ცოდნის გაუმჯობესება ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლებში და ამ მიზნით სახელმწიფო ენის სწავლების პროგრამების განხორციელებაში ხელშეწყობა;

არაქართულენოვანი ბეჭდვითი მედიის ხელშეწყობა;

ეთნიკური უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებულ რეგიონებში ცნობიერების ამაღლების კამპანიის ჩატარება სხვადასხვა საკითხების შესახებ, მათ შორის: განათლების, სოფლის მეურნეობის, ევროინტეგრაციის, გენდერული თანასწორობის, სამოქალაქო ინტეგრაციის მიმართულებით სახელმწიფო პოლიტიკის, ეთნიკური უმცირესობების უფლებების;

„ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამით“ („1+4“ პროგრამით) მოსარგებლე პირებისთვის“ სტაჟირების პროგრამის განხორციელება;

კულტურულ-საგანმანათლებლო პროექტების, პროგრამებისა და ღონისძიებების ხელშეწყობა/განხორციელება; ტოლერანტობის კვირეულის ფარგლებში სხვადასხვა ღონისძიების დაგეგმვა/განხორციელების უზრუნველყოფა;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

სახელმწიფო ფინანსების მართვა

მაკროეკონომიკური ანალიზის და პროგნოზირების გასაუმჯობესებლად მეთოდოლოგიის დახვეწა და მისი არეალის გაფართოება, გრძელვადიანი პროგნოზირების გაუმჯობესება, მაკროეკონომიკური განვითარების სცენარების მოდელირების სრულყოფა, ფისკალური რისკების მართვის და შეფასების სისტემის ჩამოყალიბება;

ხარჯების საშუალოვადიანი გეგმებისა და წლიური ბიუჯეტების პროექტების მომზადება, სახელმწიფოს ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესასრულებლად სათანადო რესურსების მობილიზებისა და ეფექტურად განაწილების მიზნით;

სახელმწიფო ფინანსების მართვა და ფისკალური წესების შემდგომი რეგულირება სტაბილური ფისკალური პარამეტრების მიღწევის მიზნით, საერთაშორისოდ აღიარებული საუკეთესო გამოცდილების შესაბამისად;

საბიუჯეტო პროცესის კალენდრით გათვალისწინებული ეტაპების ჯეროვანი შესრულება;

ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულებისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ანგარიშების სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშთა სისტემაში და ბიუჯეტის მართვის ერთიან ელექტრონულ სისტემაში სრულად მოქცევა;

საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმების შემდგომი ეტაპების დაგეგმვა საბიუჯეტო პროცესის, ბიუჯეტის დაგეგმვისა და აღსრულების შემდგომი განვითარების მიზნით (მათ შორის, პროგრამული ბიუჯეტის და საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების მომზადების კოორდინაცია, საინვესტიციო პროექტების მომზადება/განხორციელების მეთოდოლოგიის პილოტირება/სრულად დანერგვის კოორდინაცია);

საინვესტიციო პროექტების შეფასება და შერჩევაში მონაწილეობა საინვესტიციო პროექტების მართვის გზამკვლევის და მეთოდოლოგიის შესაბამისად;

საინვესტიციო პროექტების მართვის სისტემის დანერგვის კოორდინირება სახელმწიფო ბიუჯეტის მხარჯავ დაწესებულებებში, ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და მუნიციპალიტეტებში;

ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობის, საჯარო ფინანსების მართვის გაუმჯობესების და ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მიზნით, საქართველოს მთავრობის მიერ დაგეგმილი სტრუქტურული რეფორმების განხორციელებასა და შესაბამისი სტრატეგიული და სამართლებრივი დოკუმენტების შემუშავებაში მონაწილეობის მიღება;

ფისკალური რისკების შეფასების და ანალიზის სისტემის დანერგვა, ბიუჯეტის წინაშე მდგარი ფისკალური რისკების იდენტიფიცირება, იდენტიფიცირებული ფისკალური რისკების შემცირების და მართვის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება, ფისკალური რისკების შესახებ ანალიტიკური დოკუმენტის მომზადება და საჯაროობის უზრუნველყოფა;

საგადასახადო პოლიტიკის შემდგომი სრულყოფა, მათ შორის საკანონმდებლო ბაზის შემდგომი გაუმჯობესების და ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში ევროკავშირის დირექტივებთან ჰარმონიზაციის მიზნით, გადასახადის გადამხდელს შორის საგადასახადო ტვირთის უკეთესი განაწილება, მეწარმეთა მოთხოვნებისა და საჭიროებების მაქსიმალურად გათვალისწინება, საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება, საგადასახადო შემოსავლების სახით ბიუჯეტში სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო შიდა ფინანსური კონტროლის რეფორმის ფარგლებში შიდა აუდიტის სუბიექტების საქმიანობის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის სრულყოფილი ფუნქციონირება;

სათანადო ფინანსური რესურსის მობილიზებისათვის დონორ ორგანიზაციებთან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან ეფექტური თანამშრომლობის შენარჩუნება, საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული პრიორიტეტული პროგრამების და ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად;

დამატებითი საინვესტიციო რესურსების მოზიდვის პარალელურად სახელმწიფო საგარეო ვალის მართვის ეფექტური სისტემის ჩამოყალიბება, ვალის მდგრადობის შენარჩუნება, როგორც საშუალოვადიან, ასევე გრძელვადიან პერიოდში;

საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანიებთან ურთიერთობის კოორდინაცია;

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შემდგომი განვითარების მიზნით, სხვადასხვა ინსტრუმენტების გამოყენება, არსებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკის მიზნების შესაბამისად;

ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში საქართველოს ინტეგრაციასთან დაკავშირებული საკითხების შესრულების კოორდინაცია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს კომპეტენციის ფარგლებში და აღებული ვალდებულებების შესრულების მონიტორინგი;

IPSAS სტანდარტების შესაბამისად, დარიცხვის მეთოდზე დაფუძნებული საადრიცხო სისტემის შემოღება.

შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება

გადამხდელთა კმაყოფილების ხარისხის ამაღლების მიზნით არსებული ელექტრონული სერვისების გაუმჯობესება, გადამხდელთა მომსახურების თანამედროვე სტანდარტების დანერგვა;

გადამხდელთა მაღალი საგადასახადო კულტურის ჩამოყალიბების მიზნით, საგადასახადო სფეროში სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლება;

გადასახადის გადახდისგან თავის არიდების წინააღმდეგ ბრძოლა;

საგადასახადო შემოწმებების სწრაფად და ხარისხიანად შესრულების მიზნით, კომპიუტერულ (IT) აუდიტზე გადასვლა, აუდიტორთა ოპტიმალური რაოდენობის უზრუნველყოფა და მათი კვალიფიკაციის ზრდა;

ნებაყოფლობითი კანონმორჩილების ხელშეწყობა;

საგადასახადო კანონმდებლობის სრულყოფა და ერთიანი მეთოდოლოგიის შემუშავება;

საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარება და საგადასახადო და საზღვრის კვეთასთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებისაგან თავის არიდების გამოვლენა და შესაბამისი რეაგირება;

საბაჟო კონტროლის ეფექტურობის ამაღლება, საბაჟო ადმინისტრირების გაუმჯობესება/სრულყოფა;

საქართველოს ევროკავშირის კანონმდებლობასთან ჰარმონიზების პროცესში მონაწილეობის მიღება, ასოცირების დღის წესრიგით და მთავრობის სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულება.

ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია

საფინანსო და ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, ქვეყანაში ჯანსაღი, კონკურენტუნარიანი გარემოს ხარისხის ამაღლება, კანონიერი სამეწარმეო საქმიანობის დაცვა და სამსახურში მწყობრი სისტემის ჩამოყალიბება;

საქართველოს ეკონომიკურ საზღვრებზე კონტროლის გამკაცრება გადასახადების გადახდაზე თავის არიდების აღკვეთის მიზნით; პრევენციული ღონისძიებების გატარება დანაშაულის ჩადენის აღკვეთის მიზნით;

საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში პერსონალის შერჩევის კრიტერიუმებისა და პროცედურების კუთხით დაგროვილი გამოცდილების შესწავლა.

ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა

სახელმწიფო ფინანსების მართვის (ელექტრონული) სისტემის (PFMS) და სხვა საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების მდგრადობის, უსაფრთხოების და საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველყოფა (მათ შორის ბიუჯეტის მართვის ელექტრონული სისტემის მოდერნიზება და ფუნქციონალური განახლება; სახელმწიფო ხაზინის მომსახურების ელექტრონული სისტემის მოდერნიზება და ფუნქციონალური განახლება; სახელმწიფო ვალის და საინვესტიციო პროექტების მართვის სისტემის დანერგვა; ადამიანური რესურსების მართვის სისტემის მოდერნიზება, ფუნქციონალური განახლება, დანერგვა და მხარდაჭერა; უძრავ-მოდრავი ქონების გაყიდვის ელექტრონული აუქციონის სისტემის მოდერნიზება და ფუნქციონალური განახლება; საქმისწარმოების ავტომატიზებული სისტემის მოდერნიზება, ფუნქციონალური განახლება, დანერგვა და მხარდაჭერა).

საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება, ბიზნეს-უწყვეტობის უზრუნველყოფა და ტექნიკური მხარდაჭერა;

ფინანსთა სამინისტროსთვის და სხვა დაინტერესებული ორგანიზაციებისთვის მნიშვნელოვანი IT პროდუქტების, ელექტრონული სერვისებისა და მომსახურების კვლევა/ანალიზი/დანერგვა;

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და კიბერუსაფრთხოების ხელშეწყობა;

ბუნებრივი რესურსების მართვის სისტემის მოდერნიზება, ფუნქციონალური განახლება, დანერგვა და მხარდაჭერა;

ვებ-გვერდების და სხვა საინფორმაციო სისტემების შემუშავება, დანერგვა და მხარდაჭერა.

საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის წარმომადგენელთა კვალიფიკაციის ამაღლება ტრენინგის საჭიროებათა ანალიზის განხორციელების ხელშეწყობისა და გეგმით გათვალისწინებული სასწავლო პროექტების განხორციელების გზით, ასევე, პროფესიულ განვითარებაზე მიმართული პროგრამების ორგანიზების საშუალებით;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის, ასევე, სხვა დაინტერესებული ორგანიზაციების ხელშეწყობა ახალი კადრების შერჩევაში პროფესიული და საკვალიფიკაციო ტესტირების პროცესების ორგანიზების გზით;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ ინიცირებული რეფორმების ხელშეწყობა მათ დანერგვასთან დაკავშირებული ტრენინგების ორგანიზების საშუალებით;

კერძო სექტორის განვითარების, ასევე, საბიუჯეტო დაფინანსებზე მყოფი ორგანიზაციების წარმომადგენლების კვალიფიკაციის ამაღლებისკენ მიმართული სასწავლო - შემეცნებითი, სემინარული და საკონფერენციო ტიპის პროექტების განხორციელება;

პროფესიული ცოდნის დონის ამაღლების მიზნით, საერთაშორისო და უცხოურ ორგანიზაციებთან და სასწავლო დაწესებულებებთან ერთად სასწავლო პროგრამების შემუშავება-განხორციელება, მათ შორის, ნიდერლანდების ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული თანამშრომლობის მემორანდუმისა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან ერთად განხორციელებული სასწავლო პროგრამის ფარგლებში.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობა

აუდიტს დაქვემდებარებული სუბიექტების ფინანსურ ანგარიშგებაზე სანდოობის ამაღლების მიზნით, აუდიტის ზედამხედველობის ეფექტური სისტემის შექმნა, რომელიც უზრუნველყოფს აუდიტორული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტებთან, აუდიტორების პროფესიული განათლების საერთაშორისო სტანდარტებთან, ეთიკის ნორმებთან და ევროდირექტივასთან შესაბამისობას;

ფინანსური და არაფინანსური ანგარიშგებების პორტალის შექმნა „2013 წლის 26 ივნისის ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2013/34/EU დირექტივა გარკვეული კატეგორიის საწარმოების წლიური ფინანსური ანგარიშგების, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და დაკავშირებული ანგარიშგებების მოთხოვნების გავრცელება ანგარიშვალდებული საწარმოებისთვის“ დირექტივასთან დაახლოების მიზნით.

მიქცეული ქონების ეფექტური განკარგვა

სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული და პრივატიზებული ქონების მიღებიდან რეალიზაციამდე არსებული პროცესების ეფექტურად მართვა;

მომრავი ქონების განკარგვის გამჭვირვალე, კონკურენტული და გამარტივებული პროცესების უზრუნველყოფა;

სასაწყობე ტერიტორიის მოდერნიზაცია ქონების განთავსებისა და სათანადო დონეზე დაცულობის მიზნით;

მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების, ვებგვერდ eAuction.ge-ს მომხმარებელთათვის სერვისების მიწოდებისა და ქონების განკარგვის პროცედურების გამარტივების მიზნით, ვებ-გვერდის მოდერნიზაციის კუთხით სხვადასხვა ქმედების განხორციელება, ახალი სერვისების დამატება.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობისათვის ეკონომიკური ზრდის პოლიტიკის დაგეგმვის პროცესის წარმართვა, ანალიზი, პოლიტიკის კოორდინაცია, პოლიტიკის განხორციელების მონიტორინგი და შეფასება დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით, ეკონომიკის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი მიმართულებების იდენტიფიცირება;

სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემოს შენარჩუნება;

ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარებისათვის საქართველოს როგორც საერთაშორისო საინვესტიციო, საკომუნიკაციო, სატრანსპორტო, ლოგისტიკური, ენერგეტიკული, ტექნოლოგიური, ტურისტული და საფინანსო კვანძის პოპულარიზაცია, რაც უზრუნველყოფს ქვეყნის სატრანსპორტო-სატრანზიტო პოტენციალის სრულყოფილ ათვისებას, ეროვნული წარმოების განვითარებას, ესპორტის ზრდას და უცხოური ინვესტიციების მოზიდვას;

ქვეყანაში თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების დანერგვისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის ხელშეწყობა;

საქართველოს საერთაშორისო ეკონომიკურ სივრცეში ინტეგრაციისათვის სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებთან ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავება;

ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისათვის სამშენებლო სექტორის შემდგომი განვითარება, რომელიც უზრუნველყოფს ინვესტიციების მოზიდვას, დასაქმების ზრდასა და მოსახლეობის ადგილებზე შენარჩუნებას;

სასარგებლო წიაღისეულის მარაგების სახელმწიფო ბალანსზე აყვანის ხელშეწყობა;

დეგრადირებული მიწების რეკულტივაციის ეროვნული მეთოდოლოგიის მომზადება და დაინტერესებულ მხარეებთან შეთანხმება;

შრომის ბაზრის ინფორმაციის მოძიება, შესწავლა/კვლევა, ანალიზი და შრომის ბაზრის საინფორმაციო სისტემის (LMIS) შემდგომი განვითარება;

ელექტროენერგეტიკის, ნავთობისა და გაზის სფეროებში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება. სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და მისი განხორციელების კოორდინაცია. საქართველოს ენერგეტიკის სფეროში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;

საქართველოში ნავთობისა და გაზის ოპერაციების, ნავთობგაპროდუქტების ტრანსპორტირების საქმიანობის ერთიანი მარეგულირებელი საფუძვლებისა და სახელმწიფო რეგისტრაციის ერთიანი საინფორმაციო ბანკის შექმნა.

ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება

ბაზარზე განთავსებული პროდუქტის ზედამხედველობის უზრუნველყოფა ქართული კანონმდებლობის ევროკავშირის ტექნიკურ კანონმდებლობასთან (დერექტივები და რეგულაციები) დაახლოებისა და ევროპულ ბაზარზე არსებული ზედამხედველობის სისტემის დანერგვის გზით;

მომეტებული ტექნიკური საფრთხის შემცველ ობიექტებზე უსაფრთხოების ზრდის ხელშეწყობა შესაბამისი ტექნიკური რეგლამენტების დახვეწის გზით;

განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტების მშენებლობის სახელმწიფო ზედამხედველობის უზრუნველყოფა შესაბამისი მშენებლობის ნებართვის გაცემისა და სანებართვო პირობების კონტროლის საშუალებით.

სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება

საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მომსახურების სფეროს და დიაპაზონის გაფართოება;

CIB პროგრამის III ეტაპის „საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერა საქართველო-ევროკავშირის შორის DCFTA ვალდებულებების შემდგომი დანერგვისათვის“ ფარგლებში შესაბამისი ღონისძიებების გატარება;

საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის საერთაშორისო და რეგიონულ ორგანიზაციებში ინტეგრაცია;

სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტში ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის ზოგადი პრინციპების დანერგვა ISO 9001 სტანდარტის შესაბამისად და ქვეყნის ეკონომიკური პრიორიტეტების შესაბამისად სტანდარტიზაციის სფეროში ტექნიკური კომიტეტების ჩამოყალიბება;

მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის სფეროში საერთაშორისო აღიარების მისაღწევად ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) და ტექნიკური ბარიერები ვაჭრობაში (TBT) ნაწილის მოთხოვნების შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება.

აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება

შესაბამისობის შემფასებელი პირების აკრედიტაციის სამუშაოების წარმართვა კანონით რეგულირებად და ნებაყოფლობით სფეროში საერთაშორისოდ აღიარებული მოთხოვნების შესაბამისად. შესაბამისობის შეფასების ბაზარზე აკრედიტაციის ახალი მიმართულებების შეთავაზება;

ევროპული დახმარების (CIB) ინსტრუმენტის ფარგლებში, ევროკავშირის პრაქტიკასთან აკრედიტაციის ცენტრის შემდგომი დაახლოების პროექტის განხორციელება;

აკრედიტაციის საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციების მიერ EA-ს ხელმომწერ მხარედ აღიარებისათვის დასკვნითი ღონისძიებების განხორციელება.

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირების სრულად დანერგვისთვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა

საქართველოს, როგორც ტურისტული ქვეყნის, პოპულარიზაცია საერთაშორისო ბაზარზე;

ახალი ტურისტული პროდუქტის განვითარება და არსებულის დივერსიფიკაცია (მარშუტების შემუშავება, პროდუქტის ბექდგური-საინფორმაციო მასალის მომზადება);

მცირე ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება;

მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება.

სახელმწიფო ქონების მართვა

სახელმწიფო ქონების მართვა და ადმინისტრირება;

„აწარმოე საქართველოში“ სახელმწიფო პროგრამის უძრავი ქონების კომპონენტის განხორციელება;

მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება და მართვის ეფექტური სისტემების ჩამოყალიბება (დოკუმენტური არქივის ელექტრონიზაცია და სისტემატიზაცია) და ასევე, სახელმწიფო ქონების განკარგვის პროცესების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით „სოფლიდან გაუსვლელად“ პროექტის განხორციელება;

სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაციის სრულმასშტაბიანი პროექტის განხორციელება და სახელმწიფო ქონების ერთიანი მონაცემთა ბაზის შექმნა;

გამოუყენებელი აქტივების ეკონომიკურ ბრუნვაში ჩართვისა და მასზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო ქონების მოვლა-პატრონობა და დაცვის უზრუნველყოფა;

მთის კურორტებზე საბაგროებისა და სასრიალო ტრასების მშენებლობა და ასევე, მათი ინფრასტრუქტურის განვითარება;

ქუთაისის საერთაშორისო აეროპორტის სამგზავრო ტერმინალის გაფართოება;

გურიის რეგიონში მდებარე ბლექსი - არენის ტურისტულად საინტერესო ცენტრად ჩამოყალიბების, ადგილობრივი ბიზნესის და აღნიშნულ რეგიონში მეტი დამსვენებლის მოზიდვის ხელშეწყობა;

ბიზნეს-სერვისების განვითარება და ხელშეწყობა.

მეწარმეობის განვითარება

კერძო სექტორის, როგორც ეკონომიკური ზრდისა და განვითარების მთავარი მამოძრავებელი ძალის ჩამოყალიბებისთვის შესაბამისი გარემოს შექმნა, მისი კონკურენტუნარიანობის ზრდის ხელშეწყობა და იმ სფეროების ეფექტიანი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, სადაც კერძო სექტორის შესაძლებლობები სუსტი და შეზღუდულია;

ქვეყნის მდგრადი განვითარებისა და ინკლუზიური ზრდის მისაღწევად, მეწარმეობის (მათ შორის მცირე და საშუალო ბიზნესის) განვითარება, კერძო სექტორისთვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება, საქართველოს ეკონომიკის რეგიონული და გლობალური კონკურენტუნარიანობის ამაღლება;

საგარეო სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარება, DCFTA-ს მოთხოვნებთან შესაბამისობის კუთხით მცირე და საშუალო ბიზნესის შესაძლებლობების ზრდა. ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების და მაღალი დამატებითი ღირებულების მქონე პროდუქციის შექმნისკენ მიმართული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ხელშეწყობა;

თანამედროვე და ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვა და მომსახურების სფეროს განვითარება, რაც უზრუნველყოფს მოსახლეობის ჩართულობას ეკონომიკური განვითარების პროცესებში;

ექსპორტის ხელშეწყობის მიზნით ქართული კომპანიების უცხოურ ბაზრებზე წარდგენა და საერთაშორისო გამოფენებში მონაწილეობა, რაც მნიშვნელოვანია უცხოელ იმპორტიორებთან ურთიერთობის დამყარებისათვის. კომპანიების დახმარება ბაზრის კვლევების კუთხით, რომელიც მათ ხელს უწყობს ექსპორტის დაგეგმვასა და მიზანმიმართულ განვითარებაში. ექსპორტზე ორიენტირებული კომპანიებისათვის რეგულარული კომუნიკაციის განხორციელება და დახმარების გაწევა ექსპორტის დასაგეგმად საჭირო მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიწოდების კუთხით;

საქართველოს საწარმოო პოტენციალის პოპულარიზაცია, მასშტაბური საერთაშორისო მარკეტინგული კამპანიების წარმოებისა და პროდუქციის/მომსახურების პოპულარიზაციის გზით. მეწარმეობის განვითარების წახალისება, დამწყები და არსებული მცირე და საშუალო საწარმოების პროდუქტიულობის ზრდა და სათანადო ხელშეწყობა კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისათვის;

საქართველოს საინვესტიციო პოტენციალის პოპულარიზაცია ქვეყნის გარეთ. მიზნობრივი ბაზრების იდენტიფიცირება, პოტენციურ ინვესტორ კომპანიებთან მჭიდრო თანამშრომლობა და ინვესტიციების განხორციელებაში დახმარების გაწევა.

საქართველოში ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება

საქართველოში ინოვაციური ეკოსისტემის შექმნა, უცხოური გამოცდილების გაზიარება და ამ გამოცდილების საქართველოში დანერგვა;

დაგეგმილი/განსახორციელებელი პროექტების შესრულებისათვის საჭირო კვალიფიციური კადრების მომზადება, დასაქმება, მათთვის პროდუქტიული სამუშაო გარემოს შექმნა და განსახორციელებელი ყველა პროგრამის ადმინისტრაციული რესურსით უზრუნველყოფა.

ტრანსპორტის სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების დაფარვა და ტრანსპორტირების ხარჯების სუბსიდირება

საქართველოს ევროპის ერთიან საჰაერო სივრცეში ინტეგრაციის პროცესის გაღრმავება;

კომპეტენციის ფარგლებში საერთაშორისო ანტიტერორისტული საქმიანობის ხელშეწყობა;

ფრენების უსაფრთხოებისა და საავიაციო უშიშროების დონის ამაღლება;

აშშ-ს სამხედრო ავიაციის საჰაერო ნავიგაციით და პილოტაჟით უზრუნველყოფა;

ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების წევრ სახელმწიფოებსა და „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ პროგრამაში მონაწილე სხვა სახელმწიფოებს შორის შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების შესრულების უზრუნველყოფა;

საქართველოს მასშტაბით მგზავრთა საჰაერო გადაყვანა, რეგიონში ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით.

საზღვაო პროფესიული განათლების ხელშეწყობა

საზღვაო სავაჭრო ფლოტსა და საზღვაო ტრანსპორტის ინფრასტრუქტურაში დასაქმების მიზნით კვალიფიციური კადრების მომზადება;

სასწავლო პროცესის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამებით უზრუნველყოფა;

სტუდენტებისთვის მართვისა და კვლევისათვის აუცილებელი ანალიზის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება.

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიანი სოფლების მოსახლეობისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება (24 11)

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიან სოფლებში მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ბუნებრივი აირის საფასურის ანაზღაურება შესაბამის პერიოდებში პროგრამით განსაზღვრული ბენეფიციარებისათვის.

ეროვნული ინოვაციების ეკოსისტემის ფორმირება და განვითარება (IBRD)

საქართველოში ეროვნული ინოვაციების ეკოსისტემის შექმნის ხელშეწყობა, რომელიც მოიცავს:

- ✓ რეგიონებსა და სოფლებში ინოვაციების ინფრასტრუქტურის ფორმირებას;
- ✓ ციფრული წიგნიერებისა და ელექტრონული კომერციის გამოყენების დონის ამაღლებას;
- ✓ მომავლის სპეციალობების მიმართულებით კვალიფიციური კადრების გადამზადებას;
- ✓ დამწყები მაღალტექნოლოგიური კომპანიების კონკურენტუნარიანობის ამაღლების ხელშეწყობას;

ინოვაციების დაფინანსებით პროდუქტების (სერვისების), პროცესების თუ ტექნოლოგიების განვითარებისა და დანერგვის, აგრეთვე მათი შემდგომი კომერციალიზაციის ხელშეწყობა.

ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა რეაბილიტაცია

ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის განვითარება-რეაბილიტაცია;

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჰესების (ენგურჰესი და ვარდნილჰესების კასკადი) რეაბილიტაცია, მათ შორის: ენგურჰესის 15კმ სადაწნეო გვირაბის რეაბილიტაცია; ენგურჰესის სატურბინო მილსადენების რესტავრაცია; ენგურჰესთან მისასვლელი გზების რეაბილიტაცია; ენგურის კაშხლის ელექტრომომარაგების სისტემის განახლება; მდინარე ენგურიდან ვარდნილის წყალსაცავში გადამდები ფარების, ასევე ვარდნილჰესი-2-ზე არხის მარეგულირებელი ფარების და აშწის რეაბილიტაცია; ენგურის წყალსაცავის ნატანისგან გაწმენდის კონცეფციის შემუშავება და გაწმენდის სამუშაოების ჩატარება.

სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება

ქვეყანაში არსებული მაღალი და საშუალო ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობა-რეაბილიტაცია, მათ შორის მეზობელ ქვეყნებთან დამაკავშირებელი ხაზების;

სისტემის მოძველებული ქვესადგურების თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვა და სხვადასხვა სიმძლავრის ახალი ქვესადგურების მშენებლობა;

თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის განვითარებისათვის შესაბამისი ელექტროგადამცემი ქსელის მოწყობა.

მოსახლეობის ელექტროენერგითა და ბუნებრივი აირით მომარაგების გაუმჯობესება

საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში გაზისა და ელექტროენერგიის გარეშე არსებული სოფლების გაზიფიცირება და ელექტროფიცირება.

ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის განვითარება

ქვეყნის სტრატეგიული მდებარეობის გათვალისწინებით, ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტისა და სანავსადგურე ინფრასტრუქტურის მშენებლობისა და ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხელშემწყობი ღონისძიებების განხორციელება, მათ შორის პორტთან დამაკავშირებელი საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწყობა/მშენებლობის ხელშეწყობა.

სსიპ - სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო

„საქართველოსა და ევროკავშირისა და მის წევრ სახელმწიფოებს შორის ერთიანი საჰაერო სივრცის შესახებ“ (ECAA) შეთანხმების გათვალისწინებული რეგულაციებისა და დირექტივების ქართულ საავიაციო კანონმდებლობაში ასახვა;

საქართველოს საავიაციო დარგისათვის პრიორიტეტული რეგულაციებისა და დირექტივების განსაზღვრა, მათი დანერგვის დროში გაწერა, სამართლებრივი ანალიზი და ამ მიზნით, შესაბამისი დასკვნებისა და წინადადებების შემუშავება;

საქართველოს საავიაციო კანონმდებლობის ჩიკაგოს კონვენციის, მისი დანართებისა და შესწორებების მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა (3 ახალი დანართის დანერგვა და 3 დანერგილი დანართის განახლება;

უპილოტო საჰაერო ხომალდების ოპერირების წესის შემუშავება და დანერგვა.

სსიპ - საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო

საქართველოს დროშით მცურავი საშუალებებისა და საქართველოს ნავსადგურების საზღვაო უსაფრთხოების/უშიშროების უზრუნველყოფა;

საერთაშორისო დონეზე მეზღვაურთა საკუთარი ცნობადობის გაზრდისა და საზღვაო სფეროს ინოვაციების გაცნობის მიზნით, საერთაშორისო საზღვაო გამოფენა-კონფერენცია POSIDONIA 2018 -ში მონაწილეობის მიღება. საქართველოს საზღვაო სახელმწიფოს იმიჯის ამაღლების მიზნით GIMF საქართველოს პირველი საერთაშორისო საზღვაო ფორუმის ჩატარება, რომელიც წარმოაჩენს შავი ზღვის რეგიონში მიმდინარე მოვლენებსა და იმ რეფორმებს, რომლებიც საქართველომ განახორციელა საზღვაო დარგში;

ევროპის საზღვაო უსაფრთხოების სააგენტოს (EMSA) აუდიტის წარმატებით გავლა, მეზღვაურთა კვალიფიკაციის/კომპეტენციის დამადასტურებელი სერტიფიკატების აღიარების შენარჩუნება;

საქართველოს გემების სახელმწიფო ელექტრონული რეესტრის მოდიფიკაცია;

საქართველოს ტერიტორიულ წყლებში ძებნა-გადარჩენის ოპერაციების ეფექტური ჩატარება;

მეზღვაურთა მომზადებისა და სერტიფიცირების სისტემის გამართული ფუნქციონირება;

საკანონმდებლო ცვლილებების მომზადება;

0%-იანი დაკავებების კოეფიციენტის მიღწევა ქართული დროშის ქვეშ მცურავ გემებზე;

გემების მოძრაობის მომსახურებისა და VTS ცენტრების გადაიარაღება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად;

საქართველოს ტერიტორიულ ზღვაში ნავთობის ავარიულად დაღვრის დროს დაღვრაზე დაკვირვება, დაღვრილი მასის შეგროვება და შესაბამის ადგილზე გადატვირთვა.

სსიპ - სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო

სახმელეთო ტრანსპორტის სფეროში საკანონმდებლო ცვლილებების პაკეტის მომზადება;

ელექტრონული აღრიცხვის ბაზის სისტემის სრულყოფა;

სსიპ - სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტოს სპეციალისტთა და მეწარმეთა (მენეჯერები/მძღოლები) გადამზადება;

თანამედროვე სიმულატორების დანერგვა;

საერთაშორისო აქტივობების გაძლიერება;

დარგის მონიტორინგის ეფექტური მექანიზმების შემუშავება;

სავიზო პროცედურების ხელშეწყობა;

ეკოლოგიურად სუფთა ტრანსპორტის განვითარების ხელშეწყობა;

მენეჯერების მოსამზადებლად თანამედროვე ტრენინგ-ცენტრის მშენებლობა.

სსიპ - საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური

საქართველოს ტერიტორიულ წყლებსა და სანაპიროზე თანამედროვე სანავიგაციო საშუალებების და მოწყობილობების მუდმივი ჩანაცვლებისა და განახლების უზრუნველყოფა;

საქართველოს პორტებში უსაფრთხო შესვლა-გამოსვლის უზრუნველსაყოფად საზღვაო სანავიგაციო ნიშნების ალტერნატიული ჩანაცვლება ვირტუალური სანავიგაციო ნიშნების პროგრამული უზრუნველყოფით;

გემი-სახელოსნოს შესყიდვა;

ფოთის პორტის აღჭურვა ზღვის დონეების ცვალებადობის და ნჩქრევის (ტიაგუნის) პროცესის განმსაზღვრავი ხელსაწყო მარიოგრაფით;

უსაფრთხო ნაოსნობის მხარდასაჭერად სანავიგაციო ქაღალდის და ელექტრონული რუქების ახალი სახეობისა და მასშტაბის განვითარება;

ანაკლიის პორტში უსაფრთხო ნავიგაციის უზრუნველყოფა, ზღვაზე მეტეოროლოგიური მონაცემების მიწოდება და პორტის საზღვაო სანავიგაციო ნიშნებით მარკირება;

სანავიგაციო უსაფრთხოების მიზნით, ზღვის ცვალებადობის და ზღვის ფსკერის რელიეფის ასაღწერად, ზღვაზე სიღრმეების საკვლევ მიწვევას მრავალსხვიანი ექოლოტის შემენა.

სსიპ - წიაღისეულის ეროვნული სააგენტო

გეოლოგიურ ფონდებში არსებული გეოლოგიური ინფორმაციის ელექტრონულ ვერსიაში გადაყვანა და არსებული გეოლოგიური რუკების გეოინფორმაციულ სისტემის (გის) ფორმატში გადაყვანა;

მინერალური რესურსების რაციონალურად მართვის მიზნით, სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისთვის სალიცენზიოდ წინასწარ შერჩეული ობიექტებისათვის გეოსაინფორმაციო პაკეტების მომზადება.

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო

რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

რეგიონული განვითარების პოლიტიკის შემუშავება, განხორციელება და განხორციელების კოორდინაცია, აგრეთვე კომპეტენციის ფარგლებში, რეგიონული განვითარების პოლიტიკის განხორციელების მონიტორინგი და ანალიზი;

მმართველობის სისტემის დეცენტრალიზაციის, დეკონცენტრაციის და სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებსა და მუნიციპალიტეტებს შორის უფლებამოსილებათა გამიჯვნის საკითხებზე, აგრეთვე, მუნიციპალიტეტების ინსტიტუციური გაძლიერებისათვის შესაბამისი წინადადებების შემუშავება;

ადგილობრივი და უცხოური წყაროებით დაფინანსებული რეგიონული პროგრამებისა და პროექტების კოორდინაცია და მათი შესრულების ეფექტიანობის შეფასება, კომპეტენციის ფარგლებში;

კომპეტენციის ფარგლებში, სახელმწიფო რწმუნებულების-გუბერნატორების ადმინისტრაციების და მუნიციპალიტეტის მოხელეთა სწავლების საკითხების კოორდინაცია;

მუნიციპალიტეტის მოხელეთა უწყვეტი სწავლების სისტემის დანერგვა და ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლების ღონისძიებების უზრუნველყოფის ხელშეწყობა და კოორდინაცია;

„მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე, მუნიციპალიტეტისათვის სახელმწიფოს მიერ დელეგირებული უფლებამოსილების განხორციელებაზე, საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ შესაბამისად, დარგობრივი ზედამხედველობის განხორციელება;

საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების ქსელის განვითარების, დაპროექტებისა და სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის საკითხებში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, კანონმდებლობით დადგენილი წესით და ფარგლებში, როგორც სამინისტროს კომპეტენციაში შემავალი, ისე სხვა სახელმწიფო ორგანოთა გამგებლობას მიკუთვნებული, ქვეყნისათვის მნიშვნელოვანი ცალკეული ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების უზრუნველყოფა, აგრეთვე ამ პროექტებით გათვალისწინებული ობიექტების სამშენებლო, სარეაბილიტაციო და სხვა სახის სამუშაოების კოორდინაცია და კომპეტენციის ფარგლებში, მონიტორინგი;

კომპეტენციის ფარგლებში, საქართველოს წყლით უზრუნველყოფისა და მოსახლეობის წყლით მომარაგების სისტემების დანერგვისა და განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებათა განხორციელების უზრუნველყოფა და კოორდინაცია;

სამხედრო ძალების სამობილიზაციო გეგმის შემუშავებაში მონაწილეობა; მუნიციპალიტეტების მიერ მოქალაქეების სამხედრო აღრიცხვის, სამხედრო სამსახურისათვის მომზადებისა და სამხედრო სამსახურში გაწვევის სამუშაოთა კოორდინაცია;

არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობა, მართვა და დახურვა, ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობა და მართვა (ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გარდა);

კომპეტენციის ფარგლებში, სტიქიური მოვლენების შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების თაობაზე წინადადებების მომზადება/განხორციელება/განხორციელებაში მონაწილეობა.

საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები

საქართველოს საგზაო ქსელის ინტეგრირება საერთაშორისო საგზაო კომუნიკაციების სისტემაში, ქვეყნის საავტომობილო გზების გამტარუნარიანობის გაზრდა, ავტოსატრანსპორტო დერეფნის განვითარება და საერთაშორისო სატრანზიტო კონკურენტუნარიანობის გაზრდა, მათ შორის: 300 კმ-ზე მეტი ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის მშენებლობა, თბილისი-სენაკი-ლესელიძის საავტომობილო გზის ჩუმათელეთი-არგვეთას მონაკვეთის რეკონსტრუქცია-მშენებლობა, დევდორაკის გვირაბის მშენებლობა და მდინარე დებედაზე ხიდის მშენებლობა, სახელმწიფოთაშორისო და რეგიონთაშორისო ავტოსაგზაო კავშირების გაუმჯობესება, მთის საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება, კერძოდ: ბაღდათი-აბასთუმნის 45 კმ-იანი საავტომობილო გზის რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაცია; ზემო იმერეთი (საჩხერე) - რაჭის დამაკავშირებელი 50 კმ-იანი საავტომობილო გზის რეკონსტრუქცია-მშენებლობა; სნო-ჯუთა-როშკა-შატილი-ომალო-ხადორის ხეობა-ბაწარა-ახმეტის მიმართულებით 200 კმ-იანი საავტომობილო გზების რეკონსტრუქცია-მშენებლობა;

მოსახლეობის გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის, ინტენსიური ავტომობილიზაციის დონისა და გაზრდილი სატრანსპორტო ნაკადების დონესთან საავტომობილო საგზაო ქსელის განვითარების ტემპების შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია

მუნიციპალიტეტებში სხვადასხვა სახის ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა;

სახელმწიფო მნიშვნელობის (ადმინისტრაციული, სტრატეგიული, სამხედრო, პოლიციური და სხვა დანიშნულების) ობიექტების სამშენებლო-სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორციელება;

ნაპირდაცვითი სამუშაოების უზრუნველყოფა; ქვეყანაში ტურიზმის განვითარების მიზნით სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება. ასევე, სამინისტროს მართვაში არსებული საწარმოების საოპერაციო ხარჯებისა და შესაბამისი ფუნქციური დავალებების შესასრულებლად წარმოებული სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა.

დონორების მიერ დაფინანსებული პროექტების მოსამზადებლად საჭირო დონისძიებების გატარება, საპროექტო დოკუმენტაციების მომზადება და ანალიზი.

წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია

მუნიციპალიტეტებში მცხოვრები მოსახლეობის და დაწესებულებების ეკოლოგიურად სუფთა, გაფილტრული, ზედაპირული გრუნტის წყლების მოხვედრისგან დაცული სასმელი წყლის 24 საათიანი მიწოდების რეჟიმით უზრუნველყოფა (კომპეტენციის ფარგლებში);

საქართველოს დიდ ქალაქებსა და სოფლებში წყალმომარაგების და წყალარინების სისტემების აღდგენა-რეაბილიტაცია (კომპეტენციის ფარგლებში);

მუნიციპალიტეტებში წყალსადენის სათავე ნაგებობების მოწყობა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაცია (კომპეტენციის ფარგლებში);

ტურისტულ-დასასვენებელ ცენტრებში წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება (კომპეტენციის ფარგლებში).

მყარი ნარჩენების მართვის პროგრამა

მუნიციპალიტეტებში (გარდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა) არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობა, მართვა და დახურვა;

ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობა და მართვა.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება

ეფექტიანი სამართალშემოქმედებითი საქმიანობის განხორციელება, საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოება, ეროვნულ, ასევე, საერთაშორისო და უცხო ქვეყნების სასამართლოებსა და არბიტრაჟებში სახელმწიფო წარმომადგენლობა, სახელმწიფოსა და სახელმწიფო უწყებების მიერ გასაფორმებელი საერთაშორისო და კერძო ხასიათის (მრავალმილიონიანი ან/და საარბიტრაჟო ინსტიტუტის შემცველი) ხელშეკრულებების სამართლებრივი ექსპერტიზა და ეფექტიანი უწყებათაშორისი კოორდინაცია;

სამართლის ცალკეული დარგის განვითარების აუცილებლობისა და პერსპექტივების შესწავლა, სამართალშემოქმედებითი საქმიანობის განხორციელების მიზნით, სამინისტროებისა და დარგობრივი უწყებების პრობლემატიკის შესწავლა, საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება, სხვადასხვა პრიორიტეტული სფეროს განვითარების მიზნით საკანონმდებლო ინიციატივების, საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება, საზღვარგარეთის სახელმწიფოთა კანონმდებლობის შესწავლა და ანალიზი, საქართველოსა და ევროკავშირს შორის დადებული ასოცირების შეთანხმების შესაბამისი საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება, საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის სამართალთან დაახლოების სახელმძღვანელოს შემუშავება; ეროვნული კანონმდებლობის საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან და საერთაშორისო ორგანიზაციებში წევრობიდან გამომდინარე ვალდებულებებთან შესაბამისობაში მოყვანა;

სახელმწიფო წარმომადგენლობა არბიტრაჟებსა და უცხო ქვეყნის სასამართლოებში კომერციულ და საინვესტიციო დავებზე, ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოსა და გაეროს სახელშეკრულებო ორგანოებში სახელმწიფოთაშორის ან/და ინდივიდუალურ დავებზე; სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოსთან თანამშრომლობა და მასთან სხვა სახელმწიფო ორგანოების თანამშრომლობის კოორდინირება. ასევე, ეროვნულ სასამართლოში, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს წინააღმდეგ შეტანილ სარჩელებზე სამინისტროს ინტერესების დაცვა, ხოლო, ხელისუფლების დაწესებულებების წინააღმდეგ მიმართულ დავებში მონაწილეობა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს კომპეტენციის გათვალისწინებით;

სახელმწიფოსა და სახელმწიფო უწყებების მიერ გასაფორმებელი საერთაშორისო და კერძო ხასიათის (მრავალმილიონიანი ან/და საარბიტრაჟო ინსტიტუტის შემცველი) ხელშეკრულებების პროექტების სამართლებრივი შეფასება/ექსპერტიზა მისი საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით და შესაბამისი დასკვნის პროექტის მომზადება. ასევე, ხელშეკრულების პროექტის სამართლებრივი შეფასება მასში არსებული სამართლებრივი რისკების კონტექსტში და შესაბამისი დასკვნის პროექტის მომზადება;

სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს საქმიანობის ადმინისტრირება, ორგანიზაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის სექტორული სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების ყოველწლიური განახლება, წლიური პროგრესის შესახებ ანგარიშების მომზადება, სისხლის სამართლის კოდექსის ცვლილებების შემუშავება;

ანტიკორუფციული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებისა და იმპლემენტაციის პროცესში უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაცია, ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიის ყოველწლიური განახლება, პროგრესის ანგარიშის და შესრულების შეფასების ანგარიშების მომზადება და გამოქვეყნება, ანტიკორუფციული კუთხით მნიშვნელოვან სხვა საკითხებზე (მათ შორის კანონპროექტებზე) მუშაობა; ეროვნულ დონეზე ღია მმართველობის პარტნიორობის საკოორდინაციო-საკონსულტაციო მექანიზმის – ღია მმართველობა საქართველოს ფორუმის საქმიანობის ხელშეწყობა; ღია მმართველობის პარტნიორობის ფარგლებში დაგეგმილ საერთაშორისო ღონისძიებებში საქართველოს წარმომადგენლობის მონაწილეობის (თავმჯდომარეობა) უზრუნველყოფა;

ადამიანთ ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ მიმართული პოლიტიკის გაძლიერების ხელშეწყობა; გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფისა და ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის ხელშეწყობა; ადამიანთა წამების, არაჰუმანური, სასტიკი ან პატივისა და ღირსების შემლახავი მოპყრობის ან დასჯის წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლის პოლიტიკის შემუშავება, განხორციელების ხელშეწყობა და მონიტორინგი; ადამიანის უფლებების დაცვაზე ორიენტირებული დაბალანსებული ნარკოპოლიტიკის შემუშავება; საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის იმპლემენტაციის ხელშეწყობა.

გამოძიებაზე ზედამხედველობის, სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის, დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის პროგრამა

იურიდიული პირების მიერ ჩადენილი კორუფციული დანაშაულის გამოძიებისა და საპროცესო ზედამხედველობის განხორციელების ხელშეწყობა, აღნიშნული დანაშაულის გამოძიებისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის სახელმძღვანელოს შემუშავება;

ადამიანის უფლებების დაცვა გამოძიების მიმდინარეობისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების პროცესში; ამ სფეროში სახელმწიფოს პოზიტიური ვალდებულების დარღვევის გამომწვევი მიზეზების დადგენა და საერთაშორისო და უფლებადამცველი ორგანიზაციების რეკომენდაციების გათვალისწინება;

ოჯახური ძალადობის, წამების, არასათანადო მოპყრობის, უმცირესობათა უფლებების დარღვევის ფაქტებზე ეფექტური და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა;

პროკურატურის მუშაკთა ახალი, პროკურატურის წინაშე არსებული გამოწვევების შესაბამისი ეთიკის კოდექსის შემუშავება, არსებული კოდექსის ბუნდოვანი ნორმების აღმოფხვრა, ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული გადაცდომების კონკრეტიზაცია;

სისხლის სამართლის საქმისწარმოების ელექტრონული სისტემის დახვეწა, პროკურორთა საჭიროებებზე მორგებული და ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონული პროგრამების შექმნა, პროკურორთა დატვირთვის ელექტრონული მოდულის იმპლემენტაციის განხორციელება;

პროკურატურის საქმიანობის გამჭვირვალობისა და საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფის მიზნით მასმედიასთან ურთიერთობის ეფექტური მექანიზმების შექმნა, საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდების არსებული მექანიზმების სრულყოფა;

მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის ინსტიტუტის დახვეწა, დანაშაულის პრევენციის

ადგილობრივი საბჭოების შექმნა; პროკურატურის ცნობადობის ამაღლება და როლის გაზრდა დანაშაულის პრევენციის (მ.შ. „საზოგადოებრივი პროკურატურის“ პროექტი) პროცესში;

არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლის საქმეებზე პროკურორთა გადამზადება; არასრულწლოვნებთან დაკავშირებული სტატისტიკური მონაცემების სრულყოფა, არასრულწლოვანზე ორიენტირებული გარემოს შექმნა;

საქართველოს პროკურატურის საქმიანობის ეფექტიანობის ზრდის, საერთაშორისო სტანდარტების სამუშაო პრაქტიკაში დანერგვის, განხორციელებული საკანონდებლო სიახლეების პრაქტიკაში სწორი იმპლემენტირებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ხელშეწყობა, პროკურატურის თანამშრომელთა პროფესიული მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფის გზით;

თანმიმდევრული, კოორდინირებული საქმიანობის ხელშეწყობისა და საერთო მიდგომების დანერგვის მიზნით, პროკურატურისა და სხვა საგამომიებო უწყებების/მიზნობრივი ჯგუფების წარმომადგენლებისათვის ერთობლივი სასწავლო პროექტების განხორციელება.

ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

ეროვნული საარქივო ფონდის შევსება მატერიალური ან/და ელექტრონულ მატარებელზე გადატანილი დოკუმენტებით, ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების ელექტრონული ბაზის ფორმირება და მისი მუდმივი განახლება, ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების აღწერა და ცენტრალიზებული აღრიცხვა, ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების დაცვისა და შენახვის სათანადო პირობების უზრუნველყოფა;

კინოფირებისა და საარქივო დოკუმენტების ელექტრონულ მატარებლებზე გადატანა; ადგილობრივ არქივებში დაცული დოკუმენტების გადატანა/განთავსება რეგიონული არქივების გარემონტებულ შენობებში, სადაც საარქივო დოკუმენტების დაცვის და შენახვის სათანადო პირობებია შექმნილი. შიდა ქართლის რეგიონული არქივის შენობის მშენებლობა და აღჭურვა;

მოქალაქეზე ორიენტირებული მომსახურების დანერგვისა და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით მოქალაქეთა მომსახურების ელექტრონული, ეროვნული საარქივო ფონდის მკვლევართა აღრიცხვისა და მართვის, გენეალოგიური მონაცემების აღრიცხვის ელექტრონული სისტემების და ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების (ტექსტური, ფოტოფონოვიდეოდოკუმენტები, რუკები) ელექტრონული კატალოგების შექმნა და განვითარება;

ქვემო ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთის რეგიონული არქივების შენობებისათვის ხანძარქრობის სისტემების მოწყობა, ნიტროფუმიანი და ტრეაცეტატული ფირების მქონე დოკუმენტების საცავის მშენებლობა და აღჭურვა, თბილისში მდებარე ეროვნული არქივის ეზოში დამხმარე სამეურნეო სათავსოებისა და სკვერის, ასევე, სანიაღვრე სისტემის მოწყობა და შენობის კაპიტალური რემონტი.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემის თანამშრომელთა გადამზადება და სასწავლო ცენტრის განვითარება

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აპარატის, სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი სსიპ-ებისა და სხვა ორგანიზაციების თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება, ტრენინგ-საჭიროებათა ანალიზისა და ტრენინგების სრული ციკლის (დაგეგმვა, ორგანიზება და შეფასება) განხორციელება, აგრეთვე, საკონკურსო და საკვალიფიკაციო ტესტირებათა ორგანიზება;

საქართველოში მიმდინარე სამართლებრივი რეფორმის და ქართული სამართლის საერთაშორისო სამართლის სტანდარტებთან და ევროპულ სამართალთან ჰარმონიზაციის სახელმწიფო პოლიტიკის ხელშეწყობა სასწავლო პროგრამების განხორციელების გზით;

კერძო სექტორის, ასევე, საბიუჯეტო დაფინანსებზე მყოფი ორგანიზაციების წარმომადგენლების კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ტესტური დავალებების, ტრენინგ-მოდულებისა და სასწავლო კურსის პროგრამების შექმნა და მუდმივად განახლება, მათ შორის, უცხოური სერტიფიცირებული პროგრამების შექმნის გზით;

ტრენინგების, სპეციფიკითა და შინაარსით, როგორც საჯარო მოხელეების, ისე სამოქალაქო საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და კერძო პირების საჭიროებებზე მორგება, რაც ხელს შეუწყობს მართლშეგნების ამაღლებასა და პიროვნული სამუშაო კომპეტენციების განვითარებას არამარტო საჯარო სტრუქტურებში, არამედ ფართო საზოგადოებრივ წრეებშიც.

ელექტრონული მმართველობის განვითარება

სახელმწიფო ორგანიზაციების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, კერძო სექტორისა და მოქალაქეებისათვის ელექტრონული სერვისების და მონაცემთა გაცვლის ეფექტიანად და უსაფრთხოდ უზრუნველყოფა ერთი ფანჯრის პრინციპით;

ინფორმაციული უსაფრთხოების აუდიტის განხორციელება, ინფორმაციული უსაფრთხოების შეღწევადობის (მდგრადობის) ტესტირება, კომპიუტერული ინციდენტების აღმოჩენაზე გამოზრული ქსელური სენსორის დაყენება და მართვა, კიბერუსაფრთხოების საკითხების რეგულირება, ინციდენტებზე დახმარების ეროვნული ჯგუფის მიერ კომპიუტერული ინციდენტების გამოვლენა, პრევენცია და შედეგების მართვა;

მონაცემთა გაცვლის ინფრასტრუქტურის გამოყენება, რომლის შემადგენელი კომპონენტებია სამი სახის აპარატურულ-პროგრამული მიმართულება/ინსტრუმენტი: „საქართველოს სამთავრობო კარიბჭე“ - ელექტრონული სერვისების მეშვეობით უსაფრთხო გარემოში სხვადასხვა სახის ინფორმაციის გაცვლა, „მოქალაქის პორტალი“ - სახელმწიფო და ბიზნესსექტორის მიერ რეალიზებულ სხვადასხვა სახის ელექტრონულ სერვისზე ყველა დაინტერესებული პირის უსაფრთხოდ წვდომა ერთი ფანჯრის პრინციპით და „საერთაშორისო ვაჭრობის მხარდაჭერი სისტემა“ - ინტეგრირებული საკონტეინერო გადაზიდვები, სახმელეთო და საჰაერო გადაზიდვების ეტაპობრივად დამატება. ეროვნული სისტემის ინტეგრაცია მსგავსი პროფილის საერთაშორისო სისტემებთან;

ინფორმაციის ერთიანი სახელმწიფო რეესტრის – „რეესტრთა რეესტრის პორტალის“, ეფექტური ფუნქციონირების ხელშეწყობა; რეესტრის სუბიექტის მონაცემთა ბაზების, რეესტრების, მომსახურებისა და ინფორმაციული სისტემების წარმოების ერთიანი სტანდარტების დადგენისა და შესრულების კოორდინაცია; რეესტრის სუბიექტის მიერ მომსახურების შექმნის, გაუმჯობესებისა და ოპტიმიზაციის შესახებ რეკომენდაციების შემუშავება და წარდგენა, პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარება, პირველადი მხარდაჭერის ქსელის აწყობა და სახელმწიფო დაწესებულებების ტრენინგმოდულებით მხარდაჭერა.

ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარება

სახელმწიფოს საქმიანობაში თანამედროვე საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების დანერგვა, მათზე გაწეული დანახარჯების შემცირება, ინფორმაციული ტექნოლოგიებისა და კომუნიკაციების საშუალებით სახელმწიფოს გამართული ფუნქციონირების ხელშეწყობა;

სახელმწიფო უწყებების მომსახურება IT სერვისების სრული სპექტრით, რაც მოიცავს ქსელურ უზრუნველყოფას, ელფოსტის სერვისს, ონლაინკომუნიკაციის საშუალებებს, ტელევიდეოკონფერენციას, დროისა და დავალებების მართვის პროგრამულ უზრუნველყოფას, უსაფრთხოების ერთიანი პოლიტიკის გატარებას, არასასურველი და მავნე ელექტრონული ფოსტის, პროგრამებისა და ვირუსებისგან დაცვას, სახელმწიფო სტრუქტურებისათვის ერთიანი IT მხარდაჭერის ქოლცენტრის შექმნასა და ინციდენტების მართვას, ციფრული ტელეფონიის სერვისს, სახელმწიფო ორგანიზაციებში დასაქმებულთა კომპიუტერული ტექნიკის ადგილზე მომსახურებას;

სახელმწიფო ორგანიზაციებში პროცესების ავტომატიზებისა და ელექტრონულ მმართველობაზე გადასვლის მიზნით შესაბამისი კვლევების ჩატარება და დამკვეთის ბიზნესპროცესებზე მორგებული კონკრეტული ინოვაციური ბიზნესგადაწყვეტილებების შემუშავება;

ახალი პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნა და არსებულის გაუმჯობესება; დანერგილი ქლაუდტექნოლოგიის (ღრუბლოვანი ტექნოლოგია) მიმართულებით ტექნოლოგიის განვითარება როგორც პროგრამული, ისე გამოთვლითი სიმძლავრეებისა და მასშტაბების კუთხით. დაინტერესებული ორგანიზაციებისთვის ქლაუდინფრასტრუქტურით (IaaS) სარგებლობის უზრუნველყოფა.

დანაშაულის პრევენცია და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია

საქართველოში დანაშაულის რეციდივის თავიდან აცილების ხელშეწყობა და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია;

რისკგუფებთან მუშაობა და პირველადი დანაშაულის პრევენციასთან დაკავშირებული ღონისძიებების გატარება შემდეგი მიმართულებებით: ახალგაზრდების ფიზიკური, შემეცნებითი, გონებრივი, სოციალური და მოხალისეობრივი კულტურის განვითარება;

დანაშაულის გამომწვევი რისკფაქტორების შემცირების მიზნით ბენეფიციარების ფსიქოსოციალური მდგომარეობის გამლიერება, ყოფილი პატიმრების ინდივიდუალური საჭიროებების გათვალისწინებით მათი ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მოგვარება;

შრომის ბაზრის მოთხოვნების ადეკვატური ტრენინგების/პროფესიული გადამზადების კურსების შეთავაზება და პოტენციურ დამსაქმებელთან რეკომენდაციების გაწევა;

განრიდება-მედიაციის სფეროს ინსტიტუციური ჩარჩოს დახვეწა;

საგრანტო პროგრამების საშუალებით დეფიციტური სერვისების მიწოდება და მათი შემდგომი განვითარება, არასრულწლოვნებში დანაშაულის პირველადი პრევენციის მიზნით ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია, მოხალისეობის განვითარება და სამოქალაქო და სამართლებრივი ცნობიერების დონის ამაღლება.

იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

სახელმწიფო სერვისების მიწოდების მაღალი სტანდარტის შენარჩუნება და შემდგომი გაუმჯობესება, ახალი პროდუქტების/სერვისების დანერგვა და დაინტერესებული პირებისთვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო სერვისებზე ხელმისაწვდომობა და ადმინისტრაციულ პროცედურებზე გაწეული დროითი დანახარჯების შემცირება. იუსტიციის სახლში დამატებით რამდენიმე კერძო და სახელმწიფო სერვისის ინტეგრაცია: სოციალური მომსახურების სააგენტოს, ენერგოკომპანიების რიგი სერვისების და უძრავი ქონების დაზღვევის სერვისის დანერგვა. იუსტიციის სახლის სერვისების პოპულარიზაცია, ცნობადობის ამაღლება და იუსტიციის სახლის კონცეფციის ექსპორტი დაინტერესებულ ქვეყნებში;

ინფრასტრუქტურული ხარვეზების აღმოფხვრა, რაც ხელს შეუწყობს იუსტიციის სახლის მომხმარებლებისთვის მომსახურების შეუფერხებელ მიწოდებას;

იუსტიციის სახლის ფილიალების გახსნა ზოგიერთ დიდ ადმინისტრაციულ ტერიტორიულ ერთეულში (ახაქალაქი, მარტვილი, ხონი, სენაკი, ბოლნისი, ხაშური).

„მიწის ბაზრის განვითარება (WB)“

მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლებათა სისტემური რეგისტრაცია;

შერჩეულ 12 საპილოტო არეალში მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის დასრულების შემდგომ საპილოტო პროექტის შედეგად გამოვლენილი მონაცემების და ინფორმაციის დამუშავება, რაც შედარდება პროექტის დაწყებამდე არსებულ მონაცემებთან. მიწაზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის პოლიტიკისა და პროცედურების ეფექტურობის შეფასება;

მიწების რეგისტრაციის რაოდენობრივი ზემოქმედება მიწებთან დაკავშირებულ გარიგებებზე, მიწებთან დაკავშირებულ დავებზე, მიწაში კაპიტალდაბანდებებზე, სოფლის მეურნეობის მოსავლიანობასა და მომგებიანობაზე;

საპილოტო პროექტის შედეგების ანალიზისა და შეფასების საფუძველზე მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება.

სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

სახელმწიფო სერვისების განვითარების ხელშეწყობა, ახალი და ინოვაციური სერვისების დანერგვა და აღნიშნული სერვისების ყველა დაინტერესებული პირისათვის ხელმისაწვდომობა;

მრავალმოსახლე და მუნიციპალური ცენტრიდან მოშორებულ სოფლებში საზოგადოებრივი ცენტრების აშენება, სოფლიდან გაუსვლელად როგორც სახელმწიფო (სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს, საქართველოს ეროვნული არქივის, სოციალური მომსახურების სააგენტოს და სხვ.), ისე კერძო სექტორის (საბანკო, სატელეკომუნიკაციო და სხვ.) მომსახურების უზრუნველყოფა. მუნიციპალური სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ადგილობრივ თვითმმართველობებში ელექტრონული მმართველობის სისტემის (მმს) დანერგვა;

სააგენტოს მონაცემთა ბაზების დახვეწის, ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და პერსონალური მონაცემების დაცვის ხელშეწყობის მიზნით, თითოეული მოქალაქის რეგისტრაციის მონაცემების დაკავშირება ახალ მისამართებთან, სამოქალაქო აქტების დიგიტალიზაცია და სააგენტოს ბიზნეს პროცესების უსაფრთხოების დონის ამაღლება;

ახალი, ცენტრალიზებული პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავება, რომელიც ერთიან ჩარჩოში მოაქცევს სააგენტოში მიმდინარე ყველა ბიზნესპროცესს და შექმნის უფრო თანამედროვე პლატფორმას. საინფორმაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურის მოდერნიზებისა და განვითარების გზით სერვისებზე უფრო მაღალი ხელმისაწვდომობის და ახალ მოთხოვნილებებზე სწრაფი რეაგირების უზრუნველყოფა. ციფრული ხელმოწერის, ციფრული შტამპის, დროის აღნიშვნის, ერთიანი ავთენტიფიკაციის სისტემის დანერგვა და გაუმჯობესება;

მიგრაციის საკითხთა სამთავრობო კომისიის შესაძლებლობათა განვითარების მიზნით, კომისიის როგორც ანალიტიკური, ასევე, ადმინისტრაციული მხარდაჭერა, მიმდინარე წლის მიგრაციის სტრატეგიისა და მისი სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგი და შეფასება, შემდგომი წლების სტრატეგიის დოკუმენტისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება.

ნორმატიული აქტების სისტემატიზაცია და მთარგმნელობითი ცენტრის განვითარება

ნორმატიული აქტების სახელმწიფო აღრიცხვა, სისტემატიზაცია და კანონმდებლობით დადგენილი წესით სამართლებრივი სისტემის საჯაროობის უზრუნველყოფა. ნორმატიული აქტებისათვის იურიდიული ძალის მინიჭების მიზნით მათი სრული ტექსტის პირველადი გამოქვეყნება ოფიციალურ ვებგვერდზე (<https://matsne.gov.ge>);

ხელმისაწვდომ, დაცულ, მუდმივად განახლებად ოფიციალური ვებგვერდის ადმინისტრირება, სადაც მომხმარებელს შეუძლია იხილოს საქართველოს ყველა უწყების მიერ მიღებული ნორმატიული აქტები, საერთაშორისო ხელშეკრულებები, საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები, ადგილობრივი თვითმმართველობის აქტები და საჯარო განცხადებები;

საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების ხელშეკრულების განხორციელება და შემდგომ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული ევროკავშირის შესაბამისი კანონმდებლობის ქართულ ენაზე თარგმნა, ასევე, საქართველოს კანონმდებლობის/კანონპროექტების ინგლისურ ენაზე თარგმნა. ახალი ტერმინების „SDL Trados Studio“-ს სერვერზე (ე.წ. მთარგმნელობით მეხსიერება (TM) და ერთიან ტერმინოლოგიურ ბაზა (TB)), მუდმივად დამუშავება და განახლება;

დაინტერესებული პირებისა თუ მიზნობრივი ჯგუფების პროფესიული საქმიანობისა და საინფორმაციო მიზნებისათვის სხვადასხვა ნორმატიული აქტის, წიგნისა და იურიდიული ლიტერატურის ბეჭდური ვერსიების გამოცემა;

სსიპ - საქართველოს ეროვნული არქივის ცენტრალურ შენობაში მდებარე კინოდარბაზის შენობის რეაბილიტაცია და თანამედროვე ინვენტარით აღჭურვა.

სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

უძრავ ნივთებზე უფლებათა, საჯარო-სამართლებრივი შეზღუდვის, საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის, მოძრავ ნივთებსა და არამატერიალურ ქონებრივ სიკეთეზე უფლებათა, მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირებისა და სამისამართო რეესტრების, მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების (პარტიების) რეესტრისა და მუნიციპალიტეტების რეესტრის ფორმირება და ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ეროვნული სივრცითი მონაცემების ინფრასტრუქტურის (NSDI) შექმნა და განვითარება. მონაცემების გახსნილი, დეცენტრალიზებული, მაგრამ, ამავე დროს, კოორდინირებული მართვა, რომელიც ორიენტირებულია მრავალფუნქციურ მოხმარებასა და გაზიარებაზე. მაღალი ხარისხის ჰარმონიზებული სივრცითი მონაცემების წარმოება და ვებპორტალის (გეოპორტალის) საშუალებით სახელმწიფო უწყებების, ბიზნესსექტორის, აკადემიური წრეებისა და მოქალაქეებისთვის ხელმისაწვდომობა;

ეროვნული საწარმოების სისტემის შექმნა, რომელიც დააკმაყოფილებს საწარმოების სისტემის მიმართ შიდა და გარე მომხმარებლების არსებულ მოთხოვნებს და თავსებადი იქნება გლობალურ საწარმოების სისტემებთან. მომხმარებლებისთვის ადგილმდებარეობის იდენტიფიცირების გაადვილება, დახმარება დანიშნულების ადგილამდე მისასვლელი ოპტიმალური მარშრუტის შერჩევაში მინიმალური დროის ან მინიმალური მანძილის კრიტერიუმების გათვალისწინებით;

სახელმწიფო პროექტის „მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური და სპორადული რეგისტრაცია“ ფარგლებში მიწის ნაკვეთების სპორადული რეგისტრაციის განხორციელება, რაც გულისხმობს მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლებისა და რეგისტრირებულ მონაცემებში ცვლილების რეგისტრაციას პირის განცხადებისა და მის მიერ წარდგენილი სარეგისტრაციო დოკუმენტაციის საფუძველზე;

მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიულ პირთა რეესტრში რეგისტრირებული იურიდიული პირების სარეგისტრაციო მასალათა დამუშავება, ბაზებში არსებული არაზუსტი მონაცემების შესწორება და ციფრულ მატარებლებზე გადატანა, „მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიულ პირთა დიგიტალიზებული საარქივო დოკუმენტაცია განთავსება სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომობა;

IT ინფრასტრუქტურის სრულყოფა, რაც უზრუნველყოფს არსებული ელექტრონული სერვისების უწყვეტად და სწრაფად მიწოდებას, ასევე, სამომავლო მზარდი დატვირთვებისთვის ინფრასტრუქტურის გაფართოებას;

ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება: სამცხე-ჯავახეთის რეგიონული არქივის რეკონსტრუქცია/რემონტი, ახალი საცავების მშენებლობა და სათანადო დონეზე აღჭურვა.

სსიპ - აღსრულების ეროვნული ბიუროს მომსახურებათა ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისათვის ხელმისაწვდომობა

სააღსრულებო და არასააღსრულებო მომსახურების გაწევის პროცესში მხარეთა კანონიერი ინტერესების რეალიზება მხარეებს შორის ბალანსის მაქსიმალური დაცვით;

უზრუნველყოფილი და არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნის აღსრულება, უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვა, სარჩელის უზრუნველყოფა; გამარტივებული წარმოება, გადახდისუუნარობის საქმისწარმოება, კერძო აღმასრულებელთათვის ლიცენზიის გაცემა და მათთვის სააუქციონო მომსახურების გაწევა, ფულადი თანხის დავალიანების გადახდევინების შესახებ მოთხოვნასთან დაკავშირებით გამარტივებული წარმოება, მესამე პირების მომართვის საფუძველზე ქონების შეფასების მომსახურება, ფაქტების კონსტატაცია;

მომსახურებების ხარისხის და ეფექტიანობის უზრუნველსაყოფად სააღსრულებო მომსახურების, სააღსრულებო წარმოების პროგრამული უზრუნველყოფის დახვეწა და გაუმჯობესება;

ახალი სერვისის – „სესხების მონიტორინგი“ დანერგვა, რაც გულისხმობს ყველა არაუზრუნველყოფილი სესხის რეგისტრაციას სპეციალურ რეესტრში, სასესხო ვალდებულების მონიტორინგს და დარღვევის შემთხვევაში აღსრულების პროცესის დაწყებას და უზრუნველყოფს საზოგადოებაში ვალდებულების შესრულების კულტურის განმტკიცებას, სააღსრულებო სისტემის და აღსრულების ეროვნული ბიუროს საქმიანობის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას. საინფორმაციო რგოლების მომზადება-გავრცელება, საინფორმაციო შეხვედრები მოწყვლად ჯგუფებთან;

„მომიება-ყადაღა-ინკასო“ ტიპის ელექტრონული კომუნიკაციის ფორმირება ბანკებთან, რომელიც ჩაანაცვლებს მანამდე არსებულ ინფორმაციის ბეჭდური სახით მიმოცვლას. ელექტრონული ინფორმაციის გაცვლა, ელექტრონულად საბანკო ანგარიშებზე შეზღუდვების გავრცელება და მოხსნა სხვადასხვა საბანკო ანგარიშებიდან;

აღსრულების პოლიციის საქმიანობის დახვეწა. უკანონო მფლობელობიდან საკუთრების გამოთხოვის (გამოსახლება) და დემონტაჟის საქმეებზე სააღსრულებო წარმოების განხორციელება;

დაყადაღებული ავტომობილებისა და ნივთების სათანადო პირობებში განთავსების მიზნით საწყობებისა და ავტოსადგომების მოწყობა და აღჭურვა ქ. ბათუმში, ქ. ახალციხეში, ქ. ფოთსა და ქ. თელავში.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბება

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით, საქართველოს კანონმდებლობის ანალიზისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების, დამოუკიდებელი ექსპერტებისა და საქართველოს სახალხო დამცველის რეკომენდაციების გათვალისწინებით, შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავება და ღონისძიებების გატარება;

პენიტენციური სისტემის ადმინისტრირების სრულყოფა;

პენიტენციური სისტემის კვებითი მომსახურების უზრუნველყოფა;

პენიტენციური სისტემის უნიფორმით, რბილი ინვენტარითა და აუცილებელი პირადი ჰიგიენისათვის საჭირო საშუალებებით აღჭურვა;

ბრალდებულ/მსჯავრდებულთა რეაბილიტაცია/რესოციალიზაცია (მსჯავრდებულთა შრომაში და პროფესიული/სახელობო, სარეაბილიტაციო სატრენინგო/საგანმანათლებლო პროგრამებში ჩართულობის შესაძლებლობის გაზრდით);

ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა სამართლებრივი გარანტიების გაძლიერება;

ბრალდებულთა და მსჯავრდებულთა უზრუნველყოფა სამკურნალწამლო საშუალებებით, მათთვის სპეციალირებული სამედიცინო მომსახურების მიწოდება პენიტენციური სისტემის შიგნით და მის გარეთ;

პენიტენციური ჯანდაცვის სტანდარტის შესაბამისად პრევენციული და პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელება ჰიგიენის, გადაადები დაავადებების კონტროლის და ფსიქიკური ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით;

პენიტენციურ სისტემაში არსებული ინფრასტრუქტურისა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების და მათი საერთაშორისო სტანდარტებთან მიახლოების მიზნით არსებული დაწესებულებების სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება და შესაბამისი მანქანა-დანადგარებით აღჭურვა.

სრულყოფილი პრობაციის სისტემა

სსიპ - არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ადმინისტრაციული შესაძლებლობების განვითარება;

სარეაბილიტაციო პროგრამების განხორციელება და მათში პრობაციონერების ჩართულობა;

მსჯავრდებულთათვის სასჯელის სახედ - შინა პატიმრობის სრულყოფილი აღსრულება ელექტრონული მონიტორინგის სისტემის საშუალებით.

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემისათვის თანამშრომელთა მომზადება და პროფესიული განვითარება

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემის პერსონალის პროფესიული მომზადება-გადამზადების გზით, ქვეყანაში სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების, სასჯელაღსრულების სისტემაში ევროპის საბჭოსა და გაეროს სტანდარტების მოთხოვნათა დანერგვისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის ხელშეწყობა;

შეფასების სისტემის სრულყოფა, სისტემის საჭიროებებზე საუკეთესოდ მორგებული მომზადებისა და პერიოდული გადამზადების, კვალიფიკაციის ამაღლების მოდულური პროგრამების მეშვეობით სისტემის პროფესიონალი კადრებით დაკომპლექტების ხელშეწყობა.

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო

საგარეო პოლიტიკის განხორციელება

საქართველოს სუვერენიტეტის განმტკიცება და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ხელშეწყობა; საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩართულობით კონფლიქტის ესკალაციის პრევენცია და მშვიდობიანი გზით ქვეყნის დეოკუპაციის პოლიტიკის განხორციელება;

საქართველოს ოკუპირებული რეგიონების ე.წ. დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკის განმტკიცება;

საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის უზრუნველყოფის ხელშეწყობა;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნების ხელშეწყობა;

ომითა და საოკუპაციო ხაზებით გაყოფილ მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ურთიერთობების გაღრმავების ხელშეწყობა;

ევროკავშირთან საქართველოს პოლიტიკური ასოცირების და ეკონომიკური ინტეგრაციის გაღრმავება;

ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და საქართველოს საგარეო პოლიტიკური მიზნების მიმართ მათი მხარდაჭერის უზრუნველყოფა;

ნატო-ში გაწევრიანების პროცესის ხელშეწყობა;

აშშ-თან სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიით გათვალისწინებული პროექტების განხორციელება და აშშ-ს როლის გაძლიერება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სუვერენიტეტის მხარდაჭერისა და ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცებაში;

საერთაშორისო ორგანიზაციების (გაერო, ეუთო, ევროპის საბჭო) ფარგლებში საქართველოსთან დაკავშირებული თემების შენარჩუნება და აქტუალიზაცია;

აზერბაიჯანთან, თურქეთთან და სომხეთთან ურთიერთობების შემდგომი გაღრმავება;

რუსეთის ფედერაციასთან ურთიერთობების დეესკალაცია;

აზიის, ახლო აღმოსავლეთის, ოკეანეთის, ლათინური ამერიკისა და აფრიკის ქვეყნებთან თანამშრომლობის განვითარების ხელშეწყობა/საქართველოს ცნობადობის გაზრდა;

პარტნიორ ქვეყნებთან სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავება, ქართული ექსპორტისა და საქართველოში ინვესტიციების მოზიდვის, ქვეყნის სატრანზიტო პოტენციალის განვითარების, საქართველოს ტურისტული პოტენციალის პოპულარიზაციის ხელშეწყობა;

გლობალურ ეკონომიკურ პროცესებში ჩართულობით, მრავალმხრივ ფორმატებში ქვეყნის ეკონომიკური ინტერესების დაცვა;

საზღვარგარეთ ქართული კულტურისა და ინტელექტუალური პოტენციალის წარმოჩენის ხელშეწყობა;

დიასპორის ერთიანობის, სიმღიერისა და სამშობლოსთან მჭიდრო კავშირის განვითარების უზრუნველყოფა;

საერთაშორისო ორგანიზაციებში ყოველწლიურად არსებული ფინანსური ვალდებულებების შესრულება.

მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების დარგში

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა და სხვა უწყებების საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში დასაქმებულ საჯარო მოხელეთა პროფესიული განვითარება და კვალიფიკაციის ამაღლება;

სასწავლო ცენტრის სრულყოფა (თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, ახალი პროგრამების შემუშავება და არსებული პროგრამების დახვეწა);

მჭიდრო თანამშრომლობის დამყარება მსოფლიოს წამყვან დიპლომატიურ სკოლებთან, აკადემიებთან და ადგილობრივ პარტნიორებთან გამოცდილების გაზიარების მიზნით;

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებისათვის ბიბლიოთეკის გამდიდრება.

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში საქართველოს ინტეგრაციის თაობაზე საზოგადოების ინფორმირება

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში საქართველოს ინტეგრაციის თაობაზე საზოგადოების ინფორმირების მიზნით სხვადასხვა შეხვედრისა და ღონისძიების ჩატარება;

საინფორმაციო-ანალიტიკური ჟურნალის „საქართველოს ევროპული გზა“ გამოცემა.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო

თავდაცვის მართვა

საქართველოს მთავრობისა და პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ქვეყნის შიდა და გარე პოლიტიკის მხარდასაჭერად თავდაცვის სამინისტროს პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრა. ეფექტიანი ადმინისტრირების განსახორციელებლად თავდაცვის სამინისტროს სტრატეგიული მართვის მიზნით განსახორციელებელი ღონისძიებების დაგეგმვა-განსაზღვრა;

პარტნიორ ქვეყნებთან და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის გაღრმავება (ნატო, ევროკავშირი, ეუთო, გაერო);

თავდაცვის სამინისტროს დიპლომატიური (სამოქალაქო და სამხედრო) წარმომადგენლების მხარდაჭერა, თავდაცვისა და უსაფრთხოების კონფერენციის ორგანიზების, შეიარაღების კონტროლის და ვერიფიკაციის ღონისძიებების განხორციელება;

საერთაშორისო დახმარებების მოზიდვა და მაქსიმალურად ეფექტურად გამოყენება;

თავდაცვის სამინისტროს მიერ განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ საზოგადოების ინფორმირების და ცნობიერების ამაღლება.

პროფესიული სამხედრო განათლება

მაღალკვალიფიციური პირადი შემადგენლობის ჩამოყალიბების მიზნით, ეფექტიანი საგანმანათლებლო და სასწავლო პროგრამების განხორციელებით, კადეტებისათვის ზოგადი განათლების და დაწყებითი სამხედრო მომზადების უზრუნველყოფა;

აკადემიური განათლების უზრუნველყოფა, ეფექტიანი საგანმანათლებლო და სასწავლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

სპეციალიზებული მოკლე და გრძელვადიანი კურსების, ტრენინგების, გამოცდილების გაზიარების ფორმატის შეხვედრებისა და კონფერენციების ჩატარება კადრების პროფესიული გადამზადების მიზნით;

სამხედრო მოსამსახურეების წვრთნისა და განათლების სისტემის გაუმჯობესება თანამედროვე შეიარაღებული ძალების ჩამოყალიბების მიზნით;

პროფესიული განვითარების სასწავლო კურსების ჩატარება ქვეყნის გარეთ, როგორც სამხედრო, ასევე სამოქალაქო მოსამსახურეთათვის.

ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და საქართველოს შეიარაღებული ძალების პერსონალისა და მათი ოჯახის წევრების, დაღუპული სამხედრო მოსამსახურეების ოჯახის წევრების, ასევე, სამოქალაქო პირებისათვის სოციალური და სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა, მათ შორის ამბულატორული და სტაციონარული მკურნალობა, სამედიცინო რეაბილიტაცია და დისპანსერიზაცია;

შეიარაღებული ძალებისათვის ხელმისაწვდომი, ხარისხიანი და მრავალპროფილიანი სამედიცინო დახმარების უზრუნველყოფა, მორალურ-ფსიქოლოგიური და სოციალური მხარდაჭერა;

საქართველოს შეიარაღებული ძალების საკონტრაქტო სამხედრო მოსამსახურეთა (მეორე და მომდევნო კონტრაქტი) ფინანსური დახმარება;

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში სოციალური, სამედიცინო და ფინანსური დახმარების თაობაზე შემოსული კორესპონდენციის განმხილველი კომისიის დასკვნის შედეგად ერთჯერადი ფინანსური დახმარებების გაცემა, ასევე დაღუპულ მოსამსახურეთა ოჯახებზე, დაჭრილ და დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეებზე ფულადი დახმარებების გაცემა/აღმოჩენა.

მართვის, კონტროლის, კავშირგაბმულობის და კომპიუტერული სისტემები

კიბერთავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარება, ცნობიერების ამაღლება და ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის გაღრმავება;

თავდაცვის სამინისტროში შემავალი კრიტიკული ინფორმაციული სისტემების სუბიექტების უსაფრთხო და მდგრადი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

კავშირგაბმულობის და ინფორმაციული სისტემების განვითარებას შეიარაღებული ძალების მართვისა და კონტროლის სისტემის მხარდაჭერა;

კავშირგაბმულობის სერვისების, ინტერნეტისა და საფოსტო მომსახურების უზრუნველყოფა;

საინფორმაციო ტექნოლოგიების მიმართულებით, დამატებითი სტანდარტებისა და წესების შემუშავება და დანერგვა, ასევე ERP სისტემის მოდულებსა და სხვადასხვა პროგრამული უზრუნველყოფა, რაც მოიცავს ადამიანური რესურსების მართვის, ფინანსების, აქტივების, ავტოპარკის, ლოგისტიკური და სხვა პრიორიტეტული ბიზნეს პროცესების ელექტრონული საადრიცხვო სისტემების შემუშავება და დანერგვა.

ინფრასტრუქტურის განვითარება

თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო და სამოქალაქო მოსამსახურეების უზრუნველყოფა გამართული და სათანადოდ აღჭურვილი ინფრასტრუქტურით;

თავდაცვის სამინისტროსა და შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფების ტერიტორიაზე განთავსებული ინფრასტრუქტურის (საყოფაცხოვრებო დანიშნულების შენობა-ნაგებობები, საწვრთნელი ინფრასტრუქტურა, კვების ობიექტები, საცხოვრებელი ბინები, საინჟინრო კომუნიკაციები, საპარკო-სამეურნეო ინფრასტრუქტურა, სასაწყობო მეურნეობა, სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ინფრასტრუქტურა) შენარჩუნება და განვითარება.

საერთაშორისო სამშვიდობო მისიები

ალიანსის წინაშე აღებული ვალდებულებების წარმატებით შესრულება და საერთაშორისო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ნატო-ს ეგიდით წარმოებულ მტკიცე მხარდაჭერის მისიასა (RSM) და ნატო-ს სწრაფი რეაგირების ძალებში (NRF) მონაწილეობა;

ევროკავშირთან ასოცირების დღის წესრიგისა და ევროკავშირის ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის ფარგლებში აქტიური თანამშრომლობა და ევროკავშირის ეგიდით წარმოებულ მისიებში (ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკა - EUTM RCA და მალი - EUTM Mali) მონაწილეობა;

საერთაშორისო სამშვიდობო მისიებში საქართველოს შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფების მონაწილეობასთან დაკავშირებულ ხარჯების უზრუნველყოფა (საერთაშორისო სამშვიდობო მისიებში მონაწილე ქვედანაყოფების პერსონალის საზღვარგარეთ მივლინების, იმუნიზაციის, სამედიცინო და სანივთე ქონების შექმნის და ინტერნეტის მომსახურების ხარჯები);

გადასროლისწინა მომზადებისთვის საჭირო საბრძოლო მასალის შექმნის უზრუნველყოფა.

სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობის განვითარება

ენერგოუსაფრთხოების სფეროში სამეცნიერო ტექნიკური სამუშაოების გაღრმავება, საწარმოო ბაზის განახლება და თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა, შეიარაღებულ ძალებში არსებული შეიარაღების და ტექნიკური საშუალებების მოდერნიზება და აღდგენა;

მრეწველობის და მათ შორის, მანქანათმშენებლობის რიგი დარგების განვითარება, ახალი ტექნოლოგიური პროცესების კვლევა და ოპტიმიზაცია;

ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებისა და სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის განვითარების მიზნით, თავდაცვის სფეროში სამეცნიერო-კვლევების განხორციელება;

საწარმოო სიმძლავრეების გაზრდა-მშენებლობა და ექსპერიმენტალური მოდელების შექმნა შემდგომში ექსპორტის გაზრდის მიზნით.

თავდაცვის შესაძლებლობების შენარჩუნება /განვითარება

ეროვნული უსაფრთხოების გარემოს გათვალისწინებით, საქართველოს შეიარაღებული ძალების მზადყოფნა შესაძლო სამხედრო აგრესიის შესაკავებლად და რეგიონული და საერთაშორისო უსაფრთხოების განმტკიცებაში მონაწილეობის მისაღებად;

საქართველოს წინაშე არსებული საფრთხეებიდან და გამოწვევებიდან გამომდინარე და ეროვნული სამხედრო სტრატეგიით განსაზღვრული სამხედრო მიზნებისა და ამოცანების შესასრულებლად, საქართველოს შეიარაღებული ძალების თავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარება;

საქართველოს შეიარაღებული ძალების თანამედროვე შეიარაღებისა და სამხედრო ტექნიკის შენარჩუნება, მოდერნიზაცია და განვითარება საბრძოლო და საბრძოლო მხარდაჭერის ქვედანაყოფების შესაძლებლობების განვითარების მიზნით.

ლოგისტიკური უზრუნველყოფა

ლოგისტიკური უზრუნველყოფის შესაძლებლობების შენარჩუნება/გაუმჯობესება, ლოგისტიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა;

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო

საზოგადოებრივი წესრიგი, სახელმწიფო საზღვრის დაცვა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება

დანაშაულის პრევენცია, დანაშაულზე სწრაფი რეაგირება, საზოგადოებრივი უსაფრთხოება და მართლწესრიგი. პრევენციული და საგამომიებო ფუნქციების გაძლიერება;

საქართველოს სახელმწიფო საზღვარზე, სასაზღვრო ზოლში, სასაზღვრო ზონაში, საქართველოს საზღვაო სივრცესა და საქართველოს იურისდიქციას დაქვემდებარებულ გემებზე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად კანონსაწინააღმდეგო ქმედებათა პრევენცია, გამოვლენა და აღკვეთა;

სამაშველო ოპერაციების განხორციელება ადამიანთა სიცოცხლისა და ქონების გადარჩენის მიზნით;

საქართველოს საზღვაო სივრცეში ქვეყნის სუვერენული უფლებების დაცვა;

ზღვაოსნობისა და ნაოსნობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ნაოსნობის წესების დაცვის კონტროლი;

საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე სხვადასხვა ტიპის ვიდეოანალიტიკური პროგრამური უზრუნველყოფით აღჭურვილი ერთიანი ვიდეომონიტორინგის სისტემის დანერგვა და ეტაპობრივი განვითარება;

სამინისტროში არსებულ/დაცულ ინფორმაციაზე სწრაფი ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად, სამინისტროს სისტემაში არსებული სხვადასხვა ტიპის მონაცემთა ბაზების ერთ სივრცეში გაერთიანება, ანალიტიკურ პროგრამებთან ინტეგრირება, ეტაპობრივად განვითარება და მართვა;

უკანონო მიგრაციის წინააღმდეგ ბრძოლა და კანონიერი საფუძვლის გარეშე მყოფი უცხოელების საქართველოდან გაძევების პროცედურების განხორციელება, ასევე სხვა ქვეყნებში უკანონოდ მყოფი საქართველოს მოქალაქეების დაბრუნების მიზნით რეადმისიის შეთანხმებათა იმპლემენტაცია;

საერთაშორისო სამართლებრივი ბაზის განვითარება პარტნიორი ქვეყნების შესაბამის უწყებებთან და ორგანოებთან საერთაშორისო ხელშეკრულების ან/და თანამშრომლობის მემორანდუმის გაფორმების გზით, ასევე აღნიშნული თანამშრომლობის შემდგომი განვითარება პარტნიორ ქვეყნებთან/საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, როგორც ოპერატიული, აგრეთვე არაოპერატიული მიმართულებით;

სამინისტროს მოსამსახურეებისთვის შესაბამისი სამუშაო პირობების შექმნის მიზნით, სამინისტროს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მუდმივი განახლება ან/და შევსება, ასევე სამინისტროს ბალანსზე რიცხული ზოგიერთი შენობა-ნაგებობისთვის მიმდინარე და კაპიტალური სარემონტო სამუშაოების ჩატარება და ახალი შენობების აშენება.

ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა (მათ შორის ქონების), დიპლომატიური წარმომადგენლობების, ეროვნული საგანძურის დაცვის და უსაფრთხოების დონის ამაღლება

კანონსაწინააღმდეგო და დანაშაულებრივი ქმედებისაგან იურიდიულ და ფიზიკურ პირთა ქონების და პირადი დაცვის უზრუნველყოფა;

დასაცავი ობიექტებიდან შეუფერხებელი, ხარისხიანი სიგნალის მიწოდების უზრუნველსაყოფად, ციფრული კავშირგაბმულობითა და დასაცავი ობიექტების თანამედროვე დაცვითი-საგანგაშო სიგნალიზაციის სისტემებით აღჭურვა;

ოპერატიული რეაგირების, დაცვა-გაცილების და ინკასაციის ჯგუფების, ასევე დასაცავი ობიექტების უზრუნველყოფა თანამედროვე საშუალებებით;

ავტოპარკის მუდმივი განახლება;

სამუშაო პირობების გაუმჯობესების მიზნით, შენობა-ნაგებობების რებილიტაცია-მშენებლობა.

სამართალდამცავი სტრუქტურებისთვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, საარქივო ფონდების დიგიტალიზაცია, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა და მოქალაქეთა მომსახურება

სამაგისტრო, საბაკალავრო, სპეციალური, პროფესიული და სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება, ასევე სასწავლო პროგრამების გადამუშავება/განახლება;

შინაგან საქმეთა სამინისტროსთვის და სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურისთვის პროფესიონალი კადრების მომზადება და გადამზადება;

საშუალო რგოლის კვალიფიციური და პროფესიონალი საპოლიციო კადრების მომზადება და გადამზადება;

საარქივო საქმიანობის უზრუნველყოფა;

შსს არქივში განთავსებული მასალების დაცვა, როგორც მომავალი სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის, ასევე პიროვნებების იდენტიფიცირებისა თუ მნიშვნელოვანი მოვლენების აღდგენის თვალსაზრისით;

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად არქივის გლობალურ ქსელში ჩართვა, საარქივო ელექტრონული ბაზის შექმნა;

აკადემიის ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია/მშენებლობა;

მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მუდმივი განახლება.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემისა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის თანამშრომელთა, ასევე მათი ოჯახის წევრთა სტაციონარული და ამბულატორიული მკურნალობით უზრუნველყოფა, როგორც სსიპ-ის ბაზაზე, ასევე სხვა სამედიცინო დაწესებულებებში (ქვეყნის შგნით და ქვეყნის გარეთ). საჭიროების შემთხვევაში მოსამსახურეების მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;

სამედიცინო ქვედანაყოფების მაღალი საბრძოლო და სამობილიზაციო მზადყოფნის უზრუნველყოფა;

საჭიროების შემთხვევაში დაჭრილთათვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენისა და ევაკუაციის ორგანიზება სანიტარული დანაკარგის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით;

სამინისტროს სისტემაში სანიტარიულ-ჰიგიენური და ეპიდსაწინააღმდეგო ღონისძიებათა კონტროლი.

სსიპ - საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს მომსახურების ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომობა

სააგენტოს მიერ მიწოდებული სერვისების მუდმივ რეჟიმში დახვეწა და სააგენტოს მიმართ ნდობის ხარისხის ამაღლება;

სააგენტოს მიერ უფრო მეტად სწრაფი, მოქნილი და თითოეული მოქალაქის ინტერესზე მორგებული მომსახურების უზრუნველყოფა;

მართვის მოწმობის პრაქტიკული გამოცდაზე მოქალაქეების მიერ შეუფერხებლად გასვლისთვის შესაბამისი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების შეძენა;

მომსახურების პროცესის შეუფერხებლად და თანამედროვე პირობებით მიწოდებისთვის, სააგენტოს ინფრასტრუქტურის განახლება/რეაბილიტაცია.

საგანგებო და გადაუდებელი დახმარების ეფექტიანი სისტემის ფუნქციონირება

112-ის შესაბამის სამსახურებთან კოორდინირებული მუშაობით, ურთიერთთანამშრომლობით და ინფორმაციის დროული გაცვლით მოსახლეობის უზრუნველყოფა მაღალი დონის და მარტივად ხელმისაწვდომი გადაუდებელი დახმარებით;

საგანგებო სიტუაციის დადგომის შემთხვევაში, გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენის პროცესში, პასუხისმგებელი სუბიექტების დროულად და სწორად ჩართვის უზრუნველყოფა;

გადაუდებელი დახმარების შეტყობინების მიღების და დამუშავების სისტემის გაუმჯობესება.

საქართველოს გარემოს დაცვის, სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სამინისტრო

გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა

ქვეყნის აგრარულ სექტორში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და რეფორმების განხორციელება;

აგრარული სექტორის განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და შესაბამისი პროგრამების შემუშავება;

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების მართვა და ადმინისტრირება;

ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაცია.

გარემოს დაცვისა და მოსახლეობის ეკოლოგიური უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა;

ქვეყანაში გარემოსდაცვითი მმართველობის გაუმჯობესების მიზნით, გარემოსდაცვითი კანონმდებლობით დადგენილი შეფასებითი და სტრატეგიული დოკუმენტების მომზადება;

გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარებული საქმიანობების ჩამონათვალის სრულყოფა საერთაშორისო ვალდებულებებთან ჰარმონიზების მიზნით; სკრინინგისა და სკოპინგის პროცედურების ეროვნულ კანონმდებლობაში დანერგვა;

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სისტემის დანერგვა; ტრანსსაზღვრო პროცედურების შემოღება; საჯარო ადმინისტრაციული წარმოების პრინციპების შემოღება, ორჰუსის კონვენციის მოთხოვნათა შესაბამისად;

გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების მქონე ობიექტების ამსახველი სტატისტიკური მონაცემების დამუშავება, წინასწარი და მოსალოდნელი რისკების კომპლექსურად დადგენა;

გარემოსდაცვითი მოთხოვნებისა და გარემოს დაცვის ნორმების გათვალისწინებით, ექსპერტიზას დაქვემდებარებულ საქმიანობებზე შესაბამისი საექსპერტო დასკვნების მომზადება;

ევროკავშირის მოთხოვნებისა და საერთაშორისო კონვენციების შესაბამისი ეროვნული კანონმდებლობის შემუშავება ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის, ატმოსფერული ჰაერის დაცვის, წყლის რესურსების მართვის, ბიომრავალფეროვნების დაცვის სფეროში;

ნარჩენების, ქიმიური ნივთიერებების, წყლის, ატმოსფერული ჰაერის, ბიომრავალფეროვნების სახელმწიფო მართვა; კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციისა და კლიმატის ცვლილების შერბილების ღონისძიებების დაგეგმვა; მიწის დეგრადაციასთან ბრძოლის ღონისძიებების დაგეგმვა;

სასარგებლო წიაღისეულის მარაგების ანაგარიშების განხილვა, დამტკიცება და სახელმწიფო ბალანსზე აყვანა;

მიწის რაციონალურად გამოყენებისა და დაცვის უზრუნველყოფა, ნიადაგის ეროზიის წინააღმდეგ ზომების მიღება, ნაყოფიერების აღდგენისა და შენარჩუნების ღონისძიებები;

მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების სახელმწიფო აღრიცხვის სისტემის გაუმჯობესება ეკონომიკის სხვადასხვა დარგიდან დაბინძურების წყაროების და მათი გაფრქვევების ინვენტარიზაციის თანამედროვე მეთოდოლოგიის დანერგვის გზით;

ოზონდამშლელი ნივთიერებების (ოდნ-ების) მოხმარების ეტაპობრივად შემცირების და საბოლოოდ შეწყვეტის მიზნით, მათი მოხმარების მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის გაუმჯობესება;

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების გაცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში დაგეგმილი საქმიანობების შესწავლა და დასაბუთებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღება;

ეფექტური გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით გარემოზე ზემოქმედების გამომწვევი ფაქტორების ამსახველი ერთიანი ელექტრონული სისტემის შექმნა;

საინფორმაციო კამპანიებისა და ღონისძიებების ჩატარება, სახელმწიფო, არასამთავრობო, ბიზნეს და საერთაშორისო სექტორთან თანამშრომლობის გაძლიერება, ასევე ყველა დაინტერესებული მხარეებისათვის სხვადასხვა საინფორმაციო საშუალებების მეშვეობით ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ბიმრავალფეროვნების მონიტორინგის ფარგლებში განხორციელებული მცენარეთა და ცხოველთა (მათ შორის საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობების) აღრიცხვის და მდგომარეობის შეფასების საფუძველზე მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა;

წითელი ნუსხის მიღმა დარჩენილი ცხოველთა სახეობების მდგომარეობის შეფასება, სანადირო სახეობებად განსაზღვრისა და რიგ შემთხვევაში დაცვის უფრო ქმედითი ზომების დანერგვა;

თეთრყვავილას შერჩეულ პოპულაციებზე საბაზისო ინფორმაციის მოძიება მოპოვების ზეგავლენის დადგენის მიზნით, რომელიც რესურსის მდგრადი მოპოვების კვოტების დადგენის საშუალებას იძლევა.

სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსამედობა

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლი;

ცხოველთა დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკური და იძულებითი ღონისძიებების განხორციელება და ლაბორატორიული კვლევა;

ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია;

სახელმწიფო ვეტერინარული კონტროლი მიმოქცევაში არსებულ ვეტერინარულ პრეპარატებზე და ცოცხალ ცხოველებში ვეტპრეპარატების და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენების არსებობაზე;

საკარანტინო და განსაკუთრებით საშიში მავნე ორგანიზმების გავრცელების საწინააღმდეგო ღონისძიებების ჩატარება;

პესტიციდების/აგროქიმიკატების ხარისხის კონტროლი და ვეტერინარული აფთიაქებისა და სამკურნალოების მონიტორინგი;

სურსათის ხარისხისა და უსაფრთხოების მაჩვენებლების, ცხოველთა განსაკუთრებით საშიში დაავადებების, მცენარეთა საკარანტინო და სხვა მანე ორგანიზმებისა და სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ლაბორატორიული კვლევა;

ქვეყნის ტერიტორიის მონიტორინგის (მავნებლის გამოჩენისა და მისი რიცხოვნობის დაფიქსირება ფერომონიანი ხაფანგების საშუალებით) საფუძველზე, თანამედროვე სპეციფიკური შემასხურებელი ტექნიკის გამოყენებით, აზიური ფაროსანას პოპულაციის რიცხოვნობის შემცირება, კერების ლოკალიზაცია/ლიკვიდაციის განხორციელება.

მევენახეობა-მელვინეობის განვითარება

მევენახეობა-მელვინეობის დარგის განვითარების, ახალი სამომხმარებლო ბაზრების ათვისების და მომხმარებლის უხარისხო ღვინოპროდუქციისგან დაცვის მიზნით:

ქართული ღვინოპროდუქციის საერთაშორისო და ადგილობრივი დეგუსტაციების, კონკურსების, გამოფენების და პრეს ტურების მოწყობა;

სპეციალიზირებული უცხოური ჟურნალებისათვის საქართველოს მევენახეობა-მელვინეობის შესახებ სტატიების მომზადება-გამოქვეყნება;

სარეკლამო რგოლების დამზადება და ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით საჭირო სხვა ღონისძიებების განხორციელება;

ქართული ღვინისა და კულინარიის შესახებ საგანმანათლებლო ღონისძიებების მოწყობა, როგორც საქართველოს, ასევე საერთაშორისო ბაზრებზე.

ალკოჰოლიანი სასმელების სასერთიფიკაციო ან/და სერტიფიცირებული პარტიებიდან აღებული ნიმუშების შედარების უზრუნველსაყოფად ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება;

მევენახეობის კადასტრის დანერგვა;

ვენახეების ფართობების აღრიცხვა;

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი წიპწების და მერქნის შესწავლის ხელშეწყობა მოლეკულური გენეტიკის და ამპელოგრაფიის მეთოდებით და თანამონაწილეობა არქეოლოგიურ გათხრებში წიპწების მოპოვების მიზნით;

მევენახეობის სფეროში დასაქმებული ფიზიკური პირების მიერ მიღებული ყურძნის მოსავლის რეალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით სუბსიდირების განხორციელება;

სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება

აგრარულ სფეროში დასაქმებულთათვის თანამედროვე აგროტექნოლოგიების გამოყენების ცნობიერების დონის ამაღლების ხელშეწყობა;

საქართველოში გავრცელებული სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების, ფრინველების, თევზებისა და სამეურნეო-სასარგებლო მწერების ადგილობრივი ჯიშებისა და პოპულაციების მიკროსასელექციო გუნდების შექმნა;

ერთწლოვანი და მრავალწლოვანი კულტურების გენოფონდის მოძიება, აღდგენა, კონსერვაცია, საკოლექციო და სადედე ნარგაობების შექმნა;

ერთწლოვანი კულტურების პირველადი მეთესლეობის განვითარება;

თესლისა და სარგავი მასალის სერთიფიცირების სისტემის დანერგვა საერთაშორისო სტანდარტების შესამაბისად;

ბიოაგროწარმოების დანერგვის ხელშეწყობა;

სრსათის უვნებლობის სფეროში რისკის შეფასება;

ხილისა და ბოსტნეულის შენახვის უნარიანობისა და ნედლად შენახვის ტექნოლოგიების კვლევა-შემუშავება;

საქართველოს ნიადაგების ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების მიზნით სხვადასხვა რეგიონების ნიადაგების მდგომარეობის შესწავლა და სათანადო ღონისძიებების გატარება;

მეღვინეობის თანამედროვე საექსპერიმენტო-საკვლევო საწარმოს მშენებლობა.

ერთიანი აგროპროექტი

სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების გადამუშავების და შენახვა-რეალიზაციის რგოლების უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით;

აგროსექტორში დაზღვევის განვითარების ხელშეწყობა;

სანერგე მეურნეობების მოწყობის და მრავალწლიანი კულტურების ბაღების გაშენების ხელშეწყობა;

კერძო და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული გავლურებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია;

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსება.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის ღონისძიებები

სასოფლო სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების მიზნით:მეფუტკრე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების საწარმოო საშუალებებით უზრუნველყოფა (ფუტკრის სკები, საწურები და სხვა);

ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენა-გაყიდვებში კოოპერატივების მონაწილეობის ხელშეწყობა; საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვა;

კოოპერატივების ბრენდირება; რძის მწარმოებელ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებზე რძის საწარმოსთვის საჭირო თანამედროვე აღჭურვილობის გადაცემა;

მევენახეობის სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებზე ყურძნის მიღება-გადამუშავებისათვის საჭირო დანადგარებისა და მოწყობილობების გადაცემა;

თაფლის საწარმოს მშენებლობა, აღჭურვა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივზე იჯარით გადაცემა;

მაღალმთიანი რეგიონების მესაქონლეობის განვითარების ხელშეწყობა;

კოოპერატივებში ქალთა და მოწყვლადი ჯგუფების წარმომადგენლების ჩართულობის სტიმულირება;

კოოპერატივების მეპაიეთა კვალიფიკაციის ამაღლება და ტრენინგების ჩატარება.

სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარების ხელშეწყობა

სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაციის მიზნით: წყალსაცავების, სარწყავი და დამშრობი სისტემის რეაბილიტაცია; სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური ექსპლუატაცია და სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკით უზრუნველყოფა; სადემონსტრაციო ნაკვეთების მოწყობა და ფერმერების სწავლება; გრანტების გაცემა პირველადი წარმოებისა და აგრობიზნესის განვითარებისათვის; მიწის აღდგენითი სამუშაოების განხორციელება.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის სისტემის სრულყოფა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოსდაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში კანონმდებლობის მოთხოვნათა ჯეროვან შესრულებას, გარემოს დაბინძურებისა და ბუნებრივი რესურსებით უკანონო სარგებლობის პრევენციას, გამოვლენასა და აღკვეთას;

კანონდარღვევათა ეფექტური შემაკავებელი პირობების შექმნა და რეგულირების ობიექტების მიერ გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის ნებაყოფლობითი შესრულების სათანადო დონის მიღწევა;

ოპერატიულ რეჟიმში მომუშავე თანამშრომელთა გადამზადება-რეკრუტირება.

დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

დაცული ტერიტორიების დაცვითი ღონისძიებების განხორციელება (პატრულირება, კანონდაღვევების აღკვეთა), უკანონოდ შეღწევისა და სამართალდარღვევების აღკვეთის მიზნით ხერგილების და ბარიერების მოწყობა, დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციების ინფრასტრუქტურის აღდგენა და მოვლა-შენახვა;

დაცული ტერიტორიების გაფართოება, ბუნებრივი ეკოსისტემების, ლანდშაფტებისა და ცოცხალი ორგანიზმების დაცვა და აღდგენა ეკოლოგიური წონასწორობის შენარჩუნების მიზნით;

საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ გარეულ ცხოველთა და ველურ მცენარეთა გენოფონდის დაცვა ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად;

უნიკალური და იშვიათი ორგანული, თუ არაორგანული ბუნებრივი წარმონაქმნების დაცვა მათი შენარჩუნების მიზნით;

დაცულ ტერიტორიებზე პათოლოგიური კვლევების ჩატარება, დაზიანებული ფართობების დადგენა და მავნებლებთან ბრძოლის მიზნით შესაბამისი პრეპარატების შექმნა;

დაცულ ტერიტორიებზე საჭირო აღჭურვილობის გამოყენებით ხანძრების სწრაფი პრევენციის განხორციელება;

დაცულ ტერიტორიებზე არსებული საძოვრების ხარისხობრივი მაჩვენებლების დადგენა, გამოყენება, შეფასება და მოსახლეობისათვის იჯარით გაცემა; ტყის ინვენტარიზაცია;

საქართველოში დაცული ტერიტორიების პოპულარიზაციის, ეკოტურიზმის განვითარების და ტურისტების მოზიდვა-დაინტერესების მიზნით საინფორმაციო ტურების ორგანიზება სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის, დაცული ტერიტორიების სარეკლამო და სააგიტაციო ღონისძიებების ჩატარება (საინტერპრეტაციო და საინფორმაციო დაფების, ექსპოზიციების მოწყობა ვიზიტორთა ცენტრებში);

საზოგადოებაში ეკოლოგიური განათლების, ცნობიერების ამაღლების და საზოგადოების ცალკეული ჯგუფების გარემოსდაცვითი ქცევის გაუმჯობესების მიზნით საჭირო ღონისძიებების გატარება;

ბუნებრივ და ისტორიულ-კულტურულ გარემოში რეკრეაციის, ჯანმრთელობის დაცვისა და ტურიზმისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა საქართველოს ეკოტურისტული პოტენციალის გაზრდის მიზნით;

ტრადიციული სამეურნეო საქმიანობის დაცვის, აღდგენისა და განვითარების ხელშეწყობა თვითმყოფადი ისტორიულ-კულტურული გარემოს აღდგენისათვის და მის შესანარჩუნებლად;

საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის გრძელვადიანი ფინანსური მდგრადობის უზრუნველყოფა, რაც შესაძლებელია შემდეგი ორი კომპონენტის განხორციელებით: დაცული ტერიტორიების სისტემის შემოსავლების საკმარისი და პროგნოზირებადი დონის მიღწევით და დაცული ტერიტორიების მართვის ეფექტიანობისა და შესაძლებლობების გაზრდით.

სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

ტყის მართვის ქმედითი სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით სატყეო სექტორის განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავება და ეროვნული სატყეო კონცეფციის დოკუმენტით გათვალისწინებული ქმედებების ეტაპობრივი განხორციელება;

სატყეო სფეროში არსებული საკანონმდებლო და მეთოდოლოგიური ბაზის სრულყოფა;

ტყეების ეფექტურად მართვის, ტყის ფიზიკური დაცვისა და ეკოლოგიური მდგომარეობის შენარჩუნების მიზნით ეროვნული სატყეო სააგენტოს ინსტიტუციონალური გაძლიერებისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

მერქნული რესურსების მართვის ელექტრონული სისტემის მართვისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

სააგენტოს თანამშრომელთა უწყვეტი სწავლებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფა;

სატყეო-სამეურნეო გზების რეაბილიტაცია ან/და ახალი გზების გაყვანის სამუშაოების განხორციელება ახალი ტყეკაფების გამოყოფისა და ათვისების მიზნით; ტყის ჩახერგილობისაგან გაწმენდა, ძირნაყარის გამოტანა და ნარჩენების განთავსება დადგენილი წესით;

მოსახლეობის მერქნულ რესურსზე (მ.შ. სათბობი შეშა) მოთხოვნილების დაკმაყოფილების უზრუნველყოფა;

სააგენტოს მომსახურეობის სახეების განვითარება, მათ შორის მოსახლეობისა და საბიუჯეტო ორგანიზაციების ხე-ტყით უზრუნველყოფის მიმართულებით;

ხე-ტყის დამზადების მიზნით შესაბამისი ფართობების გამოვლენა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების განხორციელება;

ტყის მოვლის და აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება;

ტყის დროებითი სანერგეების მოწყობა პრიორიტეტების მიხედვით შერჩეულ სატყეო უბნების ტერიტორიებზე, ტყის აღდგენა-გაშენების ღონისძიებების განხორციელება წინასწარ გამოვლენილ აღსადგენ ფართობებზე, მათ შორის სწრაფმზარდი სახეობებით პლანტაციების გაშენება - რაც ეტაპობრივად უზრუნველყოფს ტყეზე ზეწოლის შემცირებას, წვრილმზომ სორტიმენტებსა და საშემე მერქანზე მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას;

ტყეების პათოლოგიური გამოკვლევების ჩატარება და დასკვნების საფუძველზე მავნებლებ-დაავადებების ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელება;

აქტიურად ხანძარსაშიში სატყეო უბნების იდენტიფიცირება და შესაბამისი ხანძარსაწინააღმდეგო პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელება, მათ შორის ხანძარსაწინააღმდეგო ბილიკებისა და მინერალიზებული ზოლების მოწყობა, საინფორმაციო დაფების და სპეციალური ნიშნების მომზადება, პირველადი ხანძარსაწინააღმდეგო და ცეცხლმაქრი საშუალებებისა და შესაბამისი აღჭურვილობის შეძენა;

ტყის აღრიცხვის ღონისძიებების განხორციელება, ტყის მართვის გეგმების შემუშავება და ტყეების მდგომარეობის შესახებ მონაცემების მიღების, ანალიზისა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების დაგეგმვის ეფექტური სისტემის დანერგვა;

ტყის აღრიცხვის არსებული მატერიალური ბაზის გაუმჯობესება, ინფორმაციის დამუშავების თანამედროვე პროგრამული საშუალებებით უზრუნველყოფა, გარე კონტურების დაზუსტება და შესაბამისი კარტოგრაფიული მასალის მომზადება, ტყის ფონდის ფრაგმენტაციის თავიდან აცილების მიზნით.

ეროვნული საშენი მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

სახელმწიფო ტყის ფონდის აღდგენის მიზნით მაღალი ხარისხის წიწვოვანი და ფოთლოვანი ხემცენარეების გამოყვანა;

მიწების ეროზიისა და გამოფიტვის პრობლემების, ასევე სხვადასხვა სტიქიური მოვლენების პრევენციის მიზნით, მაღალი ხარისხის ნერგების გამოყვანა და ქარსაფარი ზოლების აღდგენა-განაშენიანებისათვის, შესაბამისი სახეობების მაღალი ხარისხის ნერგების გამოყვანა;

ქალაქების და დასახლებული პუნქტების პარკებისა და სკვერების გამწვანების მიზნით შესაბამისი დეკორატიული ხე-მცენარეების ნერგების გამოყვანა (როგორც ღია გრუნტში, ისე კონტეინერებში);

ტყის ჯიშთა სარგავი მასალის გამოყვანისათვის ტრადიციული მეთოდისა (ღია გრუნტში) და ასევე კონტეინერული მეთოდის (სასათბურე მეურნეობაში) გამოყენება;

საქართველოს „წითელი ნუსხაში“ შეტანილი ადგილობრივი მოწყვლადი ორნიტოფაუნისა და იხტიოფაუნის წარმომადგენელთა სახეობების შენარჩუნების და გამრავლების ღონისძიებები;

საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი 56 დასახელების მცენარის ნერგების გამოყვანა, ქვეყნის მასშტაბით საქართველოს ფლორის იშვიათი სახეობების სადედე და პლიუსური ხეების მოძიება, თესლების, კალმების და ფესვის ნაბარტყის დამზადება;

უცხოეთიდან შემოტანილი მაღალი ხარისხის სადედე კაკლისა და ნუშის ნერგებიდან აჭრილი კვირტების მეურნეობის მიერ გამოყვანილ ძირებზე დამყნობის ღონისძიებები, შემდგომში მათი ადგილზე წარმოების მიზნით;

ტყის ფართობების გასუფთავების და შეშის ალტერნატიული სათბობის შექმნის მიზნით ტყის მერქნული ნარჩენების გადამუშავება და საწვავი ბრიკეტების წარმოება.

გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა

სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის გარემოსდაცვითი ინფორმაციის საჯაროობის უზრუნველყოფა;

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობის ხელშეწყობის უზრუნველყოფა სათანადო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების გზით;

გარემოსდაცვითი განათლება მდგრადი განვითარებისთვის - საქართველოს ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის კოორდინაციის უზრუნველყოფა;

მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების ორგანიზების უზრუნველყოფა;

მონაცემების სისტემატიზაციის, მათზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და გამარტივების მიზნით გარემოსდაცვით მონაცემთა სისტემის შექმნა, გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და ანალიტიკური ანგარიშების მომზადებისა და დაინტერესებული საზოგადოებისთვის მიწოდების მოქნილი მექანიზმის უზრუნველყოფა.

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვა

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში განსაზღვრული სახელმწიფო პოლიტიკის შესაბამისად, სააგენტოს მიერ სახელმწიფო რეგულირებისა და კონტროლის განხორციელება;

რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მათი მფლობელი ორგანიზაციების და პროფესიული დოზების უწყებრივი რეესტრის განახლება და მისი წარმოება;

რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა;

საქართველოში გარემოს რადიაციული მდგომარეობის მონიტორინგი და კონტროლი;

ბირთვული და რადიაციული ავარიის, ინციდენტის, ბირთვული და რადიოაქტიური ნივთიერებების არალეგალური მიმოქცევის, სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტებზე, საბაჟო და სატრანსპორტო ტერმინალებზე რადიაციული განგაშის შემთხვევებზე რეაგირება;

ქვეყანაში არსებული რადიაციული მდგომარეობის შესახებ საქართველოს მთავრობისათვის წარსადგენი ყოველწლიური ანგარიშის მომზადება;

ბირთვული და რადიაციული საქმიანობების ავტორიზაცია;

ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის სახელმწიფო კონტროლი ინსპექტირების განხორციელების გზით.

გარემოს დაცვის სფეროში მონიტორინგი, პროგნოზირება და პრევენცია

საქართველოს ტერიტორიაზე, როგორც სტანდარტული, ასევე სპეციალიზებული ჰიდრომეტეოროლოგიური დაკვირვების ქსელის გაფართოება: რადარული და აეროლოგიური დაკვირვებების აღდგენა, ჰიდრომეტეოროლოგიურ მონაცემთა ბაზების სრულყოფა;

ამინდის და ჰიდროლოგიური პროგნოზების ხარისხის ამაღლება და მოსალოდნელი სტიქიური ჰიდრომეტეოროლოგიური მოვლენების შესახებ დროული და ეფექტური გაფრთხილებების მომზადება და გავრცელება;

გეოლოგიური მონიტორინგი (გაზაფხული–შემოდგომა) და ფორს-მაჟორულ სიტუაციაში სტიქიური გეოლოგიური პროცესების შეფასების ანალიზისა და განზოგადების საფუძველზე საინფორმაციო ბიულეტენის შედგენა; თბილისის ტერიტორიაზე გეოლოგიური საფრთხეების (მეწყერი, ღვარცოფი და სხვა) ზონირების რუკის შედგენა, რომელიც მომავალში იქნება ქალაქის დაგეგმარების და მდგრადი მართვის ერთ-ერთი საფუძველი; მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგი; გეოლოგიური აგეგმვა.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო

განათლებისა და მეცნიერების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

განათლებისა და მეცნიერების სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, ამ სფეროში არსებული ყოველი რგოლის საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი, საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა;

საქართველოს ყველა მოქალაქისათვის განათლების მიღების თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფა;

ადრეული და სკოლამდელი განათლების სისტემის შექმნა და განვითარება, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემების სრულყოფა, მეცნიერების განვითარებისა და სახელმწიფო ენობრივი პოლიტიკის განხორციელება;

საგანმანათლებლო პროგრამების საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცესთან ჰარმონიზაცია, საზოგადოების თითოეულ წევრთან და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან ერთად განათლების ხარისხზე ზრუნვა, მისი მუდმივი გაუმჯობესება და ქართული საგანმანათლებლო სივრცის მიმართ ადგილობრივი და საერთაშორისო საზოგადოების ნდობის ამაღლება;

ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების, ასევე მეცნიერების ხელსწყობის მიზნით პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

ეროვნული შეფასებების სისტემის სრულყოფა, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების, ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვის მიზნით სასკოლო სახელმძღვანელოების გრიფირება;

საგანმანათლებლო დაწესებულებების განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა და გარე მექანიზმების სრულყოფა;

განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის ხელშეწყობა.

სკოლამდელი და ზოგადი განათლება

ზოგადი განათლების თანაბარი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა ყველასთვის;

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემის საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში ჩართვა, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების აუცილებელი ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა;

მასწავლებელთა კვალიფიკაციის დონის ამაღლების ხელშეწყობა;

ეროვნული შეფასებების, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების და აკრედიტაციის სისტემების ჩამოყალიბება, სწავლების ხარისხის დადგენისა და შეფასების მეშვეობით ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესის დაგეგმვა და მართვა;

საჯარო სკოლის ყველა კლასის მოსწავლეებისათვის და კერძო სკოლის სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახების, აგრეთვე კანონმდებლობით დადგენილი სხვა კატეგორიების მოსწავლეების სასკოლო სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა;

სკოლებში იმ მოსწავლეების ტრანსპორტირების პროცესის ხელშეწყობა, რომლებიც ცხოვრობენ ისეთ დასახლებულ პუნქტებში (სოფელი, დაბა) სადაც არ ფუნქციონირებს სკოლა და მანძილი სოფლებს შორის შესამჩნევია, ასევე აქვთ შეზღუდული შესაძლებლობები;

ეთნიკურად არაქართველი მოსწავლეებისათვის ქართული ენის სწავლების ხელშეწყობა;

სასკოლო ინიციატივების წახალისება;

ქცევითი და ემოციური პრობლემების მქონე სკოლის მოსწავლეებისა და მათი ოჯახის წევრების კვალიფიციური ფსიქო-სოციალური მომსახურებით უზრუნველყოფა;

საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ძალადობის აღმოფხვრა და დისციპლინის გაუმჯობესება;

საქართველოს საჯარო სკოლების ინტერნეტ კავშირით უზრუნველყოფა.

ელექტრონული სწავლა-სწავლების ხელშეწყობა;

სკოლაში უახლესი ტექნოლოგიების გამოყენებით სასწავლო პროცესისადმი ინტერესის გაზრდა, განათლების ხარისხის მნიშვნელოვანი ამაღლება;

მოსწავლეებისათვის მიმზიდველი, საინტერესო და ხალისიანი სასკოლო გარემოს უზრუნველყოფა;

მასწავლებლების კარიერული ზრდის ხელშეწყობა მათი უწყვეტი პროფესიული განვითარების გზით;

ერთიან საგანმანათლებლო ქსელში ჩართული დაწესებულებების უზრუნველყოფა უწყვეტი და უსაფრთხო ინტერნეტ კავშირით;

ოკუპირებულ რეგიონებში საგანმანათლებლო პროცესის ხარისხის უზრუნველყოფა;

მოსწავლეთათვის შესაბამის საფეხურზე ზოგადი განათლების ხელშეწყობის მიზნით, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების უზრუნველყოფა აუცილებელი ფინანსური რესურსებით, სასკოლო სახელმძღვანელოებით, სამუშაო რვეულებით; რიგი რაიონის სკოლის მოსწავლეების უფასო ტრანსპორტირებით;

თავისუფალი გაკვეთილების დანერგვა ყველა საჯარო სკოლაში;

ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვისთვის განხორციელებული სხვადასხვა ხელშეწყობი ღონისძიებები;

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დანერგვის ხელშეწყობა, სკოლამდელი განათლების მეთოდოლოგიური მხარდაჭერა

პროფესიული განათლება

მოსახლეობის პროფესიულ-საგანმანათლებლო მოთხოვნილების დაკმაყოფილება, პირის პროფესიული განვითარების და პროფესიული კარიერის ხელშეწყობა;

პროფესიული განათლებისა და მომზადების ერთიანი, ხარისხიანი და ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა;

სახელმწიფოს მიერ/მონაწილეობით დაფუძნებულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და საქართველოს მთავრობის მიერ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს წარდგინებით დაფუძნებულ პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში პროფესიული სტუდენტების სრული სახელმწიფო დაფინანსება;

პროფესიული განათლების განვითარების 2013–2020 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელება;

ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელთა სახელმწიფო ენის ცოდნის დონისა და პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონების ადგილობრივი თვითმმართველობებისა და საჯარო სკოლების ადმინისტრაციების თანამშრომელთა გადამზადება.

უმაღლესი განათლება

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთათვის სკოლის გამოსაშვები გამოცდების ჩატარების ხელშეწყობა, ერთიანი ეროვნული, საერთო სამაგისტრო და მასწავლებლის გამოცდების ჩატარება;

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ერთიანი ეროვნული გამოცდების და საერთო სამაგისტრო გამოცდების შედეგად ჩარიცხულ საქართველოსა და უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა სახელმწიფო სასწავლო გრანტითა და სასწავლო სამაგისტრო გრანტით დაფინანსების უზრუნველყოფა;

წარჩინებული სტუდენტების სტიპენდიით უზრუნველყოფა;

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთათვის სწავლების ხელშეწყობით საერთაშორისო კავშირების განმტკიცება, განათლების სფეროში თანამშრომლობის ხელშეწყობა;

უცხოელი სტუდენტების საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში მოზიდვის მიზნით პროექტის „ვისწავლოთ საქართველოში“ განხორციელება;

ქვეყნის საჯარო და საზოგადოებრივი სექტორის გაძლიერება მაღალკვალიფიციური კადრებით, სხვადასხვა საერთაშორისო პროგრამებსა და კურსებზე მომზადების, კვალიფიკაციის ამაღლების გზით;

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

მეცნიერებისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა

სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

აკადემიური პერსონალის მობილობისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის, ასევე მეცნიერთა და ახალგაზრდა მკვლევართა საერთაშორისო თანამშრომლობის წახალისება;

სამეცნიერო გრანტების დაფინანსებით ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო ტექნოლოგიური კვლევების განხორციელების ხელშეწყობა;

„ჰორიზონტი 2020“ პროგრამის სრულყოფილი ასოცირებული წევრობა;

მაგისტრანტთა სასწავლო-კვლევითი პროექტების და დოქტურანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის საგრანტო დაფინანსება;

სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ხელშეწყობა;

საზღვარგარეთ ქართველოლოგიური კათედრებისა და ქართველოლოგის შემსწავლელი მეცნიერების გაძლიერება.

საინოვაციო პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა

ინკლუზიური განათლება

საჯარო სკოლებში სსსმ მოსწავლეთა განათლების ხარისხის გაუმჯობესებაზე ზრუნვა, მათთვის შესაბამისი გარემოს უზრუნველყოფა;

სსსმ მოსწავლეთა მასწავლებლების, სპეციალური მასწავლებლების, მშობლებისა და სხვა სპეციალისტების სისტემური ტრენინგებით უზრუნველყოფა;

საჯარო სკოლების მოსწავლეების, სტუდენტებისა და სოციალურად დაუცველი, მზრუნველობამოკლებული, განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე, დევნილი, რეპატრირებული და ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელი მოზარდების ინტეგრაციისა და სოციალიზაციის ხელშეწყობა, აგრეთვე სათემო აქტივობების დაგეგმვისა და განხორციელების გზით მათში საზოგადოებრივ საქმიანობაში ჩართვის სურვილის გაღვივება;

ინკლუზიური განათლების მულტიდისციპლინური გუნდის სპეციალისტების მიერ სსსმ მოსწავლეების შეფასება; საჯარო სკოლებისათვის დახმარებისა და კონსულტაციების გაწევა ინდივიდუალური სასწავლო გეგმებით მუშაობასთან დაკავშირებით;

სპეციალური საგანმანათლებლო სერვისის განხორციელება ე.წ. ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვებისთვის, საზაფხულო ბანაკის მოწყობა მიუსაფარი ბავშვებისთვის, ფორმალური განათლების მიღმა დარჩენილი ახალგაზრდებისთვის, ხელმისაწვდომი და უწყვეტი განათლების უზრუნველყოფისთვის საგანმანათლებლო მოდელის განსაზღვრა;

სკოლა-პანსიონების ბენეფიციარების უზრუნველყოფა სრული სახელმწიფო სადღეღამისო ან დღის მომსახურებით, ინდივიდუალური საჭიროებების, ასაკისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით

საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარება

საქართველოს განათლების სისტემაში საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი განათლების უზრუნველყოფის მიზნით სასკოლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და სწავლების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა;

საჯარო სკოლების პირველკლასელი მოსწავლეების და მათი დამრიგებლების უზრუნველყოფა პერსონალური კომპიუტერებით („ნეთბუქებით“), ხოლო წარჩინებული ახალგაზრდების დაჯილდოება კომპიუტერული ტექნიკით;

სამინისტროს სისტემაში შემავალი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებების მშენებლობა - რეაბილიტაცია, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადება, ინვენტარიტა და ტექნიკით მომარაგება.

სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისა და ტერიტორიული ორგანოების ინფრასტრუქტურის განვითარება

ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები

სხვადასხვა ქვეყნის სახელმწიფო ახალგაზრდულ სტრუქტურებთან თანამშრომლობა, ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირების სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა და წახალისება, არაფორმალური განათლების ხელშეწყობით ახალგაზრდებში სხვადასხვა უნარებისა და კომპეტენციების განვითარება, თავისუფალი დროის შინაარსიანად და ეფექტურად ხარჯვის ორგანიზება, საქართველოს ახალგაზრდობის ინტელექტუალური, სულიერი და ფიზიკური პოტენციალის გამოვლენა, ფორმირება და სრულყოფა;

ახალგაზრდული საქმიანობის განვითარების მხარდაჭერა, ახალგაზრდული მუშაკების გადამზადება და სერტიფიცირება, ახალგაზრდებში მოხალისეობრივი უნარჩვევების განვითარება, მოხალისეობის კულტურის პოპულარიზება;

ბავშვთა და ახალგაზრდობის გონებრივ, ფიზიკურ, ზნეობრივ, ესთეტიკურ და სოციალურ-ემოციურ განვითარებაზე ზრუნვა, ეთნიკური უმცირესობებისა და სხვადასხვა მოწყვლადი ჯგუფის მოზარდებსა და ახალგაზრდებზე ზრუნვის ხელშეწყობა, მოზარდთა ინტერესების შესაბამისად პროფილური წრეების, ცენტრების, კლუბების და სტუდიების შექმნის ხელშეწყობა, ბავშვებისა და ახალგაზრდების შემეცნებით შემოქმედებითი და დასვენება გაჯანსაღების ფართომასშტაბიანი პროგრამების განხორციელება;

კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ქართველი ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა ღონისძიებებში, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით;

სხვადასხვა ახალგაზრდულ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და საერთაშორისო დონორებთან ურთიერთობების გაღრმავება;

პროგრამა „მომავლის ბანაკის“ ფარგლებში ქართველი და უცხოელი ახალგაზრდების აქტიური დასვენებით უზრუნველყოფა;

ბანაკების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება;

„ახალგაზრდული ფესტივალის“ პროგრამის ფარგლებში კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ქართველი ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა აქტივობებში,

ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით.

ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს - მეორე პროექტი

საჯარო სკოლების ინფრასტრუქტურის განვითარება და თანამედროვე საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიებით აღჭურვა;

საჯარო სკოლების საბუნებისმეტყველო, მათემატიკის და ინგლისური ენის საგნების პედაგოგების, ყველა საჯარო სკოლის დირექტორისა და პროფესიული განვითარების ფასილიტატორის ინტენსიური გადამზადება;

ეროვნული და საერთაშორისო შეფასებების ხელშეწყობა კვლევების საფუძველზე, სანდო მონაცემების შეგროვება, მათი ანალიზი, რეკომენდაციების მომზადება და შესაბამისი პოლიტიკის კურსის შემუშავება;

შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი პროფესიული განათლების მეშვეობით კადრების მომზადება საქართველოს ეკონომიკის პრიორიტეტული დარგებისთვის, როგორცაა ინჟინერია, ტექნოლოგიები, სოფლის მეურნეობა და ტურიზმი;

საქართველოში უმაღლესი განათლების განვითარების ხელშეწყობა საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში, ტექნოლოგიურ და საინჟინრო დარგებში;

ამერიკული საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვა და საქართველოს სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების გაძლიერება.

თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია და ენერგო ეფექტურობის გაზრდის პროექტი

თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქცია და ენერგოეფექტურობის გაზრდის უზრუნველყოფა;

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში, ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბების პროექტი (Unicredit Bank)

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში არსებული ენერგეტიკის და ჰიდროტექნიკის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის ბაზაზე, ჰიდრაულიკის და ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბება.

საქართველოს კულტურისა და სპორტის სამინისტრო

კულტურისა და სპორტის პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

მომსახურების სისწრაფის და ხარისხის ამაღლების მიზნით სამინისტროს არქივში არსებული დოკუმენტაციის (ტექსტური, ფოტო, პოლიგრაფიული) ციფრულ ფორმატში გადაყვანა/დიגיტიზაცია, მონაცემთა ბაზის შექმნა და ინფორმაციის განთავსება;

ადამიანური რესურსების მართვის ერთიანი ელექტრონული სისტემის შექმნა. სამინისტროს სისტემაში შემავალი ორგანიზაციების ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონულ სისტემაში ჩართვა.

სამინისტროს სისტემაში შემავალი ორგანიზაციებთან სახელმწიფო ბიუჯეტით განსაზღვრული ასიგნებებისა და არასაბიუჯეტო შემოსავლების ფარგლებში ფუნქციური ხელშეკრულებების გაფორმება, კოორდინაცია და ანგარიშგება.

საქართველოში ხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია

საქართველოში კულტურის და ხელოვნების სფეროების მდგრადი განვითარებისა და „კულტურის სტრატეგია - 2025“-ის შესაბამისად კულტურისა და შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარების, ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობა.

საერთაშორისო სახელოვნებო სივრცეში ქართული კულტურისა და ხელოვნების ინტეგრაცია.

ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში მოქალაქეთა შეუზღუდავი, თანაბარი ხელმისაწვდომობისა და ჩართულობის უზრუნველყოფა.

საზოგადოებრივი აქტივობის ამაღლება, კულტურული და სახელოვნებო ღონისძიებების მეშვეობით;

საქართველოს ცენტრსა და რეგიონებში კულტურული პროგრამების, პროექტების მხარდაჭერა.

ევროკავშირის წევრ და სხვა პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშრომლობის გზით საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გაღრმავება და თანამშრომლობა;

სახელოვნებო და სასპორტო განათლების ხელშეწყობა

ქვეყნის სახელოვნებო და სასპორტო საგანმანათლებლო სისტემის საერთაშორისო სახელოვნებო საგანმანათლებლო სისტემასთან ჰარმონიზაცია.

სასწავლებლებში თანამედროვე ევროპული სტანდარტების შესაბამისად სასწავლო გეგმების და პროგრამების მოწესრიგება;

საერთაშორისო გამოცდილების ურთიერთგაზიარების საფუძველზე სწავლების ხარისხის ამაღლება;

უმაღლესი, სკოლისგარეშე და სახელოვნებო განათლების ევროპულ სტანდარტებთან ჰარმონიზაცია;

სტუდენტთა და მოსწავლეთა ზრდა-დაოსტატების, სწავლის, მათი შემოქმედებითი აქტივობების ხელშეწყობა და მიღწევების პოპულარიზაცია.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა

„კულტურის სტრატეგია - 2025“ დოკუმენტისა და შესაბამისი სამოქმედო გეგმის ფარგლებში ქვეყნის სამუზეუმო სისტემის საერთაშორისო სამუზეუმო სივრცეში ინტეგრაციის, მისი თანამედროვე სტანდარტებთან მიახლოების და დღეს არსებული პრობლემური ასპექტების მოწესრიგების უზრუნველყოფა;

საქართველოს მუზეუმების სრულყოფილი ფუნქციონირებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა, დაცვა და პოპულარიზაცია, ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, მუზეუმებში დაცული კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისთვის პრევენციული ზომების მიღება, ღონისძიებების გატარება მუზეუმების პოპულარიზაციისთვის, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი მართვის სისტემის ჩამოყალიბება.

საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის, გამოცდილების გაზიარებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით საერთაშორისო კონვენციებით აღებული ვალდებულებების შესრულება.

ეროვნულ უმცირესობათა კულტურის წარმოჩენა;

უნარშეზღუდულ პირთა ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში ინტეგრირების ხელშეწყობა;

საქართველოს არქიტექტურული კომპლექსების კულტურული მემკვიდრეობის ცალკეული ნიმუშების დაცვა და საერთაშორისო და ორმხრივი ურთიერთობების წარმართვა-განვითარება კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის, გამოცდილების გაზიარებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით;

UNESCO-ს ვალდებულებების შესრულება, მათ შორის UNESCO-ს „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის“ კონვენციასთან კანონმდებლობის ჰარმონიზაციისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება და მენეჯმენტის გეგმის მომზადება მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებისათვის;

არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების/ძეგლების ინვენტარიზაცია, დაცვისა და სისტემატიზაციის მექანიზმების შემუშავება.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ერთიანი საინფორმაციო სისტემის/სივრცის შექმნის მიზნით, კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა ერთიანი ბაზის მუდმივი განახლება და გაფართოება;

ქართული სპორტის წარმატებების ამსახველი მასალების შეკრება, დაკომპლექტება, აღრიცხვა, შენახვა-დაცვა;

კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე უნებართვო სამუშაოების აღკვეთა;

კულტურული ტურიზმის განვითარებისა და მისთვის მიზიდველი გარემოს შექმნისათვის ხელშეწყობა.

სპორტის განვითარების ხელშეწყობა

საქართველოში მასობრივი და მაღალი მიღწევების სპორტის სახეობების განვითარება.

ეროვნული, სხვადასხვა ასაკობრივი და ქალთა ნაკრებებისათვის ყველა საჭირო პირობის შექმნა;

ქვეყნის ნაკრები გუნდების მზადების და მონაწილეობის ხელშეწყობა საერთაშორისო სპორტულ ღონისძიებებში (მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატები, პირველობები, მსოფლიო და ოლიმპიური თამაშები, საერთაშორისო ტურნირები, სასწავლო საწვრთნელი შეკრებები);

საქართველოს ჩემპიონატების, პირველობების ჩატარება, სპორტული რეზერვის და მაღალი კლასის სპორტსმენთა მომზადების უზრუნველყოფა, სპორტის შემდგომი პოპულარიზაცია და სპორტის პროპაგანდა;

ოლიმპიური და პარაოლიმპიური თამაშებისათვის ოლიმპიური ლიცენზიის მოსაპოვებლად საქართველოს ნაკრები გუნდების მზადებისა და ოლიმპიადებზე საქართველოს სპორტსმენთა მონაწილეობის უზრუნველყოფა;

საქართველოს კადეტთა და იუნიორთა ნაკრები გუნდების წევრობის კანდიდატების მომზადება;

ფეხბურთის მართვის თანამედროვე სტანდარტების დანერგვა და კონკურენტუნარიანი თავისუფალი საფეხბურთო ბაზრის შექმნა.

კულტურისა და სპორტის მოღვაწეთა სოციალური დაცვის ღონისძიებები

საქართველოში მცხოვრები წამყვანი სპორტსმენებისა და მწვრთნელებისათვის, ნაკრებების მომსახურე პერსონალისათვის, ოლიმპიური ჩემპიონების და პრიზიორებისათვის, საჭადრაკო ოლიმპიადების გამარჯვებულებისათვის, ვეტერანი სპორტსმენებისა და სპორტის მუშაკებისათვის დახმარების აღმოჩენა და მათი ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება.

მაღალმთიან დასახლებებში სპორტის სფეროში დასაქმებული მწვრთნელებისთვის ყოველთვიური ფინანსური დახმარების გაცემა.

სახალხო არტისტების, სახალხო მხატვრებისა და ლაურეატებისათვის სტიპენდიებისა და სოციალური დახმარება გაცემა.

კულტურასა და სპორტში ინვესტიციებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების მხარდაჭერა

კულტურისა და სპორტის სფეროში ინფრასტრუქტურის განვითარება და მისი რეაბილიტაცია;

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევილთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სათანადო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, კოორდინაცია სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებებთან და ორგანიზაციებთან;

ეკომიგრანტებისთვის საცხოვრებელი სახლების შეძენა ან/და მათთვის საკომპენსაციო თანხების ანაზღაურება; ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა დროებითი საცხოვრებელი უზრუნველყოფა და შენახვა; საქართველოში დაბრუნებულ მიგრანტთა სარეინტეგრაციო დახმარება;

რეპატრიანტის სტატუსის მქონე, ყოფილი სსრკ-ის მიერ XX საუკუნის 40-იან წლებში საქართველოს სსრ-იდან იძულებით გადასახლებულ პირთა ფაქტობრივი რეპატრიაციის შემდგომ ადაპტაციისა და ინტერგაციის ხელშეწყობა;

დევილთა, ლტოლვილისა ან ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა რაოდენობის დაზუსტება;

არაკონტროლირებად ტერიტორიებზე ქონების კანონიერი მესაკუთრეებისთვის უფლებების აღდგენის მიმართულებით ღონისძიებების გატარება;

საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და გადმოსვენების ღონისძიებების ორგანიზება;

ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირებისთვის ცნობიერების ამაღლება ქართული ენის, კულტურის, ისტორიისა და საქართველოს კანონმდებლობის სფეროში.

განსახლების ადგილებში დევილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება

იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევილთა მიმართ სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელების სამოქმედო გეგმის განახლება და მის შესაბამისად, იძულებით გადაადგილებულ პირთა განსახლების ღონისძიებების განხორციელება, მათთვის საცხოვრებელი ფართის (შეძენა, აშენება, რეაბილიტაცია) კერძო საკუთრებაში გადაცემა;

სავალალო მდგომარეობაში მყოფ დევილთა ჩასახლების ობიექტების შესწავლა და შემდგომში მათი რეაბილიტაცია, ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსება სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარების გაწევა, სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით (მ.შ. ფართების დაქირავების მიზნით დევილთა ოჯახების ყოველთვიური სოციალური დახმარების გაცემა);

იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების მიზნით, დევნილთა საკუთრებაში არსებულ ობიექტებში ჩასატარებელი სამუშაოების ღირებულების თანადაფინანსება, სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების მიზნით, თბილისსა და საქართველოს სხვა რეგიონებში მდებარე შენობების სარემონტო-სარეაბილიტაციო სამუშაოებთან და ახალი საცხოვრებელი ბინების მშენებლობასთან დაკავშირებული მომსახურების შესყიდვა, რეაბილიტირებული და ახალაშენებული შენობების ელექტროენერჯის, გარე საკანალიზაციო, ბუნებრივი აირის და წყლის სისტემების მიერთება და მოწყობა სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე, აშენებულ და რეაბილიტირებულ ობიექტებში დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების ღონისძიებების დასრულებამდე ობიექტების დაცვის მომსახურების შესყიდვა;

ფულადი დახმარების გაწევა იმ დევნილი ოჯახებისათვის, ვინც იპოთეკური სესხის საშუალებით შეიძინა საცხოვრებელი და ჯერ კიდევ აქვს იპოთეკური ვალდებულება.

დევნილთა საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფა

დევნილთა სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

საცხოვრებლით უზრუნველყოფილ დევნილთა სასოფლო-სამეურნეო და/ან თვითდასაქმებაზე ორიენტირებული სოციალური პროექტების დაფინანსება;

სახელმწიფო პროფესიულ სასწავლებლებში დევნილთა ჩარიცხვის ხელშეწყობა და ჩარიცხული სოციალურად დაუცველი დევნილების ტრანსპორტირებით უზრუნველყოფა;

დევნილთა ცნობიერების ამაღლება საარსებო წყაროების შექმნის/გაუმჯობესებისაკენ მიმართული სახელმწიფო პროგრამების შესახებ.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი;

შრომის, სოციალური და ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის მარეგულირებელი აქტების მომზადება და მათზე ზედამხედველობა;

სამედიცინო საქმიანობის ხარისხის კონტროლი და უსაფრთხოება;

ჯანმრთელობის დაცვის პერსონალის პროფესიული რეგულირება;

სამკურნალო საშუალებების ხარისხის კონტროლი;

სოციალური დახმარებების, პენსიებისა და სხვადასხვა ფულადი თუ არაფულადი სახელმწიფო (მ.შ. ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებით განსაზღვრული) ბენეფიტების მიძღვრება გამოვლენა, დადგენა, აღრიცხვა, დახმარების დანიშვნა და გაცემის ორგანიზება;

ქვეყანაში შრომის ბაზრის პოლიტიკისა და დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა განვითარება/განხორციელება;

შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ შესაბამისი სტანდარტების შემუშავება/გადასინჯვა;

სამუშაო ადგილზე შრომის უსაფრთხო და ჯანსაღი პირობების ზედამხედველობა, შრომის უსაფრთხოების ნორმების დარღვევის პრევენცია;

საზოგადოების გარკვეული ფენების სოციალური დახმარებებით უზრუნველყოფა;

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საჭიროებებისათვის გამიზნული პროგრამების შემუშავება, დამტკიცება, განხორციელების კონტროლი და შედეგების მონიტორინგი;

ეპიდსაწინააღმდეგო და სანიტარულ-ჰიგიენური ნორმების შემუშავება და მათზე ზედამხედველობა;

სახელმწიფო ზრუნვის, ადამიანთა ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების მართვა;

საქართველოს ტერიტორიულ ერთეულებში საგანგებო სიტუაციების კოორდინაციისა და გადაუდებელი დახმარების მართვა.

მოსახლეობის სოციალური დაცვა

მოქალაქეთათვის კანონმდებლობით გარანტირებული სოციალურ-ეკონომიკური უფლებების რეალიზაცია, მიზნობრივი სოციალური ჯგუფების მატერიალური მდგომარეობის შემსუბუქება და შშმ პირთა (მათ შორის ბავშვთა), ხანდაზმულთა და მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება, საზოგადოებაში ინტეგრაცია. აღნიშნულის უზრუნველყოფა ხორციელდება პრევენციული, სარეაბილიტაციო, ალტერნატიული, ოჯახის გასამლიერებელი მომსახურებებით და დამხმარე საშუალებებით;

საპენსიო ასაკის მოსახლეობის პენსიით (ქალები 60 წელი, მამაკაცები 65 წელი) და სპეციფიკური კატეგორიების (ძალოვანი სტრუქტურების, პროკურატურის, სამოქალაქო ავიაციის, პარლამენტის ყოფილი წევრების, უმაღლესი რანგის დიპლომატების და სხვა) სახელმწიფო კომპენსაციით უზრუნველყოფა;

სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახებისათვის საარსებო შემწეობების, მიზნობრივი ჯგუფებისთვის სოციალური პაკეტის, ლტოლვილთა-დევნილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა შემწეობების, რეინტეგრაციის შემწეობის, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის ფულადი ბენეფიტების, ორსულობის და მშობიარობის, ბავშვის მოვლის, ასევე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო დახმარების გაცემა, დადგენილი წესისა და პირობების შესაბამისად, აგრეთვე შრომითი

მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობისათვის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება;

„მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პენსიონერებისათვის/სოციალური პაკეტის მიმღებთათვის დანამატის დაფინანსება პენსიის/სოციალური პაკეტის 20%-ის ოდენობით. ასევე, სამედიცინო პერსონალის დანამატების დაფინანსება - ექიმისთვის პენსიის ორმაგი ოდენობით, ექთნისთვის - პენსიის ერთმაგი ოდენობით. მაღალმთიან დასახლებაში მოხმარებული ელექტროენერჯის ყოველთვიური საფასურის 50 პროცენტის ანაზღაურება მაღალმთიან დასახლებაში მცხოვრები აბონენტებისთვის (საყოფაცხოვრებო მომხმარებლებისთვის), მაგრამ არაუმეტეს მოხმარებული 100 კვტ სთ ელექტროენერჯის საფასურისა;

ადამიანით ვაჭრობისა (ტრეფიკინგის), ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის, სექსუალური ხასიათის ძალადობის მსხვერპლთა/დაზარალებულთა/სავარაუდო მსხვერპლთა სამართლებრივი დაცვა, სამედიცინო მომსახურების ორგანიზება/მიღება და ფსიქოლოგიურ-სოციალური რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა

ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებზე მოსახლეობის ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდა; დაავადებათა პრევენციის, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის საფრთხეებისათვის მზადყოფნის და საპასუხო რეაგირების უზრუნველყოფა;

გეგმური ამბულატორიული, გადაუდებელი ამბულატორიული და სტაციონარული, გეგმური ქირურგიული მომსახურების, ქიმიო, ჰორმონო და სხივური თერაპიის უზრუნველყოფა; მშობიარობისა და საკეისრო კვეთის სერვისების დაფინანსება. ბენეფიციართა გარკვეული ჯგუფების (სოციალურად დაუცველი, საპენსიო ასაკი, ვეტერანები) შესაბამისი მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;

მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება და გადამდებ და არაგადამდებ დაავადებათა პრევენცია. იმუნიზაცია, დაავადებათა ადრეული გამოვლენისა და სკრინინგის ხელშეწყობა; ისეთი გადამდები დაავადებების, როგორცაა ტუბერკულოზი, მალარია, ვირუსული ჰეპატიტები, აივ-ინფექცია, სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების გავრცელების კონტროლი;

ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე მოსახლეობის ამბულატორიული და სტაციონარული სპეციალიზებული დახმარებით უზრუნველყოფა; დიაბეტით დაავადებული პაციენტების მკურნალობა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; ბავშვთა ონკოპედატოლოგიური მომსახურება; თირკმლის ქრონიკული უკმარისობით დაავადებული პაციენტების დიალიზით, თირკმლის ტრანსპლანტაციითა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; ინკურაბელური პაციენტების მკურნალობა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; იშვიათი დაავადებების მქონე პაციენტთა მკურნალობითა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; სასწრაფო სამედიცინო დახმარების, სამედიცინო ტრანსპორტირებისა და სოფლად ამბულატორიული მომსახურებით უზრუნველყოფა; რეფერალური დახმარების უზრუნველყოფა; სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება;

დონორების მიერ დაფინანსებული მიმდინარე პროგრამების ეტაპობრივად სახელმწიფოს ვალდებულებებში ასახვა;

საექიმო სპეციალობის მაძიებელთა დიპლომისშემდგომი/სარეზიდენტო მზადების დაფინანსება მაღალმთიანი და საზღვრისპირა მუნიციპალიტეტებისათვის დეფიციტურ და პრიორიტეტულ საექიმო სპეციალობებში.

სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჯანდაცვითი ინფრასტრუქტურის, შენობა-ნაგებობებისა და აღჭურვილობის განახლება;

სამედიცინო დაწესებულებებში დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მინიმალური სტანდარტის უზრუნველყოფა;

სამედიცინო დაწესებულებათა მშენებლობა, აღჭურვა და ფუნქციონირების ხელშეწყობა.

შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა

შრომის ბაზრის პოლიტიკისა და დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა განვითარება/განხორციელება, ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა და ცნობიერების ამაღლება;

შრომის ბაზარზე, შრომის უსაფრთხოების მიმართულებით არსებული მდგომარეობის შესწავლა;

შრომის დაცვის ნორმების გაუმჯობესება/სრულყოფა და ამის საფუძველზე, უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნა;

სამუშაოს მაძიებელთა რეგისტრაცია-კონსულტირება, მომსახურებების განვითარება, შეზღუდული შესაძლებლობისა და სპეციალური საჭიროების მქონე პირთა დასაქმების ხელშეწყობა;

ავტორიზებულ-აკრედიტირებულ პროფესიულ სასწავლო-საგანმანათლებლო დაწესებულებებში რეგისტრირებული სამუშაოს-მაძიებლების მომზადება-გადამზადება.

სახელმწიფო რწმუნებულების – გუბერნატორების ადმინისტრაციები

სახელმწიფო რწმუნებულის-გუბერნატორის ადმინისტრაციის მიერ სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებთან კოორდინირებულად ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების განვითარების სტრატეგიებისა და პრიორიტეტების დოკუმენტების შემუშავება, ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის განვითარებისა და ტურისტული პოტენციალის წარმოჩენის მიზნით წინადადებების მომზადება. სამხედრო სავალდებულო სამსახურში გაწვევის პროცესის და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საქმიანობას მონიტორინგის გაწევა.

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის აპარატი

საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის თანამედროვე, დამოუკიდებელ, უმაღლეს აუდიტორულ ორგანოდ ჩამოყალიბება, რომელიც თავის საქმიანობას წარმართავს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და სარგებლობს საზოგადოების მაღალი ნდობით;

უმაღლესი აუდიტორული ორგანოების თანამედროვე სანიმუშო პრაქტიკის გაცნობა და აუდიტორთა პროფესიული ცნობიერების ამაღლება აუდიტორული ცოდნითა და უნარებით;

გარე აუდიტის შესაძლებლობების, საკანონმდებლო მანდატისა და გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგი;

სახელმწიფო სახსრების, სახელმწიფოს სხვა მატერიალური ფასეულობების ხარჯვისა და გამოყენების კანონიერების მიზნობრიობის დაცვის და ეფექტიანობის ხელშეწყობა;

ინფორმაციული სისტემების (IT) აუდიტის დანერგვა;

კომპეტენციის ფარგლებში საჯარო ფინანსების მართვის გაუმჯობესების ხელშეწყობა.

სსიპ - საჯარო აუდიტის ინსტიტუტი

საჯარო სექტორის აუდიტორთა სერთიფიცირების სისტემის სრულყოფა, კვალიფიკაციის ასამაღლებელი (მათ შორის სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მოსამსახურეთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი) სასწავლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება, საჯარო სექტორის აუდიტორული და საკონსულტაციო მომსახურების განხორციელება და მომსახურების სისტემის სრულყოფა.

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია

საარჩევნო გარემოს განვითარება

მიუკერძოებელი, გამჭვირვალე და მაღალპროფესიულ დონეზე ადმინისტრირებული არჩევნების ჩატარება კანონმდებლობის დაცვით და ყველა პირობის შექმნა, რათა ამომრჩევლებმა და სხვა ჩართულმა მხარეებმა თავისუფლად განახორციელონ საარჩევნო უფლება;

ინსტიტუციური გაძლიერება: საარჩევნო ადმინისტრაციის დამოუკიდებლობის, პროფესიონალიზმისა და სანდოობის განმტკიცება, ეფექტური საბიუჯეტო პოლიტიკის და უწყვეტ ორგანიზაციულ და პროფესიულ განვითარებაზე ორიენტირებული სისტემის დამკვიდრება, დემოკრატიული პროცესების განვითარებაში წვლილის შეტანა;

სამოქალაქო და ამომრჩევლის განათლების ხელშეწყობა: საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელებით საარჩევნო პროცესებში სამოქალაქო ჩართულობის დონის ამაღლება, ამომრჩეველთა აქტივობის ზრდისა და ინფორმირებული არჩევანის გაკეთების ხელშეწყობა;

საარჩევნო გარემო: საარჩევნო პროცესებში ჩართული მხარეების აქტიური მონაწილეობით მაქსიმალურად ინკლუზიური საარჩევნო გარემოს შექმნა, კანონმდებლობის დახვეწის პროცესის ხელშეწყობა;

საარჩევნო პროცესების დაგეგმვა, ყველა ტიპის არჩევნების ჩატარების ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფა.

არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები

არჩევნების დაგეგმვა - სამართლებრივი, ორგანიზაციული, ფინანსური და მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

არჩევნების ჩასატარებლად საჭირო ინვენტარის შესყიდვა;

კომპეტენციის ფარგლებში საარჩევნო დავების განხილვა;

საიმიჯო კამპანიის წარმოება საარჩევნო პერიოდში;

ამომრჩევლის საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება;

ინკლუზიური საარჩევნო გარემოს უზრუნველყოფა;

გენდერულად დაბალანსებული და თანაბარი გარემოს ხელშეწყობა;

საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა კვალიფიკაციის ამაღლება.

საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა

საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება არჩევნებში ჩართული მხარეებისთვის;

ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობა;

საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეთა სერტიფიცირების ჩატარება;

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების“ შესახებ საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებული ფონდის ფუნქციების შესრულება.

პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის განვითარებისა და ჯანსაღი კონკურენტუნარიანი პოლიტიკური სისტემის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის საარჩევნო თემატიკაზე საგრანტო კონკურსების ჩატარება და გრანტებისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტით განსაზღვრული თანხების განაწილების უზრუნველყოფა.

საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური

სახელმწიფო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა

საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების, სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობისა და სამხედრო პოტენციალის დაცვა უცხო ქვეყნის სპეციალური სამსახურებისა და ცალკეულ პირთა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებისაგან;

სახელმწიფოს კონსტიტუციური წყობილებისა და სახელმწიფო ხელისუფლების არაკონსტიტუციური, ძალადობრივი გზით შეცვლის გამოვლენა და დაცვის უზრუნველყოფა;

ტერორიზმთან ბრძოლა;

სახელმწიფო უსაფრთხოებისათვის საფრთხის შემცველი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული და საერთაშორისო დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა;

ქვეყნის ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა;

კორუფციის თავიდან აცილების, გამოვლენისა და აღკვეთის ღონისძიებების განხორციელება;

სახელმწიფო საიდუმლოების რეჟიმის დაცვა, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განხორციელება და მათი შესრულების კონტროლი.

ოპერატიულ-ტექნიკური საქმიანობის ხელშეწყობა

უფლებამოსილი ორგანოს მიმართვის საფუძველზე, სპეციალური ტექნოლოგიური საშუალებებით, ფარული მეთოდებით საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების, სუვერენიტეტის, თავდაცვისუნარიანობის, ტერიტორიული მთლიანობის, მართლწესრიგისა და სამხედრო პოტენციალის წინააღმდეგ მიმართულ ქმედებათა შესახებ ინფორმაციის მოპოვება, აგრეთვე სისხლის სამართლის საქმეზე ფაქტობრივი მონაცემების მოპოვება და ამ მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებათა განხორციელება;

„კონტრაზვერვითი საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ოპერატიულ-ტექნიკურ ღონისძიებების განხორციელება;

სახელმწიფო უწყებებისა და დაწესებულებების საინფორმაციო-ტექნოლოგიური უზრუნველყოფა;

სასაზღვრო ტექნოლოგიების განვითარება და სასაზღვრო გამტარი პუნქტების საინფორმაციო-ტექნოლოგიური მომსახურების უზრუნველყოფა.

სსიპ - საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური - საქსტატი

სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა

სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება;

სტატისტიკური კვლევების დაგეგმვა, მართვა, წარმოება, გავრცელება და ანგარიშგება;

მეთოდოლოგიური და სტატისტიკური სტანდარტების შემუშავება;

დასახული ამოცანებისა და მიზნების მისაღწევად საჭირო საკადრო, ფინანსური, მატერიალურ-ტექნიკური და ინფორმაციულ-ტექნოლოგიური რესურსებით უზრუნველყოფა.

სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა

ქვეყნის საგარეო ვაჭრობისა (საქონლისა და მომსახურების ექსპორტ-იმპორტის) და ქვეყანაში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობის გაანგარიშება;

სამომხმარებლო ფასებისა და მწარმოებელთა ფასების ინდექსების გაანგარიშება;

ბიზნეს სექტორში (აგრეთვე არაკომერციულ ორგანიზაციების სექტორში) მიმდინარე მოვლენების და პროცესების ანალიზი;

ენერგორესურსების მოხმარების შესახებ სტატისტიკური გამოკვლევის განხორციელება და საქართველოს ენერგეტიკული ბალანსის შემუშავება;

არაფინანსური კორპორაციების ფინანსური მაჩვენებლების გაანგარიშება;

სამაცივრე, სასაკლავო მეურნეობებისა და ელევატორების საქმიანობის გამოკვლევა;

შრომის სტატისტიკის მაჩვენებლების გაანგარიშება;

მიმდინარე დემოგრაფიული კვლევა;

საქართველოს შინამეურნეობების შესახებ მიმდინარე სტატისტიკური მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება (შინამეურნეობების შემოსავლები და ხარჯები, მოსახლეობის სიღარიბის და უთანაბრობის მაჩვენებლები და სხვა);

საქართველოს სოფლის მეურნეობის შესახებ მიმდინარე სტატისტიკური მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება;

საქართველოს რეზიდენტი და უცხოელი ვიზიტორების მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული ვიზიტების შესახებ მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება;

საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება შინამეურნეობებსა და ბიზნესში;

საწარმოთა ინოვაციური აქტივობის გამოკვლევა.

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი

საქართველოს ტერიტორიაზე, თავისუფლების შეზღუდვის ადგილებში ადამიანის უფლებათა დაცვის მდგომარეობაზე გეგმიური და მოულოდნელი (დაუგეგმავი) მონიტორინგის განხორციელება;

წამებისა და სხვა სასტიკი, არადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის ან სასჯელის პრევენციის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება;

მონიტორინგის ანგარიშების მომზადება და მათი წარდგენა;

საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიშების გამოცემა და სხვადასხვა დონეზე წარდგენა;

ადამიანის უფლებათა სავარაუდო დარღვევების შესახებ განცხადების/საჩივრების მიღება, განხილვა და შესაბამისი რეაგირება;

შემუშავებული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგი, მათი განხორციელების შეფასება;

საქართველოს სახალხო დამცველის რეგიონული ოფისების მუშაობის მხარდაჭერა და მათი გაზრდა;

ადამიანის უფლებათა სფეროში საგანმანათლებლო კამპანიების განხორციელება, მათ შორის სოციალური რეკლამის დამზადება და მედიის საშუალებით გავრცელება;

სამიზნე აუდიტორიებისთვის საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება;

საქართველოს სახალხო დამცველის საინფორმაციო ბიულეტენის ყოველთვიური გამოცემა;

ადამიანის უფლებათა თემატიკაზე საჯარო დებატების გამართვა, კონკურსების ჩატარება, სხვადასხვა პუბლიკაციების გამოცემა და გავრცელება;

ტოლერანტობის კულტურის განვითარებისა და თანასწორუფლებიანი გარემოს ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

უმრავლესობისა და უმცირესობის ჯგუფებს შორის მრავალმხრივი დიალოგის ხელშეწყობა;

ეროვნული და რელიგიური უმცირესობების ინტეგრაციის პროცესის ხელშეწყობა;

რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობების მდგომარეობის მონიტორინგი, არსებული ტენდენციების გამოკვეთა და ანალიზი, ტოლერანტობის საკითხებზე რეკომენდაციებისა და წინადადებების მომზადება და წარდგენა შესაბამისი სახელმწიფო უწყებებისთვის;

მთავრობის ადამიანის უფლებათა სამოქმედო გეგმის და შემწყნარებლობისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის ეროვნული სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი, რელიგიათა და ეროვნულ უმცირესობათა საბჭოების ჩართულობით;

ბავშვთა უფლებრივი მდგომარეობის ზედამხედველობა, როგორც ცენტრში, ისე რეგიონებში;

არასრულწლოვანთა სასჯელაღსრულების დაწესებულებების მონიტორინგის გაძლიერება;

სკოლამდელი დაწესებულებების მონიტორინგი;

24 საათიანი სახელმწიფო ზრუნვის ქვეშ მყოფი არასრულწლოვნების მომზადების ზედამხედველობა სამზრუნველო დაწესებულებიდან გასვლის მიმართულებით;

საქართველოში გენდერული თანასწორობის დაცვის კუთხით არსებული ეროვნული და საერთაშორისო აქტების შესრულების მონიტორინგი, სახალხო დამცველის აპარატში შემოსული გენდერული თანასწორობის საკითხის დარღვევასთან დაკავშირებული განცხადება/საჩივრების შესწავლა და შესაბამისი დასკვნების/რეკომენდაციების/წინადადებების პროექტების მომზადება;

საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ გენდერული თანასწორობის სფეროში მოქმედ სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო ორგანოების და ორგანიზაციების საქმიანობის, გამოცდილების განზოგადება და საქართველოში დანერგვის ორგანიზება;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგი;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ ეფექტური სახელმწიფო პოლიტიკის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ინტერესების ადვოკატირება;

გაეროს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციით“ დადგენილი მოთხოვნების შესრულებაზე მონიტორინგის განხორციელება;

ე.წ. გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობის შესწავლა და მონიტორინგი;

„დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ფუნქციების შესრულება;

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის მონიტორინგის განხორციელება თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში.

სსიპ – კონკურენციის სააგენტო

თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის ხელშეწყობა;

ბაზრის ლიბერალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით, სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ ბაზარზე შესვლის ადმინისტრაციული, სამართლებრივი და დისკრიმინაციული ბარიერების დაუშვებლობა;

ეკონომიკური აგენტების საქმიანობაში თანასწორუფლებიანობის პრინციპების დაცვა, რომელიც ითვალისწინებს: დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენების დაუშვებლობას; კონკურენციის შემზღუდავი ხელშეკრულებების, გადაწყვეტილებებისა და შეთანხმებული ქმედებების დაუშვებლობას; სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ კონკურენციის არამართლზომიერად შემზღუდავი ექსკლუზიური უფლებამოსილების მინიჭების დაუშვებლობას; კონკურენციის შემაფერხებელი სახელმწიფო დახმარებების დაუშვებლობას;

კონკურენციის სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილებების მიღების საჯაროობის, ობიექტურობის, არადისკრიმინაციულობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა;

ქვეყნის კონკურენციის მარეგულირებელი კანონმდებლობის შემდგომი სრულყოფა.

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა

სხვადასხვა ქვეყნების სავაჭრო-სამრეწველო პალატებთან და ბიზნეს-გაერთიანებებთან პარტნიორული ურთიერთობების დამყარება და მჭიდრო თანამშრომლობა;

ბიზნეს-ფორუმების, კონფერენციების, გამოფენებისა და ორმხრივი შეხვედრების ორგანიზება ქართული და უცხოური ბიზნეს-წრეების წარმომადგენლების მონაწილეობით და აგრეთვე, ქართული კომპანიების საერთაშორისო გამოფენებში მონაწილეობის ხელშეწყობა და როლდმოულების ორგანიზება;

ქართულ და უცხოურ კომპანიებს შორის ბიზნეს კავშირების დამყარების ხელშეწყობა და აგრეთვე, ქართული კომპანიების ხელშეწყობა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან კავშირების დამყარების, რეგიონულ/საერთაშორისო ვაჭრობის და ეკონომიკაში ინტეგრაციისა და აგრეთვე, რეგიონულ/საერთაშორისო ფინანსურ, ადამიანურ და ბუნებრივ რესურსებზე ხელმისაწვდომობის კუთხით;

ორმხრივი ეკონომიკური მთავრობათშორისი კომისიების მუშაობაში მონაწილეობა;

საქართველოს საინვესტიციო გარემოს წარდგენის, ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციისა და ექსპორტის ხელშეწყობის მიზნით სხვადასხვა ქვეყნებში წარმომადგენლობების გააქტიურება;

საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობისა და შრომის ბაზრის გაუმჯობესების მიზნით საერთაშორისო პროექტებში მონაწილეობა;

მეწარმე სუბიექტების ინტერესების გათვალისწინებით, არსებული სერვისების გაუმჯობესება/ახალი სერვისების შემუშავება და პალატის ვებ-გვერდის მეშვეობით ელექტრონული სერვისების დანერგვა;

მეწარმე სუბიექტების ბიზნეს-კატალოგის შექმნა;

ევროკავშირში ექსპორტით დაინტერესებული მეწარმე სუბიექტებისათვის ტრენინგების ჩატარება ევროკავშირისა და საქართველოს შორის ხელმოწერილი ასოცირების ხელშეკრულების შემადგენელი ნაწილის, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცის (DCFTA) ძალაში შესვლის შემდეგ ამოქმედებულ მოთხოვნებთან დაკავშირებით;

საქართველოს ბიზნეს სუბიექტების ინტერესების დაცვისა და მეწარმე სუბიექტების ხელშეწყობის მიზნით სამთავრობო კომისიების, ინვესტორთა საბჭოს, დავების საბჭოსა და სამინისტროებთან არსებული საკონსულტაციო საბჭოების საქმიანობაში მონაწილეობა;

რეგიონული პალატების ქსელის გაფართოვება, რეგიონულ მცირე და საშუალო მეწარმეებთან თანამშრომლობისა და მათთვის პალატის სერვისების მიწოდების მიზნით;

„ერთი ფანჯრის“ პრინციპზე დაფუძნებული DCFTA საინფორმაციო ცენტრის ქსელის გაფართოვება რეგიონებში, რომლის მიზანია საზოგადოების ცნობადობის გაზრდა DCFTA შეთანხმებით გათვალისწინებულ მთავარ საკითხებთან დაკავშირებით, ევროკავშირში საქართველოს ეკონომიკური ინტეგრაციისა და საქართველო-ევროკავშირის შორის ორმხრივი სავაჭრო ურთიერთობების ხელშეწყობა და აგრეთვე, კერძო სექტორთან მჭიდრო თანამშრომლობა და საკანონმდებლო ცვლილებებთან ადაპტაციის ხელშეწყობა;

საქართველოს რეგიონების ბიზნეს-კომპანიებთან შეხვედრების, ტრენინგების, სემინარების, ფორუმებისა და პრეზენტაციების გამართვა და ასევე, კონსულტაციების გაწევა მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობისა და პრობლემატური საკითხების გაცნობის მიზნით;

კომერციული და საინვესტიციო ხასიათის საერთაშორისო დავების განხილვის მიზნით საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის განვითარება.

სასამართლო სისტემა

სასამართლო შენობების სამშენებლო და სარემონტო/სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება;

ნაფიცი მსაჯულების და მსაჯულობის კანდიდატების უზრუნველყოფა კანონმდებლობით დადგენილი ყველა იმ ხარჯის ანაზღაურებით, რომელიც დაკავშირებულია მათ მიერ საკუთარი მოვალეობის შესრულებასთან;

მოსამართლეთა ჯანმრთელობის დაზღვევით უზრუნველყოფა;

საქართველოს უზენაესი და საკონსტიტუციო სასამართლოების გამჭირვალობის და საჯაროობის პროცესის გაგრძელება;

საქართველოს საპატრიარქო

ახალგაზრდების ქრისტიანული ღირებულებებით აღზრდის მიზნით საპატრიარქოს 70-ზე მეტი საგანმანათლებლო-კულტურული და საქველმოქმედო ორგანიზაციის (სასულიერო აკადემიები და სემინარიები, უნივერსიტეტი, სკოლა-გიმნაზიები, დედათა და ბავშვთა სახლები, ობოლ და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა პანსიონები, სმენადაქვეითებულ ბავშვთა რეაბილიტაციისა და ადაპტაციის ცენტრი, პროფესიული კოლეჯი და სახელობო სასწავლებლები) დაფინანსება საქართველოს სხვადასხვა (მ.შ. მაღალმთიან) რეგიონებში.

სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო

საქართველოში რელიგიის სფეროში არსებული მდგომარეობის კვლევა და შესაბამისი ინფორმაციის საქართველოს მთავრობისთვის წარდგენა;

რელიგიური გაერთიანებების პრობლემებისა და რელიგიის სფეროში განათლების შესახებ რეკომენდაციებისა და წინადადებების შემუშავება;

საქართველოში არსებული რელიგიური გაერთიანებებისათვის საბჭოთა ტოტალიტარული რეჟიმის დროს მიყენებული ზიანის ნაწილობრივ ანაზღაურების უზრუნველყოფა.

სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური

ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების, მათი ოჯახის წევრების, ასევე საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის დაღუპულ, უზო-უკვლოდ

დაკარგულ, მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილ პირთა ოჯახების სათანადო ცხოვრების პირობებისა და კეთილდღეობისათვის მყარი სამართლებრივი და სოციალურ-ეკონომიკური საფუძვლის შექმნის უზრუნველყოფა;

ვეტერანების და მათი ოჯახის წევრების სოციალურ-ეკონომიკური მხარდაჭერის სახელმწიფო და ადგილობრივი მიზნობრივი პროგრამების შემუშავებისა და რეალიზაციის ხელშეწყობა;

საზოგადოებაში მხედრული ტრადიციების განმტკიცება, სახელმწიფოსა და საზოგადოების მიერ ვეტერანთა ღვაწლის და დამსახურების სათანადო აღიარება, მომავალ თაობებში პატრიოტული სულისკვეთების გაღვივება;

სახელმწიფოს ეროვნული ინტერესების დაცვისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში ვეტერანთა პოტენციალის სრულფასოვანი გამოვლენისა და განვითარების ხელშეწყობა, მათი სოციალურ-ეკონომიკური საქმიანობისათვის ღირსეული სათანადო პირობების შექმნა;

სამშობლოსათვის თავდადებულ გმირთა სახელების სადიდებლად და მათი საქმის უკვდავსაყოფად, საბრძოლო მოქმედებებში დაღუპულ და ომის შემდგომ გარდაცვლილ მეომართა მიმართ საზოგადოებაში ხსოვნის განმტკიცებისათვის მუდმივი ზრუნვა;

სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური

დაზღვევის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება;

სადაზღვევო ბაზრის ფინანსური სტაბილურობისათვის ხელის შეწყობა;

ევროდირექტივებთან (მათ შორის არასახელმწიფო საპენსიო უზრუნველყოფის მიმართულებით) საქართველოს სადაზღვევო კანონმდებლობის ჰარმონიზაცია;

სავალდებულო დაზღვევების შესახებ სტანდარტების შემუშავება.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვა საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში.

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი

პერსონალური მონაცემების დაცვის მარეგულირებელი კანონმდებლობის, საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებთან, ევროპის კავშირისა და ევროპის საბჭოს სამართლებრივ აქტებთან ჰარმონიზაციის ხელშეწყობა; კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებების შესრულებაში მონაწილეობა; თანამშრომლობა სხვა უწყებებთან, საერთაშორისო და ადგილობრივ ორგანიზაციებთან, სხვა სახელმწიფოს მონაცემთა დაცვის საზედამხედველო ორგანოებთან;

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საგამოძიებო მოქმედებების და ელექტრონული კომუნიკაციის მაიდენტიფიცირებელ მონაცემთა ცენტრალურ ბანკში განხორციელებული აქტივობების კონტროლი;

მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული განცხადებების განხილვა და მათზე რეაგირება, ასევე, საჯარო და კერძო დაწესებულებებისათვის, ფიზიკური პირებისთვის კონსულტაციის გაწევა მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, მონაცემთა დამუშავების კანონიერების შემოწმება (ინსპექტირება);

ინსპექტორის გადაწყვეტილებების აღსრულებაზე კონტროლი;

სხვა სახელმწიფოში ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციაში პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სათანადო გარანტიების არსებობის შეფასება და მონაცემთა გადაცემაზე ნებართვის გაცემა კანონმდებლობის შესაბამისად;

ფაილურ სისტემათა კატალოგების (არსებული ფაილური სისტემების დეტალური აღრიცხვა) რეესტრის წარმოება და გამოქვეყნება;

პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის, პერსონალური მონაცემების დამუშავებისა და დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება, საზოგადოების ინფორმირება მონაცემთა დაცვის მდგომარეობისა და მასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ, პერსონალურ მონაცემთა დაცვის თემაზე ტრენინგების, საჯარო შეხვედრების და სემინარების ორგანიზება;

სამართალშემოქმედებით პროცესში მონაწილეობის მიღება მონაცემთა დამუშავების კანონმდებლობის სრულყოფის მიზნით, მათ შორის დასკვნების მომზადება მონაცემთა დამუშავებასთან დაკავშირებულ ნორმატიულ აქტებზე.

სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური

საქართველოში უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის, ტერორიზმის დაფინანსების და მათთან დაკავშირებული სხვა დანაშაულებრივი ფაქტების გამოვლენა და პრევენცია;

საქართველოს კანონმდებლობის საერთაშორისო (FATF) სტანდარტებთან და ევროკავშირის შესაბამის დირექტივებთან ჰარმონიზება;

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის სფეროში ადგილობრივი და საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება.

ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი

საქართველოში მცხოვრები სოციალურად დაუცველი ან კატასტროფული სოციალური დანახარჯების რისკის წინაშე მდგარი პირებისათვის ალტერნატიული (არასაბიუჯეტო) რესურსების მობილიზაცია და პრიორიტეტულ სოციალურ საჭიროებებზე მიმართვა საზოგადოების, კერძო სექტორისა და სახელმწიფოს მონაწილეობით;

სოციალური და ჯანდაცვითი პროექტების დაფინანსება, მათ შორის, ერთჯერადი დახმარებების და ასევე, რეგულარული სოციალური შემწეობების/პროექტების დაგეგმვა/განხორციელება;

ონკოლოგიური დაავადებების მქონე 22 წლამდე ბენეფიციარების მხარდაჭერა სახელმწიფო და მუნიციპალური დაფინანსების ლიმიტს ფარგლებს გარეთ მოხვედრილი თერაპიისა და დიაგნოსტიკის, ასევე ძვირადღირებული სადიაგნოსტიკო და სამკურნალო მომსახურება საზღვარგარეთ დადასტურებული სამედიცინო აუცილებლობის შემთხვევაში;

ონკოლოგიური დაავადებების მქონე მოზრდილი მოსახლეობისათვის ძვირადღირებული მედიკამენტების ხელმისაწვდომობის კომპონენტის უზრუნველყოფა.

სსიპ - ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო

კანონმდებლობით დადგენილი წესით და კვალიფიციური ექსპერტების მეშვეობით განსაზღვრული ექსპერტიზისა და გამოკვლევების ჩატარება, შესაბამისი დასკვნის შედგენა და გაცემა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

საერთაშორისოდ აღიარებული სამეცნიერო კვლევის მეთოდების გამოყენება;

ხარისხის უზრუნველყოფის პროგრამის განხორციელება.

სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო

საჯარო სამსახურში ადამიანური რესურსების მართვისა და ადამიანური რესურსების წლიური გეგმის შემუშავების პროცესის კოორდინაცია, საჯარო სამსახურში ინსტიტუციური მოწყობის სრულყოფა, მოხელისა და მის მიერ შესრულებული სამუშაოს შეფასებისა და მოხელეთა სწავლების ერთიანი სისტემის დანერგვა. ასევე, მოხელეთა ერთიანი კლასიფიკაციისა და ანაზღაურების სისტემის დანერგვა.

თანამდებობის პირთა ქონებრივი მდგომარეობის ამსახველი დეკლარაციების მონიტორინგი კანონით გათვალისწინებული სავალდებულო რაოდენობის შესაბამისად.

ბიუროს თანამშრომელთა გადამზადება.

სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური

საქართველოს თითქმის მთელ ტერიტორიაზე იურიდიული დახმარების გაწევა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში, მათ შორის სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართლის გარკვეულ საქმეებზე.

სერვისის ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, ინფრასტრუქტურის განვითარება და ახალი ოფისების გახსნა.

სამსახურის მანდატის გაფართოებისა და საკანონმდებლო ცვლილებების გათვალისწინებით, სამსახურში დასაქმებული ადვოკატების სათანადო პროფესიული გადამზადების უზრუნველყოფა.

იურიდიული დახმარების სისტემის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება.

სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

მეცნიერების განვითარების პროგნოზირება და სახელმწიფო პრიორიტეტების შესახებ წინადადებების მომზადება;

ეკონომიკური და სოციალური პროექტების მეცნიერული შეფასება და რეკომენდაციების წარდგენა;

უმაღლესი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო - კვლევითი დაწესებულებების სამეცნიერო საქმიანობის წლიური შედეგების საექსპერტო შეფასება და რეკომენდაციები;

მეცნიერული მონაპოვრების წარმოებაში დანერგვის ხელშეწყობა;

სამეცნიერო ნაშრომების, სამეცნიერო ჟურნალების, ენციკლოპედიების და ლექსიკონების გამოცემა;

საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესებისა და კონფერენციების ჩატარება;

სსიპ - სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო

სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების კანონიერების მონიტორინგი;

გადაწყვეტილების მიღებისას მაქსიმალური საჯაროობის, ობიექტურობის, არადისკრიმინაციულობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელებისას საჯაროობის, გამჭვირვალობის, სამართლიანობისა და არადისკრიმინაციულობის პრინციპების დაცვა, კანონმდებლობით დადგენილი პროცედურების ზუსტად შესრულებისა და ანგარიშგების, სახელმწიფო შესყიდვების მონაწილეთა არადისკრიმინაციული გარემოს შესაძლებლობის უზრუნველყოფა ჯანსაღი კონკურენციის პირობებში;

სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის გამართულად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, განვითარება და მის მიმართ საზოგადოების ნდობის ამაღლება;

სახელმწიფო შესყიდვების მარეგულირებელი კანონმდებლობის სრულყოფა, საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებთან, ევროდირექტივების მოთხოვნებთან და საუკეთესო პრაქტიკასთან მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - „საქპატენტი“

ფიზიკური და იურიდიული პირების სამართლებრივი დაცვა ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში (გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, დიზაინი, მცენარეთა ახალი ჯიში, ცხოველთა ახალი ჯიში,

სასაქონლო ნიშანი, ადგილწარმოშობის დასახელება, გეოგრაფიული აღნიშვნა, ინტეგრალური მიკროსქემის ტოპოლოგია, მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოებები, საავტორო და მომიჯნავე უფლებები);

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებების სამართლებრივი უზრუნველყოფა;

ქვეყანაში ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სისტემის განვითარებისა და სრულყოფისათვის კონკრეტული ღონისძიებების განხორციელება;

ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში პოლიტიკის განსაზღვრა და მისი განხორციელება, პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და მათი განხორციელების ორგანიზება, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და საზღვარგარეთის ქვეყნებთან თანამშრომლობის პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და საერთაშორისო ვალდებულებათა შესრულების ორგანიზება;

საზღვარგარეთის ქვეყნების შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე უფლების მოპოვების სამართლებრივი უზრუნველყოფის მიზნით ქვეყნის სამეცნიერო-ტექნოლოგიური და მხატვრულ-შემოქმედებითი პოტენციალის განვითარებისა და ჯანსაღი კონკურენტული გარემოს შექმნის ხელშეწყობა;

ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ საზოგადოების ინფორმაციით უზრუნველყოფა და სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელება;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე განაცხადის კანონმდებლობით დადგენილი წესით ექსპერტიზა, შესაბამისი დოკუმენტების გაცემა და ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების რეესტრების წარმოება;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებთან დაკავშირებით განმცხადებლებისა და მესამე პირების სააპელაციო საჩივრების განხილვა და გადაწყვეტილებების მიღება „საქპატენტთან“ არსებულ სააპელაციო პალატაში;

ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებულ საერთაშორისო შეთანხმებებსა და ხელშეკრულებებში საქართველოს მონაწილეობის შესახებ წინადადებების მომზადება;

„საქპატენტის“ დებულებით გათვალისწინებული და კანონმდებლობიდან გამომდინარე ფუნქციების შესრულების მიზნით, ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე პროექტებისა და შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების დაცვასთან დაკავშირებით მასალების გამოქვეყნება, მათ შორის საქართველოს სამრეწველო საკუთრების ოფიციალური ბიულეტენის გამოცემა;

საერთაშორისო განაცხადებთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელება;

ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებული კანონპროექტებისა და სხვა ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება;

საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო აქტებისა და საერთაშორისო შეთანხმებების კომენტარების მომზადება და გამოცემა;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების მონაცემთა ავტომატიზებული ბაზების შექმნა და ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

პატენტრწმუნებულთა ატესტაცია, რეგისტრაცია, მათი რეესტრის შექმნა და წარმოება;

საავტორო და მომიჯნავე უფლებათა მფლობელების, მათი მემკვიდრეებისა და სხვა უფლებამონაცვლეების ქონებრივი უფლებების დაცვისათვის, კოლექტიურ საფუძველზე, მმართველი ორგანიზაციების (საზოგადოებების) საქმიანობის ხელშეწყობა;

საავტორო და მომიჯნავე უფლებების სფეროს განვითარების ხელშეწყობა;

ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების შესრულება, საინფორმაციო და შემეცნებითი ბროშურებისა და სხვა მასალების გამოქვეყნება და გავრცელება;

საქართველოში გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვის სისტემის განვითარებისათვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნა;

ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვის სისტემის გრძელვადიანი განვითარების გეგმების ფორმირების ხელშეწყობა;

გეოგრაფიული აღნიშვნების გარშემო ფერმერთა და მწარმოებელთა გაერთიანებების შექმნაში მონაწილეობა და მათ საქმიანობაში ბრენდინგის თანამედროვე ფორმების დამკვიდრების ხელშეწყობა;

ქვეყანაში კონკურენტუნარიანი, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების ხელშეწყობა;

საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ფუნქციების განხორციელება.

მხარჯავი დაწესებულებების მიერ განსახორციელებელი პროგრამები და მათი დაფინანსება

ათასი ლარი

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	62,131.0	65,050.0	68,097.0	71,294.0
საკანონმდებლო საქმიანობა	52,091.0	54,696.0	57,430.0	60,302.0
საბიბლიოთეკო საქმიანობა	9,590.0	9,890.0	10,190.0	10,500.0
პერალდიკური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება	450.0	464.0	477.0	492.0
საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	9,800.0	9,800.0	9,800.0	9,800.0
საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	1,800.0	1,800.0	1,800.0	1,800.0
საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	16,500.0	16,500.0	16,500.0	16,500.0
სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	15,417.2	15,862.7	16,321.3	16,793.3
სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის აპარატი	14,517.2	14,952.7	15,401.3	15,863.3
სსიპ - საჯარო აუდიტის ინსტიტუტი	900.0	910.0	920.0	930.0
საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	67,058.2	27,225.0	69,767.0	70,767.0
საარჩევნო გარემოს განვითარება	11,250.0	11,500.0	11,750.0	12,000.0
არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები	40,103.2	-	42,282.0	43,012.0
საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა	1,170.0	1,190.0	1,200.0	1,220.0
პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება	14,535.0	14,535.0	14,535.0	14,535.0
საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	4,150.0	4,150.0	4,150.0	4,150.0
საქართველოს უზენაესი სასამართლო	8,400.0	9,000.0	9,500.0	10,000.0
საერთო სასამართლოები	71,380.0	71,380.0	71,380.0	71,380.0
საერთო სასამართლოების სისტემის განვითარება და ხელშეწყობა	69,730.0	69,730.0	69,730.0	69,730.0
მოსამართლეებისა და სასამართლოს თანამშრომლების მომზადება-გადამზადება	1,650.0	1,650.0	1,650.0	1,650.0
საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	3,750.0	3,750.0	3,750.0	3,750.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ფოთსა და ქალაქ ზუგდიდის მუნიციპალიტეტებში	800.0	800.0	800.0	800.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთის, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში	610.0	610.0	610.0	610.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში	735.0	735.0	735.0	735.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ყვარლის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ თელავის მუნიციპალიტეტში	725.0	725.0	725.0	725.0

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთის, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ მცხეთის მუნიციპალიტეტში	595.0	595.0	595.0	595.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონის, ცაგერის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში	585.0	585.0	585.0	585.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ახალციხის მუნიციპალიტეტში	595.0	595.0	595.0	595.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტში	860.0	860.0	860.0	860.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელის, ხაშურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ გორის მუნიციპალიტეტში	625.0	625.0	625.0	625.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური	137,500.0	141,500.0	141,500.0	141,500.0
სახელმწიფო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	122,575.0	123,500.0	123,500.0	123,500.0
ოპერატიულ-ტექნიკური საქმიანობის ხელშეწყობა	14,925.0	18,000.0	18,000.0	18,000.0
საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახური	82,110.0	82,010.0	64,010.0	64,010.0
შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	1,600.0	1,600.0	1,600.0	1,600.0
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	215,100.0	206,500.0	212,250.0	218,300.0
სახელმწიფო ფინანსების მართვა	20,275.0	20,150.0	20,150.0	20,150.0
შემოსავლების მობილიზება და გადაამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება	151,900.0	148,500.0	154,200.0	160,200.0
ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია	18,430.0	18,555.0	18,555.0	18,555.0
ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა	15,050.0	9,700.0	9,700.0	9,700.0
საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება	1,345.0	1,395.0	1,445.0	1,495.0
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობა	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
მიქცეული ქონების ეფექტური განკარგვა	7,100.0	7,200.0	7,200.0	7,200.0
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	298,655.0	655,571.0	348,450.0	334,867.0
ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება	22,495.0	22,295.0	22,295.0	22,295.0
ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება	1,243.0	1,246.0	1,250.0	1,250.0
სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება	1,975.0	1,945.0	1,945.0	1,945.0
აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება	752.0	660.0	690.0	690.0
ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	52,230.0	52,115.0	52,115.0	52,115.0
სახელმწიფო ქონების მართვა	13,715.0	78,480.0	43,315.0	43,315.0
მეწარმეობის განვითარება	41,680.0	37,000.0	37,000.0	37,000.0
საქართველოში ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება	13,272.0	10,020.0	10,020.0	9,127.0
ტრანსპორტის სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების დაფარვა და ტრანსპორტირების ხარჯების სუბსიდირება	6,000.0	6,000.0	6,000.0	6,000.0

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
საზღვაო პროფესიული განათლების ხელშეწყობა	7,697.0	5,280.0	5,280.0	5,280.0
ყაზბეგის მუნიციპალიტეტისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიანი სოფლების მოსახლეობისათვის მიწოდებული ბუნებრივი აირის ღირებულების ანაზღაურების ღონისძიება	8,000.0	8,000.0	8,000.0	8,000.0
საქართველოს ეროვნული ინოვაციების ეკოსისტემის პროექტი (IBRD)	10,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია	21,600.0	37,530.0	16,740.0	18,600.0
სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება	52,700.0	69,600.0	61,300.0	45,700.0
მოსახლეობის ელექტროენერჯითა და ბუნებრივი აირით მომარაგების გაუმჯობესება	-	30,000.0	30,000.0	30,000.0
ანაკლის ღრმაწყლოვანი პორტის განვითარება	-	244,000.0	-	-
სსიპ - სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო	6,471.0	4,600.0	4,700.0	4,750.0
სსიპ - საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო	8,098.0	8,800.0	9,000.0	9,000.0
სსიპ - სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო	17,431.0	5,500.0	6,000.0	7,000.0
სსიპ - საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური	3,712.0	3,500.0	3,800.0	3,800.0
სსიპ - წიადისეულის ეროვნული სააგენტო	9,584.0	4,000.0	4,000.0	4,000.0
საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	1,829,193.0	3,210,732.0	3,375,733.0	3,409,843.0
რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	8,680.0	8,700.0	8,800.0	9,000.0
საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები	1,310,820.0	2,518,000.0	3,200,000.0	3,200,000.0
რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია	302,693.0	253,951.0	123,633.0	164,343.0
წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია	196,000.0	364,681.0	26,000.0	26,000.0
მყარი ნარჩენების მართვის პროგრამა	11,000.0	65,400.0	17,300.0	10,500.0
საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	270,820.0	201,916.0	189,996.0	190,496.0
სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება	7,485.0	7,485.0	7,485.0	7,485.0
გამოძიებაზე ზედამხედველობის, სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის, დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის პროგრამა	36,000.0	36,000.0	36,000.0	36,000.0
ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	13,783.0	10,100.0	10,100.0	10,100.0
საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემის თანამშრომელთა გადამზადება და სასწავლო ცენტრის განვითარება	4,232.5	4,117.0	4,117.0	4,117.0
ელექტრონული მმართველობის განვითარება	2,863.3	2,435.0	2,435.0	2,435.0
ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარება	3,910.0	3,700.0	4,000.0	4,200.0
დანაშაულის პრევენცია და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია	1,586.0	1,285.0	1,285.0	1,285.0
იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	33,870.7	16,290.0	16,870.0	17,170.0
მიწის ბაზრის განვითარება (WB)	2,000.0	-	-	-
სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	65,560.0	48,750.0	48,750.0	48,750.0

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
ნორმატიული აქტების სისტემატიზაცია და მთარგმნელობითი ცენტრის განვითარება	2,450.0	2,100.0	2,100.0	2,100.0
სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	55,607.7	53,554.0	40,754.0	40,754.0
სსიპ - აღსრულების ეროვნული ბიუროს მომსახურებათა ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისათვის ხელმისაწვდომობა	41,471.8	16,100.0	16,100.0	16,100.0
საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	153,100.0	152,500.0	152,500.0	152,500.0
საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბება	143,600.0	143,500.0	143,500.0	143,500.0
სრულყოფილი პრობაციის სისტემა	8,500.0	8,000.0	8,000.0	8,000.0
სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემისათვის თანამშრომელთა მომზადება და პროფესიული განვითარება	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	121,460.0	123,360.0	126,560.0	129,560.0
საგარეო პოლიტიკის განხორციელება	120,415.0	122,200.0	125,400.0	128,400.0
მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების დარგში	395.0	510.0	510.0	510.0
ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში საქართველოს ინტეგრაციის თაობაზე საზოგადოების ინფორმირება	650.0	650.0	650.0	650.0
საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	821,527.0	779,325.0	719,325.0	729,325.0
თავდაცვის მართვა	312,237.0	312,237.0	312,237.0	312,237.0
პროფესიული სამხედრო განათლება	43,982.0	43,780.0	43,780.0	43,780.0
ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	66,300.0	66,300.0	66,300.0	66,300.0
მართვის, კონტროლის, კავშირგაბმულობის და კომპიუტერული სისტემები	9,540.0	9,540.0	9,540.0	9,540.0
ინფრასტრუქტურის განვითარება	21,000.0	26,000.0	31,000.0	36,000.0
საერთაშორისო სამშვიდობო მისიები	40,445.0	40,445.0	40,445.0	40,445.0
სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობის განვითარება	35,619.0	35,619.0	35,619.0	35,619.0
თავდაცვის შესაძლებლობების შენარჩუნება / განვითარება	128,245.0	98,245.0	28,245.0	28,245.0
ლოგისტიკური უზრუნველყოფა	142,159.0	147,159.0	152,159.0	157,159.0
საქართველოს შეიარაღებული ძალების შესაძლებლობის გაძლიერება (SG)	22,000.0	-	-	-
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	762,035.0	758,205.0	756,555.0	758,105.0
საზოგადოებრივი წესრიგი, სახელმწიფო საზღვრის დაცვა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება	549,610.0	549,610.0	549,610.0	549,610.0
ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა (მათ შორის ქონების), დიპლომატიური წარმომადგენლობების, ეროვნული საგანძურის დაცვის და უსაფრთხოების დონის ამაღლება	132,110.0	133,860.0	132,210.0	133,760.0
სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, საარქივო ფონდების დიגיტილიზაცია, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა და მოქალაქეთა მომსახურება	6,890.0	6,890.0	6,890.0	6,890.0
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემისა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა	3,720.0	3,720.0	3,720.0	3,720.0
სსიპ - საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს მომსახურების ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომობა	59,500.0	54,525.0	54,525.0	54,525.0

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
საგანგებო და გადაუდებელი დახმარების ეფექტური სისტემის ფუნქციონირება	10,205.0	9,600.0	9,600.0	9,600.0
საქართველოს გარემოს დაცვის, სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სამინისტრო	316,958.0	347,692.0	363,070.0	382,640.0
გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა	18,361.0	20,830.0	18,560.0	18,380.0
სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსამედობა	43,810.0	32,640.0	32,660.0	32,960.0
მევენახეობა-მეღვინეობის განვითარება	25,800.0	24,710.0	24,770.0	24,780.0
სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება	5,150.0	7,000.0	6,150.0	6,150.0
ერთიანი აგროპროექტი	84,590.0	93,170.0	93,170.0	93,170.0
სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის ღონისძიებები	7,750.0	8,700.0	7,400.0	6,400.0
სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარების ხელშეწყობა	61,680.0	100,000.0	120,000.0	140,000.0
გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა	10,891.0	10,900.0	11,000.0	11,000.0
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	20,863.0	13,272.0	12,100.0	12,300.0
სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	24,615.0	23,200.0	23,800.0	23,800.0
ეროვნული საშენი მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	2,010.0	1,570.0	1,620.0	1,620.0
გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა	1,085.0	1,100.0	890.0	930.0
ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვა	920.0	1,100.0	1,150.0	1,150.0
გარემოს დაცვის სფეროში მონიტორინგი, პროგნოზირება და პრევენცია	9,433.0	9,500.0	9,800.0	10,000.0
საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	1,514,903.0	1,514,557.0	1,486,900.0	1,508,900.0
განათლებისა და მეცნიერების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	32,101.0	30,800.0	30,800.0	30,800.0
სკოლამდელი და ზოგადი განათლება	683,605.0	713,200.0	733,200.0	753,200.0
პროფესიული განათლება	57,927.0	59,000.0	60,000.0	61,000.0
უმაღლესი განათლება	434,890.0	436,000.0	436,000.0	436,000.0
მეცნიერებისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა	67,720.0	67,700.0	67,700.0	67,700.0
ინკლუზიური განათლება	5,135.0	5,200.0	5,200.0	5,200.0
საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარება	97,210.0	134,000.0	135,000.0	136,000.0
ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები	4,580.0	4,500.0	4,500.0	4,500.0
ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს - მეორე პროექტი	101,235.0	49,657.0	-	-
თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია და ენერჯო ეფექტურობის გაზრდის პროექტი	10,200.0	14,500.0	14,500.0	14,500.0
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში, ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბების პროექტი (Unicredit Bank)	20,300.0	-	-	-
საქართველოს კულტურისა და სპორტის სამინისტრო	310,695.0	260,275.0	261,575.0	261,975.0
კულტურისა და სპორტის პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	7,455.0	7,455.0	7,455.0	7,455.0

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
საქართველოში ხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია	90,821.0	65,879.0	66,879.0	66,879.0
სახელოვნებო და სასპორტო განათლების ხელშეწყობა	32,225.0	27,013.0	27,173.0	27,373.0
კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა	27,830.0	20,795.0	20,935.0	21,135.0
სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	124,600.0	91,880.0	91,880.0	91,880.0
კულტურისა და სპორტის მოდერნიზაცია სოციალური დაცვის ღონისძიებები	7,560.0	7,558.0	7,558.0	7,558.0
კულტურასა და სპორტში ინვესტიციებისა და ინფრასტრუქტურული პროექტების მხარდაჭერა	20,204.0	39,695.0	39,695.0	39,695.0
საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	96,200.0	107,900.0	112,900.0	112,900.0
იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	12,870.0	13,000.0	13,000.0	13,000.0
განსახლების ადგილებში დევნილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება	82,645.0	93,900.0	98,400.0	98,400.0
დევნილთა საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფა	685.0	1,000.0	1,500.0	1,500.0
საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	3,529,000.0	3,677,100.0	3,886,300.0	3,991,500.0
შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა	48,630.0	52,000.0	52,000.0	52,000.0
მოსახლეობის სოციალური დაცვა	2,468,300.0	2,597,100.0	2,796,300.0	2,896,300.0
მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა	983,370.0	1,004,000.0	1,014,000.0	1,019,200.0
სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა	25,000.0	20,000.0	20,000.0	20,000.0
შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა	3,700.0	4,000.0	4,000.0	4,000.0
სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	6,380.0	6,500.0	6,500.0	6,800.0
სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	5,700.0	5,700.0	5,700.0	5,700.0
სსიპ - საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	2,150.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0
ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	260.0	260.0	260.0	260.0
საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	56,550.0	56,600.0	56,650.0	56,700.0
დასაცავ პირთა და ობიექტთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	48,000.0	48,000.0	48,000.0	48,000.0
სახელმწიფო ობიექტების მოვლა-შენახვა	7,500.0	7,500.0	7,500.0	7,500.0
სსიპ სახელისუფლებო სპეციალური კავშირგაბმულობის სააგენტო	1,050.0	1,100.0	1,150.0	1,200.0
საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	5,500.0	6,000.0	6,500.0	7,000.0
სსიპ - საზოგადოებრივი მაუწყებელი	56,465.0	58,140.0	65,360.0	68,266.0
სსიპ - კონკურენციის სააგენტო	2,100.0	2,100.0	2,500.0	2,500.0
ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	2,460.0	2,460.0	2,460.0	2,460.0
საქართველოს საპატრიარქო	25,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
სასულიერო განათლების ხელშეწყობის გრანტი	14,683.0	14,683.0	14,683.0	14,683.0

დასახელება	2018 წლის პროექტი	2019 წლის პროგნოზი	2020 წლის პროგნოზი	2021 წლის პროგნოზი
ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა სვიმონ კანანელის სახელობის სასულიერო სწავლების ცენტრი	295.0	295.0	295.0	295.0
ა(ა)იპ – ბათუმისა და ლაზეთის ეპარქიის საგანმანათლებლო ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	1,768.0	1,768.0	1,768.0	1,768.0
საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ნინოს სახელობის ობოლ, უპატრონო და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა პანსიონატისათვის გადასაცემი გრანტი	959.0	959.0	959.0	959.0
საქართველოს საპატრიარქოს ბათუმის წმინდა მოწამე ეკატერინეს სახელობის სათნოების სავანისათვის გადასაცემი გრანტი	261.0	261.0	261.0	261.0
საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის სასულიერო სწავლების ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	447.0	447.0	447.0	447.0
წმინდა გიორგი მთაწმინდელის მონასტერთან არსებული სარეაბილიტაციო ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	230.0	230.0	230.0	230.0
საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტისათვის გადასაცემი გრანტი	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
საქართველოს საპატრიარქოს ა(ა)იპ – ტბელ აბუსერისძის სახელობის უნივერსიტეტისათვის გადასაცემი გრანტი	2,304.0	2,304.0	2,304.0	2,304.0
ა(ა)იპ – სმენადაქვეითებულ ბავშვთა რეაბილიტაციის და ადაპტაციის ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	100.0	100.0	100.0	100.0
საქართველოს საპატრიარქოს ტელევიზიის სუბსიდირების ღონისძიებები	800.0	800.0	800.0	800.0
ა(ა)იპ – ახალქალაქისა და კუმურდოს ეპარქიის სასწავლო ცენტრისთვის გადასაცემი გრანტი	500.0	500.0	500.0	500.0
ა(ა)იპ ფოთის საგანმანათლებლო და კულტურულ-გამაჯანსაღებელი ცენტრი	653.0	653.0	653.0	653.0
სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	22,940.0	22,700.0	22,700.0	22,700.0
სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	8,640.0	8,750.0	9,050.0	9,050.0
სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა	5,140.0	5,250.0	5,550.0	5,550.0
სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა	3,500.0	3,500.0	3,500.0	3,500.0
სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	4,400.0	4,400.0	4,400.0	4,400.0
საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	1,150.0	1,150.0	1,150.0	1,150.0
სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	1,400.0	1,400.0	1,400.0	1,400.0
პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	2,000.0	2,100.0	2,200.0	2,200.0
სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	5,330.0	5,330.0	5,330.0	5,330.0
სსიპ - სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი	500.0	500.0	500.0	500.0
კერძო და საჯარო თანამშრომლობის ორგანო	500.0	500.0	500.0	500.0
სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	3,400.0	3,400.0	3,400.0	3,400.0
სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - "საქპატენტი"	10,257.0	10,257.0	10,257.0	10,257.0
სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - "საქპატენტი"	10,057.0	10,057.0	10,057.0	10,057.0
ა(ა)იპ - ორიჯინ-საქართველო	200.0	200.0	200.0	200.0
სსიპ - სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო	5,728.0	6,000.0	6,000.0	6,000.0